BIBL. SACR.
PENTATEUCH.
IOS. IUD. RUTH. REG. IV.
PAR. II. & ESDR. IV.

EDITIO
SÆCUL. XV.
TOM. I

LIBRARY OF CONGRESS 1800
INCUNABULA
THE VOLLBEHR COLLECTION
1930
Acc. no. 400460

BIBLIOTHECÆ PRINC. MON.
S. BLASII.

·Vollbehr·
·Inkunabel-Sammlung·

Incipit epistola sancti ihe[ro]nimi ad paulinum presbiterum de omnibus diuine historie libris-capitulū primū.

Karissime ambrosius tua michi munuscula placeant-deuulsit sil et suauissimas lras-ñ a principio amicicie-hoc ꝓbat ita sibi et ueteris amicicie noua: ꝓferebant. Vera enī illa necessitudo ē: xp̄i gluino copulata-ꝙm non vilitas familiaris-nō pūa tantum coppo-nō sibidla et palpās adulacō. sed dei timor-et diuinar scripturarū studia conciliant. Legim⁹ in veteribz historijs-quosdā lustrasse quinquēnes. nouos adisse ꝓuincias-maria trāsisse. ut eos quos ex libris nouerant: coram ꝙ uiderē. Sicut pitagoras mauphiticos uires-sic plato egiptū-et architā tarentinū-laudantq; deinde ytaliē-que quondā magna grecia dicebat-latissimeq; peragrauit-et ut qui acheruis nigre erat-et pomis-auiditq; doctrinas achademie ꝓpinquia ꝓfonabāt-fieret ꝓfectus atq; discipulus-malēs aliena mendē discere: ꝙm sua ꝓpudenē ingerē. Denicq; ad trās quasi rota orbe fugientes plerosq; capt⁹ a piratis et uenūdatus-etiāno crudelissimo parasit-ducē captiuus uinct⁹ et seruus. Tamē quia plus maior cupiens se būt-ad etrum linguā-latio eloquēcie fonte manauē-de ultimis hispanie galliarūq; finibz-quosdam uenisse nobiles legimus-et quos ad complacōnē sui roma nō trahebat: unū⁹ hoīs fama ꝓduxit. Habuit illa etas inaudiū ōnibz seculis-et mirandū miraculū-ut urbē tantā ingressi: aliud extra urbem quererent. Appolloni⁹ siue ille mag⁹ ut vulgus loquitur-siue phūs-ut pitagorici tradunt-intrauit phas-peruenit caucasū-albanos-scithas-massagetas-opulentissima indie regna penetrauit-et ad etreuum lacissimo physon ampne trānsmisso peruenit ad bragmanas-ut hyarcam in throno sedentē aureo et de taurali fonte potantem-inter pauos discipulos: de natura-de moribz-ac de cursu diez et siderū audiret docentem. Inde p elamitas-babiloniōs-chaldeos-medos-assyrios-parthos-hyrcanos-phenices-arabes-palestinos-rediit ad alexandriā: peruexit ad ethiopiā-ut gimnosophistas et famosissimam solis mensam uideret in labulo. Inuenit ille uir ubiq; ꝙ discere-et semp profectus-semp se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo uoluminibus: phylostratus. Capm̄ ij.

Quid loquar de secū hominibz. nī aplus paulus: uas electōnis. et magistr gentiū-qui de conscientia tāū i se hospitis loquebat-dicēs. An experimentū quereris eius qui in me loquit̄ xp̄c. Post damascū arabiāq; lustrata: ascēdit ihersolimā ut uideret petrū et mānt apud eū diebz quindecī. Hoc enī mistio ebdomadis et ogdoadis: futur⁹ gentiū ꝓdicator instruendus erat. Rursusq; post ānos quindecim assumpto barnaba et tyto: expositurū aplis euāgeliū-ne forte in uacuum curreret aut cucurisset. Habet nescio ꝙd latentis energie: uiue vocis actus-et in aures discipli de auctoris ore transfusa: fortius sonāt. Vnde et ephesinos nī rodi regulares-et legentur

illa deuotionis ordo ẽm adulus cũ habuerat: mirabilis uidis atq; laudabilis: ſuſpiras ait. Quid ſi ipam audiſſet bellam. ſua uerba reſonaret. iij·

Nec hoc dico. ꝙ ſit aliquid in me tale. qđ uel poſſis a me audire uel uelis diſcere: ſed quo ardor animus et diſcendi ſtudiũ. eciã ablq; nobis re ſe probari debeat. Ingeniũ docile. ⁊ ſine doctore laudabile eſt. Non qđ iuuenias: ſed quid queras cõſideram⁹. Mollis cera et ad formandũ facilis: eciã ſi artifices et plaſte relinat manus: ramen uirtute ceũ eſt quincq; eſſe poteſt. Paulus apls ad pores gamalielis legam morſu et ꝓfias didiciſſe ſe gliatur: ut armas⁹ ſi pũ alibi relis. poſtea doctꝰ conſiderer. Arma mi nre militie nõ carnalia ſũt. ſed poteria deo. ad deſtructionem munimentorũ ⁊ cogitationes deſtruentes. et omne altitudinẽ extollentẽ ſe adulus ſciam dei: ⁊ captiuantes omne intellectũ ad obediendũ xpo: ⁊ paratꝰ ſub iugare omne inobediam. Thimotheum ſcribit ab infancia ſacis literis eruditũ: et hortat ad ſtudiũ lectionis: ne negligat grãm ꝙ data ſit ei per ipoſitionẽ manus ꝓſbiterij. Ipo ꝓcipit. ut inter cetas uices epi. quẽ breui ſermone depinxerit. ſciam nã; nõ negligat ſcripturaz. obtinentem inquit cũ qui ſcom doctrinã eſt fidelem ſermonẽ: ut potens ſit exhortari i doctrina ſana et contradicentes reuincere. iiij·

Sancta quippe ruſticitas ſolũ ſibi prodeſt. ⁊ quãtũ edificat et uite merito eccliam xpi: cũ nocet ſi doctrinibus non reſiſtat. Malachias ꝓphaſino p malachiã dns inrogauit ſacerdotes legen. Inrã cũ ſacerdotis officiũ eſt: inrogari reſpondere de lege. Et in deuteronomio legim⁹. Inroga prem tuũ ⁊ annũciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicet tibi. In pſalmo nj; reg. Cantabiles mihi erãt iuſtificationes tue: in loco peginationis mee. Et i decliq; one iuſti uiri. cũ eum arbor uite dauid ꝙ eſt i paradiſo cõparet: inter ceta uirtutes hoc eciã imulit. In lege dni uoluntas eius. et i lege eius meditabit die ac nocte. Daniel i fine ſacrũ ſume viſionis ait. iuſtos fulgere ſic ſtellas: ⁊ intelligentes id eſt doctos ſic firmamenti. Vides qnoũ inter ſe diſtãt iuſta ruſticitas. ⁊ docta iuſticia. Alij ſtelli: alij ſolo cõparẽ. Quãq; iuxta hebraicam ueritatẽ. utriusq; de rudibus poſſit intelligi. Ita nã apud eos legim⁹. Qui aute docti fuerit fulgebũt ſic ſplendor firmamenti: et qui ad iuſticiã erudiũt multos: ſic ſtelle in perpetuas eternitates. Cur dicit paulus apls uas decoꝛ. nempe quia uas legis: et ſcripturaz ſanz erat armariũ. Phariſei ſtupent in dni doctrina. et miranr in petro et iohãne quo legẽ ſciãr: cũ ſras nõ didiciſſ. Quicqd cũ aliis exercitatio et cotidiana in lege meditatio ſolet. illis hoc ipſe ſis ſuggerebat. Et erant iuxta ꝙ ſcriptũ docibiles deo. Duodecim annos ſalutaꝛ ipe ſuerat. et in templo ſedẽs. de ſtionibus legis inrogans: magis doctor dñi prudentia inrogat. Stili bone ruſticitati pcũ. ruſticanum ioſiam dicim⁹: quoz utiq; dicere poteſt. ⁊ ſi impiꝰ ſermone: non tñ ſcia. Jobes ruſtic⁹: piſtatoꝛ indoct⁹. Et unde illa uox obſecro: in principio erat uerbũ. et uerbũ erat apud deum. ⁊ deus erat ũbũ. Logos grece. multa

ſignificat. Nam ⁊ uerbũ eſt et ratio. ⁊ ſuppuro: et cauſa unuſquiſq; rei. ꝙ quã ſic ſingula que ſubſtãt: que uniuerſa ut intelligim⁹ in xpo Cap̃ v·

Hic doctus plato nec ã uir. hoc de noſtris eloquens ignorauit. Perdã inquit ſapiẽciã ſapientũ: et prudentiã prudentũ reprobabo. Vera ſapiẽcia perdit falſã ſapiam: et quãq; ſtultitia ꝓdicationis in cruce ſit: tamẽ paulus ſapiam loquit inter ꝓfectos. Sapiam aute nõ ſeculi iſti⁹. q̃ deſtruit nec ꝓficit: ſed loquit dei ſapiam in miſterio abſcondita: quã ꝓdeſtinauit deus ante ſecula. Dei ſapiẽcia. xps eſt. Xps mi dei uirtus et dei ſapiẽcia. Hec ſapiẽcia in miſterio abſcondita eſt. de qua ⁊ nouꝫ pſalmꝰ tractatus ꝓnotauit. pro omnibus filij: in quo ſunt omnes theſauri ſapiẽcie ⁊ ſciẽcie dei abſcõditi. Et qui miſteria abſcõdit⁹ erat. ꝓdeſtinatus eſt ante ſcla: predeſtinat⁹ aute et ꝓuocat⁹ in lege et ꝓphetis. Vnde et ꝓphete appellabãtur uidentes: quia uidebant eũ que ceteri non uidebant. Abraham uidit die eius. ⁊ letat⁹ eſt. Ap̃ibat eũ et ecꝯplexi: qui ꝓpe pcõri clauſi mãt. Reuela inqt dauid oculos meos: ⁊ conſiderabo mirabilia de lege tua. Lex aũ ſpualis eſt: et reuelatione opus ẽ ut intelligat: ac reuelata facie dñi gliam ꝺ̃ contemplemur. Liber in apocalipſi ſeptem ſigillis ſignatus oſtenditur: quem ſi dederis hominꝰ ſciẽti ſras ut legat: reſpondebit tibi. Non poſſum. Signat⁹ ẽ enim. Nuãq; hodie putãt ſe poſſe ſras: ceteru ſignatum librũ. nec aperire poſſunt. niſi ille reſeauit qui hꝫ clauẽ dauid: qui aperit et nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. In actibus apoſtoꝛ. ſcs eunuchus. imo ſanct⁹ uir. ſic enim eũ ſcã ſcriptura ꝺ̃gnominat: cũ legeret yſaiam ꝓphetam. interrogatus a philippo. putaſne inquit intelligis que legis: reſpondit. Quo poſſum: niſi aliquis me docuerit? Ego ut de me loqr inueni. nec sanctior. ſũ hoc eunucho. nec ſtudioſior: qui de ethiopia id ẽ de extremis finibus mundi uenit ad templũ. reliquit aulam regiam: ⁊ tam⁹ amator legis fuit diuine ſapiẽcie. ut eciã in uehiculo ſras legeret ſacas. Et tamẽ cũ librũ teneret et uba dñi cogitatione ꝺ̃ciperet. lingua uolueret. labijs ꝓnuntiaret: ignorabat eum que in libro noſcens uaticinabat. Venit philipp⁹: oſtendit ei ihesũ: qui claudus latebat i ſra. O nira doctoris uirtus. Eadem hora credidit eunuch⁹: baptiſat⁹ fidelis et ſcs magiſter effect⁹ de diſcipulo plus in deſerto fonte eccle: qꝫ i aurato ſynagoge templo reperit. vj

Hec a me ꝓlixa ſũt breuit: neq; enim ꝓpanis ãguſtijs coangarj lõgius patiebamur: ut intelligeres. et in ſcripturis ſacris ſine ꝓuio ⁊ mõſtrante ſemitã. nõ poſſe ingredi. Iacco de grammaticis. rethoricis. philoſophis. geometricis. dyaleticis. muſicis. aſtronomicis. aſtrologis. medicis. quoz ſnã moralibꝫ ſacris uel utiliſſima eſt: ⁊ in tres partes ſcindit. i doctrinã. ratiõnẽ. ⁊ uſum. Ad minores artes ueniã: et que non tã lingua qꝫ manu adminiſtrant. Agricole. cementarij. fabri. metallozꝫ liguoꝝq; ſculptores. lanarij qꝫ. ⁊ fullones. ⁊ ceteri qui uariã ſupellectilẽ et uilia opuſcula fabricant: ablq; doctore eſſe non poſſunt qđ cupiũt. Quod medicoꝝ eſt. ꝓmittit medicina: tractant fabrilia fabri. Sola ſcripturaz ars ẽ:

quam sibi passim omnes vendicant.
Scribimus indocti doctiq; poemata passim. Hanc garrula anus hār delirus senex hanc sophista vbosus: hār vnūsi pīsumūt: lacerāt: docent anicęs discant. Alij abducto supercilio grandia verba remunerēs inter mulierecla de sacrīs trīs philosophār. Alij dicēt prochpudor a fœminis qđ viros decet: vt pax hoc sit quadā facilitate vbor; imo audacia edisserāt alijs: qū ipi nō intelligūt. Taceo de meis libris: qui si forte ad scripturas trās post seculares trās venerīt: et sermone opposito aures pīi mulserīt: quīcqđ dixerīt: hoc legē dei putār. Nec hīre dignār qđ pīpere qđ aph senserīt: sed ad sensū suū incongrua aptār: et temonia: qli grāde sit: et non vicia pīsimū dicendi genꝰ: depravare sententias: et ad voluntatē suā sacrā scripturā trahē repugnāt. Quasi nō legim⁹ omnes nationes: et virgilio et tonas: ac nō sic ecia et maronē sue xp̄o psallim⁹ dicē xp̄ianū: quia scripsit iam redit: et virgo redeūt saturnia regna: iam nova pgenies celo demittit alto. Et prēm loquente ad filiū. Mare nec vires mea magna potentia solus. Et post vbi saluatoris in cruce. Talia pstabat memorās: lixulq; manebat. Puerilia sūt hec: et circulatoꝝ ludo similia: doce vt ignorem: imo ut nō stomacho logr: nec hoc ipē scire nō nescias. Vtinam

Videlicet manifestissima ē genesis in qua de creatura mūdi de exordio generis humani: de diuisione terre de confusione linguarū: et gentiū usq; ad exitum scribit hebreoꝝ. Parit exodus cū decē plagis: cū decalogo cū mīstrio: diuinisq; preceptis. In pmptu ē leuitici liber: in quo singla sacrificia immo singule pene sillabe: et vestes aaron: et ordo leuitar⁹ spīrāt celestia sacramēta. Numeri vero nō ut vocāt arithmeticā et pphetie balaam et itinerariū duarū mansionū et hereticū misteria cōtinēt: deuteronomiū vero lēm legis pīfigurans: nomine ipe ea hic que pōra sūt ut noua sint oia de veteribus: huculq; moyses: huculq; pertractauit: quibs quinq; libris loqui se velle apls in ecclia gliat. Job exemplar patientie nō misteria suo sermone explicatur: prosa intīxit: visu labiī: pedestri sermone luxit: oīnoq; lege⁹ dyalectice: pposītione assumptione: conclusione et illatione decīnat. Singla i eo verba plena sūt sensibus: et ut de ceteris silentio: resurrectionē corpoꝝ sit pphetat: ut nullus de ea manifestius et rauꝰ scripserit. Scio inquit redemptor meus viuit: et in nouissimo die de terra resurrecturꝰ sum: et rursū circūdabor pelle mea: et in carne mea videbo deū: quē visurꝰ sum ego ipse et oculi mei cōspecturi sunt: et non alius. Reposita ē hec spes mea in sinu meo. Veniam ad iesum naue: qui typū dñi non solum in gestis: verū etiā in nōie tulit. Transit iordanem: hostiū regna subuertit: diuidit terram victori plo: et p singlas urbes: vicolos: montes: flumina torrentes: atq; confusa: ecclie electilq; ihrlm spīa alia regna delīnit. In iudicū libro sūt principes pīi: et figure sūt. Ruth moabitis plane explet ruinarū diremis: mittē agnū dñe dñatorē terre: de petra deserti ad montē filie syon. Samuel in heli moritur et in oblatione saul veterē legem abolitā mōstrat: porro in sadoch atq; dauid

nouū sacerdociū nouitq; impīj sacrificia reflatur. Malachim id ē nouissimus ꝓphetarū libra salomone usq; iechoniā et a ieroboam filio nabath usq; ad oseē qui duobus et in assyrios: regnū iuda et regnū describit isrl. Hi historiā respiciās ūba simplicia sūt: si in trīs sensū lacuna inspectis ecclie pauperas et hereticoꝝ contra ecclīam bella narrāt. Duodecim pīe in vnius voluminis angustias coarctati nisi aliud quā sonant in trā prefigurāt. Osee rethoro nomine filiam samaritā: idoleph: israel: et vxorē fornicariā et fornicationis filios: et adulterā rubicundo clausā mariti misso ꝓpe sedere viduam: et sub veste lugubri mariti ad se reditū prestolari. Johel filius fatuel describit terrā duodecim tribuū: eruca: brucho: locusta: rubigine vastante: et sumptā: et post pīsionem priorīs pīi effusū dei spiritū trīm supra seruos dei et ancillas id ē sup omnē vniuersam ecclīam noīa: et effusū dei in regnādo sym. Qui omnīvniuersam ab vno usq; ad quindecī paulatī et p incrementa surgēs quindecim graduū numerū explēt: qui in psalterio mistice ordinēt. Amos pastor et rusticus et rubus mora distinguens pauis ūbis explicari nō potest. Quis enī digne existimat mia et ignominiosa damasci et gazē et ydumee et filioꝝ amon et moab et in sepīo et odauo gradu iudee et israhel? Dicit loquitur ad vaccas pingues que sūt in samarie monte: et ruinam domus maiore minorēq; refutat. Ipse eruit fodit locustē et stannē dñm supra murū sirū ut adamantinū: et vnaquā pomoꝝ acrahymē supplicia peccatoribus et fame in terra non famē panis nec sitim aque

sed audiendi verbū dei. Abdias qui interpretat seruus dñi pronat contra edom: et sanguineū irāmq; fratris ei; iacob semp emulū hasta penit spūali. Jonas pulcherima columba naufragio suo passionē dñi pfiguratus: mundum ad penitentiā reuocat: et si nos nimiū saluet gentibus mīnat. Micheas de moraschi othereos xp̄i vastatōnem annūciat filie latronis: et obsidionē ponit contra eā: quia maxillā percusserūt iudicis isrl. Naum consolatur urbis interpretatur ruinatorem sanguinū: et post cōsionē illius loquit: ecce sup montes pedes euangelizantis et annūciantis pacem. Abacuc luctator fortis et rigidꝰ stat super custodiā suā: et figit gradū sup munitionē ut xp̄m in cruce ꝓplet: et dicat: operuit celos gloria eius: et laudis eius plena est tra: splendor eiꝰ ut lux erit: cornua in manibus eius: ibi abscondita ē fortitudo eiꝰ. Sophonias speculator et archanoꝝ dei cognitor audit clamorē a porta piscū et vlulatum a secunda: et cōtritionē a collibs. Judicat qđ vlulatū habitatoribus pile: quia cōticuit oīs pp̄s chanaan: disperi sūt omnes qui inuoluti erāt argento. Aggeus festiꝰ et letus: qui semiauit in lacrimis ut i gaudio meret destructū templū edificet: deiq; patrem inducit loquēte: adhuc vnū modicum est et ego mouebo celū et terrā et mare et aridā: et mouebo omnes gentes: et veniet desideratus cunctis gentibus. Zacharias memor dei sui multiplex in ꝓphetia: ihm vestibs sordidis induit: et lapidē oculoꝝ septem: candelabrūq; aureū cū totidem luminib⁹ est oculis duas quoq; oliuas a finistris lampadis emittit: et

a dextris: ut pst equos rubos varios nigros ⁊ albos ⁊ dissipatas ydrigas et ethaim. et equū de ihrlm pauperē regē vanā cū ner: et p̄dicet regem sedentē sup pullū filiū asine lbūgalis. Malachias apte ⁊ in fine oim xpiaz. de abiectione ihrl ⁊ vocatōne gentiū. nō est michi aie voluntas in vobis dicit dns exercituū: ⁊ munꝰ nō suscipiā de manu vestra. Ab ortu enī solis usqz ad occasū magnū est nomen meū in gentibus: ⁊ in omnī loco sacrificat ⁊ offertur nomini meo oblatio munda. Ysaiam. iheremiā. ezechiel et danielē quis possit ut intelligere ut exponere? quoz p̄nus nō xpianā videt michi texere sed euangeliū. Secundꝰ virgā nucem ⁊ ollam accensā a facie aquilonis: ⁊ pardum spoliantē suis coloribus: et ydruplex dnīs mentis neatie alphabetū. Tercius principia et finē tantis habet obscuritatibus involuta: ut apud hebreos ipse pnes nō. ezechiel gaudeos ante annos triginta non legantur. Quartus vero qui et exercituꝰ inter ezechielē xpianas. tempoz confinis. ⁊ totius mundi philohystoriē lapidē psalum de mōte sine manibs. et regna dia subuertē claro enone p̄nūciat. Dauid symonides noster. pindarusꝰ ⁊ alcheus flaccus q̄ catullꝰ anz sereny. xpm lyra p̄dicat: ⁊ in decacordo psalterio ab inferis exurgere resurgentē. Salomon pacificꝰ ⁊ amabilis dñi. mores corrigit. naturā docet: ecclesiam rigit ⁊ xpm: sacrificiaz nuptiaz dulce carmē epithalamiū. Hester in ecclie typo plm liberat de periculo: ⁊ inscio assuero amanē qui insidiabatur iniquitas parces conuiuij ⁊ die celebrem nomē in posteros.

Paralipomenō liber instrumētū veteris ecclie totus ⁊ tantus ac talis ē: ut absqz illo si quis sciam scripturaz sibi voluerit arrogare se ipm interdicat. Per singula quippe nosa ystoriaz. yboz. ⁊ p̄cepta sacre legis libris tanquā historie: ⁊ innumerabiles explicat euāgelij questiones. Ieremias ⁊ ezechiel. adiutor videlicet ⁊ consolator a dño. i. unus volumine arcanē: instaurat. templū. muros. edificat. civitatis: ōnisqz illa turba plm reducēs in patriā. ⁊ desponsō sacerdotiō. leuitaz. ritibs. proselitoz. ac p singulas familias muroz. ⁊ turriū opa diuisa. aliud in corde preferūt: aliud in medulla retinent. Certus me scripturaz amore raptū. excessisse modum epistole: ⁊ tamē nō impleuisse q̄d volui. Audiuim⁹ tamē q̄d nolle q̄d rupe debeam⁹: ut ⁊ nos q̄ possim⁹ dicē: concupiuit anīa mea desiderare iustificationes tuas i omni tpe. Lex illud sacramentū implet in nobis. Hoc tamē sūo q̄ncio. Tangā et nouū breuiter testamentū. Matheus. marcus. lucas. ⁊ iohes. quadriga dñi. ⁊ unꝰ cherubin q̄ incipiat scientie planitudo p totū corpus oculati sunt: scintille micant. discurrūt fulgura. pedes habēt rectos. et in sublime erigentes: rotis penetrare et ubiqz volantia tenēt se mutuo sibiqz perplexi sunt: ⁊ q̄si rota in rotā volui⁹ et pgit quocūqz eos flat⁹ ispe sancti p̄duxerit. Paulꝰ apls ad septē scribit ecclias: octaua eni ad hebreos a plerisqz extra numer ponit. Thimotheum instruit ⁊ titū ⁊ philomenē pro fugitiuo famulo deprecatur: sup quo melius tacere puto. q̄ pauca scribere. Actus aploz nudā quidē videntur

sonare hystoriam ⁊ naturalis ecclesie infantiā mē: sed si nouim⁹ scriptorē voz luceam esse meditari. cui⁹ laus est in euangelio. animadūtim⁹ parit oīa uba illius anīme languentis esse medicinā. Iacobꝰ. petrus. iohes. iudas. septem epistas ediderunt tam mistica q̄ sucinctas. ⁊ breues parit ⁊ longas: breues in nobis. longas in sententijs. ut rarꝰ sit qui nō i eaz recuciat lōge. Apocalipsis iohānis tot habet sacramenta quot verba. Parū dixi: ⁊ pro merito voluminis laus oīs infra scripta ē. In verbis singulis. multiplices latent intelligentie. Oro te frater karissime inter hec uiue ista meditari. nil aliud nosse. nichilqz aliud querē: nōne videmur tibi iam hic in terris regni celestis habitaculū? Stolo ut offendaris in scripturis sacris. sciscitare ⁊ q̄si vilitate yboz: que uel uno intercepta uel de industria sic. placuit ut rusticā cōiugem facili⁹ instruerē. ⁊ i una eadēq; sententia aliter doctꝰ. aliter senex audiret indoctus. Non sū tam peculans ⁊ hebes ut hec me nosse pollicear: ⁊ eoz fructꝰ carpere in ira quoz radices i celo fixe sūt. sed velle facio: sedentē me preferam magistrū remens comitem spondeo. Petenti dabit: pulsanti apiet. querēs inuenit. Discam⁹ in terris: quoz scia nobis placebit in celo. Obnixis te manibs exopiam: ⁊ ut incepte aliquid ac de maiore numidiam te effundā. q̄sq; quesieris tecū sāre conabor. Vale.

Habes hic amantissimū tui fratrem hasebiū. qui literaz tuaz michi gratā duplicauit: referens honestatē moz tuoz. exemplū seculi. fidem amicitie. amorem xpi. Nam prudentiā et eloquiū vendicare tecū absqz illo ipsa epistola p̄fecerat. Felicia queso te. et hereditē salo nauicē lumen magis p̄scinde q̄ solue. Nemo renūciauerꝰ seculo bene potest vendere. que ꝛemplit ut venderet. Quicquid in sumptus de tuo tuleris: pro lucro computa. Auaricia dictū ē. Auaro deest cū q̄ habet: q̄ nō habet. Credenti tot⁹ mundus diuicie p̄tanoz. Infidelis aute cū obulo indiget. Sic vitam⁹ q̄si nil habentes ⁊ oīa possidentes. Victus aqz vestit⁹ diuicie xpianoz. Si habes i portabile rem tuam vende: si nō habes proice. Tollens tunicā: et pallium relinquendū est. Nisi fallor tu semp recalcitrabis et diem de die trahes cauere ⁊ predere primas pellicinias vendideris: non habet xps unde alat pauperes suos. Totū deo dedit: qui se obtulit. Apostoli tamē nauem ⁊ rete reliquerūt: ui dua duo era mittit i gazophilaciū. et plenum reli diuitijs. Facile ꝛemnit oīa: qui se semp cogitat esse moriturū.

Incipit plogus in pentateucū moysi

Videris mei desideratas accepi tras. qui quodam plagio futuroz. cū daniele sociatus ē nomen: obsecrās ut cantilenā i latinā linguā de hebreo sermone penchareum nostroz auribs tradere. Periculosū opus temere. ⁊ obtrectatoz meoz lacerabs paratus: qui me allegit i sepulagincta inceptū sigillatim. noua pro veteribs tuderem. ita ingeniū ysi vinū. xpianes. cū ego sepissime rettar? sim me pro vili porcione in tabernaculo dei offerre ꝑ possim: nec opes alteri⁹ alioz paupertate fedari. Nō ut auderem origenis me studiū

prouocauit: qui ediçõni ãtiq̃ trãsla-
çõnẽ chrodegãgus miſauit: aſtericũ ꝫ
obelo id eſt ſtella et uirgã omne opus
diſtinguẽs. duã aut illuceſcẽ facit que
min⁹ aute fuerãt: aut ſuperflua queq;
iugulat ꝫ confodit. ꝫ maxime q̃ euã-
geliſtaꝫ ꝫ aplorꝫ auctoritas ꝓmulga-
uit. In quib⁹ mira de uetꝰ teſtamẽto
legim⁹ que i uris eoꝝ libris nõ habent:
ut ẽ illud. ex egipto uocaui filiũ meũ.
et quũ nazareꝰ uocabit. ꝫ uidebũt in
quẽ cõpunxerũt. ꝫ flumĩa de uentre ei⁹
fluent aque uiue. ꝫ que nec oc̃s uidit
nec auris audiuit nec in cor hoĩs
aſcendit que ꝑparauit diligẽtibs se. et
multa alia que ꝓpriũ huiꝰ tractatus deſide-
rant. Interrogauus ergo eos ubi hec
ſcripta ſunt. et cũ dicere non potuerĩt
de libris hebraicis proferam⁹. primũ
teſtimoniũ ẽ in oſee. ſicũ i ẽſaia. ſcũ
in zacharia. ſcũ in pſalmis. quinti
eque i ẽſaia: q⁹ mihi ignorãtes apocri-
phoꝝ deliramenta ſectant. ꝫ hibraꝰ ne-
gãs libris auctoꝝ ꝑeũt. Laudas
erroꝝ nõ eſt meũ reponẽ. Iudã pru-
dentẽ factũ dicãt eſſe cõſilio: ne prolo-
quens uni⁹ dei uerbo ecã apud hebreos
duplicẽ diuinitatẽ cõphendere. cũ
maxime id eo facturã quia in pla-
teis dogma cadere uidebat. Deniq;
ubicũq; ſacraũ aliq̃d ſcriptura teſtat
de patre et filio ꝫ ſpiritu ſco aut aliter
intelligi fuit aut oĩno tacuerũt: ut
et regi ſanctã crẽ. ꝫ archanũ fidei nõ
uulgarẽ. Et nelio quis ꝑtim⁹ auctor
ſeptuagintas cellulas alexandrie men-
daciũ ſuo exclauſerit. quib⁹ diuiſi eadẽ
ſcripſerunt: cũ ariſteus eiuſdẽ prolo-
qui ꝑ ypocriſpites. ꝫ nõ miro poſt tempe
ioſephus nichil tale reuelauit. ſed in
una baſilica congregatos conſulliſſe
ferũt non ꝓphaſſe. Aliud ẽ enĩ eſſe
uatem: aliud ẽ eſſe interpretem. Ibi ſps
uentura ꝓdicit: hic eruditio ꝫ utrq;
pia ea que intelligit explicat. Nihil tone
putãd⁹ ẽ nulli⁹ economicũ exemplaꝝ
ꝫ platonis pitagorã ꝫ demoſtenĩ ꝓpe
libonẽ affuiſſe. rethoico ſpu cõſtituiſſe.
Aut aliter de eiſdem libris per ſeptua-
ginta interpres. aliter ꝑ aplos ſps ſcã
teſtimonia requirit: ut q⁹ illi tacuerũt hiꝭ
ſcriptũ eſſe meminũ ſint. Quid igitur:
damnam⁹ veteres: Minime: ſed poſt
ꝓpꝫ ſtudia in domo dñi q̃ poſſum⁹
laboram⁹. Illi interpretati ſũt ante ad-
uentũ xpi ꝫ nõ nouerunt dubiis ꝓpu-
lerũt ſententiis: nos poſt paſſionẽ ei⁹
nõ tam ꝓphetã q̃ hiſtoriã ſcribim⁹.
Aliter enĩ audita: aliter viſa narrant.
Odi meli⁹ intelligim⁹ meli⁹ ꝫ ꝑſpim⁹.
Audi igit̃ emule: obtrectator auſcita.
Non damno non rep̃hendo ſeptua-
ginta: ſed ꝺolemus cũ his illis aplos
ꝑfero. Per iſtoꝝ os michi xps ſonat
quos ante ꝓphetas inter ſpiritualia
carismata primos lego: i q̃b⁹ ulumq̃
pene gradũ interpres tenẽt. Quid iuuo
re tenẽris: q̃ ꝺo impiorꝝ aiaꝝ orta me
dãtas: Vbicubi in cõtroꝝ ecã me ꝺolẽs
errare interroga hebreos: diuerſaꝝ
urbiũ magros conſule. Odi illi habẽt de
xpo q̃ nos codices nõ habem⁹. Aliud ẽ li
bra ſe poſtra ab aplis uſurpata teſti-
monia placerĩt: ꝫ emendatoꝝ ſũt ex-
emplaria latina. q̃ greca: greca q̃ he-
brea. Vos ite ꝺ iudeos. Sũt et deprom
deſideꝝ karilliſ: ut quia me tanq̃ opꝰ
libre feciſti. ꝫ a genesi ordiũ rapc. oꝺ-
nibs inuues. q⁹ poſſi eode ſpũ quo ſcpti
ſũt libri in latinũ eos cõuertere emonẽ.

Incipit liber breſith quẽ nos geneſim
ſi principio creauit deus celũ dicim⁹ ꝫ
et terram. Terra autem erat inanis et
uacua: et tenebre erãt ſup faciẽ abiſſi.
et ſps dñi ferebat ſup aquas. Dixitq;
deus. Fiat lux. Et facta ẽ lux. Et uidit
deus lucem q⁹ eſſet bona: ꝫ diuiſit lucẽ
a tenebris. appellauitq; lucem diem ꝫ
tenebras nocte. Factũq; eſt uespe et
mane dies unus. Dixit q̃ deus. Fiat
firmamentũ in medio aquaꝝ: ꝫ diuiꝺat
aquas ab aquis. Et fecit deus firma-
mentũ: diuiſitq; aquas que erãt
ſub firmamento ab hys q̃ erant ſup
firmamentũ. et factũ ẽ ita. Vocauitq;
deus firmamentũ celũ: ꝫ factũ ẽ veſpe
et mane dies ſecũꝺ. Dixit uero deus.
Congregent aque que ſub celo ſũt in
locũ unũ ꝫ appareat arida. Et factũ ẽ
ita. Et uocauit deus aridam terram:
congregationes q̃q; aquaꝝ appellauit
maria. Et uidit deus q⁹ eſſet bonũ. et
ait. Germinet terra herbã uirentem et
faciẽtẽ ſemen: ꝫ lignũ pomiferũ faciẽs
fructũ iuxta genus ſuũ: cui⁹ ſemen in
ſemetipſo ſit ſup terrã. Et factũ ẽ ita. Et
protulit terra herbã uirentẽ ꝫ faciẽtẽ
ſemẽ iuxta genus ſuũ: lignũq; faciẽs
fructũ ꝫ habẽs unũq̃q; ſemẽ ſecm
ſpeciẽ ſuã. Et uidit deus q⁹ eſſet bonũ:
et factũ eſt veſpe et mane dies tercius.
Dixitq; autẽ deus. Fiant luminaria
in firmamẽto celi. ꝫ diuiꝺãt diem ac
nocteꝫ: ſint in ſigna ꝫ tpa et dies ꝫ
annos. ut lucẽt in firmamẽto celi et
illumĩnẽt terrã. Et factũ ẽ ita. Fecitq;
deus duo luminaria magna: luminare
maius ut ꝑeſſet diei et luminare mĩn⁹
ut ꝑeſſet nocti ꝫ ſtellas. ꝫ poſuit eas in
firmamẽto celi ut lucerent ſup terrã: et
ꝑeſſent diei ac nocti. ꝫ diuiderent lucẽ
ac tenebras. Et uidit deꝰ q⁹ eſſet bonũ:
et factũ ẽ veſpe ꝫ mane dies quartus.
Dixit ecã deꝰ. Producãt aque reptile
anime uiuentis ꝫ volatile ſuper terrã
ſub firmamẽto celi. Creauitq; deus cete
grandia. et omnẽ aiam uiuentẽ atq;
motabilẽ quã ꝓduxerãt aque i ſpecies
ſuas. ꝫ omne volatile ſecm genꝰ ſuũ.
Et uidit deus q⁹ eſſet bonũ. benedixitq;
eis dicens. Creſcite ꝫ multiplicamini. ꝫ
replete aquas maris. auesq; multipli-
centur ſup terrã. Et factũ ẽ veſpe ꝫ mane
dies quintus. Dixit quoq; deus. Pro-
ducat terra aiam uiuentẽ in genre ſuo.
iumenta ꝫ reptilia. ꝫ beſtias terre ſecm
ſpecies ſuas. Factũq; ẽ ita. Et fecit deꝰ
beſtias terre iuxta ſpecies ſuas. iumen-
ta ꝫ omne reptile terre i genere ſuo. Et
uidit deus q⁹ eſſet bonũ. et ait. Faci-
amus hoĩem ad ymaginẽ ꝫ ſimilitudinẽ
noſtrã. ꝫ preſit piſcibs maris. et vola-
tilibs celi ꝫ beſtijs uniuerſeq; terre. omni⁹q;
reptili q̃ mouetur i terra. Et creauit
deus hoĩem ad ymaginẽ ꝫ ſimilitudinẽ
ſuã. ad ymaginẽ dei creauit illũ. ma-
ſculũ ꝫ feminã creauit eos. Benedixit
q; illis deus. ꝫ ait. Creſcite ꝫ multiplica-
mini ꝫ replete terrã. et ſubiicite eã. et dña-
mini piſcibs maris. et volatilibs celi.
et uniuerſis animãtibs que mouentur
ſup terrã. Dixitq; deꝰ. Ecce dedi uob⁹
omnẽ herbã afferentẽ ſemen ſup terrã.
et uniuerſa ligna que hñt in ſemetipſis
ſemẽ genꝰ ſuũ. ut ſint uobis i eſcã
ꝫ cunctis aĩantibs terre. oĩq; uolucri
celi ꝫ uniuerſis q̃ mouetur in terra. ꝫ i
quibs eſt aniam uiuẽs. ut habeãt ad
veſcendũ. Et factũ eſt ita. Vidit deus
cuncta que fecerat. ꝫ erãt valde bona.

Et factū ē uespe ⁊ mane dies sept⁹ ij
gitur pfecti sunt celi et terra ⁊ omis ornatus eor. Completuitq; de⁹ die septimo op⁹ suū qđ fecerat ⁊ requieuit die septimo ab uniuso ope qđ patrarat. Et benedixit diei septimo ⁊ sanctificauit illū quia i ipo cessauerat ab omi op⁹ suo qđ creauit deus ut faceret. Iste sūt generacões celi ⁊ terre q̄n̄do create sūt in die quo fecit de⁹ celū ⁊ terrā ⁊ oēm uirgultū agri ātq; oriret in terra omnēq; herbā regionis pri⁹ q̄ germinaret. Non enī pluerat dns deus sup terrā ⁊ homo nō erat qui operaret terrā. Sed fons ascendebat e terra irrigāns uniuersam superficiem terre. Formauit igitur dns deus hoiem de limo terre et inspirauit in facie ei⁹ spiraculū uite ⁊ factus homo i aiam uiuentē. Plantauerat aut̄ dns deus paradisum uoluptatis a principio in quo posuit hoiem quē formauerat. Produxitq; dns deus de humo oē lignū pulchrū uisu ⁊ ad uescendū suaue lignū etiā uite in medio paradisi lignūq; sciēcie boni et mali. Et fluuius egrediebat de loco uoluptatis ad irrigandū paradisum quī inde diuidit in q̄tuor capita. Nomen uni phison. Ipe est qui circuit omnē terrā euilath ubi nascit aurū ⁊ aurū terre illi⁹ optimū ē. Ibiq; inuenit bdelliū ⁊ lapis onichin⁹. Et nomen fluui⁹ secūdi geon. Ipse ē qui circuit omnē terram ethiopie. Nomen uero fluminis tertij tygris. Ipe uadit cōtra assyrios. Fluuius aut̄ quart⁹ ipe ē euffrates. Tulit ergo dns de⁹ hoiem et posuit eū in paradisū uoluptatis ut operaret et custodiret illū precepitq; ei dicēs. Ex oī ligno paradisi comede de ligno aut̄ sciēcie boni et mali ne comedas. In quocūq; enī die comederis ex eo morte morieris. Dixit q̄ dns de⁹. Non ē bonū hoiem esse solū faciam⁹ ei adiutoriū sibi. Formatis igit̄ dns de⁹ de humo cunctis aīalibus terre et uniuersis uolatilibus celi adduxit ea ad ad̄ā ut uideret qđ uocaret ea. Omne enī qđ uocauit adam aīa uiuens ipm̄ ē nomen eius. Appellauitq; adā nom̄ibus suis cuncta aīalia ⁊ uniuersa volatilia celi et omnes bestias terre. Ade uero nō inueniebat adiutor similis sibi. Immisit q̄ dns deus soporē in adam. Cumq; obdormisset tulit unā de costis eius et repleuit carnē pro ea. Et edificauit dns deus costā quā tulerat de adam in mulierē ⁊ adduxit eam ad adam. Dixitq; adam. Hoc nūc os ex ossibus meis et caro de carne mea. Hec uocabitur uirago quī de uiro sumpta est. Quāobrē relinquet homo patrē suū ⁊ matrē ⁊ adherebit uxori sue ⁊ erunt duo i carne una. Erat aut̄ uterq; nud⁹ adā scilicet ⁊ uxor ei⁹ ⁊ nō erubescebāt.

Sed ⁊ serpens erat callidior iij
cunctis aīalibus ire q̄ fecerat dns de⁹. Qui dixit ad mulierē. Cur p̄cepit uobis deus ut nō comederetis ex omni ligno paradisi? Cui respondit mulier. De fructu lignor⁹ que sunt in paradiso uescimur de fructu uero ligni qđ est in medio paradisi p̄cepit nobis de⁹ ne comederem⁹ ⁊ ne tangeremus illud ne forte moriamur. Dixit aut̄ serpens ad mulierem. Nequaq; morte moriemini. Scit enī deus q⁹ in quocūq; die comederitis ex eo aperient̄ oculi uestri et eritis sicut dii scientes bonū et malū. Vidit igit̄ mulier q⁹ bonū esset lignū ad uescendum et pulchrū oculis aspectuq; delectabile ⁊ sulit de fructu illi⁹ ⁊ comedit. deditq; uiro suo. Qui comedit ⁊ apti sunt oculi ambor. Cumq; cognouissent se esse nudos consuerūt folia ficus ⁊ fecerūt sibi p̄zomata. Et cū audisset uocem dei deambulātis i paradiso ad auram post meridiem abscondit se adā et uxor ei⁹ a facie dei in medio ligni paradisi. Vocauitq; dns de⁹ adā et dixit ei. Ubi es. Qui ait. Uocē tuā dne audiui in paradiso ⁊ timui eo q⁹ nudus essem et abscondi me. Cui dixit dns. Quis enī indicauit tibi q⁹ nud⁹ esses nisi q⁹ ex ligno de quo p̄ceptū tibi ne comederes comedisti? Dixitq; adam. Mulier quā dedisti michi sociam dedit michi de ligno ⁊ comedi. Et dixit dns deus ad mulierē. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpens decepit me et comedi. Et ait dns ad serpentē. Quia fecisti hoc maledictus es inter oīa aīantia ⁊ bestias terre. Super pectus tuū gradieris ⁊ terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicicias ponā inter te ⁊ mulierē ⁊ semen tuū ⁊ semen illius. Ipsa conteret caput tuū et tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo erumpnas tuas ⁊ cōceptus tuos. In dolore paries filios et sub uiri potestate eris ⁊ ipe dominabit tui. Ade uero dixit. Quia audisti uocē uxoris tue ⁊ comedisti de ligno ex quo p̄ceperam tibi ne comederes maledicta terra in ope tuo. In laboribus comedes ex ea cūctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi ⁊ comedes herbas terre. In sudore uultus tui uesceris pane tuo donec reuertaris in terrā de qua sūpt⁹ es quia puluis es ⁊ in puluerē reuerter⁹. Et uocauit adam nomen uxoris sue eua eo q̄ mater esset cūctor uiuentiū. Fecit quoq; dns deus ade ⁊ uxori ei⁹ tunicas pellicias ⁊ induit eos et ait. Ecce adam ipse unus ex nobis factus est sciens bonū ⁊ malū. Nunc ergo ne forte mittat manū suā et sumat etiā de ligno uite et comedat et uiuat in eternū. Emisit eū dns deus de paradiso voluptatis ut operaret terrā de qua sumpt⁹ est. Eiecitq; adā et collocauit ante paradisum uoluptatis cherubin ⁊ flāmeum gladiū atq; uersatilem ad custodiendam uiam ligni uite. iiij

Cognouit uero adam eua uxorē suam q̄ concepit ⁊ peperit cayn dicens. Possedi ipm̄ per deū. Rursū q̄ peperit fratrem eius abel. Fuit aut̄ abel pastor ouiū ⁊ cayn agricola. Factum ē aut̄ post mltos dies ut offerret cayn de fructibus terre munera dño. Abel quoq; obtulit de primogenitis gregis suī ⁊ de adipibus eor. Et respexit dns ad abel et ad munera ei⁹ ad cayn aut̄ ⁊ ad munera illius non respexit. Iratusq; est cayn vehementer ⁊ concidit vult⁹ ei⁹. Dixitq; dns ad eū. Quare iracus es ⁊ cur concidit facies tua? Nōne si bene egeris recipies? Si aut̄ male statim in foribus pccm̄ aderit. Sed sub te erit appetit⁹ eius et tu dñabaris illi⁹. Dixitq; cayn ad frem. Egrediamur foras. Cumq; essēt i agro cōsurrexit cayn adūsus frem suū abel: ⁊ interfecit eū. Et ait dns ad cayn. Ubi est abel frater tu⁹? Qui rndit. Nesciō. Custos fratris mei nū ego? Dixitq; ad eū. Quid fecisti? Vox sanguinis fris tui clamat ad me de terra. Nūc igit̄ maledict⁹ eris sup terrā q̄ aperuit os suū ⁊ suscepit sanguinē fratris tui de manu tua. Cum operat⁹ fueris eam: non dabit tibi fructus suos. Vagus et pfugus eris sup terrā. Dixitq; cayn ad dnm. Maior est iniq̄tas mea q̄m

ut uenīã mecum. Ecce īās me hodie
a facie terre: et a facie tua abscondar.
et ero uagus et pfug⁹ ī terra. Omnis
igit̄ qui inuenerit me occidet me. Dixit
q̄ ei dn̄s. Nequaq̄ ita fiet sed omnis
qui occiderit caym septuplū punietur.
Posuitq; dn̄s in caym signū: ut non
interficeret eū omnis qui inuenisset eū.
Egressusq; caym a facie dn̄i habitauit
profugus ī terra ad orientalē plagā
eden. Cognouit aut̄ caym uxorē suā:
que concepit: et pepit enoch. Et edifica-
uit ciuitatē: et uocauit nomen ciuis ei⁹
sicut filij sui enoch. Porro enoch ge-
uuit yrad. Et yrad genuit maniael: et
maniael genuit mathusael. Et matu-
sael genuit lamech. Qui accepit duas
uxores. Nomē uni ada: et nomē altere
sella. Genuitq; ada iabel: qui fuit pa-
ter habitantiū ī tentoriis: atq; pastoꝝ:
et nomen fratris eius nubal. Ipse fuit
pater canentiū cythara et organo. Sel-
la quoq; genuit tubalcayn: qui fuit
malleator: et faber in cuncta opa ereis et
ferri. Soror uero tubalcayn: noeamma.
Dixitq; lamech uxoribus suis ade et
sille. Audite uocē meā uxores lamech:
auscultate eloquiū meū. Quū occidi ui-
rum ī uulnꝰ meū: et adolescentē in liuo-
rem meū. Septuplū ultiō dabit̄ de cay-
n: de lamech uero septuagies septies.
Cognouit quoq; adhuc adam uxorē
suā: et pepit filiū: uocauitq; nomen eius
seth dicēs. Posuit michi de⁹ semē aliud
p abel quē occidit caym. Sed et seth
natus est filiꝰ: quē uocauit enos. Iste
cepit inuocare nomen dn̄i. ¶ v.

Hic est liber generatiōnis adam:
in die qua creauit deus hoiem.
Ad ymaginē dei fecit illū: masculū et
femināe creauit eos: et bñdixit illis: et
uocauit nomē eoꝝ adam in die qua
creati sunt. Vixit aut̄ adā centūginta
annis: et genuit filiū ad ymaginē
et similitudinē suā: uocauitq; nomen
eius seth. Et facti sunt dies adā postq̄
genuit seth octingentis annis: genuitq;
filios et filias. Et factū est omne tempꝰ
q̄ uixit adam: annī nongentiginta:
et mortuus est. Vixit quoq; seth centū
quinq; annis: et genuit enos. Vixitq;
seth postq̄m genuit enos octingentis
septem annis: genuitq; filios et filias.
Et facti sunt omnes dies seth nongen-
toꝝ duodecī annoꝝ: et mortuꝰ ē. Vixit
uero enos nonaginta annis: et genuit
caynan. Post cuꝰ ortū uixit octingen-
tis quindecī annis: et genuit filios et
filias. Factiq; sunt omnes dies enos
nongentiquinq; annī: et mortuus est.
Vixit quoq; caynan septuagīta annis:
et genuit malalehel. Et uixit caynan
postq̄ genuit malalehel octingentis
dragīta annis: genuitq; filios et filias.
Et facti sunt omnes dies caynan nō-
gentidecem anni: et mortuus ē. Vixit
aut̄ malalehel sexaginta quinq; annis:
et genuit iared. Et uixit malalehel post-
q̄m genuit iared octingentis triginta
annis: et genuit filios et filias. Et facti
sunt omnes dies malalehel octingen-
tinonaginta quinq; annī: et mortuus
est. Vixit iared centū sexaginta duobꝰ
annis: et genuit enoch. Et uixit iared
postq̄ genuit enoch octingentis annis:
et genuit filios et filias. Et facti sunt
omnes dies iared nongentis sexaginta
duo annī: et mortuus ē. Porro enoch
uixit sexaginta quinq; annis: et genuit
mathusalā. Et ambulauit enoch cū
deo. Et uixit enoch postq̄ genuit ma-
thusalam trecentis annis: et genuit fi-
lios et filias. Et facti sunt omnes dies
enoch: trecentis sexaginta quinq; anni.

ambulauitq; cū deo: et non apparuit:
quia tulit eum dn̄s. Vixit quoq; ma-
thusalam centūoctogintasepte annis.
et genuit lamech. Et uixit mathusalā
postq̄ genuit lamech sexcentis octo-
ginta duobꝰ annis: et genuit filios et
filias. Et facti sūt omnes dies mathu-
sale nongentisexaginta nouē annī: et
mortuus ē. Vixit aut̄ lamech centūq;
octoginta duobꝰ annis: et genuit filiū:
uocauitq; nomen ei⁹ noe dicens. Iste
cōsolabit̄ nos ab operibꝰ et laboribꝰ
manuū nostrarū ī terra: cui maledixit
dn̄s. Vixitq; lamech postq̄ genuit
noe quīgentis nonaginta quinq; annis.
et genuit filios et filias. Et facti sunt
omnes dies lamech septingentisepua-
ginta septem annī: et mortuus ē. Noe
uero cum quīngentoꝝ esset annoꝝ: ge-
uuit sem: et cham: et iapheth. ¶ vj.

Cumq; cepissent homines multi-
plicari sup terram: et filias procre-
asset. Videntes filij dei filias hoim q̄
essent pulchre: acceperūt sibi uxores ex
omnibꝰ quas elegerāt. Dixitq; deus.
Non ymanebit spūs meus in hoie
interetū: quia caro ē. Erūtq; dies illi⁹
centū uiginti annoꝝ. Gigantes aut̄
erāt sup terrā in diebꝰ illis. Postq̄ enī
ingressi sunt filij dei ad filias hoim:
illeq; genuerūt: isti sunt potentes a seclo
uiri famosi. Videns aut̄ deꝰ q̄ multa
malicia hoim esset ī terra: et cūcta cogi-
tatio mētis intenta esset ad malum
omni tpe: penituit eū q̄ hoiem fecisset
in terra. Et pertactus in futuꝝ: et tactus
dolore cordis intrinsecꝰ: delebo inq̄t
hoiem quē creaui a facie terre: ab hoie
usq; ad animātia: a reptili usq; ad uo-
lucres cli. Penitet enim me fecisse eos.
Noe uo inuenit gratiā coram dn̄o.
Hec sunt generationes noe. Noe uir
iustus atq; perfect⁹ fuit: ī generatiōnibꝰ
suis: cū deo ambulauit: et genuit tres
filios: sem: cham: et iapheth. Corrupta
est aut̄ terra coram dn̄o: et repleta ē ini-
quitate. Cumq; uidisset deus terrā esse
corruptā: oīs quippe caro corruperat
uiā suā sup terrā: dixit ad noe. Finis
uniūsle carnis uenit coram me. Repleta
ē terra iniq̄tate a facie eoꝝ: et ego dispe-
dam eos cū terra. Fac tibi archam de
lignis leuigatis. Mansiunculas in
archa facies: et bitumīe linies intrinsec⁹
et extrinsecus. Et sic facies eā. Trecentoꝝ
cubitoꝝ erit longitudo archē: quīquā-
ginta cubitoꝝ latitudo: et triginta cu-
bitoꝝ altitudo illius. Fenestrā ī archa
faciēs: et ī cubitū cōsummabis sūmitatē
eius. Ostiū aut̄ archē pones ex latere
deorsum. Cenacula et tristega facies in
ea. Ecce ego adducā aquas diluuij sup
terrā ut interficiā omnē carnē in qua
spūs uite est subter celū: et uniuersa que
ī terra sūt consummentē. Ponāq; fedus
meum tecū: et ingrediēris archā tu et
filij tui: uxor tua: et uxores filioꝝ tuoꝝ
tecum: et ex cunctis animātibus uniuersle
carnis: binā induces ī archā ut uiuāt
tecū: masculini sexus et femininī. De vo-
lucribꝰ iuxta genus suū: et de iumentis
ī genere suo: et ex omni reptili terre: secūm
gen⁹ suū: bina de omnibꝰ ingredient̄
tecū: ut possint uiuere. Tolles igit̄ tecū
ex omnibꝰ escis que mandi possunt:
et comportabis apud te: et erunt tam
tibi q̄m illis in escam. Fecit igit̄ noe
omnia que preceperat illi deus. ¶ vij

Dixitq; dn̄s ad eū. Ingredere tu et
omnis domus tua in archā. Te
enī uidi iustū coram me in generatiōne
hac. Ex omnibꝰ animantibus mundis
tolles septena: et septena: masculum et
femināe: de animantibus uero immūdis

duo et duo masculū et femīnā: sed et
de volatilibus reli septena et septena
masculū et femīnā: ut saluetur semen
sup faciem uniuersē terre. Adhuc enī
et post dies septē ego pluam sup terrā
quadraginta diebz et quadraginta
noctibz: et delebo omnē substantiā quā
feci de sup facie terre. Fecit ergo noe oīa
q̄ mandauerat ei dñs. Erantq; sexcētor
annorū q̄ndo diluuij aque inundaue-
runt sup terrā. Et ingressus est noe et
filij eius: uxor eius: et uxores filiorū ei⁹
cū eo in archam: propter aquas diluuij.
De animātibz q̄ mūdis et immūdis: et
de volucribz et ex omni q̄ mouet sup
terrā duo et duo ingressi sunt ad noe
in archā masculus et femina: sicut pre-
perat dñs noe. Cumq; cūctissent septē
dies: aque diluuij inundauerūt sup
terrā: anno sexcentesimo vite noe men-
se secūdo septimodecīo die mensis: rupti
sunt omnes fontes abyssi magne: et
cataractē celi apte sūt: et facta est plu-
uia sup terrā q̄dragīta diebz et q̄dra-
ginta noctibz. In articulo diei illius
ingressus est noe: et sem: et cham: et ia-
pheth filij eius: uxor illi⁹ et uxores filiorū
eius cū eis in archā: ipi et oīe animal
scōm genus suū uniuersaq; iumenta
in genere suo: et omne q̄ mouet sup
terram in genere suo: cunctūq; volatile
scōm genꝰ suū. Vniuerse aues om-
nesq; volucres ingresse sunt ad noe in
archā bina et bina ex omni carne in
qua erat spūs vite. Et que ingressa sūt
masculus et femina ex omni carne in-
troierūt sicut p̄ceperat ei deus: et inclu-
sit eū dñs deforis. Factūq; ē diluuiū
quadraginta diebz sup terrā: et multi-
plicate sunt aque: et eleuauerūt archā
in sublime a terra: uehemēti enī inun-
dauerunt: et oīa repleuerūt in superfi-
cie terre. Porro archa ferebat sup aquas:
et aque preualuerūt nimis sup terrā:
operiq; sunt oēs mōtes excelsi sub
uniuerso celo. Quindecī cubitis altior
fuit aqua sup montes quos operuerat.
Consūptaq; est oīs caro q̄ mouebat
sup terram: volucrū animātiū bestia-
rūmq; reptiliū que reptāt sup terram.
Vniuersi homines et cuncta in quibus spi-
raculū vite ē in terra: mortua sunt. Et
deleuit dñs omnē substantiā que erat
sup terrā: ab homīe usq; ad pecus: tam
reptile q̄m volucres celi: et delta sūt de
terra. Remansit autē solus noe: et qui
cū eo erāt in archa. Optinuerūntq; aque
terras centū quinq̄ginta diebz. viij

Recordat⁹ autē dñs noe cūctorū
animātiū: et omnīū iumētorū que
erāt cū eo in archa: adduxit spīritū sup
terrā: et imminute sūt aque: et clausi sunt
fontes abyssi et cataractē celi: et phibite
sūt pluuie de celo. Reuertēsq; sūt aque
de terra: euntes et redeūtes: et cepērūt mi-
nui post centū quinq̄ginta dies. Requie-
uitq; archa mēse septīo vicesimoseptīo
die mensis sup montes armenie. At
vero aque ibant et decrescebāt usq; ad
decimū mensē. Decīo enī mense p̄ma
die mensis apparuerūt cacumīa mon-
tiū. Cūmq; cōsūmti sunt quadraginta dies:
aperiens noe fenestrā arce quā fecerat
dimisit corui: qui egrediebat: et nō re-
uertebatur donec siccarent aque sup terrā.
Emisit q̄ columbā post eū: ut videret si
iam cessasset aque sup faciē terre. Que
cū non inuenisset vbi requiesceret pes
eius: reuersa est ad eū in archā. Aque
enī erāt sup uniuersā terrā. Extendēsq;
manū suā: apprehēsā intulit in archā.
Expectatis autē vltra septē diebz alijs:
rursum dimisit columbā ex archa. At
illa venit ad eū ad vesperā: portans

ramū olive virentibz foliis in ore suo.
Intellexit ergo noe: q̄ cessassent aque
super terrā. Expectansq; nichilominꝰ
septem alios dies: et emisit columbā:
que non est reuersa vltra ad eū. Igit̄
sexcētesimo q̄nto anno primo mense:
prima die mensis⁹ imminute sūt aque
super terrā. Et aperiens noe tectū arche
aspexit: uiditq; q̄ exiccata esset superfi-
cies terre. Mense secūdo septimo et vice-
simo die mensis arefacta ē terra. Locu⁹
est autē dñs ad noe dicens. Egredē de
archa tu: et uxor tua: filij tui: et uxores
filiorū tuorū tecū: cūcta animātia que sūt
apud te: ex omni carne tam in volati-
libus q̄m in bestijs et uniuersis reptilibz
que reptant sup terrā: educ tecū: et gre-
dimini super terrā. Crescite et multipli-
camini sup eam. Egressus ē ergo noe
et filij eius: et uxor illi⁹ et uxores filiorū
eius cū eo: sed et oīa animātia: iumenta
et reptilia que reptant sup terrā: secūm
genera suū: egressa sunt de archa. Edi-
ficauit autē noe altare dño: et tollens
de cunctis pecoribz et volucribz mūdis⁹
obtulit holocausta sup altare. Odo-
ratusq; est dñs odorē suauitatis⁹: et ait
ad eū. Nequaq̄ ultra maledicam terre
propter homīes. Sensus enī et cogitatō
humani cordis in malū prona sunt
ab adolescētia sua. Non igitur ultra
percutiā omnem animam viuentem
sicut feci cunctis diebz terre: sementis et
messis: frigus et estus: estas et hiemps:
nox et dies non requiescent. viij

Benedixitq; deus noe et filijs eius
et dixit ad eos. Crescite et multipli-
camini et replete terrā. et terror vester ac
tremor sit sup cūcta animalia terre et super
omnes volucres celi cū vniuersis que
mouentur sup terrā. Omnes pisces ma-
ris: manui vestre traditi sūt: et omne
q̄ mouetur et viuit erit vobis in escā.
Quasi olera virentia tradidi vobis
omnia: excepto q̄ carnē cū sanguine
non comedetis. Sanguinē enī animā
vestrā requirā de manu cūctas bestias:
et de manu hominis. De manu viri et
de manu fratris ei⁹ requirā animam
hominis. Quicūq; effuderit humani
sanguinē: fundetur sanguis illi⁹. Ad
ymaginē dei quippe factus est homo.
Vos autē crescite et multiplicamini: et
ingredimini sup terrā et implete eam.
Iterq; dixit deus ad noe: et ad filios
eius cum eo. Ecce ego statuā pactū meū
vobiscū et cū semīe vestro post vos: et
ad omnē animam viuentē q̄ est vobiscū:
tam in volucribz q̄m in iumentis et pecu-
dibz terre: cunctisq; que egressa sunt de
archa: et vniuersis bestijs terre. Statuā
pactum meū vobiscū: et nequaq̄ ultra
interficiet⁹ oīs caro ab aquis diluuij:
neq; erit deinceps diluuiū dissipans
omnem terram. Dixitq; deus. Hoc est
signū federis q̄d do inter me et vos et
ad omnē animam viuentē q̄ ē vobiscū
in generatiōnes sempiternas. Arcum
meū ponā in nubibz celi et erit signū
federis inter me et terrā. Cūq; obduxero
nubibus celū: apparebit arcus meus
in nubibz: et recordabor federis meī q̄d
pepigi vobiscū: et cū omni anima viu-
ente que carnē vegetat: et non erunt
ultra aque diluuij ad delendā omnē
carnem. Eritq; arcus meus in nubibz:
et videbo illū et recordabor federis sem-
piterni: q̄d pactū est inter deū et omnē
animam viuentem vniuersē carnis que
est sup terram. Dixitq; dñs ad noe. Hoc
est signū federis q̄d constituī inter me
et omnē carnem sup terrā. Erant ergo
filij noe qui egressi sunt de archa: sem:
cham: et japheth. Porro cham ipse est

pater chanaan. Tres itti fūt filij noe.
& ab hijs dissemiatū est omne genus
hoim tug vniuersā terrā. Cepitq noe
vir agricola exercere terrā. & plantauit
vineam. Bibensq vinū inebriat⁹ est.
& nudatus iacuit in tabernaculo suo.
Vidit autē chā pater chanaan
verenda patris sui esse nudata: nūciauit
duobz fratribz suis foris. At vero sem
& iaphet palliū imposuerūt humeris
suis. et incedentes retrorsū: operuerūt
verenda patris. Facieq; eor⁹ auersē erāt
& patris virilia non viderūt. Euigilās
autē noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat
ei filius suus iuniōr. ait. Maledictus
chanaan puer. seruus seruoz erit fratribz suis. Dixitq. Benedictus dñs
de⁹ sem. sit chanaan seruus e⁹. Dilatet de⁹ iaphet. & habitet in tabernaculis
sem. sitq chanaan seruus eius. Vixit
autē noe post diluuiū. trecentis quinquagīta annis. & impleti sunt oēs
dies eius nongentoz quinquagīta
annoz. & mortuus est. Capm x

Hec sūt generatiōes filioz noe.
sem. chā. & iaphet. Natiq; sūt ei
filij post diluuiū. Filij iaphet. gomer
& magog. & madai. & iauan. & thubal.
& mosoch & thiras. Porro filij gomer.
ascenez. & riphat. & thogorma. Filij
autē iauan. helysa & tharsis. cethim &
dodanim. Ab hijs diuise sunt insule
gentiū in regionibz suis. vnusquisq;
sm linguā suā & familias suas in
nationibz suis. Filij autē cham. chus
& mesraim & phuth & chanaan. Filij
autē chus. saba. & euila. & sabatha. & regma. & sabathaca. Filij regma. saba &
dadan. Porro chus genuit nemroth.
Ipse cepit esse potens in terra. & erat robustus venator coram dño. Ab hoc
exiuit prouerbiū. Quasi nemroth robustus venator coram dño. Fuit autem
principiū regni eius babilon. & arach &
archath. & calanne. in terra sennaar.
De terra illa egressus est assur. & edificauit niniuen. & plateas ciuitatis. & chale.
Resen q̄ inter niniuen & chale. hec est
ciuitas magna. At vero mesraym genuit ludim. & anamim. & laabim. et
nepthuim. & phetrusim. & celluim. de q̄bz
egressi sūt philisthijm. & caphtorim. Chanaan autē genuit sydonē primogenitū
suū. & cheū. & hetheū. et amorreū. & gergeseum. & eucum. & arachēū. & sineum. &
aradiū. & samarithē. & amathēū. Et post
hos dissemiati sunt pōpli chananeoz.
Factiq; sunt termini chanaan venientibus a sydone ieraram. usq; gazam.
donec ingrediaris sodomā. & gomorram. & adamā. et seboim usq; ad sala. &
iesa. Hij sunt filij cham i cognatiōnibus & linguis. & generatiōnibz. terrisq;
& gentibz suis. De sem quoq; nati sūt
patres omniū filioz heber. frater iaphet
maiore. Filij sem. helam. & assur. & arphaxat. lud. & aram. Filij aram. hus.
& hul. & gether. & mes. At vero arphaxat genuit sale. de quo ortus est heber.
Natiq; sunt heber filij duo. Nomen
vni phaleg. eo q in diebus eius diuisa
sūt terra. et nomē fris eius iectan. Qui
iectan. genuit elmodad. et saleph. et
asarmoth. iare. & aduram. & uzal.
deda. & hebal. & abimahel. saba. & ophir. & euila. & iobab. Omnes isti filij
iectan. Et facta est habitatiō eoz. a mesa
p gradibz usq; sephar montē orientalem. Isti sunt filij sem. sm cognatiōnes & linguas & regiones in gentibus suis. Hec familie noe. iuxta populos & nationes suas ab hijs diuise sunt
Gentes i terra post diluuiū. xi

Erat autē ita labij vni⁹ & eiusdē

rotūdum. Cumq; proficiscerent de oriente. inuenerūt campū in terra sennaar. et habitauerūt in eo. Dixitq; alter
ad proximū suum. Venite faciamus
lateres. et coquam⁹ eos igni. Habuerunt; lateres pro saxis. & bitumen p
cemento. & dixerunt. Venite faciamus
nobis ciuitatē. & turrem cui⁹ culmen p
ringat usq; ad celū. & celebrem⁹ nomē
nr̄m. antq; dispergamur in vniuersas
terras. Descendit autē dñs vt videret
ciuitatē. & turrem quā edificabant filij
adam. & dixit. Ecce vnus est pplus. et
vnū est labiū omnibz. Cepereq; hoc
facere: nec desistent a cogitatiōnibz suis
donec eas opere cōpleant. Venite igit̄
descendam⁹. & confundam⁹ ibi linguā
eor⁹. ut non audiat vnusquisq; vocē
proximi sui. Atq; ita diuisit eos dñs
ex illo loco i vniuersas terras. et cessauerūt edificare ciuitatē. Et idcirco vocatum est nomen loci illi⁹ babel. quia
ibi confusus est labiū vniuerse terre. Et
inde dispersit eos dñs sup faciē cunctas
regionū. Hec sunt generatiōes sem.
Qui erat centū annoz. q̄ndo genuit
arphaxat. biennio post diluuiū. Vixitq; sem postq̄ genuit arphaxat quīgentis ānis. & genuit filios & filias. Porro arphaxat vixit trīgintaquīq; annis
& genuit sale. Vixitq; arphaxat postq̄
genuit sale trecentis & nouē annis. &
genuit filios & filias. Porro sale postq̄ genuit heber ccccīs & trib⁹ annis. et
genuit filios & filias. Vixit autē heber
trīgintaquīnq; ānis & genuit phalech.
Et vixit heber postq̄ genuit phalech
ccccīs & trīginta annis. et genuit
filios & filias. Vixit quoq; phalech trīginta ānis & genuit reu. Vixitq; phalech postq̄ genuit reu ducentisquinquem
annis & genuit filios & filias. Vixit
autem reu trīgintaquīq; annis. et genuit saruch. Vixit q̄ reu postq̄ genuit
saruch ducentis septē annis. & genuit
filios & filias. Vixit autem saruch trīginta annis. & genuit nachor. Vixitq; saruch postq̄ genuit nachor ducentis
annis. et genuit filios & filias. Vixit
autem nachor viginticinquem annis. et genuit thare. Vixit nachor postq̄
genuit thare centū decē & nouē annis.
& genuit filios & filias. Vixitq; thare
septuaginta annis. & genuit abram.
& nachor. & aram. Hec sunt autē generatiōes thare. Thare genuit abram.
nachor. & aram. Porro aram genuit
loth. Mortuusq; est aram ante thare
patrē suū. i terra nationis sue. i hur
chaldeoz. Duxerūt autē abrā. & nachor
uxores. Nomē uxoris abram. sarai.
Et nomē uxoris nachor. melcha filia
aram patris melche. & patris iesche. Erat
autē sarai sterilis nec habebat filios.
Tulit itaq; thare abram filium suū. &
loth filium aram filiū filij sui. & sarai
nurū suā. uxorē abrā filij sui. & eduxit
eos de hur chaldeoz. ut irent in terrā
chanaan. Venerunq; usq; haram. &
habitauerūt ibi. Et facti sūt dies thare
ducentoz quīq; ānoz. & mortu⁹ est i haran.

Dixit autē dñs ad abram. xii

Egredere de terra. & de cognatiōne tua. & de domo patris tui. et veni in
terrā quā monstrauero tibi. Faciāq;
te in gentem magnā. et benedicā tibi
et magnificabo nomē tuū. eritq; benedictus. Benedicam benedicentibz tibi.
& maledicam maledicentibz tibi. atq;
in te benedicent vniuerse cognatiōnes
terre. Egressus est itaq; abram sicut
preceperat ei dñs. & iuit cū eo loth. Septuagintaquīnq; annoz erat abram: cū
egrederet de haram. Tulitq; sarai uxorē

ſuã·et loth filiũ frĕs ſuũ·vniuerſamq; ſubſtantiã quã poſſederãt·z animas quas fecerant in haram·z egreſſi ſunt ut irent ĩ terrã chanaan. Cumq; venſſent ĩ eã·peruenerunt abram terrã uſq; ad locũ ſychem·et uſq; ad conuallem illuſtrem. Chananeus autẽ tunc erat in terra. Apparuit autẽ dñs abram z dixit ei. Semĩni tuo dabo terrã hanc. Qui edificauit ibi altare domino qui apparuerat ei·et inuocauit ibi nomẽ eius. Et ĩnde tranſgrediẽs ad montẽ qui erat contra orientẽ bethel·tetendit ibi tabernaculũ ſuũ·ab occidente habẽs bethel·z ab oriente hay. Edificauit q; ibi altare dño·z inuocauit nomen ei⁹. Perexitq; abram vadẽs·z ultra pgrediẽs ad meridiẽ. Facta ẽ autẽ fames in terra. Deſcenditq; abram in egiptũ ut peregrinarẽ ibi. Preualuerat enĩ fames in terra. Cumq; ppe eſſet ut ingrederetur egiptum·dixit ſarai uxori ſue. Noui q; pulchra ſis mulier·et q; cũ viderĩt egipti·dicturi ſũt·q; uxor illi⁹ eſt·z interficĩt me:z te reſeruabũt. Dic ergo obſecro te:q; ſoror mea ſis·ut bene ſit michi ppter te·et viuat anima mea ob gratiã tui. Cũ itaq; ingreſſus eſſet abrã egiptũ:viderũt egipti mulierẽ q; eſſet pulchra nimis. Et nunciauerũt principes pharaonis z laudauerũt eã apud illũ. Et ſblata ẽ mulier ĩ domũ pharaonis·abram uero bene uſi ſunt propt illã. Fuerũtq; ei oues·z boues·et aſini·z ſerui·et famule·z aſine·et cameli. Flagellauit autẽ dñs pharaonẽ plagis maximis·z domũ ei⁹·pp̃ter sarai uxorem abram. Vocauitq; pharao abram·z dixit ei. Quid nam ẽ hoc q̃ feciſti michi: Quare nõ indicaſti mihi q; uxor tua eſſet: Quãobrem dixiſti eſſe ſororẽ tuã·ut tollerẽ michi

ram ĩ uxorẽ. Nũc igit̃ ecce coniux tua accipe eam·z uade. Precepitq; pharao ſuper abram uiris·z deduxerunt eum z uxorẽ ei⁹·z oĩa que habebat. xiij

Aſcendit ergo abram de egipto: ipſe et uxor eius·et omnia que habebat·z loth cum eo: ad auſtralem plagam. Erat autẽ dines valde ĩ poſſeſſione auri et argenti. Reuerſusq; ẽ p iter quo uenerat a meridie in bethel uſq; ad locũ ubi prius fixerat tabernaculum inter bethel·z hay·i loco altaris quẽ fecerat pri⁹·z inuocauit ibi nomẽ dñi. Sed z loth qui erat cũ abram:habebant greges ouiũ z armenta·z tabernacula·nec poterat eos capere terra ut habitarent simul. Erat quippe ſubſtantia eor multa·z nequibant habitare ſimũ. Vnde facta ẽ rixa inter paſtores gregũ abram et loth. Eo autẽ tpe chananeus z pherezeus habitabãt ĩ illa terra. Dixit ergo abram ad loth. Ne queſo ſit iurgiũ inter me et te·et inter paſtores meos et paſtores tuos·frĕs enĩ ſumus. Ecce vniuerſa terra coram te eſt·recede a me obſecro. Si ad ſiniſtrã ieris:ego dextrã tenebo·ſi tu dextram elegeris:ego ad ſiniſtrã pgã. Eleuans itaq; loth oculos·vidit omnẽ circa regionem iordanis·que vniuſa irrigabat anteq; ſubuerterẽ dñs ſodomam z gomorram:ſicut paradiſus dñi·z ſicut egipt⁹ venientibus ĩ ſegor. Elegitq; ſibi loth regionẽ circa iordanem·et receſſit ab oriente. Diuiſiq; ſũt alterutr a fratre ſuo. Abram habitauit ĩ terra chanaan. Loth uero morat⁹ eſt in oppidis que erant circa iordanẽ·z habitauit in ſodomis. Homines autẽ ſodomite pſſimi erãt·z peccatores coram dño nimis. Dixitq; dñs ad abrã·poſtq; diuiſus ẽ ab eo loth. Leua oculos tuos ĩ directũ

et uide a loco in quo nũc es: ad aquilonem et meridiem·ad orientem et occidentem. Omnẽ terrã quã conſpicis tibi dabo·z ſemĩni tuo uſq; in ſempiternum. Faciãq; ſemen tuũ ſicut puluerẽ terre. Si quis poteſt hoĩm numerare pulueres terre·ſemen q; tuũ numerare poterit. Surge ergo·z pambula terrã in lõgitudinẽ·z in latitudinẽ ſuã:ſa tibi dabo⁹ ſum eã. Mouens igit̃ tabernaculũ ſuũ abram·venit·z habitauit iuxta conuallem mambre·que eſt in hebron. Edificauitq; ibi altare dño. xiiij

Factũ ẽ autẽ in illo tpe ut Amraphel rex ſennaar·z arioch rex ponti·z chodorlaomor rex elamitarum et thadal rex gentiũ·inirent bellũ cõtra bala regẽ ſodomoz·z contra berſa regem gomorre·z cõtra ſennaar regẽ adamĩ·z contra ſemeber regẽ zeboyim·necnon z rex bale que ẽ ſegor·et direxerũt aciem cõtra eos ĩ valle ſilueſtri·ſalierũt aduerſus chodorlaomor regẽ elamitarum·z thadal regem gentiũm·et amraphel regẽ ſennaar et arioch regẽ ponti·

ginti reges aduerſus quinq;. Vallis autẽ ſilueſtris habebat puteos multos bituminis. Itaq; rex ſodomoz et rex gomorre·terga verterunt ceciderunq; ibi·et qui remanſerant·fugerunt ad montẽ. Tulerũt autẽ omnẽ ſubſtantiã ſodomoz·et gomorreoz·et uniuerſa que ad cibum pertinent·et abierunt. Abram et loth et ſubſtantiã ei⁹·filiũ frĕs abram·qui habitabat ĩ ſodomis. Et ecce unus qui euaſerat·nunciauit abram hebreo·qui habitabat ĩ cõualle mambre amorrei·fratris eſchol·z frĕs aner. Iſti enĩ pepigerãt fedus cũ abrã. Vbi cũ audiſſet abram·captũ videlicet loth fratrem ſuũ·numerauit expeditos vernaculos ſuos trecentos decẽ octo·z purſecutus eſt eos uſq; dan. Et diuiſis ſocĩis irruit ſup eos nocte. Perculſitq; eos et purſecut⁹ ẽ eos uſq; hoba·et ptem cepit ĩ eſt ad leuam damaſci. Reduxitq; omnẽ ſubſtantiã·et loth frẽm ſuũ cũ ſubſtantia illius·mulieres q; et pplm. Egreſſus ẽ autẽ rex ſodomoz ĩ occurſũ ei⁹·poſtq; reuſus ẽ a cede chodorlaomor z regũ qui cũ eo erant·ĩ valle ſabe que eſt vallis regis. At uero melchiſedech rex ſalem·pferens panẽ et vinũ. Erat enĩ ſacerdos dei altiſſimi·benedixitq; ei·et ait. Benedictus abram deo excelſo qui creauit celũ z terrã·z benedict⁹ deus excelſus·quo protegente hoſtes in manibus tuis traditi ſũt·et dedit ei decimas ex omnibus. Dixit autem rex ſodomoz ad abram. Da michi animas·cetera tolle tibi. Qui rndit ei. Leuo manum meã ad dñm deũ excelſum·poſſeſſorẽ celi z terre·q; a filo ſubtegminis uſq; ad corrigiã caligę nõ accipiã ex omnibs q; tua ſunt·ne dicas·ego ditaui abrã·exceptis hijs que comederũt iuuenes·et partibus virorũ qui uenerunt mecũ·

anuer·eschol et mambre·ipsi accipient
partes tuas. Capm xiij.
Hijs itaq; transactis·factus est ser-
mo dñi ad abram p visionē dicens:
Noli timere abram·ego protector tuus
et merces tua magna nimis. Dixitq;
abram. Dñe deus ḋ dabis michi?
Ego vadam absq; liberis·et filius p-
curatoris domus mee·iste damascus
elyezer. Addidit q; abrā. Michi aut
nō dedisti semē·et ecce vernaculus meus
heres meus erit. Statimq; sermo dñi
ad ē dicens. Non erit hic
heres tuus·sed qui egredietur de vētre tuo·
ipe habebis heredē. Eduxitq; eū foras·
et ait illi. Suspice celū·et numera stellas
si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuū.
Credidit abram deo·et reputatū est illi
ad iusticiā. Dixitq; ad ē. Ego dñs q
eduxi te de hur chaldeoꝝ·ut darem tibi
terrā istā et possideres eam. At ille ait.
Dñe deus·unde scire possum q possi-
surus sim eā? Et respondit dñs. Su-
me mihi vaccā trienne et capram
trienniā·et arietē annoꝝ trū·turturem
q; et columbā. Qui tollēs univsa hec
divisit ea p medium et vitulos pres ora
se·alteruter eos posuit. Aues aut non
divisit. Descenderūtq; volucres super
cadavera et abigebat eas abrā. Cūq;
sol occuberet·pavor irruit sup abram
et horror magn? et tenebrosus invasit
ē. Dictūq; est ad ē. Scito p noscens
q peregrinū futurū sit semen tuū in terra
nō sua·et subicient eos seruituti·et affli-
gent quadringētis annis. Verūtamen
gentem cui seruituri sūt ego iudicabo·
et post hec egredientur cū magna sub-
stancia. Tu aut ibis ad pres tuos in
pace sepultus in senectute bona. Gene-
ratione autem quarta reuertētur huc.
Nec dū enim complete sunt iniquitates
amorreoꝝ usq; ad pns tps. Cum
ergo occubuisset sol·facta est caligo te-
nebrosa·et apparuit clibanus fumās
et lampas ignis transiens inter diui-
siones illas. In die illo pepigit dñs
fed? cū abrā dicēs. Semini tuo dabo
terrā hanc·a fluuio egipti usq; ad flu-
uium magnū eufraten. Cineos et cene-
zeos·cethimoneos·et hetheos·et ferezeos·
raphayim q; et amorreos·chananeos·
et gergeseos·et iebuseos. Capm xvj.
Igitur sarai uxor abram nō genuerat
sibi liberos·sed habēs ancillā egipti-
nomine agar·dixit marito suo. Ecce
cōclusit me dñs ne parerem·ingredere
ad ancillā meā·si forte saltē ex illa sus-
cipiam filios. Cūq; ille acquieuisset de-
precanti·tulit agar egiptā ancillā suā·
post annos decē quā habitare coperāt
in terra chanaan·et dedit eā viro suo
uxorē. Qui ingressus ē ad eā. At illa
cōcepisse se vidēs·despexit dñam suā.
Dixitq; sarai ad abrā. Iniuste agis
cōtra me. Ego dedi ancillā meā in sinū
tuū·q vidēs q cōceperit·despectui me
habet. Iudicet dñs inter me et te. Cui
respōdit abram. Ecce ait ancilla tua
in manu tua est·utere ea ut libet. Affli-
gente igitur eā sarai·fugā iniit. Cūq;
invenisset eā ang?us dñi iuxta fontē
aque in solitudine que est in via sur
in deserto·dixit ad illā. Agar ancilla
sarai·unde venis·et quo vadis? Que
rndit a facie sarai dñe mee ego fugio.
Dixitq; ei angelus dñi. Revertere ad
dñam tuā·et humiliare sb manu illi?.
Et rursum. Multiplicās multi-
plicabo semē tuū·et nō numerabit pre
multitudine. At ille ps. Ecce ait. Cō-
cepisti·et paries filiū·vocabisq; nomē
ei? ysmael·eo q audierit dñs afflictio-
nem tuā. Ipse erit ferus homo·manus

eius cōtra omnes·et manus omniū
cōtra ē. Et e regione uniuscuiusq; tabernā
suoꝝ fixit tabernacla. Vocauit aut ang?us
agar nomē dñi qui loquebat ad eā·
tu deus qui vidisti me. Dixit enim. Pro-
fecto hic vidi posteriora videntis me.
Propter apellauit puteū illū: puteū
viuētis et vidētis me. Ipse ē inter cades
et barad. Peperitq; agar abre filiū·q
vocauit nomen eius ysmahel. Octo-
ginta et sex annoꝝ erat abram: cūdo
peperit ei agar ysmahelem. Capm xvij.
Postq; vero nonaginta et nouem
annoꝝ esse coperat·apparuit ei de?.
Dixitq; ad ē. Ego dñs omnipotens.
Ambula coram me et esto perfectus.
Ponamq; fedus meū inter me et te·et
multiplicabo te vehemēter nimis. Ce-
dit abram pronus in faciem. Dixitq;
ei deus. Ego sum·et ponam pactum
meū tecum·eritq; pater multaꝝ gentiū.
Nec ultra vocabit nomē tuū abram:
sed apellaberis abrahām·quia patrē
multaꝝ gentiū constitui te. Faciāq; te
crescere vehementissime·et ponam te in
gētibus·regesq; ex te egredientur·et statuā
pactū meū inter me et te et inter semen
tuum·post te in generationibus tuis
fedus sempiternū·ut sim deus tuus·et
seminis tui post te. Daboq; tibi et semi-
ni tuo post te terram peregrinationis
tue·omnē terrā chanaan in possessio-
nem eternā·eroq; deus eoꝝ. Dixit iterū
de? ad abrahām. Et tu ergo custodies
pactū meū·et semē tuū post te in gene-
rationibus suis. Hoc est pactū meū q̄d
observabitis inter me et vos et semen
tuū post te. Circūcidē ex vobis omne
masculinū·et circūcidetis carnē p̄pucij
vestri·ut sit in signū federis inter me et
vos. Infans octo dier circūcidē vo-
bis. Omne masculinū in generatiōnibus
vestris·tam vernaculus q; emptitius
circumcidē et quicūq; fuerit de stirpe
tua. Eritq; pactū meū in carne tua in
fedus eternū. Masculus cui? preputij
caro circūcisa nō fuerit·delebit anima
illa de pplo suo: quia pactū meū irritū
fecit. Dixit q; de? ad abrahā. Sarai
uxorē tuam nō vocabis sarai·sed sa-
ram. Et benedicā ei·et ex illa dabo tibi
filiū cui benedicturus sum. Eritq; in
nationes·et reges pploꝝ orientur ex eo.
Cecidit abraham in faciē suā·et risit
in corde suo dicens. Putasne centenario
nascet filius·et sara nonagenaria
pariet? Dixitq; ad dñm. Vtinā ysma-
hel vivat coram te. Et ait dñs ad abra-
ham. Sara uxor tua pariet tibi filiū·
vocabisq; nomē ei? ysaac. Et statuā
pactū meū illi in fedus sempiternū·et
semini eius post eū. Sup ysmahel q;
exaudiui te. Ecce benedicā ei·et augebo
et multiplicabo eū valde. Duodecim
duces generabit·et faciā illū crescere in
gentē magnā. Pactū vero meū statuā
ad ysaac·quē pariet tibi sara tpe isto:
in anno altero. Cumq; finitus esset ser-
mo loquentis cū eo: ascendit deus ab
abraham. Tulit aut abraham ysma-
hel filiū suū·et dñōs vernaculos dom?
sue·univsos quos emerat: et cunctos
mares ex omnibus viris domus sue: et
circūcidit carnē p̄pucij eoꝝ·statim in
ipa die sicut pceperat ei de?. Abrahā
nonaginta et nouē erat annoꝝ·q̄n-
do circūcidit carnē p̄pucij sui·et ysmahel
filius suus tredecim annos impleue-
rat: tpe circūcisionis sue. Eadem die
circūcisus ē abraham·et ysmahel fili?
eius·et omnes viri domus illius·tam
vernaculi q; emptitij et alienigene pa-
riter circūcisi sunt. Capm xviij.
Apparuit aut ei dñs in conuallē

mambre: sedenti in ostio tabernaculi
sui in ipso feruore diei. Lūq; eleuasset
oculos: apparuerūt ei tres viri stātes
prope eū. Quos cum vidisset: cucurrit
in occursum eor de ostio tabernaculi
sui: & adorauit in terra & dixit. Dñe si
inueni gratiā i oculis tuis ne trāseas
seruū tuū: sed afferam paxillum aque:
et lauent pdes vri & requiescite sub ar-
bore. Ponāq; buccellā panis: & roborate
cor vrm postea trālibitis. Idcirco
enim declinastis ad seruū vrm. Qui dixe-
runt. Fac ut locutus es. Festinauit
abraham in tabernaculū ad saram:
dixitq; ei. Accelera tria sata similæ cō-
misce: & fac subcinericios panes. Ipse
vero ad armentū cucurrit: & tulit inde
vitulū tenerrimū et optimū: deditq; pu-
ero. Qui festinauit: & coxit illū. Tulit q;
butyr & lac: & vitulū quē coxerat: & po-
suit corā eis. Ipe vero stabat iuxta eos
sub arbore. Lūq; comedissent dixerūt
ad eū. Vbi ē sara uxor tua? Ille respō-
dit. Ecce i tabernaculo ē. Cui dixit. Reuer-
tens veniā ad te tēpore isto: vita comi-
te: et habebit filiū sara uxor tua. Quo
audito: sara rusit post ostiū tabernacli.
Erāt aūt ambo senes: puectiq; etatis:
& desierant fare fieri mulieria. Que ri-
sit occulte dnōs. Postq; defecit et dñs
meus veculus ē: voluptati operā dabo.
Dixit aūt dñs ad abraham. Quare
risit sara uxor tua dicens: Numq; vere
paritura sū anus? Numq; deo quicq;
ē difficile. Iuxta condictū reuertar ad
te hoc eodē tpe: vita comite: & habebit
sara filiū. Negauit sara: dicens. Nō
risi timore pīnta. Dixit aūt. Non est
ita: sed risisti. Cū ergo surrexissent
inde viri: direxerūt oculos contra sodo-
mam: & abraham simul gradiebatur
deducēs eos. Dixitq; dñs. Non celare
potero abraham que gesturus sum: cū
futurus sit in gentē magnā ac robustis-
simā: & benedicende sunt in eo omnes
nationes terre. Scio enim ppterea sit
filijs suis: & domui sue post se: ut custo-
diant viam dñi: et faciant iudiciū et
iusticiam: ut adducat dominus super
abraham oīa que locutus est ad eum.
Dixit itaq; dñs. Clamor sodomorū
& gomorreoz multiplicat? ē: & peccatū
eor aggrauatū est nimis. Descendā
et videbo: utrū clamorē qui venit ad
me: opre cpleuerint: an non est ita ut
sciam. Conuertentesq; se inde: & abierūt
sodomā. Abrahā vero adhuc stabat
corā dño: & appropinquās ait. Nunq;
ꝯdas iustū cū impio? Si fuerint
quinquaginta iusti i ciuitate: putāt si-
mul: & nō parces loco illi ppter quinq;-
ginta iustos: si fuerint in eo? Absit a te
ut rem hāc facias: & occidas iustū cū
impio: fiatq; iustus sicut impius. Non
est hoc tuū: qui iudicas omnē terram.
Nequaq; facies iudiciū hoc. Dixitq;
dñs ad eum. Si inuenero sodomis
quinquaginta iustos in medio ciuita-
tis: dimittā omni loco ppter eos. Re-
spondit abraham: & ait. Quia semel
cepi loquar ad dñm deū meū cū sim
pulvis & cinis. Quid si min? quinqua-
ginta iustis quinq; fuerit: delebis ppter
quadraginta quinq; vniuersam urbē.
Et ait. Nō delebo si inuenero ibi qua-
dragintaquinq;. Rursusq; locutus est
ad eū. Si aut ꝑaginta ibi inuenti
fuerint quid facies? Ait. Non peram
ppter ꝑaginta. Ille quesso ne ir
indigneris dñe si loquar. Quid si ibi
inuēti fuerint triginta. Respōdit. Nō
faciam. Si inuenero triginta. Quia
semel ait. cepi: loquar dominū meū.
Quid si ibi inuenti fuerint viginti: ait.

Non interficiā ppter viginti. Obsecro
inquit ne irascaris dñe: si loquar ad-
huc semel. Quid si inuenti fuerint ibi
decem? Dixit. Non delebo ppter decem.
Abiit dñs postq; cessauit loqui ad
abrahā: et ille reuersus ē in locū suū.

Venerunt q; duo angeli
sodomā vespere: sedente loth in
foribus ciuitatis. Qui cū vidisset eos
surrexit: et ire obuiā eis: adorauitq;
pronus in terrā et dixit. Obsecro dñi
declinate in domū pueri vri: & manete
ibi. Lauate pdes vros et mane ꝓfi-
scemini i viā vrām. Qui dixerunt. Mi-
nime: sed in platea manebim?. Cōpu-
lit illos oppido ut diuerterēt ad eū. Ig-
gressiq; domū eius fecit cōuiuiū: coxit
azima: et comedērūt. Priūs autem q;
irent cubitū: viri ciuitatis vallauerūt
domū illius: a puero usq; ad senē: oīs
ꝑplus simul. Vocauerūt loth & dixerūt
ei. Vbi sunt viri qui introierunt ad te
nocte. Educ illos huc ut cognoscam?
eos. Egressus ad eos loth post tergū
adduxit ostiū: ait. Nolite quesso fieri
mei: nolite malū hoc facere. Habeo du-
as filias: que necdū cognouerūt virū.
Educā eas ad vos: et abutimini eis
sicut vobis placuerit: dūmodo viris
istis nichil mali faciatis: quia ingres-
si sunt sub umbra culminis mei. At
illi dixerūt. Recede illuc. Et rursus. In-
gressus es inquiūt ut aduena: nūq;
ut iudices. Te ergo ipm magis q; ipos
affligem?. Vimq; facientes loth vehe-
mētissime. Iamq; ꝑpe erat ut effringe-
rent fores: & ecce miserūt manū viri: et
introduxerūt ad se loth: clauseruntq;
ostiū: eos qui foris erāt percusserūt ce-
citate: a minimo usq; ad maximū: ita
ut ostiū inuenire non possent. Dixe-
runt aūt ad loth. Habes hic quēpiā
tuorū generum: aut filios aut filias.
Omnes q tui sūt: educ de urbe hac. De-
lebim? enim locū istū: eo q; increuerit
clamor eor corā dño: qui misit nos
ut ꝑdamus illos. Egressus itaq; loth:
locut? ē ad generos suos: qui acceptu-
ri erant filias eius: & dixit. Surgite et
egredimini de loco isto: quia delebit
dñs ciuitatē hanc. Et visus est eis ꝙsi
ludēs loqui. Lunq; esset mane: rogē-
bant eū angeli dicentes. Surge tolle
uxorē tuā: & duas filias ꝙs habes: ne
& tu pariter ꝑeas i scelere ciuitatis. Dis-
simulante illo: apphenderūt manū ei?
et manū uxoris ac duaꝝ filiaꝝ ei?: eo
q; parceret dñs illi: eduxerūtq; eū & po-
suerūt extra ciuitatē: ibiq; locuti sunt
ad eum dicentes. Salua animā tuā.
Noli respicere post tergum: nec stes in
omni loco circa regionē: sed i monte
saluū te fac: ne & tu simul ꝑeas. Dixit
q; loth ad eos. Quesso dñe mi: quia
inuenit seruus tu? ꝓciā corā te: et ma-
gnificasti gloriā et misericordiā tuā
quā fecisti mecum ut saluares aiam
meā: nec possum in monte saluari: ne
forte apphendat me malū et moriar.
Est ciuitas hic iuxta: ad quā possum
fugere parua: & saluabor in ea. Nūq;d
non modica est: et viuet anima mea.
Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi
ces tuas: ut nō subuertā urbem pro
qua locutus es. Festina & saluare ibi:
quia nō ꝑpero facere quicq; donec in-
grediaris illuc. Idcirco vocatum est
nomē urbis illi? segor. Sol egressus
est sup terram: & loth ingressus ē segor.
Igit dominus pluit sup sodomā & go-
morram: sulphur & ignem a dño de
celo: & subuertit ciuitates ipas: et omnē
circa regionē: vniuersos habitatores
urbiū: et cūcta terre virētia. Respiciensq;

uxore eius post se · versa est in statuam
salis. Abraham aũt cõsurgens ma-
ne · ubi steterat ꝑius cũ dño : intuit
Sodomam et gomorrã · z uniuersam
terram regionis illius. Vidit
que ascendentem fauillam de terra : ſi fornacis
fumũ. Cũ eũ subuerteret dñs ciuitates
regionis illius : recordat⁹ est abrahe
et liberauit loth de subuersione urbiũ
in ꝙbus habitauerat. Ascendit
que loth de segor · et mansit in monte. Due ꝙ
filie ei⁹ cũ eo. Timuerat enĩ manere in
segor · z mansit in spelunca : ipe z due
filie ei⁹ cũ eo. Dixitq; maior ad minо-
rem. Pater noster senex ẽ · z nullus vi-
rus remansit in terra : qui possit ingre-
di ad nos iuxta morem vniuerse terre.
Veni inebriem⁹ cũ vino · dormiamus
q; cũ eo : ut seruare possim⁹ ex ꝑe nr̃o
semen. Dederũt itaq; ꝑi suo bibere vi-
num nocte illa. Et ingressa est maior
dormiuitq; cũ ꝑre. At ille non sensit
nec quãdo accubuit filia nec quãdo
surrexit. Altera q; die dixit maior ad
minorẽ. Ecce dormiui heri cũ ꝑre meo
dem⁹ ei bibere vinũ etiã hac nocte · z dor-
mies cũ eo ut saluem⁹ semen de patre
meo. Dederũq; etiã · z illa nocte patri
suo bibere vinũ. Ingressaq; minor fi-
lia dormiuit cũ eo. Et nec quidẽ tunc
sensit quãdo cõcubuerit · uel q̃ndo illa
surrexit. Cõpertũ ergo due filie loth
de patre suo. Pepertq; maior filiũ · et
vocauit nomen eius moab. Ipse est
pater moabitaꝝ usq; in presentẽ diem.
Minor q; ꝑperit filiũ · z vocauit nomẽ
eius amon · id est filius ꝓpli mei · ipe ẽ
pater amonitaꝝ usq; hodie.

Profectus inde abraham in terrã
australẽ · habitauit inter cades
et sur · z pegrinat⁹ ẽ i gerari. Dixitq;
de sara uxore sua : soror mea ẽ. Misit
rego abimelech rex gerare · z tulit eam.
Venit aũt dñs ad abimelech ỹ somnium
nocte · z ait illi. En morieris ꝓpter
mulierẽ quã tulisti · habet enĩ virum.
Abimelech vero non tetigerat eã · z ait.
Dñe num gentem ignorantẽ · z iustã
interficies : nõne ipe dixit mihi soror
mea est ? Et ipsa ait. Frater meus est.
In simplicitate cordis mei · z mũdicia
manuũ mearũ feci hoc. Dixitq; ad eũ
dñs. Et ego scio ỹ simplici corde feceris.
et ideo custodiui te ne peccares in me
· z non dimisi ut tangeres eam. Nunc
ergo redde viro suo uxorẽ · z orabit ꝓ
te q̃a ꝓpheta ẽ · z viues. Si aũt nolue-
ris reddere · scito ỹ morte morieris tu
et oĩa ꝙ tua sunt. Statimq; de nocte
consurgẽs abimelech · vocauit oẽs
seruos suos · z locut⁹ est uniuersa verba
hec in auribus eoꝝ. Timuerũtq; omnes
viri valde. Vocauit autem abimelech
etiã abraham · et dixit ei. Quid fecisti
nobis ? Quid peccauim⁹ in te · q̃a in-
duxisti sup me · z sup regnũ meũ pecca-
tũ grãde ? Que nõ debuisti facere : fecisti
nobis. Rursusq; expostulãs ait. Quid
vidisti ut hoc faceres ? Respõdit abra-
ham. Cogitaui mecũ dices. Forsitã nõ
ẽ timor dei i loco isto · z interficiẽt me ꝓp
uxorem meã. Alias aũt · z vere soror
mea est · filia ꝑis mei · z non filia ma-
tris mee · et duxi eam in uxorẽ. Postq;
aũt eduxit me deus de domo patris
mei · dixi ad eam. Hãc misericordiã fa-
ces mecũ · in omni loco ad quẽ ingre-
dientur · dices ỹ frater meus sum. Tulit
igit̃ abimelech oues · z vbues · z seruos
et ancillas · et dedit abraham. Reddi-
ditq; illi saram uxorẽ suã · et ait. Terca
coꝝ vobis est · ubicũq; tibi placuerit
habita. Sare aũt dixit. Ecce mille ar-
genteos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi

in velamẽ oculoꝝ ad omnes qui tecũ
sunt · et quocũq; ꝓgreris memento re
depheñdã. Orante aũt abrahã : sana-
uit dñs abimelech et uxorẽ : ancillasq;
ei⁹ et pepererũt. Cõcluserat enim dñs
omnẽ vulvã domus abimelech : ꝓ-
pter saram uxorem abrahe.

Visitauit aũt deus saram sicut
promiserat · z impleuit q̃ locut⁹
est. Cõceptq; et peperit filiũ i senectute
sua : tpe quo ꝓdixerat ei dñs. Vocauit
q; abraham nomẽ filij sui quẽ genuit
ei sara : ysaac. Et circũcidit eũ octauo
die · sicut ꝓceperat ei deus · cũ esset
annoꝝ. Hac quippe etate ꝑis natus
ẽ ysaac. Dixitq; sara. Risũ fecit michi
deus · et quicũq; audierit : conridebit
michi. Rursũq; ait. Quis auditurus
crederet abraham : ꝙ sara lactaret filiũ
quẽ ꝓperit ei iã senex ? Creuit igit̃ puer
et ablactat⁹ ẽ. Fecitq; abrahã grande
cõuiuiũ in die ablactationis ei⁹. Cũq;
vidisset sara filiũ agar egiptie · ludẽ-
tem cũ ysaac filio suo · dixit ad abra-
ham. Eice ancillã hanc · z filiũ ei⁹. Nõ
enĩ erit hered filius ancille : cũ filio meo
ysaac. Dure accepit hoc abrahã pro
filio suo. Cui dixit deus. Non tibi vi-
deatur asperũ sup puero et sup ancilla
tua. Omnia que dixerit tibi sara : au-
di vocẽ ei⁹ · quia i ysaac vocabit̃ tibi
semen. Sed · z filiũ ancille faciã i gentẽ
magnã · quia semen tuũ est. Surrexit
itaq; abraham mane · z tollens panẽ
et vrceum aque : imposuit scapule eius
· tradiditq; puerũ · z dimisit eam. Que
cũ abisset · errabat i solitudine bersabee.
Cumq; consumpta esset aqua in vre-
abiecit puerũ subter vnã arborẽ · que
ibi erat · z abiit. Seditq; e regione ꝑ
cul : quasi q̃ potest arcus iacere. Dixit
enĩ. Non videbo morientẽ puerũ. Et
sedens contra leuauit vocẽ suã et fleuit.
Exaudiuit aũt deus vocẽ pueri. Vo-
cauitq; angel⁹ dñi agar de celo dicẽs.
Quid agis agar ? Noli timere. Exau-
diuit enĩ de⁹ vocẽ pueri : de loco i quo
est. Surge · z tolle puerũ · et tene manu
tua · quia in gentem magnã faciã eũ.
Aperuitq; oculos ei⁹ deus. Que videns
puteum aque : abiit · z impleuit vtren-
deditq; puero bibere · et fuit cũ eo. Qui
creuit et moratꝰ ẽ i solitudine. Factus
q; est vir iuuenis sagittarius. Habita-
uitq; in deserto pharan. Et accepit illi
mater sua uxorẽ de terra egipti. Eodẽ
tpe dixit abimelech et phicol princeps
exercitus ei⁹ ad abraham. Deus tecũ
est in uniuersis q̃ agis. Iura ergo per
dñm · ne noceas michi · z posteris meis
sed iuxta misericordiam quã
feci tibi : facies michi · z terre i qua vsat⁹
es aduena. Dixitq; abrahã. Ego iu-
rabo. Et increpauit abimelech ꝓpter
puteũ aque · quẽ vi abstulerãt serui ei⁹.
Respõditq; abimelech. Nescioui q̃s fe-
cerit hãc rẽ · sed · z tu nõ indicasti michi
et ego nõ audiui ꝓter hodie. Tulit ita-
q; abraham · oues · z boues · et dedit
abimelech. Percusserũtq; ambo fedus.
Et statuit abrahã septẽ agnas gregis
seorsũ. Cui dixit abimelech. Quid sibi
volunt septem agne iste · quas stare
fecisti seorsum ? At ille. Septẽ inquit
agnas accipies de manu mea · ut sint
michi in testimoniũ · quũ ego fodi pu-
teum istũ. Ideirco vocat⁹ est locus ille
bersabee : quia ibi vterq; iurauit · et in-
ierũt fed⁹ ꝓ puteo iuramẽti. Surrexit
aũt abimelech · z phicol princeps ex-
ercitus eius · reuersiq; sunt in terrã pa-
lestinoꝝ. Abraham vero plantauit
nemus in bersabee · et invocauit ibi
nomen dei eterni · et fuit colonus terre

palestinoꝝ diebus multis. xxij

Que postꝛ gesta sunt: temptauit deus abrahaam. et dixit ad eum. Abraham abraham. Ille respondit. Adsum. At illi. Tolle filiū tuū unigenitum quem diligis ysaac. ⁊ vade in terrā visionis atq; ibi offeres eū i holocaustū: sup unū montū quē mōstrauero tibi. Igit̄ abrahaam de nocte surgens. strauit asinū suū. duōs secum duos nuncios. ⁊ ysaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna i holocaustū. abijt ad locū quē preceperat ei de⁹. Die aūt tertio eleuans oculos vidit locū procul. dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asino. ego ⁊ puer illuc usq; properantes. postꝛ adorantes⁹ reuertemur ad vos. Tulit q̄ ligna holocausti. ⁊ imposuit sup ysaac filiū suū. Ipse vero portabat in manibꝫ: ignem et gladiū. Cūq; duo pergerent simul. dixit ysaac patri suo. Pater mi? At ille respōdit. Quid vis fili? Ecce inquit ignis ⁊ ligna. ubi est victima holocaustis? Dixit autem abraham. Deus p̄uidebit sibi victimā holocausti fili mi. Pergebāt ergo pariter. ⁊ venerūt ad locū quē ostenderat ei deus. i quo edificauit altare. et desup ligna rōposuit. Cūq; colligasset ysaac filiū suū. posuit eū in altare super struem lignorū. Extenditq; manū et arripuit gladiū. ut immolaret filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicēs. Abrahā abrahā. Qui respōdit. Adsū. Dixitq; ei. Nō extendas manū tuā sup puerū: neq; facias illi quicq;. Nūc cognouī q̄ timeas dñm. ⁊ nō pepercisti unigenito filio tuo p̄pter me. Leuauit abrahā oculos suos. vidit̄q; post tergū arietē inter vepres. hereuē cornibꝫ. Quē assumēs. obtulit holocaustū pro filio. Appellauitq; nomen loci illius. dñs vider. Vnde usq; hodie dicit̄. in mōte dñs videbit. Vocauit aūt angelus dñi abraham secūdo de celo dicens. Per memetipm iurau dicit dñs. q̄a fecisti hāc rem. et nō pepercisti filio tuo unigenito p̄pter me. benedicam tibi et multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. et velut arenā que est in littore maris. Possidebit semē tuū portas inimicoꝝ suoꝝ. et benedicentur in semine tuo oēs gētes terre. q̄a obedisti voci mee. Reuersus ē abrahā ad pueros suos. abierūtq; bersabee simul. ⁊ habitauit ibi. Ipsis itaq; gestis nūciatū est abrahā. q̄ melcha q̄q; genuisset filios nachor fratri suo. hus p̄mogenitū. et buz fratrem ei⁹. ⁊ camuel p̄rem syroꝝ. ⁊ casid. et azau. pheldas q̄q;. ⁊ jelach. ⁊ bathuel. de quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha: nachor fratri abraham. Cōcubina vero illi⁹ nōie roma. peperit thabee. et gaon. et thaas. et maacha.

Vixit aūt sara centūvigin- xxiij
tiseptē ānis: et mortua ē in ciuitate arbee. q̄ est hebron i terra chanaan. Venitq; abrahā ut plangeret et fleret eā. Cūq; surrexisset ab officio funeris: locut⁹ ē ad filios heth dicēs. Aduena sū. ⁊ peregrin⁹ apud vos: date michi ius sepulcri vobiscū. ut sepeliā mortuum meū. Respōderūt filii heth dicentes. Audi nos dñe. Princeps dei es apud nos. i electis sepulcris nr̄is sepeli mortuū tuū. nullusq; te prohibere poterit: quin in monumēto ei⁹ sepelias mortuū tuū. Surrexit abrahā et adorauit pplm terre. filios videlicet heth. Dixitq; ad eos. Si placet anime vr̄e ut sepeliā mortuū meū. audite me. et intercedite pro me apud ephron filiū seoꝝ. ut det michi speluncā duplicē quā habet i extrema parte agri sui. Pecunia digna

tradat eā michi coram vobis. in possessionē sepulcri. Habitabit aūt ephron in medio filiorū heth. Respondit̄q; ephron ad abrahā. audis audientibꝫ qui ingrediebant̄ porta ciuitatis illi⁹. dicēs. Neq̄q̄ ita fiet dñe mi. sed tu magis ausculta nr̄i loquor. Agrū trado tibi et speluncā q̄ in eo ē. p̄sentibꝫ filijs populi mei. sepeli mortuum tuū. Adorauit abraham coram dño et populo terre. ⁊ locutus est ad ephron. audiente plebe eius. Queso ut audias me. Dabo pecuniā pro agro. suscipe eam. et sic sepeliā mortuū meū in agro. Respōditq; ephron. Dñe mi audi me. Terra quā postulas. quadringentos siclos argenti valet. istud est pretium inter me ⁊ te. sed quantū est hoc. sepeli mortuū tuū. Quod cū audisset abraham. appendit pecuniā quā ephron postulauerat. audientibus filijs heth quadringentos siclos argēti. ⁊ placē monete publice. Cōfirmatusq; ē ager quondā ephronis. i quo erat spelūca duplex: respiciens mambre. tam ipe quā speluncā. ⁊ omnes arbores eius in cūctis finibꝫ ei⁹ p circuitū: abrahe in possessionē. Videntibus filijs heth. et cūctis qui ingrabāt portā ciuitatis illius. Atq; ita sepeliuit abrahā sarā uxorē suā. in spelūca agri duplici qui respicit̄ mambre. Hoc est chron. in terra chanaan. Et confirmat⁹ est ager. ⁊ antrū q̄ erat i eo. abrahe i possessionē monumēti. a filijs heth. xxiiij

Erat aūt abraham senex dieruq; multoꝝ. ⁊ dñs i cūctis benedixerat ei. Dixitq; ad seruū seniorē domꝰ sue qui p̄erat omnibꝫ q̄ habebat. Pone manū tuā subter femur meū. ut adiurem te p deū celi ⁊ terre. ut nō accipias uxorē filio meo de filiabꝫ chananeoꝝ. inter quos habito: sed ad terram ⁊ cognationem meā proficiscaris. et inde accipias uxorem filio meo ysaac. Respōdit seruus. Si noluerit mulier venire mecū in terrā hanc. nūquid reducere debeo filiū tuū ad locū de quo tu egressus es? Dixitq; abraham. Cauе ne quando reducas filiū meū illuc. Dñs celi et terre qui tulit me de domo p̄tris mei. ⁊ de terra nativitatis mee. q̄ locut⁹ est michi. et iurauit michi dicens. semini tuo dabo terram hanc: ipse mittet angelū suū coram te. ⁊ accipies inde uxorē filio meo. Si aūt mulier noluerit sequi te. non teneberis iuramento: filiū tantū meū ne reduxeris illuc. Posuit ergo seruus manum sub femore abraham dñi sui: ⁊ iurauit illi super sermone hoc. Tulitq; decē camelos de grege dñi sui. ⁊ abijt. et omnibꝫ bonis eius portans secū: profectusq; pergebat in mesopotamiā. ad urbē nachor. Cumq; camelos fecisset accūbere extra oppidum. iuxta puteū aque. vespere. eo tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendā aquā: orauit dicēs. Dñe deus dñi mei abraham. occurre obsecro michi hodie: et fac misericordiā cū dño meo abrahā. Ecce ego sto prope fontē aque: et filie habitatorū hui⁹ ciuitatis egredient̄ ad hauriendā aquā. Igit̄ puella cui dixero. inclina hydriā tuā ut bibā. ⁊ illa respōderit. bibe. quin ⁊ camelis tuis dabo potū: ipsa est quā p̄parasti seruo tuo ysaac. ⁊ per hoc intelligam. q̄ feceris misericordiā cū dño meo abraham. Stando autē intra se verba ꝓficiebat. ⁊ ecce rebecca egrediebatur filia bathuel filij melche uxoris nachor fratris abrahā. habēs hydriam in scapula sua: puella decora nimis. virgoq; pulcherrima. ⁊ incognita viro.

Descenderat autē ad fontē ⁊ impleuerat ydriā aquā: ac reuertebat. Occurritq; ei seruus et ait. Pauxillū aque michi ad bibendū prebe de ydria tua. Que rūdit. Bibe dñe mi. Celeriterq; deposuit ydriam sup vlnā suā: et dedit ei potum. Cumq; ille bibisset: adiecit. Omnī ⁊ camelis tuis hauriā aquam: donec cūcti bibant. Effundensq; ydriā in canalibus recurrit ad puteū ut hauriret aquā: et hausta omnibꝫ camelis dedit. Ipe autē contemplabatur eam tacitus: scire volēs vtrū prosperū iter suū fecisset deus an nō. Postq; autē bibere cameli protulit vir inaures aureas: appendentes siclos duos: ⁊ armillos totidem: pondo siclorū decem. Dixitq; ad eā. Cuiꝰ es filia: Indica michi. Est in domo pris tui locus ad manendū: Que respōdit. Filia sum bathuelis filij nachor: quem peperit ei melcha. Et addidit dicēs. Paleaq; ⁊ fen plurimū est apud nos: ⁊ locus spaciosus ad manendū. Inclinauit se homo ⁊ adorauit dñm dicens. Benedictus dñs deus dñi mei abraham: qui non abstulit misericordiam ⁊ veritatē suā a dño meo: ⁊ recto itinere me ydux̄it in domū fratris dñi mei. Cucurrit itaq; puella: ⁊ nūciauit in domū matris sue omnia q̄ audierat. Habebat autē rebecca fratrem nomē laban. Qui festinꝰ egressus est ad hominē ubi erat fons. Cumq; vidisset inaures: et armillas in manibꝫ sororis sue: ⁊ audisset cūcta verba referētis hec locutꝰ ē michi homo: venit ad virū qui stabat iuxta camelos: ⁊ pe fontē aque: dixitq; ad eum. Ingredere benedicte dñi. Cur foris stas: ꝑparaui domū et locū camelis tuis. Et introduxit eū in hospitiū: ac destrauit camelos: deditq; paleas et fenū: et aquā ad lauandos pedes ramelorꝫ ⁊ virorꝫ qui venerant cū eo. Et appositus ē in ꝺspectu eiꝰ panis. Qui ait. Non comedā: donec loquar sermones meos. Rūdit ei. Loquere. At ille: seruus inquit abrahā sum. Et dominus benedixit dño meo valde ⁊ magnificatꝰ ē: et dedit ei oues ⁊ boues: argentū et aurum seruos et ancillas: camelos ⁊ asinos. Et ꝑpere sara uxor dñi mei: filiū dño meo i senectute sua: deditq; illi oīa q̄ habuerat. Et adiurauit me dñs meus dicēs. Nō accipies uxorē filio meo de filiabꝰ chananeorꝫ in quorꝫ terra habito: sed ad domū patris mei pergens: ⁊ de cognatione mea accipies uxorē filio meo. Ego vero respōdi dño meo. Quid si noluerit venire mecū mulier: Dñs ait i cuiꝰ cōspectu ambulo: mittet angelū suū tecū: et diriget viā tuā: accipiesq; uxorē filio meo de cognatione mea: ⁊ de domo pris mei. Innocens eris a maledictione mea: cū veneris ad proximos meos et non dederit tibi. Cum ergo hodie ad fontē aque et dixi. Dñe deus dñi mei abraham: si direxisti viā meā in qua nūc ambulo: ecce sto iuxta fontē aque: ⁊ virgo q̄ egredietur ad hauriendū aquā: audierit a me: da michi pauxillum aque ad bibendū de ydria tua: et dixerit michi: ⁊ tu bibe: ⁊ camelis tuis hauriā: ipa est mulier quā ꝑparauit dñs filio dñi mei. Cumq; hec tacitus mecum voluerem: apparuit rebecca veniens cū ydria quā portabat i scapula: descenditq; ad fontē: ⁊ hausit aquā. Et aio ad eam. Da michi paululū bibere. Que festinans deposuit ydriā de humero: et dixit michi. Et tu bibe: ⁊ camelis tuis tribuā potū. Bibi: ⁊ adequauit camelos. Interrogauitq; eam ⁊ dixi. Cuius es filia: Que respondit. Filia bathuelis fi-filij nachor: quē peperit ei melcha. Suspendi itaq; inaures ad ornandā faciē meā: ⁊ armillas posui in manibꝰ eiꝰ. Pronusq; adorauī dñm: benedicens dño deo dñi mei abraham: qui duxit me recto itinere: ut sumerē filiā fris dñi mei filio eiꝰ. Nūquid si facturus misericordiā et veritatē cū dño meo: indicare michi: sin autē aliud placet: et ipe dicite michi: ut vadam ad dexteram siue ad sinistrā. Rūdensq; laban ⁊ bathuel. A dño egressus est sermo. Non possumꝰ extra placitū eiꝰ quicq̄ aliud loqui tecū. Ecce rebecca coram te est: tolle eā et proficiscere: ⁊ sit uxor filij dñi tui: sicut locutꝰ ē dñs. Quod cū audisset puer abrahā: prostratusq; humi coram dño. Prolatisq; vasis argēteis et aureis: ac vestibus: dedit eā rebecce pro munere. Fratribꝰ q̄q; eius ⁊ matri dona obtulit. Initoq; cibo: potū sumpserūt pariter ⁊ bibentes mansērūt ibi. Surgens autē mane: locutus est puer. Dimittite me: ut vadam ad dñm meum. Rūderuntq; frēs eiꝰ ⁊ mater. Maneat puella saltē decem dies apud nos: et postea proficiscetur. Nolite ait me retinere: quia dño direxit viā meam. Dimittite me: ut pergā ad dñm meū. Et dixerūt. Vocemꝰ puellā: ⁊ queramus ipius voluntatē. Cumq; vocata venisset: interrogati sūt. Vis ire cū homine isto: Que ait. Vadā. Dimiserunt ergo eā et nutricē illius: seruumq; abrahā et comites eiꝰ: imprecantes ꝓspera sorori sue: atq; dicentes. Soror nr̄a es. Crescas in mille milia: et possideat semen tuū portas inimicorꝫ suorꝫ. Igit rebecca et puelle illius: ascēdis camelis secute sūt virū: qui festinus reuertebat ad dñm suū. Eo autē tpore deābulabat ysaac per viā q̄ ducit ad puteū ruuius nomē est vīentis et videntis. Habitabat enim in terra australi: et egressus fuerat ad meditādū i agro inclinata iam die. Cumq; eleuasset oculos: vidit camelos venientes procul. Rebecca q̄q; conspecto ysaac: descendit de camelo: et ait ad puerꝫ. Quis ē ille homo qui venit p agrū in occursū nobis: Dixitq; ei. Ipe est dñs meus. At illa tollēs velo palliū suū: cooperuit se. Seruus autē cūcta que gesserat: narrauit dño suo ysaac. Qui introduxit eā in tabernaculū sare matris sue: ⁊ accepit eam uxorem: et intantum dilexit eam: ut doloremq; qui ex morte matris eius acciderat temperaret. xxv

Abrahā vero aliā duxit uxorem nomine cethuram: que peperit ei zamrā: ⁊ iecan: ⁊ madan: ⁊ madian et iesboth: et sue. Iecan q̄q; genuit saba et dadan. Filij dadan fuerūt assurim et lathusim ⁊ laomin. At vero ex madian ortus ē epha: ⁊ opher: ⁊ enoch: et abida: ⁊ eldaa. Omnes hij filij cethure. Deditq; abraham cūcta que possederat ysaac: filijs autem concubinarū largitus est munera: et seperauit eos ab ysaac filio suo dū adhuc ipe viueret ad plagā orientalē. Fuerūt autē dies vite abrahe centū septuaginta quinq; annoꝝ: ⁊ defunctꝰ moꝝ est in senectute bona: plenus dieꝝ: congregatusq; est ad populū suū. Et sepelierūt eū ysaac ⁊ ysmahel filij sui in spelūca duplici: q̄ sita ē i agro ephron filij seor ethei: e regione mambre: quā emerat a filijs heth. Ibi sepultus ē ipe: et sara uxor eiꝰ. Et post obitū eiꝰ benedixit deus ysaac filio eius: qui habitabat iuxta puteū nomine viuentis: et videntis. Iste sūt generatōnes ysmahel

filij abrahe quē pperit ei agar egyptia famula sare: ⁊ hec nomina filioꝝ eoꝝ. in vocabulis ⁊ generationibus suis. Primogenitus ysmahelis nabaioth: deinde cedar· ⁊ abdehel· ⁊ mabsan· masma quoq; et duma· et massa· adad ⁊ thema ⁊ thur· ⁊ naphis ⁊ cedma. Isti sunt filij ysmahel: et hec nomina per castella et oppida eoꝝ· duodecim principes tribuū suaꝝ. Et facti sūt anni vite ysmahelis centumtriginta septē: deficiēsq; mortuus est· et appositus ad populū. Habitauit autem ab eiula usq; sur: q̄ respicit egyptū intrantibus assirios. Coram cūctis fratribus suis obiit. Hec sūt generationes ysaac filij abrahā. Abraham genuit ysaac. Qui cū quadraginta esset annoꝝ: duxit uxorem rebeccam· filiā bathuelis hꝛi· de mesopotamia· sororē laban. Deprecatusq; ē ysaac dñm pro uxore sua: eo q̄ esset sterilis. Qui exaudiuit eū et dedit conceptū rebecce: sed collidebant in utero ei⁹ paruuli. Que ait. Si sic michi futuꝝ erat: q̄d necesse fuit cōcipere ⁊ Perrexitq; ut cōsuleret dñm. Qui respōdēs ait. Due gētes sūt in utero tuo· et duo pli ex utero tuo diuident̄: populusq; populū superabit: ⁊ maior seruiet minori. Iam temp⁹ pariēdi aduenerat: ⁊ ecce gemini in utero eius reperti sunt. Qui p̄m⁹ egressus est rufus erat· ⁊ totus in morem pellis hispidus: vocatūq; est nomē eius esau. Protinus alter egrediēs· plantā fratris tenebat manu: et idcirco appellauit eum iacob. Sexagenarius erat ysaac quando nati sunt paruuli. Quibs adultis· factus ē esau vir gnarus venādi· et homo agricola: iacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis. Ysaac amabat esau eo q̄ de venationibs illi⁹ vescerētur: et rebecca diligebat iacob. Coxit autem iacob pulmentū. Ad quē cū venisset esau de agro lassus ait. Da michi de cocturne hac rufa: quia oppido lassus sum. Quāobrem̄ vocatū ē nomē ei⁹ edom. Cui dixit iacob. Vende michi p̄mogenita tua. Ille respōdit. Ecce morior. Quid michi p̄derit p̄mogenita? Ait iacob. Jura ergo michi. Juranit ei esau· ⁊ vēdidit p̄mogenita: et sic accepto pane et lentis edulio comedit ⁊ bibit ⁊ abijt: parui pēdēs q̄ p̄mogenita vendidisset.

·xxvj·

Orta autem fame super terrā post eam sterilitatē que acciderat in diebus abrahā: abijt ysaac ad abimelech regē palestinoꝝ· in gerara. Apparuitq; ei dñs et ait. Ne descendas in egyptū: sed quiesce in terra quā dixero tibi ⁊ peregrinare in ea: eroq; tecū ⁊ benedicā tibi. Tibi enī et semini tuo dabo omnes has· regiones has· complēs iuramentū quod spopondi abrahā patri tuo: et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. Daboq; posteris tuis uniuersas regiones has: ⁊ benedicent̄ in semine tuo omnes gētes terre: eo q̄ obedierit abrahā voci mee· ⁊ custodierit p̄cepta mea: ⁊ mādata mea et cerimonias· legesq; seruauerit. Mansit itaq; ysaac in gerari. Qui cū interrogaret a viris loci illius sup uxore sua· respōdit. Soror mea ē. Timuerat enim cōfiteri q̄ sibi esset sociata coniugio: reputans ne forte interficerēt eū p̄pter illius pulcritudinē. Cūq; grandesceret dies plurimi et ibidē moraret· prospiciēs abimelech regē palestinoꝝ per fenestrā· vidit eū iocantē cū rebecca uxore sua: ⁊ accersito eo ait. Perspicuū est q̄ uxor tua sit. Cur mentitus es eam sororem tuam esse? Rndit. Timui ne morerer propter eā. Dixitq; abimelech. Quare imposuisti nobis? Ponuit coire quilpiam de populo cum uxore tua: et induxeras sup nos grande pccm. Precepitq; omni plo dicens. Qui tetigerit hominis hui⁹ uxorē· morte morietur. Seuit autē ysaac i terra illa: ⁊ inuenit in ipso anno centuplū. Benedixitq; ei dus· ⁊ locupletat⁹ ē hmo: ⁊ ibat p̄cedens atq; succrescens· donec magnus vehemēti efferet⁹ est: habuitq; possessiones ouiū ⁊ armentoꝝ ⁊ familie plurimū. Ob hoc inuidentes ei palestinoꝝ puteos quos foderāt serui p̄is illius abraham· illo tp obstruxerunt implentes humo: in tantū ut ipe abimelech dicēt ad ysaac. Recede a nobis: q̄m potentor nobis factus es valde. Et ille discedens ut veniret ad torrentē gerare habitaretq; ibi: rursum fodit alios puteos· quos foderāt serui p̄is sui abrahā: ⁊ quos illo mortuo olim obstruxerāt philistijm. Appellauitq; eos eisdem nominibs: q̄bs ante pater vocauerat. Foderuntq; in torrente· et repererūt aquā viuā. Sed et ibi iurgiū fuit pastoꝝ gerare· aduersus pastores ysaac dicentiū. Nostra ē aqua. Quāobrem nomen putei ex eo q̄d acciderat vocauit calumniā. Foderunt autē et aliū: ⁊ pro illo q̄ rixati sūt: appellauit q̄ eū inimicicias. Proceḍ⁹ inde fodit aliū puteū: pro quo nō cōtenderunt. Itaq; vocauit nomen eius latitudo dicens. Nunc dilatauit nos dūs: et fecit crescere sup terrā. Ascendit autē ex illo loco i bersabee: vbi apparuit ei dominus in ipa nocte dicens. Ego sum deus abraham p̄is tui. Noli timere: quia ego tecū sum. Benedicam tibi et multiplicabo semē tuū: p̄pter seruū meū abraham. Itaq; edificauit ibi altare dño: et invocato nōie dñi extendit tabernaculū· precepitq; suis ut foderēt puteū. Ad quē locū cū venisset de gerāris· abimelech ⁊ ochozath amici illi⁹. ⁊ phicol dux militū· locutus est ysaac. Quid venistis ad me hoiem quē odistis: ⁊ expulistis a vobis? Qui respōderūt. Vidim⁹ tecū esse dñm: ⁊ idcirco nos diximꝰ. Sit iuramentū inter nos· et meam⁹ fedus· ut nō facias nobis quicq; mali: sicut et nos nichil tuorū attigim⁹· nec feim⁹ q̄ē te lederet: sed cū pace dimisim⁹ auctū bñdictione dñi. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et post cibū et potum surgētes mane· iurauerūt sibi mutuo: dimisitq; eos ysaac pacifice in locū suū. Ecce autē venerūt in ipo die sui ysaac: annūciātes ei de puteo quē foderāt· atq; dicētes. Inuenim⁹ aquā. Vnde appellauit eum abundantiā· et nomē urbis impositū ē bersabee· usq; in p̄sentem diem. Esau vero quadragenarius duxit uxores duas: iudith filiā beeri ethei· ⁊ basemath filiā elon eiusdem loci: que ambe offenderant animum ysaac et rebecce.

·xxvij·

Senuit autē ysaac· ⁊ caligauerunt oculi eius· et videre non poterat: vocauitq; esau filiū suū maiorem: et dixit ei. Fili mi. Qui rndit. Adsū. Cui pater. Vides inq̄t q̄ senuerim: ⁊ ignorem diem mortis mee. Sume arma tua· ⁊ pharetrā ⁊ arcū: ⁊ egredere foras. Cumq; venatu aliquid apphendens· fac michi inde pulmentum sicut velle me nosti: ⁊ affer ut comedam: et benedicat tibi anima mea anteqū moriar. Hō cū audisset rebecca· ⁊ ille abisset in agrū ut iussionē patris impleret: dixit filio suo iacob. Audiui patrē tuū loquentem cū esau fratre tuo: ⁊ dicentē ei. Affer michi de venatōne tua· ⁊ fac mihi

ut comedã: et benedicã tibi corã dño
ãteq̃ moriar. Nũc ergo fili mi acqui-
esce cõsilijs meis: ⁊ pergẽs ad gregem
affer michi duos hedos optimos: ut
faciã ex eis escas patri tuo: quibz libenter
vescatur: quas cũ intuleris et comederit: benedicat tibi priusq̃ moriat.
Cui ille rñdit. Nosti q̃ esau frater meus homo pilosus sit: et ego lenis. Si
attrectauerit me pater meus ⁊ senserit: timeo ne putet sibi voluisse me illudere:
⁊ inducat super me maledictionẽ pro
bñdictione. Ad quẽ mater: in me sit
ista maledictio fili mi: tantũ audi
vocẽ meã: ⁊ pgẽs affer q̃ dixi. Abijt et
attulit: deditq̃ matri. Parauit illa
cibos sicut velle nouerat patrem illius:
et vestibus esau valde bonis: ẽs apud
se habebat domi: induit eũ: pelliculasq̃
hedoz circũdedit manibz: ⁊ colli nuda
protexit. Deditq̃ pulmentũ: ⁊ panes
quos coxerat tradidit. Quibz illatis dixit. Pater mi. At ille respõdit. Audio. Quis es tu fili mi? Dixitq̃ iacob.
Ego sum primogenit⁹ tuus esau. Feci
sicut precepisti michi. Surge: sede ⁊
comede de venatione mea: ut benedicat michi aĩa tua. Rursũq̃ ysaac ad
filiũ suũ. Quõ inquit cã cito inuenire
potuisti fili mi? Qui rñdit. Voluntas
dei fuit: ut cito occurreret michi qđ volebam. Dixitq̃ ysaac. Accede ad me
hut vt tangam te fili mi: ⁊ probem utrũ
tu sis filius meus esau an nõ. Accessit
ille ad patrẽ: ⁊ palpato eo dixit ysaac.
Vox quidẽ vox iacob est: sed manus
manus sunt esau. Et non cognouit
eũ: eo quod pilose manus similitudinẽ manuum fratris referrẽt. Benedicens ergo illi
ait. Tu es filius meus esau? Rñdit. Ego
sum. At ille affer inquit michi cibos
de venatione tua fili mi: ut benedicat
tibi anima mea. Quos cum oblatos
comedisset: obtulit ei etiã vinũ. Quo
hausto: dixit ad eũ. Accede ad me: et
da michi osculum fili mi. Accessit: ⁊ osculatus est eũ. Statimq̃ ut sensit vestimentorũ eius fragrantiã benedicens illi ait.
Ecce odor filij mei: sicut odor agri pleni: cui benedixit dñs. Det tibi deus de
rore celi: et de pinguedine terre ⁊ abundantiã frumẽti: vini ⁊ olei: et seruient
tibi ppli: ⁊ adorent te tribus. Esto dñs
fratrũ tuoz: ⁊ incuruentur ante te filij
matris tue. Qui maledixerit tibi: sit ille
maledictus: ⁊ qui benedixerit tibi benedictionibz repleat. Vix ysaac eloquẽ
impleuerat: et egresso iacob foras: venit esau: coctoq̃ de venatione cibos
intulit patri dicens. Surge pater mi:
⁊ comede de venatione filij tui: ut bñdicat michi anima tua. Dixitq̃ illi ysaac. Quis enim es tu? Qui rñdit. Ego sũ
filius tuus primogenit⁹ esau. Expauit
ysaac stupore vehemẽti: ⁊ ultra q̃ credi
potest admirãs ait. Quis igit̃ ille est
qui dudũ rapuit venationẽ attulitque
michi: ⁊ comedi ex omnibz priusq̃ tu
venires? Benedixi q̃ ei: ⁊ erit bñdict⁹.
Audiens esau eloquia pris: rugijt
clamore magno: et cõsternat⁹ ait. Benedic et mihi pater mi. Qui ait.
Venit germanus tuus fraudulent⁹: ⁊
accepit bñdictionẽ tuã. At ille illũsit.
Iuste vocatus est nomẽ ei⁹ iacob. Supplantauit enim me: en altera vice. Primogenita mea ante tulit: et nũc ecce
surripuit bñdictionem meã. Rursũq̃
ad patrẽ: nũquid non reseruasti ait ⁊
michi benedictionẽ? Rñdit ysaac. Dominũ tuũ illũ constituj: ⁊ omnes fratres
tuos seruituros ei: sitibugauj. Frumẽto et
vino ⁊ oleo stabilijui eũ: ⁊ tibi post hec
fili mi: vltra qđ faciã? Cui esau num

vnã inquit tantũ benedictionẽ habes
pater? Michi q̃q obsecro ut benedicas.
Cumq̃ eiulatu magno fleret: motus
ysaac dixit ad eũ. In pinguedine terre
et in rore celi desup erit benedictio tua.
Viues in gladio: et fratri tuo seruies:
tempusq̃ veniet: cũ excutias: ⁊ soluas
iugum eius de ceruicibz tuis. Iurauit
ergo esau ysaac iacob: pro bñdictione
qua bñdixerat ei pater. Dixitq̃ in corde suo. Veniet dies luctus pris mei:
et occidã iacob frẽm meũ. Nunciata
sũt ẽq̃ rebecce. Que mittens ⁊ vocans
iacob filiũ suũ: dixit ad eũ. Ecce esau
frater tuus minatur ut occidat te. Nunc
ergo fili audi vocẽ meã: ⁊ consurgens
fuge ad laban fratrẽ meum in aram:
habitabisq̃ cũ eo dies paucos: donec
requiescat furor fratris tui: et cesset indignatio ei⁹: obliuiscaturq̃ eoz que
fecisti in eũ: postea mittam: et adducã
te inde huc. Cur vtroq̃ orbabor filio
in vno die? Dixitq̃ rebecca ad ysaac.
Tedet me vite mee ppter filias ẽth. Si
acceperit iacob vxorẽ de stirpe huius
terre: nolo viuere.

XXVIII

Vocauit itaq̃ ysaac iacob: ⁊ benedixit eũ: precepitq̃ ei dicens. Noli
accipere cõiugem de genere chanaan:
sed vade: et proficiscere in mesopotha-
miam syrie: ad domũ bathuel patris
matris tue: et accipe tibi inde vxorem
de filiabz laban auũculi tui. Deus autẽ
omnipotẽs benedicat tibi: ⁊ crescere et
faciat eq̃ multiplicer ut sis in turbas
pplor: ⁊ det tibi benedictiones abrahe
et semini tuo post te: ut possideas terram peregrinationis tue: quã pollicit⁹
est auo tuo. Cumq̃ dimisisset eũ ysaac:
profectus venit in mesopotamiam
syrie: ad laban filiũ bathuel syri: frẽm
rebecce matris sue. Videns autẽ esau q̃
benedixisset pater suus iacob: et misisset
eum in mesopotamiã syrie: ut inde
vxorẽ duceret: et q̃ post benedictionẽ
precepisset ei dicens: non accipies vxorẽ
de filiabz chanaan: quodq̃ obediens
iacob parentibus suis: isset in syriam:
probans quoq̃ q̃ non libenter aspiceret filias chanaan pater suus: iuit
ad ysmahelem: et duxit vxorem: absq̃
his quas prius habebat: maleth filiam ysmahel filij abrahã sororem nabaioth. Igit̃ egressus iacob de bersabee: pergebat aran. Cumq̃ venisset ad
quendã locũ: et vellet in eo requiescere
post solis occubitũ: tulit de lapidibz
qui iacebant: et supponens capiti suo:
dormiuit in eodem loco. Vidit q̃ in
somnis scalã stãtem sup terrã: et cacumen illi⁹ tãgens celũ: angelos quoq̃
dei ascendentes et descendentes per eam:
⁊ dñm innixũ scale dicentem sibi. Ego
sum dño deus abraham patris tui:
et deus ysaac. Terrã in qua dormis:
tibi dabo ⁊ semini tuo: eritq̃ semẽ tuũ
ñcũ pulvis terre. Dilataberis ad orientem ⁊ occidentem: ⁊ septentrionẽ et meridiẽ: et benedicentur in te et in semine
tuo ñcte tribus terre. Et ego custos tuus
quocũq̃ pergeris: ⁊ reducã te in terrã
hanc: nec dimittam nisi compleuero
oĩa q̃ dixi. Cumq̃ euigilasset iacob
de somno ait. Vere dñs est in loco isto:
et ego nesciebã. Pauensq̃ ait. Quam terribilis
est inquit locus iste. Non est hic aliud
nisi dom⁹ dei: et porta celi. Surgens
ergo iacob mane: tulit lapidẽ quem
supposuerat capiti suo: ⁊ erexit in titulum: fundẽs oleũ desup. Appellauitq̃
nomen urbis bethel: que prius luza
vocabat. Vouit etiã votũ dicens. Si
fuerit deus mecũ: et custodierit me in
via per quam ego ambulo: et dederit

michi panē ad vestiendū · ⁊ vestimentū
ad induendū · reuertarq; incolu
ad domū pris mei: erit michi dñs in
deū · et lapis iste quē erexi in titulū · vo-
cabit dom⁹ dei: cunctorūq; q̄ dederis
michi · decimas offerā tibi. xxviij

Profect⁹ ergo iacob · venit in terrā
orientalem: et vidit puteum in
agro: tres q̄q; greges ouiū accubantes
iuxta eū. Nam ex illo adaquabantur
pecora: ⁊ os eius grandi lapide clau-
debatur. Solet; erat · ut rūctis ouibs
congregatis reuolueret lapidē: ⁊ refectis
gregibs rursum sup os putei ponerent.
Dixitq; ad pastores. Frēs unde estis?
Qui rndērūt. De aran. Quos interro-
gans: nūquid ait nostis laban filiū
nachor? Dixerunt. Nouim⁹. Sanus
ne est inquit? Valet inquiunt: et ecce
rachel filia eius venit cum grege suo.
Dixitq; iacob. Adhuc multū diei su-
perest: nec est tempus ut reducant ad
caulas greges. Date ante potū ouibs:
⁊ sic eas ad pastū reducite. Qui rnd̄-
derunt. Non possum⁹ · donec omnia
pecora cōgregent: ⁊ amoueam⁹ lapi-
dem de ore putei ut adaquem⁹ greges.
Adhuc loquebant: ⁊ ecce rachel venie-
bat cū ouibs patris sui. Nam gregem
ipsa pascebat. Quā cū vidisset iacob ·
et sciret consobrinā suā · auculq; laban
auūculi sui: amouit lapidem quo pu-
teus claudebatur: et adaquato grege
osculat⁹ est rā. Et eleuata voce fleuit:
et indicauit ei q̄ frater esset patris sui: et
fili⁹ rebecce. At illa festinās nūciauit
patri suo. Qui cum audisset venisse ia-
cob filiū sororis sue · occurrit obuiā
ei: complexusq; eum · ⁊ osculat⁹ rue-
duxit in domū suā. Audītis autē cau-
sis itineris rndit. Os meū es: et caro
mea. Et postq; impleti sunt dies mēs⁹
uni⁹ · dixit ei. Num quia frater meus
es · gratis huc michi? Dic quid mer-
cedis accipias. Habebat uero duas
filias. Nomē maioris lya: minor ue-
ro appellabatur rachel. Sed lya lippis
erat oculis: rachel decora facie ⁊ venusto
aspectu: q̄m diligēs iacob ait. Seruā
tibi pro rachel filia tua minore · septē
annis. Rndit laban. Melius ē ut tibi
eam dem q̄q; alteri uīro. Mane apud
me. Seruiuit ergo iacob pro rachel se-
ptem annis: ⁊ uidebant illi pauci dies
pre amoris magnitudine. Dixitq; ad
laban. Da michi uxorem meā · quia
iam tempus expletū est ut ingrediar ad
illā. Qui vocatis multis amicor⁹ tur-
bis ad conuiuiū · fecit nuptias: ⁊ uespere
lyam filiā suā introduxit ad eū: dans
ancillā filie zelphā nomine. Ad quā cū
ex more iacob fuisset ingressus · facto
mane vidit lyam: ⁊ dixit ad socerū suū.
Quid est quod facere voluisti? Nōne
pro rachel seruiui tibi? Quare impositi
sti michi? Rndit laban. Nō est i loco
nostro consuetudinis: ut minores ante
tradam⁹ ad nuptias. Imple ebdoma-
dam dierū huius copule: et hāc q̄q; debo
tibi · pro opere quo seruiturus es michi
septē ānis alijs. Acquieuit placito:
⁊ ebdomada trālacta rachel duxit uxo-
rem. Cui pater seruā balam tradiderat.
Tandēq; potit⁹ optatis nuptijs · amo-
rem sequentis priori pretulit: seruiens
apud eū septem annis alijs. Videns
aūt dominus q̄ despiceret lyam · aperuit
vulvā eius: sorore sterili pmanente. Que
cōceptū genuit filiū: vocauitq; nomē
eius ruben dicens. Vidit dñs humilita-
tem meā. Nunc amabit me uir meus.
Rursūq; cōcepit: ⁊ peperit filiū ⁊ ait.
Quia audiuit me dñs habens cōtemptui:
dedit etiā istū michi. Vocauitq; nomē

eius symeon. Concepitq; rursū ⁊ genuit
aliū filiū: dixitq; · Nunc q̄q; copulabit
michi maritus meus: eo q̄ peperim ei
tres filios. Et idcirco appellauit nomē
eius leui. Quarto cōcepit: ⁊ peperit filiū
et ait. Modo cōfitebor dño. Et ob hoc
vocauit eū iudam. Cessauitq; parere.

Cernens autem rachel · q̄ xxv ·
infecūdis esset · inuidit sorori sue:
et ait marito suo. Da michi liberos:
alioquin moriar. Cui iratus rndit
iacob. Num pro deo ego sum · qui pri-
uauit te fructu uentris tui? At illa · ha-
bes inquit famulā balam: ingredere
ad illam ut pariat sup genua mea: ⁊
habeā ex illa filios. Deditq; illi balā
in coniugiū. Que ingressa ad se uīro:
concepit et peperit filiū. Dixitq; rachel.
Iudicauit michi dñs: ⁊ exaudiuit
vocē meā dans michi filiū. Et idcirco
appellauit nomen eius dan. Rursūq;
bala cōcipiens peperit alterū: p quo
aut rachel. Luctatus sum deo cū soro-
re mea · ⁊ inualui. Vocauitq; eum ne-
phalim. Videns lya q̄ parere desisset:
zelpham ancillam suā marito tradi-
dit. Qua post conceptum edidit filiū
dixit. Feliciter. Et idcirco vocauit no-
men eius gad. Peperit q̄q; zelpha alterū:
dixitq; lya. Ecce pro beatitudine mea.
Beatā quippe me dicēt omnes mulie-
res. Propterea appellauit eū aser. Egres-
sus autē ruben tpe messis tritice · inuē
reperit mādragoras: quas matri lye
detulit. Dixitq; rachel. Da michi partē
de mandragoris filij tui. Illa rndit.
Parū ne tibi videt̄ q̄ priuaueris mari-
tum michi: nisi etiam mādragoras
filij mei tuleris? Ait rachel. Dormiat
tecū hac nocte pro mandragoris filij
tui. Redeuntiq; ad vesperam iacob de
agro: egressa ē in occursū ei lya · et ait.
Ad me inquit intrabis: quia mercede
conduxi te pro mādragoris filij mei.
Dormiuitq; cū ea nocte illa: et exaudi-
uit deus preces eius. Concepitq; ⁊ peperit
filiū quintū · et ait. Dedit dē mercedē
michi · quia dedi ancillam meā viro
meo. Appellauitq; nomen eius ysachar.
Rursum lya cōcipiens peperit sextū filiū ·
⁊ ait. Ditauit me deus dote bona. Etiā
hac vice mecū erit maritus me⁹: eo q̄
genuerim · ei sex filios. Et idcirco appel-
lauit nomē eius zabulon. Post quē
peperit filiā nōie dinam. Recordatusq;
dñs rachelis · exaudiuit eā: ⁊ aperuit
vuluam eius: que concepit et peperit filiū
dicens. Ablulit deus opprobriū meū.
Et vocauit nomē illius ioseph dicēs.
Addat michi dñs alterū. Itaq; autē
ioseph: dixit iacob socero suo. Dimit-
te me · ut reuertar in patriā meā et ad
terā meā. Da michi uxores et liberos
meos · p quibs seruiui tibi · ut abeam.
Tu vēo nosti seruitutē qua seruiui tibi.
Ait ei laban. Inueniā gratiā in con-
spectu tuo. Experimēto didici · q̄a bene-
dixerit michi deus · pter te. Constitue
mercedem tuam quā dem tibi. At ille
rndit. Tu nosti quō seruierim tibi: et
quāta in manibs meis fuerit possessio
tua. Modicū habuisti āteq; venirē ad
te · et nūc dites effectus es: benedixitq;
tibi deus ad introitū meū. Justū ē igit̄
ut aliquādo · prouidā domui mee. Dixit-
q; laban. Quid tibi dabo? At ille ait.
Nichil volo: sed si feceris q̄ postulo:
iterū pascam et custodiam pecora tua.
Ibo omnes greges tuos · et separa
cūctas oues varias et sparso vellere:
et quicq; fulvū et maculosum variūq;
fuerit · tam in ouibs q̄q; in capris · erit
merces mea. Respōdebitq; michi cras
iustitia mea · quando placuit tempus

aduenerit rorā te: et oīa que nō fuerūt
varia ⁊ maculosa ⁊ fulua· tam ī ouibz
q̄ ī caprīs· furti me arguēt. Dixitq;
laban. Ecce fiat ꝟbo tuo pris.

Et separauit ī die illa capras· ⁊ oues· ⁊ hircos.
⁊ arietes· varios ⁊ maculosos. Cunctū
autē gregē unicolorē· id ē albi ⁊ nigri
velleris· tradidit ī manu filiorū suorū:
et posuit spaciū itineris inter se ⁊ gene-
rum triū dierū: ipē pascebat reliquos greges
eius. Tollens ergo iacob virgas populeas
virides· ⁊ amigdalinas· ⁊ ex platanis ex parte decorticauit eas. Nudatāq;
corticibz· ī hijs q̄ spoliata fuerāt
candor apparuit: illa vero que integra
fuerūt· viridia pmanserūt: atq; ī hunc
modū color effect⁹ ē varius. Posuitq;
eas ī canalibz· ubi effundebat aqua:
ut cū venirēt greges ad bibendū· ante
oculos haberēt virgas: et ī aspectu earū
cōcipērent. Factūq; est ut in ipo calore
coitus· oues intuerent virgas: ⁊ parerent maculosa ⁊ varia· et diuerso colore respersa. Diuisitq; gregem iacob: et
posuit virgas in canalibz ante oculos
arietū. Erāt autē alba et nigra queq;
laban: cetera vero iacob· separauit inter se gregibz. Igit̄ quādo primo tēpore
ascendebant oues ponebat iacob virgas ī canalibz aquarū· ante oculos
arietū ⁊ ouiū· ut in eis ꝺcemplatione
cōcipērēt: quādo vero serotina admixtura erat· ⁊ concepēt egrediū: nō ponebat
eas. Factaq; sunt tā q̄ erant serotina·
laban: et que primi temporis· iacob.
Ditatusq; est homo ultra modum: et
habuit greges multos· ancillas et seruos· camelos et asinos.

Audītis autē audiunt verba filiorū
laban dicentiū· tulit iacob oīa
que fuerūt patris nr̄i· ⁊ de illius facultate
ditatus· factus ē iste: ⁊ aduertit ip̄e

faciem laban· et non erat erga se sicut
heri et nudiustertius: maxime dicente
sibi dño reuertere in terrā patrū tuorū·
et ad generationē tuā ero tecū: misit
et vocauit rachel et lyam in agrū ubi
pascebat greges: dixitq; eis. Video faciem patris vestri: et non sit erga me sicut
heri et nudiustertius. Deus autē patris
mei fuit mecū: et ipe nostis q̄ totis virtibus meis seruierim patri vestro. Sed et
pater vester circūuenit me· et mutauit
mercedem meā decē vicibus: et tamen
non dimisit eū deus ut noceret michi.
Siquādo dixit varie erunt mercedes
tue· pariebāt omnes oues varios fetus:
quādo vero econtrario ait· alba queq;
accipies pro mercede: omnes greges
alba pepererūt. Tulitq; deus substanciā
patris vestri: ⁊ dedit michi. Postq; tēpus
concept⁹ ouiū tempus aduenerat· leuaui
oculos meos: ⁊ vidi ī somnis ascendentes
mares sup feminas· varios ⁊ maculosos et guttatos coloris. Dixitq; āgelus dei ad me in somnis. Jacob. Et
ego rndi. Adsū. Qui air. Leua oculos
tuos· ⁊ vide uniuersos masculos ascendentes sup feminas· varios maculosos
atq; respersos. Vidi enī oīa q̄ facit tibi
laban. Ego sū deus bethel· ubi unxisti
lapidem: et votū vouisti michi. Nunc
ergo surge ⁊ egredere de terra hac: reuertens ī terrā nativitatis tue. Respōditq;
rachel ⁊ lya. Numquid habem⁹ reliquū
quicq̄ ī facultatibz· ⁊ hereditate dom⁹
patris nr̄i? Nōne iam alienas reputauit nos· et vendidit: comeditq; pretiū
nostrū? Sed deus tulit opes pris nr̄i:
et eas tradidit nobis ac filijs nostris.
Unde omnia que fecit tibi dūs fac.

Surrexit autē iacob ⁊ imposuit liberis
ac ūxoribus suis sup camelos abijt
tulitq; omnē substanciā suā ⁊ greges·

et quicqd ī mesopotamia acquisierat:
pgens ad ysaac patrē suū in terrā chanaan. Eo tp̄e ierat laban ad tondendas
oues· ⁊ rachel furata est ydola patris
sui. Noluitq; iacob dicere socero suo
p fugere. Cūq; abisset tam ipe q̄ oīa
que suis sui erant· ⁊ anime trāsmisso
pegeret cōta montē galaad: nunciatum ē laban die tercio q̄ fugeret iacob.
Qui assumptis fratribz suis· persecut⁹ ē
eum diebz septē· ⁊ comprehendit eū in
monte galaad. Vidit̄q; ī somnis dicēs
sibi dūs. Cave ne quicq̄ aspere
loquaris contra iacob. Jamq; iacob
extenderat in monte tabernaculū. Cūq;
ille consecut⁹ fuisset eū cū fratribz suis:
in eodem monte galaad fixit tentoriū.
Et dixit ad iacob. Quare ita egisti: ut
clam me abigeres filias meas quasi
captiuas gladio? Cur ignorāte me
fugere voluisti nec indicare michi: ut
prosequerer te cū gaudio ⁊ canticis· ⁊
timpanis ⁊ citharis? Non es passus
ut osculare filios meos ⁊ filias. Stulte operat⁹ es. Et nūc quidē valet
manus mea reddē tibi malū: sed d⁹ pris
tui heri dixit michi. Cave ne loquaris
contra iacob quicq̄ durius. Esto. Ad
tuos ire cupiebas: ⁊ desiderio erat tibi
dom⁹ pris. Cur furat⁹ es deos meos?
Rndit iacob. Quod inscio te ꝓpedus
sum: timui ne violenter auferas filias
tuas. Quod autem furti me arguis:
apud quēcunq; inueneris deos tuos:
necetur coram fratribz nr̄is. Scrutare:
quicqd tuoꝝ apud me inueneris au-
fer. Hec dicēs ignorabat q̄ rachel furata
esset ydola. Ingressus itaq; laban
tabernaculū iacob et lye et utriusq; famule· nō inuenit. Cūq; intrasset tēroriū rachelis: illa festinans abscondit
ydola subter stramenta cameli ⁊ sedit

desup: scrutātiq; oīe tentoriū ⁊ nichil
inuenerit· ait. Ne irascat dūs meus
q̄ coram te assurgere nequeo: qa iuxta
consuetudinē feminaꝝ nūc accidit michi.
Sic delusa sollicitudo quesitis ē. Tumensq; iacob· cū merore ait. Quā ob
culpam meā et ob q̄ peccatū meū sic
exarsisti post me· ⁊ scrutatus es omnē
supellectilem meā? Quid inuenisti de
cuncta substancia domus tue? Pone
hic coram fratribz meis· ⁊ fratrib⁹ tuis:
⁊ iudicēt inter me ⁊ te. Idcirco viginti
annis fui tecū: oues tue et capre· steriles non fuerūt· arietes gregis tui non
comedi: nec raptū a bestia ostendi tibi.
Ego damnū oīe reddebā. Quicqd furtim pibat a me exigebas: die noctuq;
estu urgebar ⁊ gelu: fugiebatq; somnus
ab oculis meis. Sicq; per viginti annos ī domo tua seruiui tibi: quatuordecim pro filiabz: et sex pro gregibz tuis.
Immutasti q̄q; mercedē meā decē vicibz.
Nisi deus patris mei abrahā· et timor
ysaac affuisset michi: forsitan modo
nudū me dimisisses. Afflictionē meā
et laborem manuū meaꝝ respexit dūs:
et arguit te heri. Rndit ei laban. Filie
mee ⁊ filij· ⁊ greges tui ⁊ oīa que cernis
mea sunt. Quid possum facere filijs et
nepotibz meis? Veni ergo ⁊ ineamus
fedus: ut sit testimoniū inter me et te.
Tulit itaq; iacob lapidem: ⁊ erexit illū
in titulū. Dixitq; fratribz suis. Afferte
lapides. Qui congregantes fecerūt tumulū: comederūtq; sup eū. Quē vocauit laban tumulū testis: et iacob aceruum testimonij: utrorq; iuxta proprietatē
lingue sue. Dixitq; laban. Tumulus
iste testis erit inter me ⁊ te hodie. Et idcirco appellatus est nomē eius galaad.
Id ē tumulus testis. Et adiecit laban.
Inueat⁹ ⁊ iudicet dūs inter nos quādo

recessecim⁹ a nobis: si afflixeris filias
meas: ⁊ si introduxeris alias uxores
sup eas. Nullus humanis nostru testis
est absq; deo: qui ꝑtes respicit. Dixit
q; rursus ad iacob. Ecce tumul⁹ hic et
lapis quē erexi · inter me et te testis est.
Tumul⁹ iugis iste ⁊ lapis sint in testi-
monium: si aut ego transiero illum
pregens ad te: aut tu ꝑteritis · malū
michi cogitās. Deus abraham ⁊ deus
nachor iudicet inter nos: deus patris
eor⁹. Iurauit ergo iacob per timorem
pris sui ysaac: immolatisq; victimis
in monte vocauit fratres suos ut ede-
rent panē. Qui cū comedissent manse-
runt ibi. Laban vero de nocte ⁊surgēs
osculat⁹ est filios ⁊ filias suas: ⁊ bene-
dixit illis: reuersusq; est in locum suū.
Iacob autē abijt in itinere lxxij
quo ꝑcerat: fuerūtq; ei obuiā angeli
dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei
sunt hec. Et appellauit nomē loci illi⁹
manaim: id ē castra. Misit autem et
nuncios ante se ad esau fratē suū · in
terra seyr · in regione edom: ꝑcepitq; eis
dicēs. Hec loquimini dño meo esau.
Hec dicit frater tuus iacob. Apud la-
ban peregrinat⁹ sum: ⁊ fui usq; ī ꝑsentē
diem. Habeo boues · ⁊ asinos ⁊ oues:
et seruos ⁊ ancillas: mittoq; nūc lega-
tionem ad dñm meū: ut inueniā gra-
tiam ī ospectu tuo. Reuersiq; sūt nūcij
ad iacob dicentes. Venimus ad esau
fratē tuū: ⁊ ecce ꝑcat in occursū tuū
cū quadringētis viris. Timuit iacob
valde: et ꝑterrit⁹ diuisit ꝑplm qui secū
erat: greges q; ⁊ oues · ⁊ boues ⁊ came-
los · ī duas turmas dicēs. Si venerit
esau ad vnā turmā ⁊ ꝑcusserit eā: alia
turma q; reliqua est saluabit̄. Dixitq;
iacob. Deus pris mei abraham ⁊ de⁹
patris mei ysaac-dñe q; dixisti michi:
reūtere ī terrā tuā ⁊ in locū natiuitatis
tue · ⁊ benefaciā tibi: minor sum cūctis
miserationibs tuis · ⁊ veritate tua quā
ꝑpleti tuo tuo. In baculo meo trāsiui
iordanē istū: et nūc cū duabs turmis
regrediot. Erue me de manu fris mei
esau · quia valde eū timeo: ne forte ve-
niens percutiat matrem cū filijs. Tu be-
nigne es q; bñfaceres michi: et dilata-
res semen meū sicut arenā maris · que
pre multitudine numerari nō potest.
Cūq; dormisset ibi nocte illa · ꝑpara-
uit de hijs que habebat munera esau
fratri suo: capras ducentas hircos vi-
ginti oues ducētas et arietes viginti:
camelos fetas cū pullis suis triginta:
vaccas q; draginta et thauros viginti:
asinas viginti: et pullos asin⁹ decē. Et
misit per manus puor suor · singulos
seorsū greges: dixitq; pueris suis. An-
tecedite me: ⁊ sit spaciū inter gregem et
gregē. Et ꝑcepit priori dicēs. Si obui-
auerit tibi frēm meū esau · ⁊ interro-
gauerit te · cui⁹ es aut quo vadis aut
cui⁹ sunt ista que sequeris: respōdebis.
Serui sui iacob. Munera misit dño
suo esau: ipse quoq; post nos venit.
Similiter dedit mandata secūdo ⁊ tercio
et cūctis q; sequebant̄ greges. Dicens.
Eisdem verbis loquimini ad esau cū
inueneritis eū: ⁊ addetis. Ipse q; seruꝰ
tuꝰ iacob · ire nōn inseq̄t̄. Dixit enī.
Placabo illū muneribus que ꝑcedunt:
et postea videbo illū. Forsitan ꝓpiabi-
tur michi. Precessēt itaq; munera
ante eū: ipse vero mansit nocte illa in
castris. Cūq; mature surrexisset tulit
duas vxores suas · et totidem famulas
cū vndecim filijs: ⁊ transiit vadū ia-
both. Transductisq; omnibs que ad se
pertinebāt · mānsit solus: et ecce vir lu-
ctabat̄ cū eo usq; mane. Qui cū videret

q; nō ꝓualere cōtra eū: tetigit nervū
femoris ei⁹: ⁊ statim emarcuit. Dixit
q; ad eū. Dimitte me. Jā enī ascendit
aurora. Rādit. Non dimittā te: nisi
bñdixeris michi. Ait ergo. Quod est
nomē tibi? Respōdit. Jacob. At ille:
nequaq; inquit iacob appellabit̄ no-
men tuū: sed israhel. Nam si contra deū
fortis fuisti: quāo magis ora hoīes
ꝓualebis? Interrogauit eū iacob. Dic
michi quo appellaris nōie. Respōdit.
Cur quereis nomen meū qđ est mira-
bile? Et bñdixit ei in eodem loco. Vo-
cauitq; iacob nomē loci illi⁹ phanuel
dicens. Vidi dñm facie ad faciem: et
salua facta est anima mea. Orutusq; ē
ei statim sol: potuitq; transgressus ē phā-
nuel. Ipe vero claudicabat pede. Quā
ob causam non comedunt nervū filij
israhel · qui emarcuit in femore iacob
usq; ī ꝑsentem diē: eo q; tetigerit nervū
femoris ei⁹ · ⁊ obstupuerit. lxxiij
Elevans aūt iacob oculos · vidit
venientē esau: ⁊ cū eo ḡdringen-
tos viros. Diuisitq; filios lye · ⁊ rachel
ambarūq; famulas: ⁊ posuit vnamq;
ancillam · ⁊ liberos earū in principio:
lyam vero et filios eius in scdo loco:
rachel aūt et ioseph nouissimos. Et
ipse ꝓgrediens adorauit pronus in
terrā septies: donec approp̄inq̄ret frater
eius. Currens itaq; esau obuiā fratri
suo · amplexat⁹ ē eū: ⁊ stringens q; collū
eius · ⁊ osculans fleuit: levatisq; oculis
vidit mulieres et parvulos earū · et ait.
Quid sibi volunt isti: et si ad te ꝑtinent
q; Rādit. Parvuli sunt: quos do-
nauit michi deus seruo tuo. Et ap̄ro
pinquātes ancille et filij earū incurva-
ti sunt. Accessitq; lya cū ꝑuulis suis:
et cū similit adorarent: egressus ioseph
⁊ rachel adorauerūt. Dixitq; esau. Que
nam sunt istę turme quas obuiā ha-
buist? Rādit. Vt inueniā gratiā coram
dño meo. At ille ait. Habeo plurima
fratet mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob.
Mihi ita obsecro: sed si inueni gratiā
in oculis tuis · accipe munuscula de
manibs meis. Sic enī vidi faciē tuā:
tāq; videtim vultū dei. Esto michi pro-
pitius: ⁊ suscipe bñdictionē quā attu-
li tibi: ⁊ quā donauit michi de⁹ · tribu-
ens oīa. Vix fratre cōpellente suscipiēs
ait. Gradiamur simul · ego q; socius
itineris tui. Dixitq; iacob. Mihi dñe
mi q; parvulos habā teneros · ⁊ oues
et boues fetas mecū: quas si plus in
ambulando fecero labrare · morient̄
una die cuncti greges. Precedat dñs
me⁹ ante seruū suū: ⁊ ego sequar pau-
latim vestigia eius sicut videro parvu-
los meos posse: donec veniā ad dñm
meū in seyr. Rādit esau. Oro te: ut de
ꝑsonis qui mecū est · saltē aliq; remanear̄
die nue. Non ē inquit necesse: hoc unq
tantū indigeo: ut inueniā gratiam in
cōspectu tuo dñe mi. Reuersus ē itaq;
illo die esau itinere quo venerat ī seyr.
Et iacob venit in sochot: ubi edificata
domo · ⁊ fixis tentoriis · appellauit no-
men loci illius sochot id ē tabernacla.
Transiuitq; in salē urbem sichimorū
que ē in terra chanaan · postq; reuersus
est de mesopotamia syrie · ⁊ habitauit
iuxta q; pidū: emitq; partem agri ī qua
fixerat tabernacla · a filijs emor patris
sichem centū agnis: et erecto ibi altari
invocauit sup illud fortissimū deū isral.
Egressa est aūt dina lxxiiij
filia lye · ut videret mulieres regi-
onis illi⁹: quā cū vidisset sichem filius
emor ceheui ꝑnceps terre illi⁹ · adama-
uit eam · et rapuit: et dormiuit cū illa
vi oppressās virginē. Et cōglutinata

elt anima ei⁹ cū ea: mistumq; deliniuit
blandicijs: et pergens ad emor pātis
suū. accipe inquit michi puellā hanc
cōiugem. Quod cū audisset iacob: ab-
sentibus filijs et in pastu pecoz occu-
patis siluit donec rediret. Egressq; au-
tem emor patre sichem. ut loqueret ad
iacob. ecce filij eius veniebāt de agro:
auditoq; q accidrat. irati sunt valde
eo q fedam rem operat⁹ esset in isrl: et
violata filia iacob. rem illicitā perpe-
trasset. Locutus est itaq; emor ad eos.
Sichem filij mei adhelit anima. filie
vestre. Date eam illi vxorem: et iungā
mus vicissim nobis. Filias vestras
tradite nobis: et filias nras accipite:
et habitate nobiscū. Terra in potestate
vestra est: exercete. negociamini. et pos-
sidete eam. Sed z sichem ad pātē et ad
fratres ei⁹ ait. Inueniā gratiā coram
vobis: z quecūq; statueritis dabo. Au-
gete dotem. z munera postulate: z liben-
ter tribuā qđ petieritis: tantū date mi-
chi puellā hanc vxorē. Respōderūt filij
iacob sichem z patri ei⁹ in dolo: loqu-
entes. ob stuprū sororis. Non possu-
mus facere qđ petitis: nec dare sororē
nostrā homini incircūciso: qđ illicitū
z nephariū est apud nos. Sed in hoc
valebim⁹ federari. Si volueritis esse si-
miles nri: z circūdat in vobis oīs ma-
sculini sexꝰ: tūc dabim⁹. z accipiemus
mutuo filias vras ac nras. et habita-
bim⁹ vobiscū: eritq; un⁹ pplus. Si
aut circūcidi nolueritis: tollem⁹ filiā
nostrā z recedem⁹. Placuit oblatio eoz
emor z sichem filio ei⁹: nec distulit ado-
lescens quin statim qđ prebat expleret.
Amabat enī puellā valde: et erat in-
clitus i omni domo patris sui. Ingressi
q; portam urbis locuti sunt ad pplm.
Viri isti pacifici sūt: z volūt habitare
nobiscū. Negocientē in terra et exerceāt
eam: que spaciosa et lata cultoribz in-
diget. Filias eoz accipiem⁹ vxores: et
nras illis dabim⁹. Vnū ē quo differt
tantū bonū. Si circūcidam⁹ masculos
nostros. ritum gentis imitātes: z sub-
stātia eoz z pecora z cuncta q̄ possidē
nostra erūt. Tantū i hoc acquiescam⁹:
et habitāres simul. vnū efficiam⁹ pplm
Assensiq; sūt omnes. rūdis circūcisis
maribz. Et ecce die tercio quo grauissi-
mus vulnerū dolor est. arreptis duo
filij iacob. symeon z leui fres dine gla-
dijs. ingressi sunt urbem confidenter:
interfectisq; omnibz masculis. emor et
sichem parē necauerūt: collectes dinā
de domo sichem. sororem suā. Quibz
egressis. irruerūt sup occisos ceteri filij
iacob. z depopulati sunt urbem i ul-
ionem stupri: oues eoz et armenta. et
asinos. cunctaq; vastantes que in do-
mibus z i agris erāt: parvulos q̄ eoz
et vxores duxerūt captiuas. Quibus
perpetratis audacter: iacob dixit ad
symeon et leui. Turbastis me: et odio-
sum fecistis me chananeis z pherezeis
habitatoribz terre hui⁹. Nos pauci su-
mus: illi cōgregati pcutient me: z dele-
bor ego z dom⁹ mea. Rūderūt. Numq̄d
ut scorto abuti debuere soror nostra?

Locutus est autem deus ad iacob. xxxv
iacob. Surge. z ascende bethel. z habita
ibi: facq; altare deo q̄ apparuit tibi:
quādo fugiebas esau fratrem tuū. Ja-
cob vero cōvocata oīa domo sua ait.
Abicite deos alienos qui i medio vri
sūt. et mundamini: ac mutate vestimen-
ta vra. Surgite z ascendam⁹ in bethel.
ut faciam⁹ ibi altare deo. qui exaudi-
vit me i die tribulationis mee: et soc⁹
fuit itineris mei. Dederūt ergo ei oēs
deos alienos q̄s habebāt: z inaures
que erāt in auribz eoz. At ille infodit
eos subter therebinthū: q̄ est posit urbem
sichem. Cumq; profecti essent. terror dei
inuasit oēs per circuitū ciuitates. et
nō sunt ausi psequi recedentes. Venit
igit iacob luzam. que est i terra chana-
an cognomēo bethel: ipe z oēs pplus
cū eo. Edificauitq; ibi altare. z appella-
uit nomē loci illi⁹. domus dei. Ibi enī
apparuit ei deus: cū fugeret fratrē suū.
Eodem tp mortua est debbora nutrix
rebecce. z sepulta est ad radices bethel
subter querc⁹: vocatūq; est nomē loci
illi⁹. querc⁹ fletꝰ. Apparuit aut iterū
deus iacob. postq̄ rūsus ē de mesopota-
mia syrie. z venit in bethel: benedixitq;
ei dicēs. Non vocaberis vltra iacob:
sed israhel erit nomē tuū. Et appellauit
eū isrl. Dixitq; ei. Ego deꝰ omnipotēs.
Cresce z multiplicare: gentes z populi
nationū ex te erunt. Reges de lumbis
tuis egredient: terāq; quā dedi abra-
ham et ysaac. dabo tibi et semini tuo
post te. Et recessit ab eo. Ille vero erexit
titulū lapideū. i loco quo locut⁹ fuerat
ei deꝰ: libans sup eū libamina. z effun-
dens oleū: vocansq; nomē loci illius
bethel. Egressus aut inde. venit vltra
ire ad terrā q̄ ducit effrathaam. In qua
cū parturiret rachel: ob difficultatē par-
tus pticlitari cepit. Dixitq; ei obstetrix.
Noli timere: quia et hūc habebis filiū.
Egrediente aut anīa pre dolore. z
imminēte iam morte. vocauit nomē
filij sui benoni: id est filius doloris
mei. Pater vō appellauit eū beniamin:
id est filiꝰ dextre. Mortua ē ergo rachel
z sepulta est in via que ducit effrathā:
hec est bethleem. Erexitq; iacob titulū
sup sepulcrū eius. Hic est titul⁹ monu-
mēti rachel. usq; i psentē diē. Egressus
inde. fixit tabernaculū trās turrē gregis.
Cūq; habitaret in illa regione: abiit
ruben. z dormiuit cū bala concubina
patris sui. Quod illū minime latuit.
Erant aut filij iacob duodecim. Filij
lye: primogenitus ruben. z symeon. et
leui. iudas z yssachar. z zabulon. Filij
rachel: ioseph et beniamin. Filij bale
ancille rachelis: dan z nepthalim. Filij
zelphe ancille lye: gad z aser. Hij sunt
filij iacob: qui nati sunt ei in mesopo-
thamia syrie. Venit enī ad ysaac pa-
trem suū in mambre ciuitatem arbee
hec ē ebron: i qua peregrinat⁹ ē abra-
ham et ysaac. Et completi sunt dies
ysaac centū octoginta anoz: obsūptusq;
etate mortuus est. z appositus est pplo
suo. senex et plen⁹ dierū: et sepelierunt
eum esau et iacob filij sui. xxxvi

Hec aut sunt generationes esau:
ipse ē edom. Esau accepit vxorē
de filiabus chanaan. ada filiā elom
hetei: z oolibama filiā ane filie sebeon
huei. Basemath q̄ filiā ysmahel sorō-
rem nabaioth. Peperit aūt ada eliphaz.
Basamath genuit rahuel. Oolibama
genuit iehus. et ihelon. et chore. Isti
filij esau. qui nati sunt ei in terra cha-
naan. Tulit autem esau vxores suas
et filios z filias. z omnē aiam dom⁹
sue. z substantiā z pecora. z cūcta que
habere poterat i terra chanaan. z abiit
in alterā regionē: recessitq; a fratre suo
iacob. Diuites enī erant valde. z simul
habitare non poterāt: nec sustinebat
eos terra peregrinationis eoz p̄ multitu-
dine gregū. Habitauitq; esau i mōte
seyr: ipe est edom. Hec aūt sūt genera-
tiones esau pris edom in monte seyr:
et hec nōia filioz eius. Eliphaz filius
ada: vxoris esau. Rahuel q̄ filius ba-
semath vxoris eius. Fuerūtq; eliphaz
filij: theman. omar. sephus. z gathan.

et remez. & chore. Erat aũt thamna ducꝫ
hĩa eliphaz filij esau: hĩ ppcrit ei ama-
lech. Hij sũt filij ads uxoris esau. Filij
aũt rahuel naath et zara. semma &
meza. Hij filij basemath uxoris esau.
Isti quoq; erant filij oolibama filie
ane filij sebeon uxoris esau quos ge-
nuit ei ihus & ihelon & chore. Hij du-
ces filiorꝫ esau. Filij eliphaz primoge-
niti esau: dux theman dux omar dux
sephus dux remez dux chore dux ga-
than dux amalech. Hij filij eliphaz ĩ
terra edom: et hij filij ade. Hij quoq;
filij rahuel filij esau. Dux naath dux
zara dux semma dux meza. Hij au-
tem duces rahuel in terra edom. Isti
filij basemath uxoris esau. Hij autem
filij oolibama uxoris esau. Dux ieh⁹
dux ihelon dux chore. Hij duces ooli-
bama filie ane uxoris esau. Isti sunt
filij esau & hij duces eoꝝ: ipe est edom.
Isti sũt filij seyr horrei habitatoꝝ terre
lothan et sobal et sebeon et anan et
dison et eser & disan. Hij duces horrei
filij seyr in terra edom. Facti sũt aũt
filij lothan horrei et eman. Erat aũt
soror lothan thamna. Et isti filij so-
bal aluhan et manerth & ebal sephi
et onan. Et hij filij sebeon achia et a-
nan. Iste ẽ anan qui inuenit aquas
calidas i solitudine cũ pasceret asinas
sebeon pris sui. Habuitq; filiũ disan:
et filiã oolibama. Et isti filij disan:
abdam et ielban & iethran & charan.
Hij ꝯ filij eser: balaan nan & zeuan et
athan. Habuit aũt filios disan: hus
et aran. Hij duces horreoꝝ. Dux lo-
than dux sobal dux sebeon dux ana
dux dison dux eser dux disan. Isti
duces horreoꝝ: qui imperauerũt i terra
seyr. Reges aũt q regnauerũt in terra
edom antq; haberent regem filij isr:

fuerunt hij. Balach filꝰ beor: nomẽq;
urbis eius denaba. Mortuus est aũt
balach & regnauit pro eo iobab filꝰ
zare de bosra. Cũq; mortuꝰ esset iobab:
regnauit pro eo husan de terra themā-
oꝝ. Hoc ꝯ mortuo: regnauit pro eo
adad filꝰ badadi qui percussit madi-
an i regione moab: et nomẽ urbis eiꝰ
auith. Cũq; mortuꝰ esset adad: regna-
uit pro eo semla de masrecha. Hoc ꝯ
mortuo: regnauit ꝓ eo saul de flumi
rooboth. Cũq; et hic obiisset: successit
in regnũ balanan filꝰ achobor. Hoc
quoq; mortuo regnauit pro eo adad:
nomẽq; urbis eius phau. Et appella-
bat uxor eius meezabel filia matreth:
filie mezaab. Hec ergo nomina ducũ
esau in cognationibꝫ & locis & voca-
bulis suis dux thamna dux aluha
dux ietheth dux oolibama dux ela
dux phinon dux remez dux theman
dux mablar dux magdihel dux hyrã.
Hij duces edom habitantes in terra
imperij sui: ipe est esau pater idumeoꝝ.
Habitauit aũt iacob in terra chana-
an in qua pater suus peregrinatus est:
& hec sũt generationes eiꝰ. xxxvij
Ioseph cũ sedecim esset ãnorũ: pascebat
gregem cum fratribꝫ suis adhuc puer.
Et erat cũ filijs bale et zelphe uxor pris
sui: accusauitq; frẽs suos apud pren-
cipem pessimo. Israhel aũt diligeba
bat ioseph suꝑ omnes filios suos: eo
q in senectute genuisset eum. Fecitq; ei
tunicã polimitã. Videntes aũt frẽs
eiꝰ q a patre plus cunctis filijs amaꝛ
retur oderant cũ: nec poterãt ei quicq;
pacifice loqui. Accidit quoq; ut uidẽ
somniũ referret fratribꝫ suis: q causa
maioris odij seminariũ fuit. Dixitq;
ioseph fratribꝫ suis. Audite somniũ
meũ qd vidi. Putabam nos colligere

manipulos in agro & ẽ̃ surgere
manipulꝰ meũ & stare: circũstãtes adorare manipu-
lum meũ. Rñdẽrũt frẽs ei. Nũquid rex
noster eris: aut subiicieris ditioni tue?
Per ego causa somniorꝫ atq; sermo-
num: inuidie & odij fomitẽ ministra-
uit. Aliud ꝯ vidit somniũ: qđ narrãs
fratribꝫ ait. Vidi q somniũ: ẽ̃ solem
et lunã & stellas undecim adorare me.
Qđ cũ patri suo & fratribꝫ retulisset: in-
crepauit eũ pater suus & dixit. Quid
sibi vult hoc somniũ qđ vidisti? Nũ
ego & mater mea & frẽs tui adorabimꝰ
te super terrã? Invidebãt ei igit frẽs sui:
pater vero rem tacitꝰ ꝛsiderabat. Cũq;
fratres illi in pascendis gregibꝫ pris
morarent in sichem: dixit ad eum isrl.
Fratres tui pascunt oues i sichimis:
veni mittam te ad eos. Quo respondente
presto sum: ait. Vade & vide si cuncta
prospera sint erga frẽs tuos & pecora:
et renũcia michi quid agat. Missus
de valle hebron: venit i sichem. Inue-
nitq; eũ vir errantẽ in agro: et interro-
gauit qđ quereret. At ille rñdit. Frẽs
meos quero. Indica michi ubi pascãt
greges. Dixitq; ei vir. Recesserũt de lo-
co isto. Audiui aũt eos dicentes. Ea-
mus i dothaim. Perrexit itaq; ioseph
post fratres suos & inuenit eos i dothaim.
Qui cũ vidisset eũ procul: anteq; acce-
deret ad eos cogitauerũt illũ occidere:
et mutuo loquebãt. Ecce somniator
venit. Venite occidamꝰ eũ & mittamꝰ
in cisternã veterem: dicemusq; fera pes-
sima devorauit eũ: & tunc apparebit qđ
illi prosint somnia sua. Audiens au-
tem hec ruben nitebatur liberare eũ de
manibꝫ eorꝫ: et dicebat. Non interfici-
amꝰ animã eiꝰ nec effundamꝰ sanguĩ-
nem: sed mite eũ in cisternã veterem q

est in solitudine: manibꝫ vero nras
inuolucas. Hoc aũt dicebat volens
eripere eũ de manibꝫ eorꝫ & reddere pri
suo. Confestim igit ut venit ad frẽs
suos nuduerũt eũ tunica talari & po-
limita: missumq; eũ in cisternã veterẽ:
que non habebat aquã. Et sedentes
ut comederent panẽ vidervnt ysmahelꝫ
tas viatores venire de galaad & came-
los eoꝝ portãtes aromata & resinã et
stacten in egiptum. Dixit ergo iudas
fratribꝫ suis. Quid nobis prodest si
occiderimꝰ frẽm nrm & celauerimꝰ sãgui-
nem ipius? Melius est ut venũdetur
ysmahelitis & manꝰ nre nõ polluant.
Frater enĩ & caro nra est. Acquieuerũt
frẽs sermonibꝫ illiꝰ & pterentibꝫ madia-
nitis negotiatoribꝫ extrahẽtes eũ de
cisterna venditerũt eũ ysmahelitis vi-
gintí argenteis: q duxerũt eũ i egiptũ.
Reuersusq; ruben ad cisternã nõ inue-
nit puerũ & scissis vestibus ꝓgens ad
fratres suos ait. Puer nõ comparet:
& ego quo ibo? Tulerũt aũt tunicã eiꝰ.
et i sanguine hedi quẽ occiderãt tinxe-
runt: mittentes qui ferrent ad patrem et
dicerent. Hãc inuenimꝰ: vide utrũ tuni-
ca filij tui sit an non. Quã cũ cognou-
isset pater ait. Tunica filij mei ẽ. Fera
pessima comedit eũ: bestia devorauit
ioseph. Scissisq; vestibus induit ẽ cili-
cio: lugens filiũ suũ multo tpe. Cõgre-
gatis aũt cunctis liberis eiꝰ ut leniret
dolorẽ pris: noluit ꝛsolationẽ accipere
sed ait. Descendã ad filiũ meũ lugens
in infernum. Et illo perseuerãte in fle-
tu: madianite vendiderunt ioseph in
egipto putifari eunucho pharaonis
magistro militum. xxxviij
Eodem tempore descendẽs iudas a
fratribus suis diuertit ad virũ
odollamiten noie hiram: vidꝫq; ibi

filiam hoīs chananei·vocabulo·sue.
Et accepta uxore ingressus ē ad eam.
Que concepit ⁊ peperit filiū: ⁊ vocauit
nomē eius her. Rursūq; cōcepto fetu
natū filū vocauit onan. Tertiū ꝙ pe
perit: quē appellauit sela. Quo nato:
parere ultra cessauit. Dedit aūt iudas
uxorē primogenito suo her noīe tha
mar. Fuit quoq; her p̄mogenit⁹ inde
quā in ꝺspectu dñi: ⁊ ideo ab eo occi
sus est. Dixit ergo iudas ad onan fi
liū suū. Ingredere ad uxorē frīs tui·et
sociare illi: ut suscites semen fratri tuo.
Ille sciēs nō nasci sibi filios·introiēs
ad uxorē frīs sui·semē fundebat i terā:
ne liberi frīs noīe nascerent. Et idcirco
p̄cussit eū dñs: eo ꝙ rem detestabilem
faceret. Quāobrē dixit iudas thamar
nurui sue. Esto vidua i domo patris
tui: donec crescat sela filius meus. Ti
mebat enī: ne ⁊ ipse moreret sicut frēs
eius. Que abiit: et habitauit in domo
patris sui. Evolutis aūt multis an
nis: mortua ē sue uxor iude. Qui post
luctū ꝺsolatione suscepta ascendebat ad
tonsores ouiū suaq; ipse ⁊ hīras opi
lio gregis odollamita in thamnas.
Nunciatūq; ē thamar·ꝙ socer illius
ascenderet i thamnas: ad tondendas
oues. Que depositis vidualis vestī
bus·assūpsit tectū: et mutato habi
tu sedit i bivio itineris qđ ducit tham
nam·eo ꝙ crevisset sela·et non sibi acce
pisset maritū. Quā cū vidisset iudas:
suspicat⁹ ē esse meretricē. Oppresserat enī
vultū suū ne agnoscerē. Ingrediensq;
ad eā ait. Dimitte me ut coeam tecū.
Nesciebat enim ꝙ nur⁹ sua esset. Qua
respōdit·qđ dabis mihi ut fruaris
concubitu meo·dixit. Mittā tibi hedū
de gregibs. Rursūq; illa dicente·patiar
quod vis·si dederis mihi arrobonē
donec mittas quod polliceris: ait iu
das. Quid tibi vis ꝑ arrobone dari?
Respōdit. Annulū tuū·⁊ armillā·et ba
culū quē manu tenes. Ad unū igitur
coitū mulier concepit·⁊ surgēs abiit: depo
sitoq; habitu quē susceperat: induta est
viduitatis vestibs. Misit aūt iudas
hedū per pastorē suū odollamiten: ut
reciperet pignus qđ dederat mulieri. Qui
cū nō invenisset eā: interrogauit hoīes
loci illius. Ubi est mulier que sedebat
in bivio? Respōdentibs cūctis nō fuit
in loco isto meretrix: recessus ē ad iudā
et dixit ei. Non inveni eā. Sed ⁊ hoīes
loci illi⁹ dixerūt mihi: nūq̄ sedisse ibi
scortū. Ait iudas. Habeat sibi. Certe
mendacij arguere nos nō potest. Ego
misi hedū quē p̄miseram. Et tu nō inve
nisti eam. Ecce aūt post tres menses
nūciauerūt iude dicentes. Fornicata
est thamar nurus tua: ⁊ videtur utero
illi⁹ incumbere. Dixitq; iudas. Pro
ducite eam ut comburat. Que cū du
ceretur ad penam. Misit ad socerū suū
dicens. De viro cui⁹ hec sunt·concepi.
Cognosce cui⁹ sit anulus·et armilla
⁊ baculus. Qui agnitis muneribs ait.
Justior me ē: quia nō tradidi eā sela
filio meo. Ultrā vltra nō cognouit
eam. Justāte aūt partu·apparuerunt
gemini in utero: atq; mīpa effusione
infantū un⁹ protulit manū: in qua ob
stetrix ligauit coccinū dicens. Iste egre
diet̄ prior. Illo vero retrahēte manū:
egressus ē alter. Dixitq; mulier. Quare
diuisa est p̄ter maceria? Et ob hanc
causam vocauit nomen eius phares.
Postea egressus ē frater ei⁹ in cui⁹ ma
nu erat coccinū: quē appellauit zaram.
Igitur ioseph ductus est ·xxxix·
in egiptū: emitq; eū phuntar eunuch⁹
pharaonis·princeps exercitus sui·vir

egiptius de manu ysmaheliticq; a qbs
ꝺductus erat. Fuitq; dñs cū eo: et erat
vir i cūctis ꝓsperē agēs. Habitauitq;
in domo dñi sui: qui optīme noverat
dñm esse cū eo: et oīa que gereret ab eo
dirigi i manu illi⁹. Invenitq; ioseph
gratiā coram dño suo: ⁊ ministrabat
ei. A quo p̄positus omnibs guberna
bat credita sibi domū: ⁊ universa que
ei tradita fuerāt. Benedixitq; dñs do
mui egiptij p̄ter ioseph: ⁊ multiplica
uit tam i edibus qđ in agris cunctam
ei⁹ substantiā. Nec quicq̄ aliud nove
rat: nisi panē quo vescebat. Erat aūt
ioseph pulcra facie: et decorus aspectu.
Post multos itaq; dies·iniecit dña
oculos suos in ioseph: et ait. Dormi
mecū. Qui nequaq̄ acquiescens operi
nefario: dixit ad eā. Ecce dñs meus
omnibus mihi traditis·ignorat qđ
habeat in domo sua: nec quicq̄ ē qđ
non sit in mea potestate·uel nō tradi
derit mihi: preter te que uxor eius es.
Quō ergo possū hoc malū facere: ⁊ pec
care i dñm meū? Iuvenisq; hodie ubis ꝙ
singlos dies loquebat: et mulier mo
lesta erat adolescenti: et ille recusabat
stuprū. Accidit aūt quadā die ut in
traret ioseph domū·et operis quippiā
absq; arbitris faceret: ⁊ illa apprehensa
lacinia vestimenti eius diceret. Dormi
mecū. Qui relicto i manu eius pallio
fugit: ⁊ egressus ē foras. Cūq; vidisset
mulier vestem in manibus suis·⁊ se esse
contemptā: vocauit ad se hoīes dom⁹
sue: et ait ad eos. En introduxit virū
hebreū ut illuderet nobis. Ingressus
est ad me: ut coīret mecū. Cumq; ego
succlamassem·⁊ audisset vocem meā:
reliquit pallū qđ tenebam: ⁊ fugit fo
ras. In argumentū ego fidei·retentū
pallū ostendit marito reūtem domū

et ait. Ingressus ē ad me puus hebre⁹
quē addixisti: ut illuderet mihi. Cūq;
audisset me clamare: reliquit pallū
qđ tenebam·⁊ fugit foras. Hijs audi
tis dñs·et nimiū credulus verbis con
iugis·iratus est valde: tradiditq; io
seph in carcerem ubi vincti regis custo
diebant: ⁊ erat ibi clausus. Fuit aūt
dñs cū ioseph et misertus est illi⁹: ⁊ de
dit ei gratiā in conspectu principis car
ceris. Qui tradidit in manu illi⁹ uni
versos vinctos qui i custodia tenebāt:
et quidquid fiebat·sub ip̄o erat: nec no
verat aliquid·cūctis ei creditis. Dñs
enī erat cū illo: ⁊ oīa opera ei⁹ dirigebat.
His itaq; gestis: accidit ut xxxx·
peccarēt duo eunuchi·pincerna
regis egipti et pistor·dño suo. Iratus
q; contra eos pharao·nam alter pin
cernis p̄erat·alter pistoribs: misit eos
in carcerem principis militū·in quo
erat vinctus ⁊ ioseph. At custos carce
ris tradidit eos ioseph: q̄ et ministra
bat eis. Aliquātulū tps fluxerat: et illi
in custodia tenebant. Viderūtq; ambo
somnium nocte una: iuxta interp̄tatio
nem congruā sibi. Ad quos cū intro
isset ioseph mane·⁊ vidisset eos triste:
Tristitiā⁹ ē dicens. Cur triste⁹ ē hodie
solito facies vestra? Qui respondērūt.
Somnium vidim⁹: et non est qui inter
pretur nobis. Dixitq; ad eos ioseph.
Nūquid nō dei ē interp̄tatio? Referte
mihi quid videritis. Narravit prior
p̄positus pincernarū·somnium suū. Vi
debam coram me vitem in qua erant
tres p̄pagines crescere paulatim i gem
mas: ⁊ post flores uvas matuescere:
tulicq; pharaonis in manu mea.
Tuli ergo uvas ⁊ expressi i calicem quē
tenebam: ⁊ tradidi poculū pharaoni.
Respondit ioseph. Hec est interp̄tatio

somnij. Tres propagines·tres adhuc dies sunt·post quos recordabit̃ pharao ministerij tui· et restituet te in gradum pristinū: dabisq; ei calicē iuxta officiū tuū:sicut ante facere ꝛsueueras. Tantū memẽto mei cū tibi bene fuerit: et facies mecū misericordiam ut suggeras pharaoni ut educat me de isto carcere quia furtiue sublatus sum de terra hebreoꝝ: ꝛ hic innocens in lacū missus sum. Videns pistoꝝ magister· q̃ prudenter somniū dissoluisset· ait. Et ego vidi somnij· q̃ tria canistra farine haberem sup caput meū: et in uno canistro qđ erat excelsius· portare me puratam oẽs cibos qui fiũt arte pistoria: auesq; comedere ex eo. Respondit ioseph. Hec ē interpretatio somnij. Tria canistra· tres adhuc dies sunt· post quos auferat pharao caput tuum:ac suspendet te in cruce: ꝛ lacerabũt volucres carnes tuas. Exinde dies tercius natalicꝫ pharaonis erat. Qui faciens grande cõuiuiū pueris suis recordat̃ est inter epulas magistri pincernaꝝ· ꝛ pistoꝝ principis: restituitq; alteꝝ i locū suū· ut porrigeret ei poculū· alterū suspẽdit in patibulo: ut cõfectoris veritas probaret. Et tamẽ succedentibꝰ pspꝝ: ꝙ olim̃ pincernaꝝ oblitꝰ ē interpretis sui.

Post duos annos vidit xxxij· pharao somniū. Putabat se stare sup fluuiū: de quo ascendẽbãt septẽ boues pulcre et crasse nimis: et pascebant in loris paludtribꝰ. Alie q̃ septẽ euergebãt de flumine fede conspectu macie: ꝛ pascebant i ipa amnis ripa: i loꝰ uberrimis virentibꝰ: deuorauerũtq; eas quas mira species· ꝛ habitudo corporꝫ erat. Expergefactꝰ pharao rursū dormiit: ꝛ vidit alteꝝ somniū. Septẽ spice pullulabãt in culmo uno· plene atq; formose: alie q̃ totidẽ spice tenues· ꝛ pcusse vredine orientẽ: deorantes omnẽ priorꝫ pulcritudinẽ. Euigilans pharao post quietẽ ꝛ facto mane pauore pterritꝰ misit ad oẽs cõsortes egipti· cũctosq; sapientes: et accersitis narrauit somniũ: nec erat q̃ interpretarẽ. Tunc demũ reminiscens magister pincernaꝝ ait. Cõfiteor peccatũ meũ. Iratus rex seruis suis· me et magistrũ pistoꝝ retrudi iussit in carcerem principis militũ: ubi una nocte vterq; vidimꝰ somniũ: plagũ futuroꝝ. Erat ibi puer hebreus· eiusdẽ ducis militũ famulꝰ: cui narrantes somnia· audiuimꝰ quidq̃d postea rei pbauit euentꝰ. Ego enim redditꝰ sum officio meo: ꝛ ille suspẽsus ē in cruce. Protinꝰ ad regis imperiũ· eductũ de carcere ioseph totonderunt: ac veste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia· nec est qui edisserat: que audiui te sapientissime conicere. Rndit ioseph. Absq; me deꝰ rndebit pspera pharaoni. Narrauit ergo pharao que viderat. Putabam me stare sup ripam fluminis: et septẽ boues de amne conscendere· pulcras nimis ꝛ obesis carnibꝰ: que in pastu paludis virecta carpebãt. Et ecce has sequebant̃ alie septem boues inanitũ deformes ꝛ macilẽte: ut nũq; tales in terra egipti viderim. Qui deuoratis et cõsumptis prioribꝰ· nullũ saturitatis ddere vestigiũ:sed simili macie ꝛ squalore torpebãt. Euigilãs· rursus sopore depressus vidi somniũ. Septẽ spice pullulabũt in culmo uno· plene atq; pulcerrime. Alie q̃ septem tenues ꝛ percusse vredine· orientẽ e stipula: que priorũ pulcritudinem deuorauerunt. Narraui diuersoribꝰ somniũ: ꝛ nemo ē qui edisserat. Rndit ioseph. Somniũ

regis· unũ est. Que facturus est deus ostendit pharaoni. Septẽ boues pulcre· ꝛ septem spice plene· septẽ uberatis anni sunt: eandẽq; vim somnij cõprehendunt. Septẽ q̃ boues tenues atq; macilente que ascenderunt post eas· ꝛ septem spice tenues· ꝛ vento vrente percusse· septem anni venturi sunt famiꝭ: qui hoc ordine cõplebũtur. Ecce septẽ anni venient fertilitatis magne i universa terra egipti: quos sequẽtur septẽ anni adeo sterilitatis: ut oblivio ei tradatur cuncta retro abundantia. Consumpta ē enim fames omnẽ terrã: et uberatis magnitudinem ꝓdigura est mopie magnitudo. Nõ aute videbit̃ ego· ad randũ rem geninens somnium· firmitatis indiciũ ē: eo q̃ fiat sermo dei· ꝛ velocius impleat. Nũc ergo prouideat rex virũ sapientẽ et industrium et pficiat ei terre egipti: q̃ ꝛstituat ꝓsectos p cũctas regiones· et quintã partem fructuũ· per septem ãnos fertilitatis qui iam nũc futuri sunt· congreget in horrea: ꝛ omne frumentũ sub pharaonis potestate condatur: fructusq; in urbibꝰ· ꝛ q̃ret future septẽ annoꝝ fami· que oppressura est egiptũ: ꝛ non delumt terra inopia. Placuit pharaoni cõsiliũ: ꝛ cũctis ministris ei. Inquit̃q; ad eos. Num inuenire poterimꝰ talem virũ qui spiritu dei plenus sit? Dixit ergo ad ioseph. Quia ostendit tibi deus oia que locutus es· nũquid sapiẽciorem et ꝛsimilẽ tui inuenire potero: Tu eris sup domũ meã: et ad tui oris imperiũ cunctꝰ ꝓps obediet. Uno tantũ regni solio ꝓcedam te. Dixitq; rursũ pharao ad ioseph. Ecce cõstitui te sup uniuersam terram egipti. Tulitq; anulũ de manu sua ꝛ dedit eũ in manu eius: vestiuitq; eũ stolam byssinã: et collo torquem auream circũposuit. Fecitq; eũ ascendere sup currũ suũ secũdo clamãte ꝓone: ut omnes coram eo genu flecterent: et prepositũ esse sciret uniuerse terre egipti. Dixit quoq; rex egipti ad ioseph. Ego sum pharao. Absq; nuo imperio nõ mouebit quisq; manũ aut pedem in omni terra egipti. Vertitq; nomẽ illius: et vocauit eum lingua egyptiaca· saluatorem mundi. Deditq; illi uxorẽ: asseneth filiã phutifaris sacerdotis eliopoleos. Egressus ē itaq; ioseph ad terrã egipti. Triginta annoꝝ erat· quãdo stetit in conspectu regis pharaonis· et circuiit omnes regiones egipti. Veniitq; fertilitas septem annoꝝ· ꝛ in manipulos redacte segetes congregate sunt in horrea egipti. Omnis tritici fructũ abundãtia· in singulis urbibꝰ cõdita est. Tantaq; fuit abundãtia tritici· ut arene maris coequarentur: et copia mensurã excederet. Nati q̃ sunt ioseph filij duo anteqũ venire fames: quos peperit ei asseneth· filia phutifaris sacerdotis eliopoleos. Vocauitq; nomen primogeniti manasses· dicens. Obliuisci me fecit deus oĩm laboꝝ meoꝝ: ꝛ domus patris mei. Nomẽ q̃ secũdi appellauit ephraim dicẽs. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igit̃ transactis septẽ uberatis annis qui fuerant in egipto: reperunt venire septẽ anni inopie· quos ꝓdixerat ioseph: et in uniuerso orbe fames prualuit. In cuncta tri terra egipti· fames erat. Qua esuriẽte: clamauit pplus ad pharaonẽ· alimenta petens. Quibus ille rndit. Ite ad ioseph: et quod ipe vobis dixerit facite. Crescebat aũt quotidie fames i oĩi terra: aperuitq; ioseph uniuersa horrea: et vendebat egiptijs. Nã et illos oppresserat fames.

Uñeſq; quincie veniebāt ī egiptū· ut
emerēt cibos: z malū inopie tēperarēt.
Audiēs autē iacob q̄ xxxiij
alimenta venderēt̄ in egipto:
dixit filijs ſuis. Quare negligimi?
Audiui q̄ triticū venūdet̄ in egipto.
Deſcendite·et emite nobis neceſſaria·
ut poſſim⁹ viuere: z non ſimamur
inopia. Deſcenderūt igit̄ frēs ioſeph
decem·ut emerent frumenta in egipto·
beniamin domi· retento a iacob: qui
dixerat fratribus eius ne forte in itinere
quicq̄ patiat̄ mali: ingreſſi ſunt terrā
egipti: cū alijs q̄ pergebāt ad emendū.
Erat aūt fames in terra chanaan: et
ioſeph erat princeps ī terra egipti: atq;
ad eū nullū frumenta ꝓpīs vendebat̄.
Cumq; adorāſſent eum fratres ſui· et
agnouiſſet eos: quaſi ad alienos du-
rius loquebat̄·interrogās eos. Vnde
veniſtis? Qui rñdērūt·de terra chanaā:
ut emam⁹ victui neceſſaria. Et tamen
frēs ipē cognouerat: nō eū cognou⁹ ab
eis. Recordat⁹q; ſomnioꝝ q̄ aliq̄do
viderat: ait ad eos. Exploratores eſtis:
ut videatis infirmiora terre veniſtis.
Qui dixerūt. Nō ē ita dñe: ſed ſerui tui
venerūt ut emerent cibos. Omnes filij
unius viri ſum⁹. Pacifici venim⁹: nec
quicq̄ famuli tui machinant̄ mali.
Quibs ille rūdit. Aliter ē. Inmunita
terre hui⁹ ꝛ lidere⁹ vultis. At illi dixe-
runt. Duodecim inquūt frēs ſerui tui
ſum⁹: filij viri uni⁹ in terra chanaan.
Minim⁹ cū patre nr̄o ē: alt⁹ nō eſt ſup-
ſt. Hoc ē ait·qđ locut⁹ ſū. Exploratores
eſtis. Jam nūc experiemini veritatē vr̄ā.
Per ſalutē pharaonis nō egrediemini
hinc: donec veniat frat̄ veſter minim⁹.
Mittite ex vobis unū et adducat fr̄:
vos aūt retrus in vinculis· donec pro-
bent̄ que dixiſtis: utrū vera an falſa
ſint. Alioquin p ſalutem pharaonis·
exploratores eſtis. Tradidit ergo illos
cuſtodie·tribus diebꝫ. Die aūt tertio
eductus de carcere ait. Facite que dixi·
et viuetis. Deū enī timeo. Si pacifici
eſtis·frater veſter unꝰ ligef ī carcere: vos
aūt abite· et ferte frumenta q̄ emiſiſtis
in domos vr̄as· z frat̄ vr̄m minimū
ad me adducite: ut poſſim vr̄os ꝓba-
re ſermones·et nō moriamini. Fecerūt
ut dixerat: et locuti ſunt ad inuicem.
Merito hec patim⁹· quia peccauim⁹ in
fratrem nr̄m videntes āgſtias anime
illi⁹ dū deprecar̄ nos· z nō audiuim⁹:
ideirco venit sup nos ista tribulatio.
Et quibs inquit ruben ait. Nūquid nō
dixi vobis·nolite peccare in puerū: et
non audiſtis me? Et ſanguis eius
requirit̄. Nesciebant enī q̄ intelligeret
ioſeph: eo q̄ interpres loqueret̄ ad
eos. Auertitq; ſe parūper· z fleuit: z re-
uerſus locut⁹ ē ad eos: tollenſq; ſime-
onem· z ligans illis ſpectib⁹. Juſſitq;
ministris ut implerent ſaccos eoꝝ tri-
tico: z reponerent pecunias ſingloꝝ in
ſacculis ſuis· datis ſupra viatico in
via. Qui fecerūt ita. At illi portantes
frumēta in aſinis ſuis ꝓfect̄ ſūt. Aper-
toq; un⁹ ſacco·ut daret iumento pabulū
in diuſorio·cōſpexit pecuniā in ore
ſaccul·: dixit fratrib⁹ ſuis. Reddita eſt
mihi pecunia. Eu habeō in ſacco. Et
obſtupefacti turbatiq; mutuo dixerūt.
Quid nam ē hoc qđ fecit nobis de⁹?
Venerūtq; ad iacob patrē ſuū in terra
chanaan: z narrauerūt ei oīa que acci-
diſſent ſibi dicentes. Locutus ē nobis
dñs terre dure: z putauit nos explora-
tores eſſe puincie. Cui rñdim⁹. Paci-
fici ſum⁹: nec vllas molim⁹ inſidias.
Duodecim fratres unꝰ patre geniti ſu-
mus: unꝰ nō eſt hod̄: minim⁹ cū patre

nō eſt in terra chanaan. Qui ait ad
nos. Sic ꝓbabo q̄ pacifici ſitis. Frēm
veſtrū unū dimittite apud me: et ciba-
ria domibs veſtris neceſſaria ſumite· z
abite. Frēmq; vr̄m minimū adducite
ad me· ut liquet q̄ nō ſitis explorato-
res: et illū qm tenet̄ in vinculis recipere
poſſitis: ac deinceps q̄ vultis emendi
habeatis licentiā. Hijs dictis·cum fru-
menta effunderēt·ſinguli reperēt ī ore
ſaccoꝝ ligatas pecunias: expauitq; ſi-
mul omnibs· dixit pater iacob. Orbſq; li-
beros me eſſe feciſtis. Ioſeph nō ē ſup:
ſimeon tenet̄ in vinculis· z beniamin
auferetis. In me hec oīa mala recide-
runt. Cui rñdit ruben. Duos filios
meos interfice: ſi nō reduxero illū tibi.
Trade illū in manu mea: z ego eū tibi
reſtituā. At ille: non deſcendet inquit
filius me⁹ vobiſcū. Frater ei⁹ mortu⁹
eſt: et ipſe ſolus remanſit. Si quid ei
aduerſitatis acciderit in terra ad quā
pergitis: deducetis canos meos cum
dolore ad inferos. xxxiij
Interim fames omnē terram vehemēt̄
premebat: conſumptiſq; cibis quos ex
egipto deulerāt dixit iacob ad filios
ſuos. Reuertimini: et emite nobis pau-
ſillum cibaꝝ. Rñdit iudas. Denūcia-
uit nobis vr̄ ille ſub atteſtatione iu-
rāndi·dicens. Non videbitis fa-
ciem meā: niſi frēm veſtrū minimū ad-
duxeritis vobiſcū. Si ergo vis tū mit-
tere nobiſcū ꝓgem⁹ pariter z emem⁹ ti-
bi neceſſaria: ſi aūt nō vis: nō ibim⁹.
Vir enī ut ſepe dixim⁹· denūciauit no-
bis dicens. Non videbitis faciē meā
abſq; fratre vr̄o minimo. Dixit ei iſra-
hel. In mā hoc feciſtis miſeriā: ut in-
dicaretis ei z aliū habere vos frēm. At
illi rñderunt. Interrogauit nos hymo
per ordinē noſtrā ꝓgenie: ſi pater
viueret: ſi haberem⁹ frēm. Et nos rñdi-
mus ei ꝛ ſequēter: iuxta id quod fuerat
ſciſcitat⁹. Nūquid ſcire poteramus q̄
dicturus eſſet: adducite frēm vr̄m vo-
biſcū. Judas q̄ dixit patri ſuo. Mitte
puerū mecū ut ꝓficiſcam⁹ z poſſim⁹ vi-
uere: ne moriamur nos z paruli nr̄i.
Ego ſuſcipio puerū: de manu mea re-
quire illū. Niſi reduxero et reddidero eū
tibi: ero pcō reus ī te omni tpe. Si nō
interceſſiſſet dilatio iam vice altera ve-
niſſem⁹. Igit̄ iſrl pater eoꝝ dixit ad eos.
Si ſic neceſſe eſt· facite qđ vultis. Su-
mite de optimis terre fructibs in vaſis
vr̄is z deferte viro munera: modicū re-
ſine z mellis·et storacis z ſtactes· z the-
rebinti· z amigdalaꝝ. Pecuniāq; du-
plicem ferte vobiſcū: z illam quā mue-
niſtis i ſaccis reportate: ne forte errore
factū ſit. Sed z frēm veſtrū tollite: z ite
ad virū. Deus aūt meus omnipotēs
faciat vobis eū placabilē: et remittat
vobiſcū frēm vr̄m qđ tenet̄ ī vinculis:
et hūc beniamin. Ego aūt ſi⁹ orbat⁹
abſq; liberis ero. Tulerūt ergo viri mu-
nera et pecuniā duplicē et beniamin:
deſcenderūtq; in egiptū: z ſteterūt coram
ioſeph. Quos cū ille vidiſſet et benia-
min ſunt· ꝓcepit diſpenſatori domus
ſue dicens. Introduc viros domū: et
occide victimas·et inſtrue conuiuiū: quī
hodie mecū ſunt comeſturi in meridie.
Fecit ille qđ ſibi fuerat imperatū: z in-
troduxit viros domū. Ipſiq; expauti
dixerūt mutuo. Propter pecuniā quā
reculim⁹ pri⁹ ī ſaccis nr̄is· introducti
ſum⁹·ut deuoluat in nos calumniā·
et violenter ſubiiciat ſeruituti: z nos et
aſinos nr̄os. Quāobrem·in ipſis fo-
ribus accedentes ad diſpenſatorē· lo-
rum ſunt. Oram⁹ dñe ut audias nos.
Jam āte deſcendim⁹·ut emerem⁹ cibaꝝ:

quibꝫ eruptis · cū uenissemus ad diuer-
sor̃ · aperuim⁹ saccos nr̃os · ⁊ inuenim⁹
mus pecuniā in ore saccoꝝ : quā nūc
eodem pondere reportauim⁹ . Sed et
aliud attulim⁹ argentū : ut emam⁹ q̃
nobis necessaria sunt . Non est in nr̃a
cōscientia : quis posuerit eā in marsu-
pijs nr̃is . At ille rēdit . Pax uobiscū :
nolite timere . Deus uester et deus pris
uestri · dedit uobis thesauros ī saccis
uestris . Nam pecuniā quam dedistis
mihi : pharam ego habeo . Eduxitq;
ad eos symeon . Et introducto domū
attulit aquā : ⁊ lauerunt pedes suos :
deditq; pabulū asinis eoꝝ . Illi uero
parabant munera : donec ingrederet
ioseph meridie . Audierant enī q̃ ibi
comesturi essent panē . Igit̄ ingressus
est ioseph domū suam : obtuleruntq; ei
munera · tenētes ī manibus suis : ⁊ adō-
rauerūt proni in terrā . At ille clemēter
resalutatis eis : interrogauit eos dicens .
Sanusne ē pater uester senex : de quo
dixeratis mihi ? Adhuc uiuit ? Qui
rēdерūt . Solpes est · seruus nr̃⁹ pater
noster . Adhuc uiuit . Et incuruati ad-
orauerunt eū . Attollens autē ioseph
oculos : uidit beniamin frēm suū uteri-
num · ⁊ ait . Iste ē frater uester paruul⁹ :
de quo dixeratis mihi ? Et rursū . Deꝰ
inquit misereat tui fili mi . Festinauit
q; ī domū · quia cōmota fuerāt uiscera
eius fratre suo : et erūpebāt lacrime :
⁊ introiens cubiculū fleuit . Rursumq;
lota facie egressus · cōtinuit se : et ait .
Ponite panes . Quibꝫ appositis · seor-
sum ioseph · et seorsū fratribꝫ · egyptijs
quoq; qui uescebātur · simul seorsū : illi-
citū est enī egyptijs cū hebreis · et
pharmā putant huiuscemodi cōiu-
nū : sederūt coram eo · ꝑmogenio⁹ iuxta
primogenita sua · ⁊ mino⁹ iuxta ætē
suā . Et mirabant̄ nimis : sūptis parti-
bus ab eo acceperāt . Maiorq; pars
uenit beniamin : ita ut quinq; partibꝫ
excederet . Biberūtq; ⁊ inebriati sūt cū eo .

Precepit autem ioseph xxxvm
dispensatori domus sue · dicēs .
Imple saccos eoꝝ frumento quātum
possūt capere : ⁊ pone pecuniā singuiq;
in sūmitate sacci . Calicem autē meū
argenteū · ⁊ pretiū qđ dedit tritici : pone
in ore sacci iuuenis . Factūq; ē ita . Et
orto mane · dimissi sūt cū asinis suis .
Iamq; urbem egressi erāt : ⁊ processerāt pau-
lulū . Tūc ioseph accersito dispēsatore
domꝰ ait . Surge inquit et psequere vi-
ros : et apprehensis dicito . Quare redi-
distis malū ꝓ bono ? Calix quē furati
estis : ipse ē in quo bibit dñs meꝰ ⁊
in quo auguriari solet . Pessimā rem
fecistis . Fecit ille ut iusserat : et apphen-
sis per ordinē locuꝰ est . Qui rēdерūt .
Quare sic loquit̄ dñs noster : ut serui
tui tantū flagitij cōmiserint ? Pecuni-
am quā inuenim⁹ in sūmitate saccoꝝ
reportauim⁹ ad te de terra chanaan .
Et quomō sequēs ē · ut furari uelimus
de domo dñi tui aurū uel argentum ?
Apud quēcunq; fuerit inuentū ex ser-
uis tuis qđ ĥis moriatur : ⁊ nos erim⁹
serui dñi nr̃i . Qui dixit eis . Fiat iuxta
uŕam sententiā . Apud quēcunq; fuerit
inuentū · ipse sit seruꝰ meꝰ : uos autem
eritis innoxij . Itaq; festinato deponen-
tes in terram saccos : aperuērūt singuli .
Quos scrutatus · incipiens a maiore
usq; ad minimū : inuenit calicem in
sacco beniamin . At illi scissis uestib⁹ ·
oneratisq; rursū asinis · reuersi sunt in
opidū : primusq; iudas cū fratribꝫ in-
gressus ē ad ioseph . Procidū eni ꝑ terrā
adorauerat . Quibꝫ ante cū patrem ī terrā
corruerūt . Quibꝫ ille ait . Cur sic agere

voluistis ? An ignoratis q; non sit
similis mei ī augurādi scientia ? Cui
iudas . Quid rēdebimus inquit dño
meo · uel quid loquem̃ ? aut iuste pote-
rim⁹ obtendere ? Deus inuenit iniqta-
tem seruoꝝ tuoꝝ . Ecce omnes serui sum⁹
dñi mei : ⁊ nos et apud quē inuentus
ē calix . Rādit ioseph . Absit a me :
ut sic agam . Qui furatus ē calicē ipse
sit seruus meus : uos autē abite liberi
ad pātem uestrū . Accedens autē ꝑmus
iudas · confidenter ait . Oro dñe audi
me : ut loquar sermo⁹ meus uŕe uŕis ī auribꝫ
tuis : et ne irascaris famlo tuo . Tu es
enī post pharaonē dñs meus . Interro-
gasti puer̃ seruos tuos habetis pātem
aut frēm : ⁊ nos rēdim⁹ tibi dño meo .
Est nobis pater senex : ⁊ puer paruul⁹
qui senectute illi⁹ natus ē · cuius uterin⁹
frater ē mortuus : et ipm solum habet
mater sua : pater uero eius diligit eū .
Dixistiq; seruis tuis . Adducite eū ad
me : ⁊ ponam oculos meos super illū .
Suggessim⁹ tibi dño meo : nō potest
puer relinq̃re pātem suū . Si enī illū di-
miserit morietur . Et dixisti seruis tuis .
Nisi uenerit frat̃ uester min⁹ nobiscū :
nō uidebitis amplius faciē meā . Cū
ergo ascendissem⁹ ad famulū tuū pa-
trem nostrū : narrauim⁹ ei oīa que lo-
cut⁹ est dñs nr̃⁹ . Et dixit pater noster .
Reuertimini : ⁊ emite nobis pauxillū .
Cui diximꝰ . Nō possum⁹ ire . Si frater
noster minim⁹ descenderit nobiscū · pa-
rabimur simul : alioquin illo absente
non audem⁹ uidere faciē uiri . At ille
respondit . Vos scitis q; duos filios
genuerit mihi uxor mea . Egressus est
unus · et dixistis bestia deuorauit eū :
et hucusq; non cōparet . Si tuleritis ⁊
illū ⁊ aliquid ei ī uia cōtigerit : deduce-
tis canos meos cū merore ad inferos .

Igitur si introuero ad famulū tuū pātē
nr̃m ⁊ puer defuerit : cū anima illius ex
hui⁹ anima dependeat · uidetq; eū nō
esse nobiscū · morietur : ⁊ deducēt famuli
tui canos ei⁹ cum dolore ad inferos .
Ego ꝓpe famulus tuus sum : qui mea
hūc recepi fidē · ⁊ spopondi dicēs . Nisi
reduxero eū : pcā reus ero in pātem meū
omni tpe . Manebo itaq; famulus tuus
pro puero ī ministerio dñi mei : ⁊ puer
ascendat cum fratribꝫ suis . Nō enim
possum redire ad pātem absente puero :
ne calamitatē q̃ opprimat̃ est pātem
meum · uidelicet afflictam . xxxvi·

Non se poterat ultra cohibere Io-
seph · multis coram astantibꝫ : unde
precepit ut egrederent̄ cūcti foras : ⁊ null⁹
interesset alien⁹ agnitioni mutue . Et-
uanitq; uocem cū fletu : quā audierūt
egyptij omnisq; dom⁹ pharaonis : ⁊
dixit fratribꝫ suis . Ego sū ioseph . Adhuc
pater meus uiuit ? Non poterāt
rēdere frēs : nimio terrore pterriti . Ad
quos ille clementer : accedite inq̃t ad me .
Et cū appropinquassent ꝓpe : ego sū ait
ioseph frater uester : quē vēdidistis in
egyptū . Nolite pauere : neq; uobis du-
rum esse uideat̃ q; vendidistis me ī hās
regiones . Pro salute enī uestra misit
me deus ante uos in egyptū . Biennū
est enī q; cepit fames esse in terra : ⁊ adhuc
quinq; anī restāt · quibꝫ nec arari
potest nec meti . Preuenitq; me deus
ut reseruem̃ uob̃ semen̄ : ⁊ uitas ad vi-
uendū habere possitis . Non uō cōsi-
lio sed dei uolūtate huc missus sum :
qui fecit me q̃si pātem pharaonis · ⁊ do-
minū uniuerse dom⁹ eius : ac principē
in omni terra egypti . Festinate ⁊ ascen-
dite ad pātem meum : et dicetis ei . Hec
mandat filius tuꝰ ioseph . Deus fecit
me dñm omnis terre egypti . Descende

ad me ne moreris: ⁊ habitabis ī terra
iessen. Erisq; iuxta me: tu et filij tui: et fi-
lij filiorū tuoꝝ: oues tue: et armenta
tua: ⁊ uniuersa que possides: ibiq; te
pascam. Adhuc enī quinq; anni resi-
dui sunt famis: ne et tu pereas: ⁊ ois
domus tua: et oīa que possides. En
oculi uri: et oculi fris mei beniamin vi-
dent: qȝ os meū loquat ad uos. Nun-
ciate patri meo uniūsam gloriā meā:
et cuncta que uidistis in egipto. Festi-
nate: et adducite eum ad me. Cumq;
amplexat⁹ recedisset ī collū beniamin
fris sui fleuit: illo qȝ similiter flente siluer
suq; collū eius. Osculatusq; est ioseph
oēs frēs suos: ⁊ ploraut suq; singu-
los. Post que: ausi sunt loqui ad eū.
Auditūq; ē et celebri fmone vulgatū
in aula regis: uenerūt frēs ioseph. Et
gaudius est pharao: atq; ois familia
eius. Dixitq; ad ioseph: ut imperaret
fratribus suis dicēs. Onerātes iumenta
ite ī terrā chanaan: et tollite inde pārē-
tūm et cognationes: et uenite ad me:
et ego dabo uobis oīa bona egipti: ut
comedatis medullā terre. Precipe etiā
ut tollant plaustra de terrā egipti: ad
subuectionē parulorū suoꝝ ac ūxorū.
Et dicito. Tollite pārē tūm: ⁊ ppere
quantocius uenīēs: nec dimittatis
quicq; de supellectili ura: qa oēs opes
egipti ure erūt. Fecerūtq; filij isrl: ut eis
mandatū fuerat. Quibs dedit ioseph
plaustra: scām pharaonis imperiū: et
cibaria in itinere. Singulis qȝ pferri
ussit binas stolas: beniamin uero de-
dit trecentos argēteos: cū quiq; stolis
optimis: rantūdem pecunie et uestiū
mittens patri suo: addens eis asinos
decem: qui subuherent ex oībus diui-
tijs egipti: ⁊ totidem asinas uteriū in
itinere: panemq; ponātes. Dimisit ergo
frēs suos: ⁊ pficiscentibs ait. Ne iracūdi-
mini ī via. Qui abeuntes ex egipto
uenerūt in terrā chanaan ad prēm suū
iacob: ⁊ nūciauerūt ei dicētes. Ioseph
filius tuus uiuit: et ipe dūnatur in oīa
terra egipti. Quo audito iacob: ēsi de
graui somno euigilans: tamen non
credebat eis: illi econtra referebāt oīa
ordinem rei. Cumq; uidisset plaustra et
uniuersa que miserat: reuixit spiritus
eius: ⁊ ait. Sufficit michi si adhuc io-
seph filius meus uiuit: uadam ⁊ vide-
bo illum antequ moriar. xxxvij

Profectusq; isrl omnibus q̄ habe-
bat: uenit ad puteū iuramenti:
et mactatis ibi uictimis deo patris sui
ysaac: audiuit eū per uisionē nocte vo-
cantem se: et dicente sibi. Iacob iacob.
Cui rndit. Ecce adsū. Ait illi de⁹. Ego
sum fortissim⁹ deus patris tui. Noli ti-
mere: sed descende ī egiptū: qnā i gen-
tem magnā faciā te ibi. Ego descendā
tecū illuc: et ego inde adducā te rursum
ad. Ioseph q̄ ponet manꝰ suas sup
oculos tuos. Surrexit iacob mane a
pmissis iuramenti: tulerūtq; eū filij cum
parulis ⁊ uxoribs suis: in plaustris
que miserat pharao ad portandum
semen: ⁊ oīa que possidebat in terra
chanaan. Venitq; in egiptū cū omni
semine suo: filij eius ⁊ nepotes: filie et
cuncta simul pgenies. Hec sunt autem
nōia filioꝝ isrl: qui ingressi sunt ī egi-
ptū: ipe cū liberis suis. Primogenit⁹
ruben. Filij ruben: enoch ⁊ phallu: et
esrom ⁊ charmi. Filij symeon: iamuhel
et iamin ⁊ ahod et iachin ⁊ sahar et
saul filij chananitidis. Filij leui: ger-
son ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda: her
et onan ⁊ sela ⁊ phares ⁊ zara. Mortui
sunt autē her et onan ī terra chana-
an. Fuerūtq; filij phares: esrom et
amul. Filij yssachar: thola ⁊ phua et
iob ⁊ semron. Filij zabulō: sareth
et thelon ⁊ iahel. Hij filij lye quos ge-
nuit in mesopotamia syrie: cū dina
filia sua. Oēs anime filioꝝ ei⁹ ⁊ filia-
rū triginta tres. Filij gad: sephon et
aggi: suphi et esebon ⁊ suni ⁊ beri ⁊
arodi ⁊ areli. Filij aser: iemna ⁊ iesua
et iesui ⁊ beria ⁊ sara q̄ soroꝝ eoꝝ. Filij
beria: heber ⁊ melthiel. Hij filij zelphe
quā dedit laban lye filie sue: ⁊ hos ge-
nuit iacob sedecim aias. Filij rachel
uxoris iacob: ioseph ⁊ beniamin. Fa-
tiq; sunt ioseph filij ī terra egipti: q̄s
genuit ei asseneth filia phutifaris sa-
cerdotis eliopoleos manasses ⁊ ephra-
im. Filij beniamin: hela et bechor et
asbel ⁊ gera ⁊ naaman ⁊ iechri ⁊ ros
mupson et ofim ⁊ ared. Hij filij rachel
quos genuit iacob: oēs anime q̄u-
ordecim. Filij dan: vsan. Filij nepta-
lim: iasiel ⁊ guni et iezer ⁊ salem. Hij
filij bale quā dedit laban racheli filie
sue: et hos genuit iacob: oēs anime
septem. Cunctiq; anime q̄ ingresse sūt
cū iacob ī egiptū: ⁊ egresse sūt de femo-
re illi⁹ abiq; uxoribus filioꝝ ei⁹: lxvj
quinta fez. Filij aūt ioseph q̄ nati sunt
ei in terra egipti: anime due. Omnes
anime dom⁹ iacob que ingresse sunt
in egiptum: fuere septuaginta. Misit
aūt iacob iudam ante se ad ioseph in
egiptū: ut nūciaret ei: ⁊ ille occurreret
iessen. Quo cū quenisset iūcto ioseph
curru suo: ascendit obuiam patri ad
eundē locū: vidensq; eū: ruit sup collū
eius: et mire amplexus fleuit. Dixitq;
pater ad ioseph. Iam letus moriar
quia uidi faciem tuā: ⁊ superstitem te re-
linquo. Exille locut⁹ est ad frēs suos:
et ad omnē domū pris sui. Ascendā
et nūciabo pharaoni: dicāq; ei. Frēs
mei et dom⁹ pris mei qui erāt in terra
chanaan uenerunt ad me: ⁊ sunt viri
pastores ouiū: curāq; habēt alendi
gregū. Pecora sua ⁊ armenta et oīa
que habere potuerūt: adduxerūt secū.
Cumq; uocauerit uos ⁊ dixerit: qd est o-
pus uēm: rndebitis. Viri pastores fu-
mus fui tui ab infantia nra usq; ī p̄sens ⁊ nos ⁊ pres nri. Hec aūt dicēs:
ut habitare possitis ī terra iessen: quia
detestant̄ egipti oēs pastores ouiū.
Ingressus ergo ioseph: nūci- xxxvij
auit pharaoni dicens. Pater meus ⁊
frēs oues eoꝝ ⁊ armenta ⁊ cuncta que
possident uenerūt de terra chanaan: ⁊
ecce adstituit ī terra iessen. Extremos q̄
fratrū suoꝝ quinq; uiros cōstituit coram
rege. Quos ille interrogauit. Quid ha-
beris opus? Rnderūt. Pastores ouiū
sumus servi tui: ⁊ nos ⁊ pres nri. Ad
peregrinādū in terrā tuā uenim⁹: qm
nō ē herba gregibs seruoꝝ tuoꝝ: ingra-
uescente fame in terra chanaan. Peti-
musq; ut esse nos iubeas tuos tuos
ī terra iessen. Dixit itaq; rex ad ioseph.
Pater tu⁹ ⁊ frēs tui uenerūt ad te. Terra
egipti ī cōspectu tuo ē: in optimo loco
fac eos habitare: ⁊ trade eis terrā iessen.
Nō si nosti ī eis esse viros industrios?
cōstitue illos magistros pecoꝝ meoꝝ.
Post hec introduxit ioseph pārē suū
ad regē: et stauit eū coram eo. Qui bene-
dicens illi: ⁊ interrogatus ab eo: quot
sunt dies annoꝝ vite tue: rndit. Dies
peregrinatōnis vite mee centū triginta
annoꝝ sunt: parui et mali: et nō pue-
nerūt usq; ad dies patrū meoꝝ quibs
peregrinati sūt. Et būdicto rege: egressus
est foras. Ioseph uero patri ⁊ fratrib
suis dedit possessionē in egipto ī optī-
mo tre solo ramesses: ut p̄cepat pha-
raon: ⁊ alebat eos: omnēq; domū pris

sui·prebens cibaria singulis. In toto
enī orbe panis deerat: ⁊ oppresserat fa
mes terrā: maxime egipti· ⁊ chanaan.
E quibs omnē pecuniā congregauit pro
uendītione frumenti: ⁊ intulit eā in era
rium regis. Cūq defecisset emptoribs
pecūiā: uertit cuncta egipt⁹ ad ioseph di
cens. Da nobis panes. Quare mori
mur coram te· deficiēte pecunia? Omnis
ille respōdit. Adducite pecora vrā: ⁊ dabo
vobis pro eis cibos· si pecūiā non ha
betis. Que cū adduxissent dedit eis ali
menta pro equis et ouibus et bobus
et asinis: sustentauitq eos illo anno
pro cōmutatione pecorū. Venerunt q̄
anno sequēti: ⁊ dixerūt ei. Non celamus
dño nrō q⁹ deficiente pecunia· pecora
simul defecerūt: nec clam te est q⁹ absq
liberis corporibs ⁊ terra nichil habem⁹.
Cur ergo moriemur te vidente? Et nos
et terra nrā tui erim⁹. Eme nos i serui
tutem regiā· ⁊ prebe semina· ne pereūte
cultore redigatur terra in solitudinē.
Emit igit ioseph omnē terrā egipti:
vendentibs singulis possessiones suas
pre magnitudine famis. Subiectaq
eam pharaoni· ⁊ cūctos pplos eius· a
nouissimus terminis egipti usq ad extre
mos fines ei⁹ piter terrā sacerdotū que
a rege tradita fuerat eis: quibs ⁊ stipen
dia dabantur ex publicis ꝓbentis:
et ideirco non sunt compulsi vendere
possessiones suas. Dixit ergo ioseph
ad pplos. Ecce vt emimus ⁊ nos et terrā
vrām pharaoni possidet. Accipite semi
na ⁊ serite agros: ut fruges habere pos
sitis. Quintā partē regi dabitis: quatuor
reliquas frumēto vobis i sementē· ⁊ in
cibum familijs ⁊ liberis vestris. Qui
rūderūt. Salus nrā in manu tua est.
Respiciat nos tantū dūs noster· ⁊ leti
seruem⁹ regi. Ex eo que usq; i pīentem
diem in uniuersa terrā egipti regibus
quīta pars soluitur: et factū est ēst in
legem· absq; terra sacerdotali: q̄ libera
ab hac ꝺditione fuit. Habitauit ergo
israēl in egipto· id ē in terra gessen· ⁊ possē
dit eam: auctusq; est et multiplicat⁹ ni
mis: et uixit in ea decē ⁊ septem annis.
Factiq; sunt oēs dies vite illi⁹ centū
q̄dragita septem annor. Cūq appro
pinquāre cerneret diē mortis ei⁹· vocauit
filiū suū ioseph· ⁊ dixit ad eū. Si inue
ni gratiā in cōspectu tuo· pone manū
tuā sb femore meo· et facies michi mi
sericordiā et veritatē: ne non sepelias
me i egipto· sed dormiā cū patribs meis:
et auferas me de terra hac· cōdasq; me
in sepulcro maiorū. Cui rūdit ioseph.
Ego faciam quod iussisti. Et ille: iura
ergo inq̄t michi. Quo iurante· adora
uit israēl dūm· ꝺuersus ad lectuli caput.

Ipse itaq; transactis xxxviii.
Denūciatū est ioseph· q⁹ egrotaret
pater suus. Qui assumptis duobus
filijs manasse et effraim· nec peteuit.
Dictumq; est seni. Ecce filius tuus io
seph venit ad te. Cui confortatus se
dit in lectulo. Et ingresso ad se ioseph
ait. Deus oīpotens apparuit michi
in luza· que est in terra chanaan· bene
dixitq; michi· et ait. Ego te augebo et
multiplicabo· ⁊ fanā te i turbas pplor.
Daboq; tibi terrā hanc· et semini tuo
post te· i possessionē sempiternā. Duo
ergo filij tui qui nati sunt tibi in terra
egipti· anteq; huc venirē ad te mei erūt
effraim ⁊ manasses· sicut symeon ⁊ ru
ben reputabūtur michi. Reliquos au
tem quos genueris post eos tui erūt·
et nole frātū suor vocabūtur i posses
sionibs suis. Michi enī quādo veniēbā
de mesopotamia· mortua ē rachel in
terra chanaan· in ipso itinere. Eramq

uenū tps. Et ingrediebar effratam· ⁊
sepeliui eā iuxta viam effrath· q̄ alio
nō vocabar bethleem. Videns aūt
filios eius· dixit ad eū. Qui sunt isti?
Rūdit. Filij mei sunt: quos donauit
michi dūs i hoc loco. Addux inquit
eos ad me· ut benedicam illis. Nam
enī israēl caligabāt pre nimia senectute:
et clare videre nō poterat. Applicatosq;
ad se deosculans· ⁊ circūplexus· dixit
ad filiū suū. Nō sum fraudat⁹ aspectu
tuo: insup ostendit michi deus semen
tuū. Cunq; tulisset eos ioseph de gre
mio pris· adorauit pronus i terram:
et posuit effraim ad dexterā suā id ē ad
sinistrā israēl: manasseh vero in sinistra
sua ad dexterā scilicet pris· applicuitq;
ambos ad eū. Qui extendens manū
dexterā· posuit sup caput effraim mi
noris fris· sinistram aūt super caput
manasse· qui maior natu erat: cōmu
tans manus. Benedixitq; iacob filios
ioseph· ⁊ ait. Deus i cui? aspectu ambu
lauerūt patres mei abraham et ysaac:
deus q̄ pascit me ab adolescentia mea
usq; in pīentem diē: angelus qui eruit
me de cunctis malis· benedicat pueris
istis: et inuocetur sup eos nomē meū·
noīa q̄q; pr̄m meor abrahami ⁊ ysaac:
et crescant in multitudine sup terram.
Videns aūt ioseph q⁹ posuisset pater
suus dexteram manū sup caput effra
im· graviter accepit. Et apprehensam
manū patris· leuare conat⁹ ē· de capi
te effraim· ⁊ transferre super caput ma
nasse. Dixitq; ad pr̄m. Non ita cōue
nit pater· q̄a hic est pr̄mogenit⁹. Pone
manū dexterā sup caput ei⁹. Nō renu
ens ait. Scio fili mi scio. Et iste quip
pe erit i pplos· ⁊ multiplicabit· sed frat
ei⁹ minor maior erit illo: et semen illi⁹
crescet in gentes. Benedixitq; eis in ipe
illo dicens. In te benedicetur israēl· atq;
dicet. Faciat tibi dē sicut effraim et si
cut manasse. Cōstituitq; effraim ante
manassen. Et ait ad ioseph filiū suū.
Ecce ego morior· ⁊ erit dē vobiscū· ⁊ re
ducet vos ad terrā pr̄m vōrū. Do tibi
partē unā terre frēs tuos: quā tuli de
manu amorrei in gladio et arcu meo.

Vocauit autem iacob xxxix.
filios suos· et ait ei⁹. Cōgrega
mini· ut annūciem que ventura sunt
vobis i diebs nouissimis. Congrega
mini et audite filij iacob: audite israēl
pr̄em vrm. Ruben primogenit⁹ me⁹.
Tu fortitudo mea· ⁊ principiū doloris
mei. Prior in donis· maior i imperio.
Effusus es sicut aqua. Non crescas:
qa ascendisti cubile patris tui: et ma
culasti stratū ei⁹. Symeon et leui frēs:
vasa iniquitatis bellantia. In cōsiliū
eor non veniat anima mea· ⁊ in cetu
illor nō sit gloria mea: quia i furore
suo occiderūt virū· ⁊ in voluntate sua
suffoderunt murū. Maledictus furor
eor quia pīnax· ⁊ indignatio eor q̄a
dura. Dividam eos i iacob· ⁊ dispgā
eos in israēl. Juda· te laudabūt frēs tui.
Manus tue in ceruicibus inimicor
tuor· adorabūt te filij pris tui. Catu
lus leonis iuda. Ad predam fili mi
ascendisti: requiescens accubuisti ut leo:
et q̄si leena. Quis suscitabit eū? Non
auferet sceptrū de iuda· ⁊ dux de femo
re ei⁹· donec veniat qui mittendus ē:
et ipe erit expectatio gentiū. Ligās ad
vineam pullum suū· ⁊ ad vitem o fili
mi asinam suā. Lauabit in vino stolam
suā· ⁊ i sanguine vue palliū suū.
Pulciores sūt oculi ei⁹ vino· et dētes
eius lacte candidiores. Zabulon in
littore maris habitabit· et in statione
nauium· pingues usq; ad sydonem.

Nephthar alius sortis: accubãs inter
terminos. Vidit requiẽ qꝯ esset bona
et terrã qꝯ optima : et supposuit humerum suũ ad portandũ: factusqꝫ ẽ tributis seruiẽs . Dan iudicabit pꝰm suũ:
sicut ⁊ alia tribus in isrl. Fiat dan coluber in via · cerastes i semita: mordẽs
ungulas equi: ut cadat ascensor eius
retro. Salutare tuũ expectabo dñe.
Gad accinctus pliabit ante eũ : et ipe
accinget retrorsũ. Aser pinguis panis
eius : ⁊ p̃bebit delicias regibꝰ. Nephtalim ceruus emissus : et dans eloquia
pulcritudinis . Filiꝰ accrescẽs ioseph:
filius accrescens ⁊ decorꝰ aspectu. Filie
discurrerũt sup murũ : sed exasperauerũt
eũ · ⁊ iurgati sũt : inuiderũtqꝫ illi habẽtes iacula. Sedit i forti arcus eius : et
dissoluta sunt vincla brachiorꝫ ⁊ manuũ illius · per manus potentis iacob.
Inde pastor egressus ẽ: lapis isrl. Deꝰ
patris tui erit adiutor tuus : ⁊ oñipotens bñdicet tibi bñdictionibꝰ celi desuper · bñdictionibus vberũ ⁊ vulue. Benedictiones patris tui · corroborate sunt bñdictionibus patrũ eiꝰ: donec veniret desiderium collis eternꝰ. Fiant in capite ioseph
et in vertice nazarei: inter fratres suos.
Beniamin lupus rapax: mane comedet predam: et vespere dividet spolia.
Oñes hĩ i tribubus isrl̃ duodecim.
Hec locutꝰ ẽ eis pater suus: bñdixitqꝫ
singulis bñdictionibꝰ p̃prijs : ⁊ p̃cepit
eis dicẽs . Ego cõgregor ad pplm meũ.
Sepelite me ad patres meos i spelũca
duplici · que est in agro ephron ethei
contra mambre i terra chanaan: quã
emit abraham cum agro · ab ephron
ethei in possessionẽ sepulcri. Ibi sepelierũt eũ : ⁊ saram uxorẽ eiꝰ. Ibi sepultꝰ
est ysaac: cũ rebecca cõiuge sua. Ibi et
lya condita iacet. Finitisqꝫ mandatis
quibus filios instruebat · collegit pedes suos super lectulum ⁊ obiit: appositusqꝫ est ad populum suum. xxxx

Quod cernens ioseph · ruit sup faciem patris · fleus ⁊ deosculans eũ:
p̃cepitqꝫ famulis suis medicis : ut aromatibus condirent patrem. Quibꝰ iussa ꝛpletis: transierũt ẽi dies quadraginta dies.
Iste quippe mos erat cadauerũ condiendorũ. Fleuitqꝫ eũ egiptus septuaginta
diebꝰ. Et expleto planctus tpe: locutus
est ioseph ad familiã pharaonis . Si
inueni gratiã in ocꝫ aspectu vro · loqmini
in auribus pharaonis: eo qꝫ pater meꝰ
adiurauerit me · dicens. Ecce morior:
in sepulcro meo quod fodi michi in
terra chanaan · sepelies me . Ascendã
igitur et sepeliã patrem meũ: ac reuertar.
Dixitqꝫ ei pharao. Ascende ⁊ sepeli patrem tuum: sicut adiuratus es. Quo
ascendente · ierunt cũ eo omnes seruꝰ
domus pharaonis · cũctiqꝫ maiores
natu terre egipti : domus ioseph cũ fratribus suis absqꝫ parvulis · ⁊ gregibus
atqꝫ armentis : que dereliqrunt i terra
iessen . Habuit qꝫ i comitatu currus et
equites et facta est turba nõ modica:
venerũtqꝫ ad aream adad · que sita est
trãs iordanẽ : ubi celebratis exequias
planctu magno · atqꝫ vehemẽti · impleuerũt septem dies . Qꝺ cũ vidissent habitatores terre chanaã: dixerũt. Planctus magnꝰ ẽ iste egiptijs . Et ideirco
vocatum est nomen loci illius · planctus egipti . Fecerunt ergo filij iacob sicut p̃ceperat eis: ⁊ portantes eũ in terrã
chanaan · sepelierũt eũ in spelunca duplici : quã emerat abrahã cũ agro in
possessionẽ sepulcri · ab ephron ethei contra faciẽ mambre . Reuersusqꝫ ioseph in egiptũ cũ fratribus suis ⁊ oñi

comitatu: sepulto pr̃e . Quo mortuo:
timẽtes filijꝰ eiꝰ · et mutuo colloquẽtes
ne forte memor sit iniurie quã passus
est · ⁊ reddat nobis oñe malũ qꝺ fecimus : mandauerũt ei. Pater tuus p̃cepit nobis anteqꝫ moreret: ut hec verba
ibi diceremꝰ. Obsecro ut obliuiscaris
sceleris fratrũ tuorꝫ: ⁊ pcũ atqꝫ malicie
quã exercuerũt in te. Nos qꝫ oramus:
ut seruo dei patri tuo dimittas iniquitatem hanc. Quibus audibis fleuit ioseph: venerũtqꝫ ad eũ fres sui · et proni
adorantes in terrã dixerunt. Serui tui
sumꝰ. Quibꝰ ille rñdit. Nolite timere.
Num dei possumꝰ resistere voluntati?
Vos cogitastis de me malũ · sed deus
vertit illud in bonũ : ut exaltaret me sicut in ꝑsentiaꝝ cernimus : ⁊ saluos facere multos ꝑplos . Nolite timere. Ego
pascã vos : ⁊ parvulos vros. Cõsolatusqꝫ eos · ⁊ blande · ⁊ leniter est locutꝰ:
et habitauit in egipto cũ oñi domo
patris sui. Vixitqꝫ centũdecem annis · et
vidit ex eis filios usqꝫ ad terciã generationẽ. Filij qꝫ machir filij manasse · nati sunt in genibꝰ ioseph . Nuibꝰ
tãlatis : locutꝰ ẽ fratribus suis. Post
mortem meam deus visitabit vos : et
asscendere vos faciet de terra ista · ad terram quã iurauit abraham · ysaac · et
iacob . Cũqꝫ adiurasset eos atqꝫ dixisset · deus visitabit vos · asportate ossa
mea vobiscũ de loco isto: mortuus est
ioseph centũdecem vite sue annis : et
conditus aromatibꝰ · repositus est in
loculo in egipto. Explicat liber genesis
Incipit liber exodi qui vocatur apud hebreos Helleluoth qꝫ nos exodũ dicimus ⁊.

Hec sũt nõa filiorꝫ isrl̃:
qui ingressi sunt in egiptũ cũ iacob. Singuli
rum domibus suis intro
ierunt. Ruben · simeon ·
leui · iudas · yssachar · zabulon · ⁊ beniamin : dan ⁊ neptalim · gad ⁊ aser. Erãt
igit̃ oñes anime eorũ qꝫ ingressi sunt
de femore iacob · septuaginta . Ioseph
autem in egipto erat. Quo mortuo et
uniuersis fratribus eiꝰ omniqꝫ cognatione sua : filij isrl̃ creuerunt · ⁊ ipi germinantes multiplicati sunt: ac roborati
nimis impleuerũt terrã . Surrexit interea rex nouus super egiptũ : qui ignorabat ioseph. Et ait ad pplm suũ. Ecce
pplꝰ filiorꝫ isrl̃ multus · et fortior nobis
est. Venite sapienter opprimamꝰ eũ · ne
forte multiplicet: et si ingruerit cõtra
nos bellũ · addatur inimicis nostris:
expugnatisqꝫ nobis · egrediat de terra.
Preposuit itaqꝫ eis magistros operũ:
ut affligerent eos oneribꝰ . Edificaverunt qꝫ urbes tabernaculorꝫ pharaoni
phiton ⁊ ramalles. Quantoqꝫ opprimebant eos : tantomagis multiplicabantur · et crescebant. Oderãtqꝫ filios
isrl̃ egiptij · ⁊ affligebant illudentes et
inuidentes eis : atqꝫ ad amaritudinẽ
p̃durebãt vitã eoꝫ operibꝰ duris luti
et laterũ : omniqꝫ famulatu quo i terre
operibꝰ ꝑmebant. Dixit aũt rex egipti
obstetricibus hebreorꝫ: quaꝝ una vocabatur sephora · altera phua: p̃cipiens
eis. Quãdo obstetricabimini hebreas · et
partus tempus aduenerit: si masculus
fuerit interficite eũ : si femina reseruate.
Timuerũt aũt obstetrices deũ : et non
fecerũt iuxta ꝑceptum regis egipti : sed
cõseruabãt mares. Quibus accersitis
ad se rex ait. Quid nã ẽ hoc qꝺ facere
voluistis : ut pueros seruaretis ? Que
rñderũt. Non sunt hebree · sicut egiptie
mulieres . Ipse enim obstetricandi habẽt
scientiã : et priusqꝫ veniamus ad eas
pariũt . Bene ergo fecit dñs obstetricibus: et creuit pplꝰ: roboratusqꝫ ẽ nimis

Et quia timuerūt obstetrices deū: edi-
ficauit eis domos. Precepit ergo pha-
rao omni populo suo dicēs. Quidquid
masculini sexus natū fuerit in flumen
proicite: quidquid femini reseruate.

Egressus est post hec vir de .ij.
domo leui ⁊ accepit uxorē filiā
sue: que cōcepit ⁊ peperit filiū: ⁊ vidēs
eum elegantē - abscōdit tribꝰ mensibꝰ.
Cūq; iam celare nō posset - sūpsit sisel-
lam scirpeā - et linuit eam bitumine ac
pice: posuitq; infantulū - ⁊ exposuit
eū in carecto ripe fluminis: stante
procul sorore ei⁹ ⁊ considerāte eventū
rei. Ecce autē descendebat filia pha-
raonis ut lauaretur i flumine: ⁊ puelle
eius gradiebant̄ per crepidinem alui.
Que cū vidisset sisellā in papyrione-
misit unā e famulabꝰ suis: et allatā
apriēs reuelsq; i ea parvulū vagien-
tem: miserta eius ait. De infantibus
hebreoꝝ est hic. Cui soror pueri: vis in-
quit ut vadā - ⁊ vocē tibi mittā hebreā-
que nutrire possit infantulū? Rndit.
Vade. Perrexit puella: ⁊ vocauit ma-
trem suā. Ad quā locuta filia pharao-
nis: accipe ait puerū istum - et nutri
michi: ego dabo tibi mercedem tuam.
Susceptit mulier ⁊ nutriuit puerū: adul-
tumq; tradidit filie pharaonis. Que
illā adoptauit in locū filij: vocauitq;
nomē ei⁹ moysen - dicēs: quia de aqua
tuli eum. In diebꝰ illis postq; creuerat
moyses egressus ē ad frēs suos: vidit
q; afflictionē eoꝝ: ⁊ virū egiptiū percu-
tientem quēdam de hebreis fratribꝰ suis.
Cūq; despexisset hinc atq; illuc - ⁊ nullū
adesse vidisset: percussū egiptiū absco-
dit sabulo. Et egressus die altera con-
spexit duos hebreos rixantes: dixitq;
ei qui faciebat iniuriā. Quare pcutis
proximū tuū? Qui respondit. Quis
constituit te principem et iudicē super
nos? Nūquid occidere me tu vis - sicut
heri occidisti egiptium? Timuit moyses et
ait. Nuq̄ palam factū est verbū istud?
Audiuitq; pharao verbū istud: et que-
rebat occidere moysen. Qui fugiens
de aspectu ei⁹ - moratus est in terra ma-
dian: et sedit iuxta puteū. Erant aūt
sacerdoti madian septē filie - que venie-
rant ad hauriendā aquā: ⁊ implētis
canalibꝰ - adaquare cupiebāt greges
patris sui. Supuenere pastores: ⁊ eiece-
runt eas. Surrexitq; moyses: et defen-
sis puellis adaquauit oues earꝰ. Que
cū reuertissent ad iethro patrē suū: dixit
ad eas. Cur velocius venistis solito?
Dixerūt. Vir egiptꝰ liberauit nos de
manu pastoꝝ. Insup ⁊ hausit aquā
nobiscū: potūq; dedit ouibꝰ. At ille:
ubi est inquit? Quare dimisistis ho-
minē? Vocate eū ut comedat panē. Ju-
rauit ergo moyses q̄ habitaret cū eo.
Acceptitq; sephoram filiā eius uxorem:
q̄ peperit ei filiū: quē vocauit gersam
dicēs. Aduena fui i terra aliena. Alter
vero peperit: quē vocauit eliezer - dicēs.
Deus enī patris mei adiutor meꝰ: ⁊ eripu-
it me de manu pharaonis. Post
multū vero temporis mortuus est rex
egipti. Et ingemiscentes filij isrl̄ - pter
opera - vouerant sunt. Ascenditq; cla-
mor eoꝝ ad deū ab operibꝰ: ⁊ audiuit
gemitū eoꝝ: ac recordat⁹ est federis q̄
pepigit cū abrahā - ysaac - ⁊ iacob. Et
respexit dñs filios isrl̄: ⁊ cognouit eos.

Moyses aut̄ pascebat oues .iij.
socii sui - sacerdotis madia-
ni. Cumq; minasset gregem ad in̄e-
riora deserti: venit ad montē dei oreb.
Apparuitq; ei dñs in flamma ignis
de medio rubi: et videbat q̄ rubus
arderet - et nō combureret. Dixit ergo

moyses. Vadam ⁊ videbo visionem
hanc magnā: sire nō comburat̄ rubꝰ.
Cernens aūt dñs q̄ gradet ad videñ-
dum: vocauit eū de medio rubi - ⁊ ait.
Moyses moyses. Qui rndit. Adsū. At
ille: nō appropies inquit huc. Solue
calciamentū de pedibꝰ tuis. Locꝰ enī in
quo stas - terra sancta est. Et ait. Ego
sum deus pris tui - deus abraham - et
deus ysaac - ⁊ deus iacob. Abscondit
moyses faciem suā. Non enī audebat
aspicere contra deū. Cui ait dñs. Vidi
afflictionē pli mei in egipto: et clamo-
rem ei⁹ audiui: pter duritiā eoꝝ qui
sunt operibꝰ. Et scies dolorē ei⁹ - descen-
di ut liberē eū de manibꝰ egiptioꝝ: et
educam de terra illa: in terrā bonā et
spaciosā - in terrā q̄ fluit lacte et melle:
ad loca chananei - ⁊ ethei - ⁊ amorrei - ⁊
pherezei - et euei - et iebusei. Clamor er-
go filioꝝ isrl̄ venit ad me: vidiq; affli-
ctionē eoꝝ - qua ab egiptijs opprimūt.
Sed veni ⁊ mittā te ad pharaonē: ut
educas plm meū filios isrl̄ - de egipto.
Dixitq; moyses ad deū. Quis sū ego
ut vadam ad pharaonē: ⁊ educā filios
isrl̄ - de egipto? Qui dixit ei. Ego ero te-
cum: et hoc habebis signū q̄ miserim
te. Cum eduxeris plm meū de egipto:
immolabis deo sup montē istū. Ait
moyses ad deū. Ecce ego vadam ad
filios isrl̄: ⁊ dicā eis. Deus patrū vrōꝝ
misit me ad vos. Si dixerit michi q̄
est nomē ei⁹: quid dicā eis? Dixit dñs
ad moysen. Ego sum q̄ sum. Ait. Sic
dices filijs isrl̄. Qui est: misit me ad
vos. Dixitq; iterū deus ad moysen - hec
dices filijs isrl̄. Dominus deus patrū
vrōꝝ - deus abraham - ⁊ deus ysaac - ⁊
deus iacob - misit me ad vos. Hoc no-
men michi est in eternū: et hoc memo-
riale meū i generatione ⁊ generatiōne.

vade ⁊ congrega seniores isrl̄: ⁊ dices ad
eos. Dñs deus patrū vrōꝝ apparuit
michi: deus abraham - et deus ysaac -
et deus iacob - dicēs. Visitans visitaui
vos - et vidi ea que acciderūt vobis
in egipto: ⁊ dixi ut educā vos de affli-
ctione egipti - in terrā chananei - ⁊ ethei -
et amorrei - ⁊ pherezei - et euei - ⁊ iebusei -
ad terrā fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ audi-
ent vocē tuā. Ingredieris q; tu - ⁊ seniō-
res isrl̄ - ad regem egipti: ⁊ dices ad eū.
Dñs deꝰ hebreoꝝ vocauit nos. Ibimꝰ
viam trium dierꝰ i solitudinē: ut immo-
lemꝰ dño deo nro. Sed ego scio q̄ nō
dimittet vos rex egipti ut eatis: nisi
per manū validā. Extendāq; manū
meā et percutiā egiptū in cūctis mirabi-
libꝰ meis - q̄ facturus sum i medio eoꝝ:
post hec dimittet vos. Daboq; gratiam
pli huic coram egiptijs. Et cum egredi-
mini - non exibitis vacui: sed postula-
bit mulier a vicina sua - ⁊ ab hospita
sua: vasa argentea et aurea - ac vestes -
ponetisq; eas super filios et filias ve-
stras: et spoliabitis egiptum. iiij.

Respondens moyses - ait. Nō cre-
dent michi: neq; audient vocem
meam: sed dicent - non apparuit tibi
dñs. Dixit ergo ad eum. Quid est qđ
tenes i manu tua? Respondit. Virga.
Dixitq; dñs. Proice eā in terrā. Pro-
iecit: ⁊ versa ē in colubrū: ita ut fugeret
moyses. Dixitq; dñs. Extende manū
tuā: ⁊ apprehende caudā ei⁹. Extendit - ⁊
tenuit: versaq; est in virgā. Vt credāt
inquit q̄ apparuerit tibi deus patrū
vrōꝝ: deus abraham - ⁊ deus ysaac - ⁊
deus iacob. Dixitq; dñs rursū. Mitte
manū tuā i sinū tuū. Quā cū misisset
in sinū: protulit leprosā ad instar niuis.
Rursumq; ait. Mitte manū tuā in sinū tuū. Re-
mīsit - protulit iterū: ⁊ erat similis carni

relique. Si non ĩdiderint inquit tibi neq; audierit ẽuoñ signi pris: credent verbo signi sequentis. Qđ si nec duobz quidem hijs signis crediderint neq; audierint vocem tuã: sume aquã fluminis ⁊ effunde eã sup aridã: ⁊ quid quid hauseris de fluuio: vertẽ in sanguinem. Ait moyses. Obsecro domine non sum eloquens ab heri et nudiustertiq; : et ex quo locutꝰ es ad seruũ tuũ: impediti oris et tardioris lingue sum. Dixit dñs ad eũ. Quis fecit os hoĩs aut quis fabricatꝰ est mutũ et surdũ videntẽ ⁊ cecũ: Nõne ego: Perge igit et ego ero in ore tuo: docebozq; quid loquaris. At ille: obsecro dñe inquit: mitte quẽ missurus es. Iratꝰ dñs in moysen ait. Aaron frater tuus leuites scio q; eloquens sit. Ecce ipse egredietꝫ in occursum tuũ: videnscq; te letabitur corde. Loquere ad eum: et pone verba mea in ore eius: ⁊ ego ero in ore tuo ⁊ in ore illius: et ostendam vobis quid agere debeatis. Et ipe loquetur pro te ad pplm: et erit os tuũ: tu aũt eris ei in hijs que ad deũ ptinent. Virgam ꝓ hanc sume ĩ manu tua: in qua facturus es signa. Abiit moyses: ⁊ reuersus ẽ ad iethro socerũ suũ. Dixitq; ei. Vadã et reuertar ad fratres meos in egiptũ: ut videã si adhuc viuãt. Cui ait iethro. Vade ĩ pace. Dixit ergo dñs ad moysen in madian. Vade et reuertere in egiptum. Mortui enĩ sunt oĩes q̃ querebãt aiam tuã. Tulit ergo moyses uxorem suã ⁊ filios suos: et imposuit eos super asinũ: reuersusq; est in egiptũ: portans virgam dei ĩ manu sua. Dixitq; ei dñs reuertenti in egiptũ. Vide: ut oĩa ostenta que posui ĩ manu tua facias corã pharaone. Ego indurabo cor eiꝰ: ⁊ nõ dimittet pplm. Dicesq; ad eũ. Hec dicit dñs. Filius meus ꝓmogenitus israhel. Dixi tibi. Dimitte filiũ meũ ut seruiat michi: ⁊ noluisti dimittere eũ. Ecce ego interficiã filiũ tuũ primogenitũ. Cũq; esset in itinere in diuersorio occurrit ei dñs: et volebat occidere eũ. Tulit illico sephora acutissimam petram: ⁊ circũcidit prepucium filij sui. Tetigitq; pedes eiꝰ: et ait. Sponsus sanguinũ tu michi es. Et dimisit eũ postq̃ dixerat: sponsus sanguinũ tu michi es: ob circũcisionem. Dixitq; dominus ad aaron. Vade in occursum moysi in desertũ. Qui pgressꝰ obuiã ei ĩ montẽ dei: et osculatꝰ est eũ. Narrauitq; moyses aaron omnia verba dñi: pro quibus miserat eum: et signa que mandauerat. Venerũtq; simul ⁊ congregauerũt cũctos seniores filioꝝ israel: loquutusq; e aaron omnia verba que dixerat dñs ad moysen: et fecit signa corã pplo: et credidit pplus. Audieruntq; q̃ visitasset dñs filios israhel: ⁊ q̃ respexisset afflictionem illoꝝ: ⁊ proni adorauerũt. v.

Post hec ingressi sũt moyses ⁊ aaron: ⁊ dixerũt pharaoni. Hec dicit dñs deꝰ israhel. Dimitte pplm meũ: ut sacrificet michi in deserto. At ille respondit. Quis est dñs: ut audiã vocẽ eius: ⁊ dimittã israhel: Nescio dñm: ⁊ israhel nõ dimittã. Dixerũtq;. Deus hebreoꝝ vocauit nos: ut eamꝰ viam trium dierũ in solitudinem: ⁊ sacrificemꝰ domino deo nostro: ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Ait ad eos rex egipti. Quare moyses ⁊ aaron sollicitatis pplm ab operibz suis: Ite ad onera vestra. Dixitq; pharao. Multus est pplus terre. Videris q̃ turba surrexerit: quantomagis si dederitis eis requiem ab operibz: Precepit ergo in die illo prefectis operũ et exactoribus

pli dicẽs. Nequaq̃ ultra dabitis paleas pplo ad cõficiendos lateres sicut prius: sed ipi vadant et colligant stipulas: et mensuram laterum quam prius faciebant imponetis super eos: nec minuetis quicq̃. Vacãt enĩ: ⁊ idcirco vociferantẽ dicentes. Eamꝰ et sacrificemus deo nostro. Opprimantur operibz: et expleãt ea: ut nõ acquiescãt verbis mendacibz. Igit egressi prefecti operum ⁊ exactores: ad pplm dixerunt. Sic dicit pharao. Nõ do vobis paleas. Ite et colligite vobis ubi inuenire poteritis: nec minuet quicq̃ de opere vro. Dispersusq; est pplus in omnẽ terrã egipti: ad colligendas paleas. Prefecti aũt operũ instabãt dicentes. Cõplete opꝰ vestrũ quotidie: ut prius facere solebatis quãdo dabãtur vobis palee. Flagellatiq; sunt q̃ pterant operibz filiorũ israel: ab exactoribus pharaonis dicẽtibz. Quare non impletis mensurã laterũ sicut prius: nec heri nec hodie: Venientes ergo filioꝝ israel: ⁊ vociferati sũt ad pharaonẽ dicentes. Cur ita agis cõtra tuos nos: Palee nõ dantur nobis: ⁊ lateres fiunt imperant. Ecce famuli tui flagellis cedimur: ⁊ iniuste agitur contra pplm tuum. Qui ait. Vacatis otio et idcirco dicitis. Eamꝰ et sacrificemus dño. Ite ergo ⁊ operamini. Palee nõ dabũtur vobis: et rediens consuetum numerũ laterũ. Videbãtq; se pessime filioꝝ israel in malũ: eo q̃ dicerẽtur nõ minuetur quicq̃ operis de lateribus per singulos dies. Occurrentesq; moysi ⁊ aaron q̃ stabant ex aduerso egredientes a pharaone: ⁊ dixerũt ad eos. Videat dñs ⁊ iudicet: quia fetere fecistis odorẽ nrum corã pharaone ⁊ seruis eiꝰ: et pbuistis ei gladiũ ut occideret nos. Reuersusq; est moyses ad dñm: et ait. Dñe: cur afflixisti pplm istũ: Quare misisti me: Ex eo enim quo ingressus sum ad pharaonẽ ut loquerer ei noĩe tuo: afflictꝰ pplm istũ: ⁊ nõ liberasti eos.

Dixitq; dñs ad moysen. vj.

Nũc videbis que facturus sum pharaoni. Per manũ enĩ fortẽ dimittet eos: ⁊ in manu robusta eiciet illos de terra sua. Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicẽs. Ego dñs. qui apparui abraham: ysaac: ⁊ iacob: in deo oĩpotente: ⁊ nomẽ meũ adonay nõ indicaui eis. Pepigiq; fedus cũ eis ut darẽ eis terrã chanaã: terrã peregrinationis eoꝝ in qua fuerũt aduene. Ego audiui gemitũ filiorũ israel quo egiptij oppĩmũt eos: ⁊ recordatus sum pacti mei. Idcirco dic filijs israel. Ego dñs. qui educã vos de regaculo egiptioꝝ: et eruã de seruitute. ac redimã in brachio extẽso ⁊ in iudicijs magnis: et assumã vos michi in pplm: ⁊ ero vester deꝰ. Et scietis qa ego sum dñs deus vester. qui eduxerim vos de regaculo egiptioꝝ: ⁊ induxerim vos in terram. sup qua leuaui manũ meã: ut darem eam abraham: ysaac: et iacob: daboq; illã possidendã vobis. ego dñs. Narrauit ergo moyses oĩa filijs israel: qui non acquieuerũt ei: propt angustiã spiritꝰ. ⁊ opus durissimũ. Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Ingredere ⁊ loquere ad pharaonem regem egipti: ut dimittat filios israel de terra sua. Rũdit moyses corã dño. Ecce filij israel nõ audiunt me. Et quomõ audiet pharao. pserim cũ incircũcisus sim labijs: Locutusq; ẽ dñs ad moysen ⁊ aaron: ⁊ dedit mandatũ ad filios israel et ad pharaonem regem egipti: ut educerẽt filios israel de terra egipti. Isti sũt principes domoꝝ patrũ familias suas. Filij ruben primogeniti israhel:

enoch et phallu·esrom et charmi. Hec
cognationes ruben. Filij symeon: ia-
muel·z iamin·z aod·z iachim·z soer·
et saul filij chananitidis. Hec pgenies
symeon. Et hec nomina filiorz leui·per co-
gnationes suas: gerson·z caath·z me-
rari. Anni aute vite leui fuerunt centũ-
triginta septem. Filij gerson·lobni z se-
mei per cognationes suas. Filij caath:
amram z ysuar z hebron z oziel. An-
ni quoq; vite caath centũtriginta tres.
Filij merari: mooli et musi. Hec co-
gnationes leui·per familias suas. Ac-
cepit autem amram uxorẽ iochabeth
patruelem suã: que peperit ei aaron·et
moysen et mariam. Fuerũtq; ãni vite
amram centumtriginta septem. Filij
quoq; ysuar: chore z naphec·z zechri.
Filij quoq; oziel: misael z elisaphan z
sechri. Accepit aute aaron uxorẽ elisa-
beth filiã aminadab·sororẽ naason:
que peperit ei nadab·z abiu·z eleazar·
et ythamar. Filij quoq; chore: aser·et
helchana z abiasab. Hec sunt cogna-
tiones choritaz. At vero eleazar filij
aaron accepit uxorẽ de filiabs phutiel:
que peperit ei phinees. Hij sunt prin-
cipes familiaz leuiticaz p cognationes
suas. Iste est aaron et moyses: quibs
pcepit dñs ut educerẽt filios isrl·de ter-
ra egipti pr turmas suas. Hij sũt qui
locuti ad pharaonẽ regem egipti: ut
educãt filios isrl de egipto. Iste e moy-
ses z aaron: in die qua locut⁹ est dñs
ad moysen in terra egipti. Et locutus
est dñs ad moysen dicens. Ego domi-
nus. Loquere ad pharaonẽ regẽ egi-
pti·oĩia q̃ loquor tibi. Et ait moyses
corã dño. Ecce incircũcisus labijs sum.
Quomodo audiet me pharao? viij

Dixitq; dñs ad moysen. Ecce cõsti-
tui te deũ pharaonis: et aaron

frater tuus erit pphta tuus. Tu loque-
ris ei oĩia que mando tibi: et ille lo-
quetur ad pharaonem: ut dimittat
filios isrl de terra sua. Sed ego indu-
rabo cor ei⁹ · et multiplicabo signa
et ostenta mea in terra egipti·z nõ au-
diet vos. Immittãq; manũ meã sup
egiptũ et eduram exercitũ meũ·z pplm
meũ filios isrl·de terra egipti·p iudicia
maxima. Et sciẽt egipti⁹ qm ego sum
dñs·qui extenderim manũ meã·super
egiptũ: z eduxerim filios isrl·de medio
eoz. Fecit itaq; moyses z aaron: sicut
pceperat ei dñs·ita egerũt. Erat autem
moyses octoginta annorũ·et aaron
octogintarius: quãdo locuti sunt ad
pharaonẽ. Dixitq; dñs ad moysen
et aaron. Cum dixerit vobis pharao
ostendite nobis signa: dices ad aaron.
Tolle virgam tuã·et pice eam coram
pharaone: ac vertatur in colubrum.
Ingressi itaq; moyses z aaron ad pha-
raonem: fecerũt sicut preceperat dñs.
Tulitq; aaron virgã coram pharaone
et seruis eius: que versa est in colubrũ.
Vocauit aũt pharao sapientes z ma-
leficos: z fecerũt etiã ipi p incãtatione⁹
egiptiacas et archana quedam similer.
Proiecerũtq; singuli virgas suas: que
verse sunt in dracones. Sed devora-
uit virga aaron virgas eoz. Indura-
tusq; e cor pharaonis: z nõ audiuit
eos sicut pceperat dñs. Dixit aũt dñs
ad moysen. Ingrauatũ est cor pharao-
nis: z nõ vult dimittere pplm. Vade
ad eũ mane. Ecce egredietur ad aquas.
Et stabis in occursum ei⁹ sup ripam
fluminis: z virgã que conuersa est in
draconẽ·tolles in manu tua: dicesq;
ad eum. Dñs deus hebreoz misit me
ad te dicens. Dimitte pplm meũ ut sa-
crificet michi i deserto: z usq; ad pẽs-

audire me noluisti. Hec igitur dicit
dñs. In hoc scies qm sum dñs. Ecce p-
cutiã virga que i manu mea e aquã
fluminis: et vertetur i sanguinẽ. Pisces
quoq; qui sunt in flumine morientur:
et cõputrescent aque: z affligentur egi-
ptij·bibere aquã fluminis. Dixit q̃
dñs ad moysen. Dic ad aaron. Tolle
virgam tuã·et extende manũ tuã sup
aquas egipti·et sup fluuios eoz·et ri-
uos et paludes·z dñes lacus aquaz·
ut veranẽ in sanguinẽ: et sit cruor in
omi terra egipti tam in ligneis vasis
q̃ in saxeis. Fecerunt itaq; moyses et aa-
ron: sicut pceperat dñs. Et eleuans
virgam·percussit aquã fluminis corã
pharaone z seruis eius: que versa est
in sanguinem: et pisces qui erant in
flumine·mortui sunt. Computruitq;
fluuius: et non poterãt egipti bibere
aquã fluminis: z fuit sanguis i tota
terra egipti. Fecerunq; similer malefici
egiptioz in incãtationibs suis. Et in-
duratus e cor pharaonis: nec audiuit
eos sicut pceperat dñs. Reuertitq; se·et
ingressus est domũ suã: nec apposuit
cor etiam hac vice. Fodebãt autem o-
mnes egipti p circuitũ fluminis aquã
ut biberent. Non eni poterant bibere
aquã fluminis. Impletiq; sunt septem
dies: postq; percussit dñs fluuiũ. viij

Dixit quoq; dñs ad moysen. In-
gredere ad pharaonẽ: z dices ad
eũ. Hec dicit dñs. Dimitte pplm meũ:
ut sacrificet michi. Si aute nolueris
dimittere·ecce ego percutiam omnes ter-
minos tuos ranis·et ebullient flumi⁹
ranas: q̃ ascendẽt et ingredient domũ
tuã et cubiculũ lecticuli tui z super stratũ
tuũ·z in domos seruoz tuoz·et i pplm
tuũ·et in furnos tuos: z in reliquias
aborũ tuoz·et ad te et ad pplm tuũ et

ad omnes seruos tuos intrabũt rane.
Dixitq; dominus ad moysen. Dic ad
aaron. Extende manũ tuam sup flu-
uios et sup riuos et paludes: et educ
ranas sup terrã egipti. Et extendit aa-
ron manũ super aquas egipti et ascen-
derũt rane operueruntq; terrã egipti. Fece-
rũt aute et malefici p incãtationes suas
similer: eduxerũtq; ranas sup terrã egi-
pti. Vocauit aũt pharao moysen et
aaron: et dixit eis. Orate dñm ut au-
ferat ranas a me et a pplo meo: et di-
mittã pplm ut sacrificet dño. Dixitq;
moyses ad pharaonẽ. Cõstitue michi
quando deprecer pro te·et pro seruis tuis·
et pro pplo tuo: ut abigantur rane a te·
et a domo tua z a seruis tuis·z a pplo
tuo: et tantũ in flumine remanebunt.
Qui rndit. Cras. At ille iuxta inquit
verbũ tuũ fiat·ut scias quoniã non
est sicut dñs deus noster: z recedent ra-
ne a te·et a domo tua·et a seruis tuis·
z a pplo tuo: z tantũ in flumine rema-
nebũt. Egressiq; sũt moyses et aaron
a pharaone: et clamauit moyses ad
dñm pro sõne ranaz: quã odixe-
rat pharaoni. Fecitq; dñs iuxta ver-
bum moysi: z mortue sunt rane de do-
mibs·z de villis z de agris. Cõgrega-
uerũtq; eas in innumerosos aggeres: et
cõputruit terra. Videns aũt pharao
q̃ data esset requies·ingrauauit cor
suũ: et nõ audiuit eos sicut pceperat
dñs. Dixitq; dñs ad moysen. Loquere
ad aaron. Extende virgã tuã et percute
pulueren terre: et sint scinifes in oĩ
terra egipti. Fecerunq; ita. Et ex-
tendit aaron manũ·virgam tenens·
percussitq; pulueẽ terre: z facti sunt sci-
nifes in hominibus et in iumentis.
Oĩis pulis terre versus e in scinifes-
per totã terram egipti. Fecerũtq; similer

malitiā in cunctā oribs fuis: ut edu-
cerat filios: et non potuerit. Erātq;
filij fimiles tam ī hominibs quam in iu-
mentis. Et dixerūt malefici ad phara-
onem. Digit? dei eſt hic. Indurauit
eſt cor pharaonis: nō audiuit eos:
ſicut preceperat dñs. Dixit quoq; dñs
ad moyſen. Conſurge diluculo: ſta
coram pharaone. Egredietur enī ad
aq̄s. Et dices ad eum. Hec dicit dñs.
Dimitte populū meum: ut ſacrificet
mihi. Quod ſi nō dimiſeris eū: ecce
ego mittam in te: et in ſeruos tuos: et
in populū tuū: et in domos tuas: omne
genus muſce: et implebūtur oēs
domꝰ egiptior: muſcis diuſi generis
et tota terra in qua fuerint. Faciāq;
mirabilem in die illa terram geſen: in
qua pplus meus ē: ut nō ſint ibi muſce:
et ſcias quoniam ego dñs in medio
terre: ponamq; diuiſionem inter pplm
meū et populū tuū. Cras erit ſignum
iſtud. Feciq; dñs ita. Et venit muſca
grauiſſima in domos pharaonis et
ſeruoꝝ eius: et in omnem terrā egipti:
corruptaq; eſt terra ab huiuſcemodi
muſcis. Vocauitq; pharao moyſen et
aaron: et ait eis. Ite: et ſacrificate deo
vēo in terra hac. Et ait moyſes. Non
poteſt ita fieri. Abominationes enī
egiptior immolabim? dño deo nō
Quod ſi mactauerim? ea que colunt
egipti coram eis: lapidibs nos obruēt.
Viam trium dierū pergemus in ſolī-
tudinē: et ſacrificabim? dño deo nō
ſicut p̄cepit nobis. Dixitq; pharao.
Ego dimittā vos: ut ſacrificetis dño
deo veſtro ī deſerto: verumtamen lon-
gius ne abeatis. Rogate pro me. Et
ait moyſes. Egreſſus a te orabo dñm:
et recedet muſca a pharaone: et a ſeru-
is ſuis: et a pplo ei? cras. Veruntamē
noli ultra fallere: ut nō dimittas po-
pulū ſacrificare dño. Egreſſusq; moy-
ſes a pharaone: orauit dñm. Qui fe-
cit iuxta verbū illi?: et abſtulit muſcas
a pharaone: et a ſeruis ſuis: et a pplo ei?.
Non ſupfuit nec vna ḡdem. Et ingra-
uatū eſt cor pharaonis: ita ut nec hac
quidem vice dimitteret populū.

Dixit autē dñs ad moyſen. Ingre-
dere ad pharaonē: et loqre ad eū.
Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte
pplm meū: ut ſacrificet mihi. Quod ſi
adhuc renuis et retines eos: ecce ma-
nus mea erit ſup agros tuos: ſuper
equos et aſinos et camelos: et oues et
boues: peſtis valde grauis. Et faciet
dñs mirabile inter poſſeſſiones iſrl et
poſſeſſiones egiptior: ut nil omnino
pereat eorū hiis que ptinēt ad filios iſrl.
Conſtituitq; dñs tempus dicēs. Cras
faciet dñs verbū iſtud in terra. Feciq;
dñs verbū iſtud in crastinū die: et mortua
ſūt oīa animātia egiptior. De animā-
tibs vero filior iſrl nichil omnino p̄riit. Et
miſit pharao ad videndum: nec erat
quicq̄ mortuū de hiis que poſſidebat
iſrl. Ingrauatusq; eſt cor pharaonis:
et nō dimiſit pplm. Et dixit dominus
ad moyſen et aaron. Tollite plenas
manus cineris de caminis: et ſpargat
illū moyſes ī celū coram pharaone:
fiatq; pulvis ſup omnē terram egipti.
Eruntq; enī in hominibus et iumentis
vlcera et pelire turgentes: in vniuerſa
terra egipti. Tulerunt ergo cinerem de ca-
minis: et ſteterūt coram pharaone: et ſpar-
ſit illū moyſes in celū. Factaq; ſunt vl-
cera pelicea turgentiū in hominibus et
iumentis: nec poterant malefici ſtare
coram moyſe p̄pter vulnera que in illis
erant: et in omni terra egipti. Indura-
tusq; dominꝰ cor pharaonis: et non

audiuit eos ſicut locut? eſt dominus
ad moyſen. Dixit q̄ dñs ad moyſen.
Mane conſurge: et ſta coram phara-
one: et dices ad eū. Hec dicit dominꝰ
deus hebreoꝝ. Dimitte pplm meū: ut
ſacrificet mihi: quia in hac vice mit-
tam oēs plagas meas ſup cor tuū:
et ſup ſeruos tuos: et ſup pplm tuū: ut
ſcias quod nō ſit ſimilis mei ī omni
terra. Nūc enī extendens manū: percu-
tiam te et pplm tuū peſte: et pibiſq; de
terra. Propter autem hoc ſtiti te: ut oſten-
dam in te fortitudinē meam: et narre-
tur nomē meū in omni terra. Adhuc
tu reſiſtis pplo meo?: et non vis eū dimit-
tere? Ecce cras hac ipa hora grā-
dinem multā nimis: qualis nō fuit
in egipto a die qua fundata eſt: uſq;
in p̄ſens tempꝰ. Mitte ergo iam nūc:
et cōgrega iumēta tua: et omnia que
habes ī agro. Homines enī et iumen-
ta: et vniuſa que inuenta fuerint foris:
nec congregata de agris: cecidерitq;
ſup ea grando: morientur. Qui timuit
verbum dñi de ſeruis pharaonis: fecit
confugere ſeruos ſuos et iumenta in
domos: qui autē neglexit ſermonem
dñi: dimiſit ſeruos ſuos et iumenta
in agris. Et dixit dñs ad moyſen. Ex-
tende manū tuā ī celū: ut fiat grando
in vniuerſa terra egipti: ſup homines et
ſup iumenta: et ſup omnem herbam
agri: in terra egipti. Extendit q̄ moy-
ſes virgam in celū: et dñs dedit tonī-
trua et grādinē: et diſcurrēbat fulgura
ſup terram. Pluitq; dñs grandinem
ſup terram egipti: et grando et ignis
mixta pariter ferebāt̄. Tantusq; fuit
vehemēdus: ſpecies autē nūq̄ appa-
ruit in vniuſa terra egipti ex quo gen?
illa condita eſt. Et pcuſſit grando in
omni terra egipti cūcta que fuerunt in

agris: ab homine uſq; ad iumentū.
Cunctāq; herbam agri percuſſit gran-
do: et omne lignū regionis contriuit.
Tantū in terra geſen vbi erant filij iſrl
grando non cecidit. Miſitq; pharao
et vocauit moyſen et aaron: dicēs ad
eos. Peccaui etiā nunc. Dñs iuſtus:
et ego et pplus meus impij. Orate dñm:
ut deſinant tonitrua dei et grando:
ut dimittā vos: et nequaq̄ hic ultra
maneatis. Dixit moyſes. Cum egreſſus
fuero de vrbe: extendā palmas meas
ad dñm: et ceſſabūt tonitrua: et gran-
do nō erit: ut ſcias quia dñi eſt terra.
Noui autē: q̄ nec tu et ſerui tui necdum
timeatis dñm deū. Linū ergo et ordeū
leſum eſt: eo q̄ ordeum eſſet virens: et
linū iam follicꝰos germinaret. Triticū
autē et far non ſūt leſa: quia ſerotina
erant. Egreſſusq; moyſes a pharao-
ne et vrbe: extendit manus ad dñm:
et ceſſauerunt tonitrua et grando: nec
ultra ſtillauit pluuia ſup terram. Vi-
dens autē pharao q̄ ceſſaſſet pluuia
et grando et tonitrua auxit peccatū: et
ingrauatus eſt cor ei? nimis: nec dimiſit
iſrl: ſicut p̄cepat dñs p̄ manū moyſi.

Dixit dominꝰ ad moyſen. Ingredere ad pharaonē. Ego
enī indurauī cor eius et ſeruoꝝ illius:
ut faciam ſigna mea hec in eo: et nar-
res in auribus filij tui et nepotū quoꝝ
ludificatus ſim egiptios et ſigna
mea in eis: et ſcias quia ego dñs.
Introierunt ergo moyſes et aaron ad
pharaonē: et dixerūt ei. Hec dicit dñs
deus hebreoꝝ. Vſquequo nō vis ſubiri
mihi? Dimitte pplm meum: ut ſacri-
fice mihi. Si enī reſiſtis et nō vis
dimittere eū: ecce ego inducam cras lo-
cuſtam in fines tuos: que operiet ſu-
perficiē terre: ne quicq̄ eius appareat: ſed

comedatur quod reliduũ fuerit grandini. Corrodet enĩ omnia ligna que germinãt i agris: et implebũt domos tuas: z ẽdes tuoz: et ois egiptioz: quantã nõ viderũt patres tui et aui eorũ ex quo orti sunt sup terrã usq in hũc diem. Auertitq se: z egressus est a pharaone. Dixerunt aut serui pharaonis ad eũ. Vsquequo patiemur hoc scandalũ? Dimitte homines: ut sacrificent dño deo suo. Nõne vides quod perierit egiptus? Reuocatusq; moysen z aaron ad pharaonẽ. Qui dixit eis. Ite: sacrificate dño deo uõ. Quinam sunt qui ituri sũt? Ait moyses. Cũ parulis nostris et senioribus pergamus: cũ filijs z filiabs: cũ ouibus z armentis. Est enĩ solennitas dñi dei nostri. Et respõdit pharao. Sit dñs ite vobiscũ. Quomodo ego dimittã vos et parulos vestros: cui dubiũ est quod pessime cogitetis? Non fiat ita: sed ite tanũ viri z sacrificate dño. Hoc enĩ z ipi petistis. Statimq; ejecti sunt de conspectu pharaonis. Dixit aut dñs ad moysen. Extende manũ tuam sup terram egipti ad locustam: ut deuoret omnẽ herbam que relicta fuerit grandini. Et extendit moyses virgam sup terram egipti: z dñs induxit ventum urentẽ tota illa die et nocte. Et mane facto: ventus uratis leuauit locustas. Qui aggressę sũt sup uniũsam terram egipti: et sederũt in cũctis finibs egiptiorum innumerabiles: quales ante illud tempus non fuerant nec postea future sunt. Operuerũtq; uniũsã superficiem terre: vastantes omnia. Deuorata ẽ igitur herba terre: et quicquid pomoz i arboribs fuit ꝫ grando dimiserat. Nichil quoq; omnino viride reliqũ ẽst in lignis: et in herbis terre: in cũcta egipto. Quãobrem: festinus pharao vocauit moysen et aaron: et dixit eis. Peccaui in dñm deũ uestrũ: et in vos. Sed nũc dimittite peccatũ michi: etiam hac vice: et rogate dñm deum uestrũ: ut auferat a me mortem istã. Egressusq; est moyses de cõspectu pharaonis: z oravit dñm. Qui flare fecit ventum ab occidente uehementissimum: et arreptã locustã ꝓiecit i mare rubrũ. Non remãsit ne una quidem: in cũctis finibus egipti. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios ysrl. Dixit autem dñs ad moysen. Extende manũ tuã in celũ: z sint tenebre sup terrã egipti: tam dense ut palpari queant. Extenditq; moyses manum in celũ: z facte sunt tenebre horribiles in uniuersa terra egipti. Tribus diebs nemo uidit fratrem suũ: nec mouit se de loco in quo erat. Vbicũq; aut habitabant filij ysrl: lux erat. Vocauitq; pharao moysen et aaron: et dixit eis. Ite sacrificate domino. Oues tanũ uestre z armenta remaneant: parulique uri eant vobiscũ. Ait moyses. Hostias quoq; z holocausta dabis nobis: que offeramus dño deo nostro. Omnia greges pergent nobiscũ. Non remanebit ex eis ungula que necessaria sit in cultu dñi dei nri: presertim cũ ignoremus quid debeat immolari: donec ad ipm locũ pueniamus? Indurauit aut dñs cor pharaonis: z nolut dimittere eos. Dixitq; pharao ad moysen. Recede a me: et caue ne ultra videas faciem meã. Quocũq; die apparueris michi moreris. Ridit moyses. Ita fiat ut loquẽris. Non videbo ultra faciem tuã. xi

Et dixit dñs ad moysen. Adhuc una plaga tangã pharaonem

et egiptũ: et post hec dimittet vos: z ejiciet hinc penitus. Dices ergo omni plebi: ut postulet vir ab amico suo z mulier a vicina sua vasa argẽtea z aurea et vestem. Dabit autem dñs gratiã pplo suo coram egiptijs. Fuitq; moyses vir magnus valde i terra egipti: coram seruis pharaonis z omni pplo. Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte ingrediar i egiptum: z morietur omne primogenitum i terra egiptioz ꝗ sedet i solio ei⁹: usq ad primogenitum ancille q̃ ad molã: et oia primogenita iumentoz. Eritq; clamor magnus in uniuersa terra egipti: qlis nec ante fuit: nec postea futurus ẽ. Apud oẽs autem filios ysrl nõ mouebit canis: ab homine usq ad pecus: ut sciatis quanta miracla diuidat dñs egiptios: z ysrl. Descendentq; omnes hui tui isti ad me: z adorabũt me dicentes. Egredere tu: et omnis pplus ꝙ subiectus ẽ tibi. Post hec egrediar. Et egressus a pharaone: iratꝰ nimis. Dixit autem dñs ad moysen. Non audiet vos pharao: ut multa signa fiãt in tra egipti. Moyses autem et aaron fecerũt omnia signa z ostenta que scripta sunt: coram pharaone: et indurauit dominꝰ cor pharaonis: nec dimisit filios ysrl de terra sua. xii

Dixit quoq; dominꝰ ad moysen et aaron: in terra egipti. Mensis iste vobis principiũ mensiũ: ꝑmꝰ erit in mensibs anni. Loquimini ad uniuersum cœtũ filioz israhel: z dicite eis. Decima die mẽsis huiꝰ: tollat unusquisq; agnũ per familias et domos suas. Sin autem minor est numerꝰ: ut sufficere possit ad vescendũ agnũ: assumet vicinũ suũ qui cõiunctus ẽ domui ei⁹: iuxta numerũ animarum que sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absq; macula: masculus anniculus. Juxta quẽ ritum tolletis et hedum: et seruabitis eũ usq ad quartãdecimam diem mẽsis huiꝰ. Immolabitq; eum uniuersa multitudo filioz ysrl ad vesperam: et sumẽt de sanguine eius: ac ponent sup utrũq; postem: et in superliminaribs domoz i quibs comedent illũ. Et edẽt carnes nocte illa assas igni: z azimos panes cũ lactucis agrestibus. Non comedetis ex eo crudũ quid nec cocti aqua: sed assum tantũ igni. Caput cũ pedibus eius z intestinis vorabitis: nec remanebit quicq; ex eo usq mane. Si qd reliquũ fuit: igne cõburetis. Sic autem comedetis illum. Renes vestros accingetis: z calciamenta habebitis i pedibus: tenẽtes baculos i manibus: et comedetis festinanter. Est enĩ phase: id ẽ transitꝰ domini. Et transibo p terrã egipti nocte illa: percutiãq; omne primogenitũ in terra egipti: ab homine usq ad pecus: et i cũctis diis egipti: faciã iudicia ego dñs. Erit autem sanguis vobis in signũ in edibꝰ in quibs eritis: et videbo sanguinẽ ac transibo vos: nec erit i vobis plaga dissipans: quãdo percussero terrã egipti. Habebitis autem hũc diem i monimentũ: z celebrabitis eã solennem dño in generationibs vris: cultu sempiterno. Septẽ diebs azima comedetis. In die primo nõ erit fermentum in domibs vestris. Quicũq; comederit fermentũ: peribit aia illa de israhel: a primo die usq ad diem septimum. Dies prima erit sancta ac solennis: et dies septima: eadem festiuitate venerabilis. Nichil operis facietis in eis: excepta his q̃ ad vescendũ pertinent: z obseruabitis azima. In eadẽ enĩ ipsa die eduxi exercitum vestrũ de terra egipti: et

ustodietis diē istum in generatiōes
vestras ritu perpetuo. Primo mense
quartadecima die mēsis ad vesp̄z co-
medetis azima: usq; ad diē vicesimā
p̄mam ei⁹dē mensis ad vesperā. Se-
pteni dieb⁹ fermētū non inueniet⁹
i domib⁹ vestris. Qui comedit fermen-
tatū: peribit aīa eius de cetu isr̄l: tam de
aduenis q̄ de indigenis terre. Oīe fer-
mentatū nō comedetis. In cūctis ha-
bitaculis vestris edetis azima. Vocā-
uit aūt moyses oēs seniores filiorz
israhel: z dixit ad eos. Ite tollēs ani-
mal per familias vestras: z immola-
te phase. Fasciculūq; ysopi tīgite i san-
guine qui est in limine: et aspergite et
eo superliminare et vtrūq; postē. Vl⁹
vestrū egrediat ostiū domus sue usq;
mane. Transibit enī dominꝰ p̄cutiēs
egiptios. Cumq; vidit sanguinem i
superliminari et in vtroq; poste transi-
det ostiū dom⁹: et non sinet p̄cussorē
ingredi domos vestras: et ledē. Custo-
di vbū istud: legitimū tibi z filijs tuis
usq; in eternū. Cumq; introieritis tēa
quam dominꝰ deus dabit⁹ est vobis⁹.
ut pollicitus ē: obseruabitis cerimonī
as istas. Et cū dixerint vobis filij vīq;
que ē ista religio: dicetis eis. Victima
transitus dñi est: quādo transiuit sup
domos filiorz isr̄l in egipto: pcutiens
egiptios: et domos nostras liberauit.
Inclinauitq; pplꝰ adorauit. Et egres-
si filij israhel: fecerūt sicut p̄ceperat dñs
moysi: et aaron. Factū ē aūt i nocte
medio: p̄cussit dñs oīe primogenitū
in terra egipti: a p̄mogenito pha-
raonis qui in solio eius sedebat: usq;
ad p̄mogenitū captiui: que erat i car-
cere: et oīe p̄mogenitū iumentorum.
Surrexitq; pharao nocte et oēs ser-
ui eius: cunctaq; egiptus: et ortus est
clamor magꝰ i egipto. Non enī erat
domus i qua non iacēt mortui. Vo-
catusq; pharao moysē et aaron nocte
ait. Surgite: egredimini a populo meo
vos z filij isr̄l. Ite z immolate dño si-
cut dicitis. Oues vras z armēta assu-
mite ut petiistis: z abeūtes benedici-
te michi. Vrgebātq; egiptij pplm de ter-
ra exire velociter: dicētes. Omnes morie-
mur. Tulit igit̄ pplꝰ conspersam fari-
nam antez fermentaret: ligans i pal-
lijs posuit super humeros suos. Fe-
cerunt⁹ filij isr̄l: sicut p̄ceperat dñs mo-
ysi: et petierūt ab egiptijs vasa argen-
tea z aurea vestēsq; plurimā. Dñs au-
tem dedit gratiā plo coram egiptijs: ut
commodarent eis: z spoliauerūt egipti-
os. Profectiq; sunt filij isr̄l de ramalle
in socchot sexcēta fere milia peditū viro-
rum: absq; paruulis z mulieribus. Sed
et vulgꝰ promiscuū innumerabile al-
cendit cū eis: oues z armēta: z animā-
lia diuīs generis multa nimis. Coxerūt
q; farinā quā duxū de egipto cōspersam tulerāt: et fecerūt subcinericios pa-
nes azimos. Non enī poterat fermen-
tari: cogētibs egire egiptijs: z nullā fa-
cere mōrabus moram: nec pulmenta
quidq; occurrerat p̄parare. Habitacio
autem filiorz isr̄l qua māserūt i egipto
fuit quadringentorūtrigīta āno⁹.
Quibus expletis: eadem die egressus
est oīis exercit⁹ dominī de terra egipti.
Nox ista obseruabilis dominī: quādo
eduxit eos de terra egipti. Ipsam obser-
uare debent oēs filij isr̄l in generati-
onibs suis. Dixitq; dñs ad moysen z
aaron. Hec ē religio phase. Oīis ali-
enigena non comedet ex eo. Omnis au-
tem seruus emptitius circūcidet: z sic co-
medet. Aduena et mercenarius non
edent ex eo. In una domo comedet: nec

efferetis de carnibs eius foras: nec os
illius cōfringetis. Omnis cetus filiorz
isr̄l facient illud. Quod si quis peregri-
norū in vestrā voluerit migrare colonia
et facere phase dominī: circūcidet pri⁹
oīe masculinū eius: z tūc rite celebra-
bit: eritq; sicut indigena terre. Si quis
autem circūcisus nō fuit: nō vescetur
ex eo. Eadem lex erit indigene: et colo-
no q̄ peregrinat apud vos. Fecerunt⁹
oēs filij isr̄l: sicut p̄ceperat dñs moysi
et aaron: z eadē die eduxit dñs filios
isr̄l de ira egipti p turmas suas. xvij

Locutusq; est dominꝰ ad moysen
dicens. Sanctifica michi omne
p̄mogenitū quod aperit vuluā i filijs
isr̄l: tam de hominib⁹ q̄ de iumentis.
Mea sūt enī oīia. Et ait moyses ad
plm. Memētote diei huiꝰ: i qua egres-
si estis de egipto z de domo seruitutis:
quoniā in manu forti eduxit vos do-
minus de loco isto: ut non comedatis
fermentatū panē. Hodie egredimini mēse
nouaz frugū. Cumq; introduxerit te dñs
i tēa chananei z ethei z amorrei z euei
et iebusei quā iurauit p̄tribus tuis ut
daret tibi terrā fluentē lacte et melle: ce-
lebrabitis hunc morem sacroz mense
isto. Septē diebus vescēris azimis: et
in die septimo erit solennitas domi-
ni. Azima comedetis septē diebs. Nō
apparebit apud te aliquid fermētatū:
nec in cūctis finibus tuis. Narrabisq;
filio tuo in die illo dicens. Ppter est qđ
fecit michi dñs: quādo egressus sum
de egipto. Et erit quasi signū i manu
tua: et quasi monimentū ante oculos
tuos: z ut lex dñi semper sit in ore tuo.
In manu enī forti eduxit te dominus
de egipto: ut custodias huiusce modi
cultū tempoꝛe q̄ a diebs in dies. Cūq;
introduxerit te dñs in terrā chananei

sicut iurauit tibi z p̄tribus tuis: et dederit
tibi eā: separabis oīe qđ aperit vuluā
domino: et quod p̄mūnū est in pe-
coribus tuis. Quicquid habueris mas-
culini sexus: cōsecrabis dño. Primo-
genitū asini mutabis oue: qđ si non
redemeris: interficies. Oīe autē p̄mo-
genitum hoīs de filijs tuis: p̄cio redi-
mes. Cūq; interrogauerit te filius tuus
cras: dicens: quid est hoc: respōdebis
ei. In manu forti eduxit nos dominꝰ
de terra egipti: de domo seruitutis. Nā
cum indurasset pharao: z nollet
nos dimittere occidit dominꝰ omne
primogenitū in terra egipti: a p̄mo-
genito hoīs: usq; ad p̄mogenitū iumen-
torū. Idcirco immolo dño omne qđ
aperit vuluā masculini sexus: et oīia
primogenita filiorz meorz redimo. Erit
igitur quasi signū in manu tua: z ql
appensum quid ob recordatiōnē ante
oculos tuos: eo q̄ in manu forti edu-
xit nos dominus de egipto. Igit̄ cum
emisisset pharao populū: nō eos du-
xit dñs per viā terre philistijm: q̄ vici-
na ē: reputans ne forte penitēre eū: si vi-
disset adūlū se bella cōsurgere: et reuer-
terent⁹ i egiptū: sed circunduxit p viā
deserti: que ē iuxta mare rubrū. Et ar-
mati ascenderūt filij isr̄l de terra egipti.
Tulit q̄ moyses ossa ioseph secū: eo q̄
adiurasset filios isr̄l: dicēs. Visitabit
vos deus: efferte ossa mea hinc vobis-
cum. Profectiq; de socchot: castrame-
ta sunt i ethan: i extremis finibs solitu-
dinis. Dñs autem p̄cedebat eos: ad
ostendēdā viā: per diem in columna
nubis: z per noctē in columna ignis:
ut dux esset itineris vtroq; tpe. Nūq̄
defuit columna nubis p diem: nec colu-
mna ignis p noctem: cōā pplo.
Locutus est aūt dñs ad xviij.

moysen dicens. Loqñre filijs isrl. Reuer-
ti rastrametentur regione phiairoth:
que est inter magdalum et mare: con-
tra belsephon. In conspectu eius ca-
stra ponetis sup mare. Indurauitq; est
pharao super filijs isrl. Loqcrati sut
in terra: rõdusit eos deserti. Et indura-
bo cor eius: ac persequẽ eos: et glori-
ficabor in pharaone: z in oĩ exercitu
eius: scientq; egipti: quia ego sum do-
minus. Fecerũtq; ita. Et nunciatũ est
regi egiptior: q fugisset pplus. Immu-
tatũq; est cor pharaonis: et seruor ei9
super populũ: et dixerũt. Quid volu-
mus facere: ut dimitterem9 isrl ne serui
rent nobis? Junxit ergo currũ: z omnẽ
populũ suũ assumpsit secũ. Tulitq; sex
centos currus electos: z quicquid i egi
pto curruũ fuit: z duces totius exercit9.
Indurauitq; dñs cor pharaonis
regis egipti: et persecutus est filios isrl.
At illi egressi erãt i manu excelsa. Cũ
q; ptequerentẽ egiptij vestigia predenti
um: reperierũt eos i castris super mare.
Oĩs equitatus z currus pharaonis.
z ũnũsus exercitus: erãt in phiairoth
cõtra belsephon. Cũq; appropinqual
set pharao: leuãtes filij isrl oculos: vi
derũt egiptios post se: z timuerũt val
de. Clamauerũtq; ad dominũ: et dixe
runt ad moysen. Forsitan nõ erãt se
pulcra i egipto: ideo tulisti nos ut mo
reremur in solitudine. Quid hoc fecĩ vo
luisti: ut educes nos et egipto? Nõne
iste est sermo quẽ loquebam ad te i egi
pto dicentes: recede a nobis: ut seruia-
mus egiptijs? Multo enĩ melius ẽ ser-
uire eis: q̃ mori in solitudine. Et ait
moyses ad populũ. Nolite timẽ. Sta
te et videte magnalia dñi: que facturꝰ
est hodie. Egiptios enĩ quos nũc vide
tis: nequaq̃ ultra videbitis: usq; in
sempiternũ. Dominꝰ pugnabit pro
vobis: et vos tacebitis. Dixitq; dñs
ad moysen. Quid clamas ad me? Lo
quere filijs isrl: ut proficiscãtur. Tu
aũt eleua virgã tuã et extende manũ
tuã super mare: z divide illud: ut gra
diant filij isrl i medio mari p siccũ.
Ego autem indurabo cor egiptior ut
persequãtur vos: z glorificabor i pha
raone: et in oĩ exercitu eius: et in cur
ribus et in equitibs illius. Et sciẽt egi
ptij quia ego sum dñs: cũ glorificat9
fuero in pharaone: et in curribus atq;
in equitibs eius. Tollensq; se angelus
domini qui p̃cedebat castra isrl: abiit
post eos: z cũ eo pariter columna nu
bis p̃ora dimittẽs: post tergũ steter in
ter castra egiptior z castra isrl. Et erat
nubes tenebrosa: et illuminãs noctẽ:
ita ut ad se invicẽ toto nocte ire: acce-
dere nõ valerẽt. Cũq; extendisset moy
ses manũ sup mare: abstulit illud do
minus: flante vento vehemẽti et vali
tota nocte: z vertit i siccum. Diuisaq;
est aqua: et ingressi sunt filij isrl p me
dium sicci maris. Erat enĩ aqua qua
si murus: a dextra eorũ et leua. Perse
quentesq; egiptij ingressi sũt post eos:
et oĩs equitatus pharaonis: curꝰ
eius z equites per medium maris. Jãq;
aduenerat vigilia matutina: z ecce re
spiciens dñs super castra egiptior per
columnã ignis et nubis: interfecit ex
ercitũ eorũ: et subuertit rotas curruũ: et
rebãturq; i pfundũ. Dixerũtq; egiptij.
Fugiam9 israhelẽ: quia dñs pugnat
pro eis cõtra nos. Et ait dominꝰ ad
moysen. Extende manũ tuã sup mare:
ut reuertãtur aque ad egiptios: super
currus et equites eor. Cũq; extendisset
moyses manũ contra mare: reũsum
est primo diluculo ad porem locum.

Fugientibusq; egiptijs occurrerunt a-
que: z involuit eos dñs i medijs flu-
ctibs. Reuersiq; sunt aque: z operuerũt
currus et equites cũcti exercitus pha
raonis: qui sequẽtes ingressi fuerãt ma
re: nec unus quidẽ superfuit ex eis. Filij
aũt isrl: pressêrũt p medium sicci maris:
z aque eis mãt quasi pro muro: a dex
tris et a sinistris. Liberauitq; dominꝰ
i die illo isrl de manu egiptiorꝫ: z vide
runt egiptios mortuos sup litus ma
ris: z manũ magnã quam exercuerat
dñs cõtra eos. Timuitq; pplus dñm: et
crediderũt dño: z moysi famulo ei9.

Tunc cecinit moyses z filij isrl: car-
men hoc dño: et dixerũt. Cante-
mus domino. Gloriose enĩ magnifi-
catus est: equũ et ascensorem dejecit in
mare. Fortitudo mea z laus mea domi
nus: z factus est michi in salutẽ. Iste
deus meus et glorificabo eũ: deus pa
tris mei: z exaltabo eũ. Dominꝰ quasi
vir pugnator: omnipotens nomen ei9:
currus pharaonis: et exercitũ eius p̃ci
pit i mare. Electi principes ei9 submer
si sunt i mari rubro: abyssi operuerũt
eos: descenderũt in pfundũ quasi lapis.
Dextera tua dñe magnificata ẽ in for
titudine: dextera tua dñe percussit inimi
cum: et i multitudine glorie tue depo
suisti adũsarios meos. Misisti iram
tuã: que devorauit eos sicut stipulã:
et in spiritu furoris tui cõgregate sunt
aque. Stetit unda fluens: congregate
sũt abyssi in medio mari. Dixit inimi
cus. Persequar z cõprehendã: dividã
spolia: implebit4 aĩa mea. Evaginabo
gladiũ meũ: interficiet eos manꝰ mea.
Flavit spiritꝰ tuꝰ: z operuit eos mare:
submersi sũt quasi plũbũ i aquis ve-
hemẽtibs. Quis similis tui i fortibs dñe?
Quis similis tui magnificꝰ i sanctitate:
tribilis atq; laudabilis: z faciẽs mira-
bilia? Extendisti manũ tuã: z devora-
uit eos tra. Dux fuisti in misericordia
tua: pplo quẽ redemisti. Et portasti eũ
in fortitudine tua: ad habitaculũ san-
ctũ tuũ. Ascenderũt pplꝰ z irati sũt: dolo-
res obtinuerũt habitatores philistijm.
Tunc cõturbati sunt principes edom:
robustos moab obtinuit tremor: ob-
riguerũt oĩes habitatores chanaan.
Irruat super eos formido et pauor: in
magnitudine brachij tui. Fiant im-
mobiles quasi lapis: donec pertranseat
pplus tuus dñe: donec pertranseat po-
pulus ꝰ iste quẽ possedisti. Introdu-
ces eos: et plantabis in monte hereditatis
tue: firmissimo habitaculo tuo quẽ
operatus es domine. Sanctuarium
tuũ domine: quẽ firmauerũt manꝰ tue.
Dñs regnabit in eternum z ultra. In-
gressus ẽ enĩ eques pharao cũ curribs
et equitibs eius in mare: z reduxit sup
eos dominꝰ aquas maris. Filij aũt
isrl ambulauerũt p siccũ: in medio ei9.
Sumpsit ergo maria pphetissa: soror
aaron: timpanũ i manu sua: egressęq;
sunt oĩes mulieres post eã cũ timpa-
nis et choris: quibus p̃cinebat dicẽs.
Cantem9 dño. Gloriose enĩ magnifi-
catus est: equũ et ascensorẽ eius dejecit
in mare. Tulit aũt moyses isrl de ma
ri rubro: z egressi sunt in desertum sur.
Ambulauerũtq; tribs diebs p solitu-
dinẽ: et nõ invenierãt aquã. Et venie-
runt in marath: nec poterant bibere a-
quas de marath: eo q̃ essent amare.
Unde z congruũ loco nomẽ imposu-
it: vocans illũ marath id ẽ amaritu-
dinẽ. Et murmuravit pplus contra moy-
sen dicẽs. Quid bibem9? At ille clama-
vit ad dñm. Qui ostendit ei lignum:
quo cũ misisset i aquas: in dulcedinem

vere sunt. Ibi rōstituit ei ꝓcepta atq; iudicia: et ibi tentauit eū dicens. Si audieris vocem dñi dei tui: et qđ rectū est coram eo feceris: et obedieris mādatis ei⁹: custodieriq; oīa ꝓcepta illi⁹: omnē langorē quē posui i egipto nō inducā super te. Ego enī sum dñs⁹ deus saluator. Venerūt autē in helim filij israhel: ubi erant duodecim fontes aquarum: et septuaginta palme: et castrametati sunt iuxta aquas. xvi

Profectiq; de helim venit omnis multitudo filioꝝ isrl̄ in desertum syn: qđ est inter helim: et sinai: quintadecima die mensis secundi postq; egressi sūt de tra egipti. Et murmurauit oīs cōgregatio filioꝝ isrl̄ cōtra moysen et aaron: in solitudine. Dixeruntq; filij isrl̄ ad eos. Vtinā mortui essem⁹ per manū dñi i tra egipti: quādo sedebam⁹ sup ollas carniū: et comedebam⁹ panē i saturitate. Cur induxistis nos in desertū istud: ut occideretis omnē multitudinē fame? Dixit autem dñs ad moysen. Ecce ego pluā vobis panes de celo. Egrediat̄ ꝓplus et colligat q̄ sufficiunt per singulos dies: ut tentē eū: vtrum ambulet in lege mea: an non. Die autem sexto parent quod inferant: et sit duplum quam colligere soleāt p singulos dies. Dixeruntq; moyses et aaron ad oēs filios isrl̄. Vespere scietis q̄ dominꝰ eduxerit vos de tra egipti: et mane videbitis gloriā domini. Audiui enī murmur vestrū contra dñm. Nos vero qđ sum⁹: quia inmurmuratis cōtra nos? Et ait moyses. Dabit vobis dñs vespere carnes edere: et mane panes i saturitate: eo q̄ audierit murmurationes vestras quibꝫ murmurati estis cōtra eū. Nos enī qđ sum⁹? Nec contra nos est murmur vestrū: sed contra dominū. Dixit quoq; moyses ad aaron. Dic vniūse cōgregationi filioꝝ isrl̄. Accedite coram domino. Audiuit enī murmur vestrū. Cūq; loqueret aaron ad omnē cetum filioꝝ isrl̄: respexerūt ad solitudinem. Et ecce gloria dñi apparuit in nube. Locutus est autē dominꝰ ad moysen dicēs. Audiui murmurationes filioꝝ isrl̄. Loquē ad eos. Vespere comedetis carnes: et mane saturabimini panibꝫ: scietisq; q̄ ego sum dominꝰ deus vester. Factū est ergo vespere et ascendēs coturnix operuit castra: mane quoq; ros iacuit per circuitū castroꝝ. Cūq; operuisset superficiem terre: apparuit in solitudine minutū: et quasi pilo tusum in similitudinem pruine super terrā. Quod cū vidissent filij israhel: dixerunt ad inuicē. Manhu? Quod significat. Nescibant enī qđ esset. Quibꝫ ait moyses. Iste est panis quē dñs dedit vobis ad vescendū. Iste est sermo quē ꝓcepit vobis dñs. Colligat unusquisq; ex eo quātū sufficit ad vescendū: gomor p singla capita. Iuxta numerum animaꝝ vestraꝝ q̄ habitāt in tabernaculo: sic colligetis. Fecerūntq; ita filij isrl̄: et collegerūt alius plus alius minus: et mensi sūt ad mensurā gomor. Nec q̄ plus collegerat: habuit amplius: nec q̄ min⁹ parauerat: repert min⁹: sed singuli iuxta id qđ edere poterant cōgregauerūt. Dixitq; moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo i mane. Qui non audierūt eū: sed dimiserūt quidā ex eis usq; mane: et fetere cepit vermibꝫ: et computruit. Et iratꝰ est cōtra eos moyses. Colligebant autē mane singuli: quātū sufficere poterat ad vescendum. Cūq; incaluisset sol: liquefiebat. In die autem sexta collegerunt cibos

duplices: id est duo gomor per singulos homines. Venerūt autē oēs principes multitudinis: et narrauerūt moysi. Qui ait eis. Hoc est quod locutus est dominꝰ. Requies sabbati sanctificata est domino. Coctas quodcūq; operandū est facite: et quę coquenda sunt coquite. Quidqđ autem reliquū fuerit: reponite usq; in manē. Fecerunt ergo ita ut ꝓceperat moyses: et non computruit: nec vermis inuentus est in eo. Dixitq; moyses. Comedite illud hodie: quia sabbatū est domino: nō inuenietis hodie in agro. Sex diebus colligite: in die autem septimo sabbatū est domino: idcirco nō inuenietis veniq; septima dies: et egressi de ipsa ut colligerent: non inuenerūt. Dixit autē dominꝰ ad moysen. Vsquequo nō vultis custodire mādata mea: et legē meā? Videte q̄ dominus dederit vobis sabbatum: et ꝓpter hoc tribuit vobis die sexta cibos duplices. Manneat unusquisq; apud semetipsum: et nullꝰ egrediat de loco suo die septimo: et sabbatizabit ipse die septimo. Appellauitq; dom⁹ isrl̄ nomē eius man. Quod erat quasi semē coriādri albū: gustusq; eius quasi simile cum melle. Dixit autē moyses. Iste est sermo quē precepit dominꝰ. Imple gomor ex eo: et custodiat̄ in futuras retro generationes: ut noverint panē quo alui vos in solitudine: quando eduxi vos de tra egipti. Dixitq; moyses ad aaron. Sume vas unum: et mitte ibi manu quātum potest capere gomor: et repone ea cōtra dominū ad seruandum i generationes vestras: sicut ꝓcepit dominus mosi. Posuitq; illud aaron in tabernaculo reseruandum. Filij autē israhel comederunt man quadraginta annis: donec venirent in terram habitabilem. Hoc cibo alti sūt usquequo tāgerēt fines terre chanaan. Gomor autē decima ꝑs est ephi. xvii

Igitur profecta omis multitudo filioꝝ isrl̄ de deserto syn: per māsiones suas. iuxta sermonē dominī: castrametati sunt in raphidim: ubi nō erat aqua ad bibendū ꝓplo. Qui iurgatus cōtra moysen ait. Da nobis aquā ut bibamus. Quibꝫ respōdit moyses. Quid iurgamini cōtra me? Cur temptatis dominū? Sitiuit ergo ibi ꝓplus pro aque penuria: et murmurauit contra moysen dicens. Cur fecisti nos exire de egipto: ut occideres nos et liberos nostros ac iumenta sitī? Clamauit autē moyses ad dominū dicēs. Quid faciam ꝓplo huic? Adhuc paululū: et lapidabit me. Et ait dominꝰ ad moysen. Antecede populū: et sume tecū de senioribus isrl̄: et virgā qua percussisti fluuiū tolle in manu tua: et vade. Ecce ego stabo ibi coram te supra petrā oreb: percutiesq; petram: et exibit ex ea aqua: ut bibat populus. Fecit ita moyses coram senioribus isrl̄. Et vocauit nomē loci illi⁹ temptatio: propter iurgiū filioꝝ isrl̄: et quia temptauerunt dominū dicentes. Est ne deus in nobis an non? Venit autē amalech: et pugnabat contra filios israhel i raphidim. Dixitq; moyses ad iosue. Elige viros: et egressus pugna contra amalech cras. Ego stabo in vertice collis: habens virgā dei in manu mea. Fecit iosue ut locutus erat moyses: et pugnauit cōtra amalech. Moyses autē et aaron et hur ascenderunt sup verticē collis. Cūq; leuare moyses manꝰ vincebat israhel. Sinautē paululū remābillet: superabat amalech. Manꝰ autē moysi erant graues. Sumentes igit lapidē posuerūt

subter eū·in quo sedit:aaron autem ꝛ
hur·sustentabāt manꝰ eius ex vtraq;
parte. Et factū est ut manꝰ illius non
lassarent:usq; ad occasum solis. Fu-
gauitq; iosue amelech et populū eius
in ore gladij. Dixit autem dominus
ad moysen. Scribe hoc ob monimen-
tum in libro:ꝛ trade auribꝰ iosue. De-
lebo enī memoriam amelech sub celo.
Edificauitq; moyses altare:ꝛ vocauit
nomen eius·dominus exaltatio mea
dicens. Quia manus solius domini
et bellum dei erit contra amelech:a ge-
neratione in generationem. xviij

Cumq; audisset iethro sacerdos
madian·cognatꝰ moysi·omia
que fecerat dominꝰ moysi·ꝛ isrl' popu-
lo suo·ꝛ quod eduxisset dominꝰ isrl' de
egipto:tulit sephoram uxorem moysi
quā remiserat·et duos filios eius:quo-
rum unus vocabat gersam·dicente pa-
re·aduena fui in terra aliena:alter vero
eliezer·deus enī ait patris mei·adiutor
meus:et eruit me de gladio pharaonis. Venit ergo iethro cognatus moy-
si·et filij eius·et uxor eius·ad moysen
in desertū·ubi erat castrametatꝰ iuxta
montē dei:et mandauit moysi dicēs.
Ego iethro cognatus tuus·venio ad
te:et uxor tua·ꝛ duo filij tui cū ea. Qui
egressus in occursum cognati sui adꝛ
auit:ꝛ osculatus est eum. Salutauerꝛ
unt;q; se mutuo verbis pacificis. Cūq;
introisset tabernaculū: narrauit moy-
ses cognato suo cūcta q̄ fecerat domi-
nus pharaoni·ꝛ egiptijs pro isrl:
uniuersumq; laborem qui accidisset ei
in itinere:et q liberauerat eos dominꝰ.
Letatusq; est iethro super omnibꝰ bonis
que fecerat dominꝰ isrl:eo q eruisset
eū de manu egiptior. Et ait. Benedictꝰ
dominꝰ qui liberauit vos de manu
egiptior·ꝛ de manu pharaonis:qui
eruit plm suū de manu egipti. Nunc
cognoui quia magꝰ dominꝰ super
omnes deos:eo q iuxta egerit contra eos.
Obtulit ergo iethro cognatus moysi.
holocausta et victimas deo: veneruntq;
aaron·ꝛ omnes seniores filior israhel:
ut comederent panē cū eo coram deo.
Altera autē die sedit moyses ut iudi-
caret plm:qui assistebat moysi a mane
usq; ad vesperā. Quod cū vidisset
cognatus eius·omia scilicet que age-
bat in plo·ait. Quid ē quod facis in
plebe? Cur solus sedes:et omnis plus
prestolatur de mane usq; ad vesperā?
Cui respondit moyses. Venit ad me po-
pulus:querens sententiā dei. Cūq; ac-
ciderit eis aliq̄ disceptatio veniūt ad
me ut iudicem inter eos:et ostendam
precepta dei et leges eius. At ille:non
bonā inquit rem facis. Stulto labore
consumeris:et tu ꝛ plus iste qui tecum
ē. Vltra vires tuas ē negociū. Solus
illud nō poteris sustinē: sed audi iba
mea atq; consilia:et erit dominꝰ tecū.
Esto tu plus in his que ad deū pinēt
ut referas q̄ dicūtur ad eū: ostendasq;
plo ceremonias·ꝛ ritū colendi·viāq;
per quā ingredi debeant:et opus q̄
facere. Prouide autē de omī plebe vi-
ros sapientes et timentes deum in quibꝰ
sit veritas·et qui oderint auaritiā:et
constitue ex eis tribunos ꝛ centuriones.
ꝛ quinquagenarios·ꝛ decanos:q̄ iudicēt
plm omni tp. Quidq; autē maioꝝ fuit
referāt ad te:et ipi minora tāmō in-
dicēt: leuiusq; sit tibi·portato ī alios o-
nere. Si hoc fecris·implebis imperiū
dei:ꝛ p̄cepta eius poteris sustinere:ꝛ cis
hic plus reuertē ad loca sua cum pace.
Quibꝰ auditis·moyses:fecit oia que
ille suggesserat. Et electis viris strenuis

de cunctis isrl' constituit eos principes
ipli·tribunos·et centuriones·et quin-
quagenarios et decanos: qui iudica-
rent plebē omni tempore. Quid-
quid autem grauius erat referebant
ad eum:facilioza tantummodo iudi-
cantes. Dimisitq; cognatum suū: qui
reuersus abiit ī terram suam. xix

Mense tercio egressionis isrl de ter-
ra egipti:ī die hac venerūt ī soli-
tudinē synai. Nā profecti de raphidim
ꝛ peruenientes usq; in desertū synai·ca-
strametati sunt in eodē loco: ibiq; isrl
fixit tēoria regione montis. Moyses
autē ascendit ad montem ad deū. Vo-
auitq; eū dominus de monte et ait.
Hec dices domui iacob:et annūciabis
filijs isrl. Vos ipli vidistis q̄ fecerim
egiptijs: quomō portauerim vos sup
alas aquilar:ꝛ assumpserī michi.
Si ergo audieritis vocē meā·et custo-
dieritis pactum meū: eritis michi in re-
gnū sacerdotale:et gens sancta. Hec
sunt verba que loqueris ad filios isrl.
Venit moyses:ꝛ conuocatis maioribꝰ
natu plī·exposuit cūctis sermones q̄s
mādauerat dominꝰ. Respōditq; oīs
populus simul. Cūcta que locutus est
dominꝰ faciem⁹. Cūq; retulisset moy-
ses verba populi ad dominū: ait ei do-
minus. Jam nūc veniā ad te ī caligi-
ne nubis:ut audiat me plus loquen-
tem ad te:ꝛ credat tibi in perpetuū. Nūci-
auit ergo moyses verba plī ad dūm.
Qui dixit ei. Vade ad plm·et sanctifi-
ca illos hodie ꝛ cras: lauētq; vestimen-
ta sua:et sint parati in diem tercium. In
die enī tercio descendet dominus coram
omni plebe·super montem synai. Costitu-
esq; terminos plo per circuitū·et di-
ces ad eos. Cauete ne ascendatis ī mon-
tem: nec tangatis fines illius. Omnis
qui tetigerit montē morte morietur. Ma-
nus nō tanget eū: sed lapidibꝰ opprī-
matur: aut cōfodiet iaculis. Sive ju-
mentū fuerit sive homo·nō viuet. Cū
perierit clangere buccina: tunc ascendāt
in montē. Descendensq; moyses de mon-
te ad plm:et sanctificauit eū. Cūq; la-
uissent vestimēta sua: ait ad eos. Este
parati in die tercio:et ne appropin-
quetis uxoribꝰ vestris. Jamq; aduene-
rat tercius dies·et mane inclaruerat:
et ecce cepere audirī tonitrua·ac micā-
re fulgura:et nubes densissima operi-
re montē. Clangorq; buccine vehemen-
tius ꝑstrepebat:et timuit plus qui erat
in castris. Cūq; eduxisset eos moyses ī
occursum dei de loco castrorū: steterūt
ad radices mōtis. Totus autē mons
synai fumigabat:eo q descendisset do-
minꝰ sup eum in igne:et ascenderet fu-
mus ex eo quasi de fornace. Erantq; oīs
mōs terribilis:et sonitus buccine pau-
latim crescebat in maius:et prolixius
tendebat. Moyses loq̄batꝰ:et dominꝰ
respondebat ei. Descenditq; dominꝰ
sup montem synai ī ipo montis vertice:
ꝛ vocauit moysen ī cacumen ei⁹. Qui
cum ascendisset: dixit ad eum. Descen-
de et cōtestare plm:ne forte velit trans-
cendere terminos ad videndū dūm:
ꝛ pereat ex eis plurima multitudo. Sa-
cerdotes quoq; qui accedūt ad domi-
num sanctificent:ne percutiat eos. Di-
xitq; moyses ad dominū. Nō potest
vulgus ascendere in montem synai. Tu
enī testificatus es:et iussisti dicēs. Po-
ne terminos circa mont:et sanctifica
illū. Cui ait dominꝰ. Vade descende:
ascendesq; tu et aaron tecum. Sacerdo-
tes autem ꝛ plus non transeant termi-
nos:nec ascendāt ad dominū: ne forte
interficiat illos. Descenditq; moyses

ad ꝑfin: z oīa narrauit tis. xx

Locutusq; ē dñs cūctos sermones hos. Ego sum dñs deus tuus qui eduxi te de tra egipti: de domo ser uitutis. Nō habebis deos alienos coram me. Nō facies tibi sculptile: neq; oīnē similitudinē que est in cło desup: et que in tra deorsum: nec eoz q̄ sunt in aquis sub tra. Nō adorabis ea neq; coles. Ego sum dñs deus tuus fortis zelotes: visitans iniquitatē patrum in filios in tertiā et quartā gnationē eoz qui oderūt me: et faciens misericordiā in milia his qui diligūt me: et custodiūt ꝑcepta mea. Nō assumes nomē dñi dei tui in vanū. Non enī habebit insontē dñs eum: qui assumpserit nomē dñi dei sui frustra. Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex diebus operabis: et facies oīa opa tua. Septimo aut die sabbatum dñi dei tui est. Nō facies oīe opus in eo: tu et filius tuus et filia tua: seruus tuus et ancilla tua: iumētū tuū et aduena: qui est intra portas tuas. Sex enī diebus fecit dñs celum et tra: et mare et oīa que in eis sunt: z requieuit in die septimo. Ideo benedixit dñs diei sabbati: et sanctificauit eū. Honora patrē tuū z matrē tuā: ut sis longeuus sup tra quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi. Nō occides. Non mechaberis. Nō furtū facies. Non loq̄ris contra ꝓximū tuū falsum testimoniū. Non concupisces domū ꝓximi. Nec desiderabis uxorē eius: nō seruū non ancillā nō bouē nō asinū: nec oīa q̄ illius sunt. Cūctus aut̄ ꝑplus audiebat uoces: z lampades: z sonitū buccine: montēq; fumantem: et pauore concussi steterunt procul: dicentes moysi. Loquere tu nobis: et audiem⁹. Nō loquatur nobis dñs: ne forte moriam̄. Et ait moyses ad ꝑplum. Noline timere. Ut enī probaret vos venit deus: et ut terror illius esset in vobis: z nō peccaretis. Steteruq; ꝑplus de lōge: moyses autem accessit ad caliginē in qua erat deus. Dixitq; pterea dñs ad moysen. Hec dices filiis isrl. Vos vidistis q̄ de cło locutus sum vobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de tra facietis mihi: et offeretis sup̄ eo holocausta et pacifica uīa: oues uestras et boues: i oīi loco in quo memoria fuerit nominis mei. Veniā ad te: et benedicā tibi. Quod si altare lapideū feceris mihi: non edificabis illud de sectis lapidibz. Si enī leuaueris cultrū tuū sup eo: polluetur. Nō ascendes per gradus ad altare meū: ne reueletur turpitudo tua. xxi

Hec sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruū hebreum: sex annis seruiet tibi: in septimo egredietur liber gratis. Cum quali veste intrauerit: cū tali egred. Si habēs uxorē: et uxor egrediet̄ simul. Si aut̄ dñs dederit illi uxorem: z pepererit filios z filias: mulier z liberi eius erūt dñi sui: ipse uero exibit cū uestitu suo. Quod si dixerit seruus: diligo dominū meū et uxorem ac liberos: non egrediar liber: offerat eum dñs dijs: et applicabit ad ostiū z postes: perforabitq; auriculam eius subula: et erit ei seruus in seculū. Si quis uenderit filiam suā in famulā: non egredietur sicut ancille egredi consueuerunt. Si displicuerit oculis domini sui ui tradita fuerit dimittet eam: pplo aut alieno uendidi non habebit potestatem: si sprenerit eam. Si aut̄ filio suo desponderit eam: iuxta morem filiaꝝ faciet illi. Quod si alteram ei acceperit:

prouidebit puelle nuptias z uestimenta: et preciū pudicicie nō negabit. Si tria ista non fecerit: egredietur gratis absq; pecunia. Qui percusserit hominē volens occidere: morte moriat. Qui aut̄ nō est insidiatus: sed deus illum tradiderit in manꝰ eius: cōstituā tibi locū in quo fugere debeat. Si quis p industriā occiderit ꝓximū suū: et per insidias: ab altari meo euelles eū ut moriat. Qui percusserit patrē suū aut matrē: morte moriat. Qui maledixerit ꝑi suo uel matri: morte moriat. Qui furaꝰ fuerit hominē: et vendiderit eum: conuictꝰ nece morte moriat. Si rixati fuerint uiri: et percusserit quis ꝓximū suū lapide uel pugno: et ille mortuus nō fuerit sed iacuerit in lectulo: si surrexerit et ambulauerit foris super baculū suū: innocens erit qui percusserit: ira tamen ut operas eius: et impēsas in medicos restituat. Qui percusserit seruū suū uel ancillam uirga et mortui fuerint in manibz eius: criminis reus erit. Si autē uno die uel duobz supuixerint: nō subiacebit pene: quia pecunia illius est. Si rixati fuerint uiri: et percusserit quis mulierē pregnātem z abortiuū quidē fecerit: sed ipsa uixerit: subiacebit damno quātū mariꝰ mulieris expetierit: et arbitri iudicauerint. Si aut̄ mors eius fuit subsecuta: reddet animā pro aīa. Dentē ꝓ dente: oculū ꝓ oculo: manū ꝓ manu: pedē ꝓ pede: adustionē pro adustione: vulnꝰ ꝓ vulnere: liuorem pro liuore. Si percusserit quispiam oculū serui sui aut ancille: z luscos eos fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quē eruit. Dentē ꝛ si excusserit suo uel ancille sue: similē dimittet eos liberos. Si bos cornu percusserit virū aut mulierē: et mortui fuerit: lapidibz obruetur: et non comedent carnes eius: dñs ꝛ bouis innocēs erit. Quod si bos cornupeta fuit ab hesi: et nudiustertiꝰ: et cum testati sūt dñm ei⁹: nec recluserit dominus eū: occideritq; virū aut mulierem: et bos lapidibz obruetur: z dñs eius occidet̄. Quod si ꝓciū fuit ei impositū: dabit pro aīa sua: quicquid fuerit postulauerit. Filiū ꝛ filiā si cornu petierit: simili sententie subiacebit. Si seruū ancillam; z inuaserit: triginta siclos argenti dñō dabit: bos uero lapidibus opprimetur. Si quis aperuerit cisternā et foderit: et nō operuerit eā: ceciderit; bos aut asinus i eam: reddet dñs cisterne pretiū iumēti: qđ aut̄ mortuū est: ipsius erit. Si bos alienus bouē alterius uulnerauerit: et ille mortuus fuit: vendent bouem uiuū et diuidēt ꝓciū: tradauet autem mortui inter se dispertient. Si autem sciebat ꝙ bos cornupeta esset ab hesi et nudiustertius: et nō custodiuit eū dñs suus: reddet bouem pro boue: et tradauet integrum accipiet. xxii

Si quis furaꝰ fuit bouē aut̄ ouē: et occiderit uel uenditerit: quinq; boues pro uno boue restituet: z ꝙnq; oues pro una oue. Si effringens fur domū siue suffodiēs fuit inuent⁹: et accepto uulnere mortuꝰ fuit: pcussor nō erit reus sanguis. Qđ si orto sole hoc fecerit: homicidiū patrauit: et ipe morietur. Si non habuerit qđ pro furto reddat: ipe uendabit. Si inuētū fuit apud eū qđ furat⁹ est uiuens: siue bos: siue asinus: siue ouis: duplū restituet. Si leserit quispiā agrū uel uineā et dimiserit iumētū suū ut depascat alienā: quicquid optimū habuerit in agro suo uel in uinea ꝓ damni estimatione restituet. Si egressus ignis inuenerit spinas: z cōprehenderit aceruos frugum

siue stantes legeres in agris: reddet damnū qui ignem succenderit. Si quis cōmendauerit amico pecuniā aut vas in custodiā: et ab eo qui suscepérat furto ablata fuerit: si inuenit fur duplū reddet. Si latet fur: dns domꝰ applicabitur ad deos: et iurabit vt nō extenderit manū in rem pximi sui ad perpetrandā fraudē tam in bouē ꝙ in asino: et ouē: ac vestimēto: et quidqd damnū inferre potest. Ad deos veniet causa vtriusq; et quē illi iudicauerit: duplū restituet pximo suo. Si quis commendauerit pximo suo bouem: asinū: ouem: et oēm iumētum ad custodiā: et mortuū fuit ac debilitatū: aut rapt̄m ab hostibꝫ nullusq; hoc viderit: iusiurandū erit in medio vt nō extenderit manum ad rem pximi sui: suscipietq; dominꝰ iuramentū: et ille reddere non cogetur. Quod si furto ablatū fuit: restituet damnū domino. Si comestū a bestia: deferat ad eum quod occisū est: et non restituet. Qui a proximo suo quicq; horū mutuo postulauerit: et debilitatum aut mortuū fuerit dño nō ꝓsente: reddere compelletur. Quod si in ꝓsentia dñi fuit: non restituet: maxime si conductū venerat pro mercede operis sui. Si seduxerit quis virginem: nec dū desponsatā: dormierit cū ea: dotabit eam: et habebit eā uxorem. Si pater virginis dare noluit: reddet pecuniā iuxta modū dotis: quā virgines accipere consueuerūt. Maleficos non patieris viuere. Qui coit cū iumēto: morte moriat. Qui immolat dijs occidet: ꝑter dño soli. Aduenam non cōtristabis: nec affliges eū. Aduene nat et ipi fuistis i terra egipti. Vidue et pupillo nō nocebitis. Si leserīs eos: vociferabūtur ad me: et ego audiā clamorem eoꝝ: et indignabitur furor meus: percutiāq; vos gladio: et erūt vxores vestre vidue: et filij vri pupilli. Si pecuniā mutuā dederis ꝓpio meo pauperi qui habitat tecū: non urgebis eū quasi exactor: nec vsuris opprimes. Si pignꝰ a pximo tuo acceperis vestimētū: ante solis occasum reddes ei. Ipm enī e solū quo operit indumentū carnis eius: nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauit ad me exaudiā eū: quia misericors sum. Dijs non detrahes: et principi ꝓpli tui non maledices. Decimas et pmicias tuas non tardabis offerre. Primogenitū filioꝝ tuoꝝ dabis michi. De bobꝫ ꝙ et ouibꝫ similiter facies. Septē diebꝫ sit cū matre sua: die octaua reddes eū michi. Viri sancti eritis michi. Carnē que a bestijs fuerit ꝓgustata nō comedetis: sed proijcietis canibꝫ. xxij

Non suscipies vocē mendacij: nec ꝙiuges manū tuā vt pro impio dicas falsum testimoniū. Nō sequeris turbā ad faciendū malū: nec in iudicio ꝑmoꝝ acquiescs sententie: vt a vero deuies. Pauperis ꝙ nō miserebereris in iudicio. Si occurreris bouī inimici tui: aut asino erāt: reduc ad eum. Si videris asinū odientis te: iacere sub onere nō pertransibis: sed subleuabis cū eo. Non declinabis in iudiciū pauperis. Mendaciū fuges. Iustum et iustū nō occides: quia aduersꝰ impiū. Nec accipies munera: q̄ excā excecāt prudentes: et subuertūt verba iustoꝝ. Peregrino molestus nō eris. Scimꝰ enī aduenarū animas: quia et ipi peregrini fuistis in terra egipti. Sex annis seminabis terā tuā: et cōgregabis fruges eius. Anno aut septimo dimittes eā et requiescere facies: vt comedāt pauperes ꝓpli tui: et quidqd reliquū fuit edāt bestie agri. Ita facies in vinea: et in oliueto tuo. Sex diebꝫ operaberis: septima die cessabis: vt requescat bos et asinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue: et aduena. Omnia que dixi vobis custodite: et per nomē ydoꝝ deoꝝ nō iurabitis: nec audiet ex ore vestro. Tribus vicibꝫ p singulos annos michi festa celebrabitis. Solennitatē azimoꝝ custodies. Septem diebꝫ comedetis azima sicut ꝑcepi tibi tempore mensis nouarum: quādo egressus es de egipto. Nō apparebis i cōspectu meo vacuus. Et solennitatē messis ꝓmitioꝝ operis tui: que cūq; seminaueris in agro: solennitatē ipm in exitu anī: quādo congregaueris omnes fruges tuas de agro. Ter in āno apparebit oē masculinū tuū coram dño deo tuo. Nō immolabis sup fermēto sanguinē victime tue: nec remanebit adeps solēnitatis mee usq; mane. Primicias frugū terre tue deferes i domū dñi dei tui. Nō coques hedū in lacte matris sue. Ecce ego mittam angelū meū: qui ꝓcedat te et custodiat in via: et introducat in locū quē ꝑparaui. Obserua eū et audi vocē eius: nec cōtemnas illū: quia nō dimittet cū peccaueris: et ē nomē meū in illo. Quod si audieris vocē eius et feceris oīa que loquor: inimicus ero inimicis tuis: et affligā affligentes te. Precedetq; te angelus meus: et introducet te ad amorreū et cheum et pherezeum: chananeūq; et euneum et iebuseū: quos ego cōteram. Nō adorabis deos eoꝝ: nec coles eos. Non facies opera eoꝝ: sed destrues eos: et cōfringes statuas eoꝝ. Seruietisq; dño deo vrō: et benedicā panibꝫ tuis et aquis: et auferam infirmitatem de medio tui. Non erit infecūda nec sterilis terra tua. Numerū dierū tuoꝝ impleb. Terorē meū mittam in ꝓcursum tuū: et occidā oēm ꝑsonā ad quē ingredieris. Cunctorūq; inimicoꝝ tuoꝝ coā te terga vertam: emittam crabrones prius q̄ fugabūt eueum et chananeū et cheum: antequā introeas. Non eiciam eos a facie tua anno vno: ne terra in solitudinē redigatur: et crescant contra te bestie. Paulatim expellam eos de cōspectu tuo: donec augearis et possideas terā. Ponā aut fines tuos a mari rubro usq; ad mare palestinoꝝ: et a deserto usq; ad fluniū. Tradā in manibꝫ vrīs habitatores terre: et eiciā eos de cōspectu vestro. Nō inibis cū eis fedus: nec cū dijs eoꝝ. Nō habitent in terra tua: ne forte peccare te faciāt i me si cultus dijs eoꝝ: qđ tibi certe erit i scandalū. xxiij

Moysi quoq; dixit. Ascende ad dominū tu et aaron: nadab et abiu: et septuaginta seniores ex israel: et adorabis ꝓcul. Solusq; moyses ascendet ad dñm: et illi non appropiquabūt: nec ꝑsona ascendet cū eo. Venit ergo moyses: et narrauit plebi oīa ba dñi atq; iudicia. Responditq; omis ꝑsona una voce. Omnia verba dñi que locutus est faciem⁹. Scripsit aut moyses uniuersos sermones dñi: et mane consurgens edificauit altare dño ad radices mōtis: et duodecim titulos ꝙ duodecim tribꝫ israel. Misitq; iuuenes de filijs israel: et obtulerunt holocausta: immolauerūtq; victimas pacificas dño: vitulos duodecim. Tulit itaq; moyses dimidiā ptem sanguinis et misit in crateras: ptē aut residuā fudit sup altare. Assumensq; volumē federis: legit audiēte ꝑplo. Qui dixerūt. Omnia que locutus est dominꝰ faciemus: et erimꝰ

obediẽtes. Ille vero sumptũ sanguinẽ respersit ī pplm. Et ait. Iste ẽ sanguis fœderis qđ pepigit dñs vobiscũ: super cunctis sermonibꝫ hijs. Ascendentibꝫ moyses et aaron. nadab et abiu. et lxx ex seniorib⁹ isrl: et viderunt deũ isrl. Sub pedib⁹ eius quasi opus lapidis saphirini: et quasi celũ cũ serenũ est. Nec cõtra ex qui ex eis recesserãt de filijs isrl. misit manũ suã. Viderũtꝫ deũ: et comederunt ac biberunt. Dixit aũt dñs ad moysen. Ascende ad me in montẽ. et esto ibi: dabo tibi duas tabulas lapideas. et legem ac mãdata que scripsi: ut doceas filios isrl. Surrexerũt moyses. et iosue minister ei⁹: ascendentꝫ moyses ī mõtẽ dei. senioribus ait. Expectate hic: donec reũtamꝰ ad vos. Habetis aaron. et hur vobiscũ: si quid natũ fuit questionis referetis ad nos. Cũctꝫ ascendisset moyses. operuit nubes montẽ: et habitauit gloria dñi sup synai tegens illũ nube sex diebꝫ. Septimo aũt die. vocauit eum dñs de medio caliginis. Erat autem species gloriẽ domini quasi ignis ardens super verticem montis: in conspectu filiorũ israhel. Ingressusꝫ moyses medium nebule. ascendit ī montem: et fuit ibi quadraginta diebus. et quadraginta noctibus. xxv.

Locutusꝫ ẽ dñs ad moysen dicẽs. Loqre filijs isrl: ut tollãt michi primicias. Ab oĩi viro qui offert ultro. accipietis eas. Hec sunt autem que accipere debetis. Aurũ et argẽtũ et es. et iacinctũ et purpurã. coccumꝫ bistinctũ et byssum. et pilos caprarũ. et pelles arietũ rubricatas. pelles ianthinas. et ligna sethim: oleũ ad luminaria cõcinnãda: aromata in unguentum. et thimiama ex boni odoris: lapides onichinos et gemmas ad ornandũ ephot et rationale. Faciẽtꝫ michi sanctuariũ. et habitabo ī medio eor. iuxta omnẽ similitudinẽ tabernaculi quod ostendã tibi: et omniũ vasoꝝ ī cultũ eius. Sicꝫ facietis illud. Archã de lignis sethim compingite: cui⁹ longitudo habeat duos et semis cubitos. latitudo cubitũ et dimidiũ. altitudo cubitũ similit ac semissem. et deaurabis eam auro mundissimo intus et foris. Faciesꝫ supra. coronã auream p circuitum. et quatuor circulos aureos. quos pones p iuncturas arche angulos. Duo circuli sint in latere uno. et duo ī altero. Facies ꝙ vectes de lignis sethim. et operies eos auro. Introducesꝫ p circulos. qui sunt in arche lateribꝰ. ut portetur in eis. Qui semꝑ erũt in circulis: nec unq̃ extrahentur ab eis. Ponesꝫ in archa testimoniũ quã dabo tibi. Facies et propitiatoriũ de auro mundissimo. Duos cubitos et dimidium metabit longitudo eius. et cubitũ ac semissem latitudo. Duos ꝙ cherubin aureos et ductiles facies ex utraq; parte oraculi. Cherubin unꝰ sit ī latere uno. et alter in altero. Unusꝫ latus propitiatorij tegãt expãdentes alas. et operientes oraculũ: respicientꝫ se mutuo. versis vultibus in propitiatoriũ. quo operta erit archa: ī qua pones testimoniũ qđ dabo tibi. Inde precipiã et loquar ad te. supra propitiatorio stabis. ac medio duoꝝ cherubin qui erũt super archam testimonij. cuncta que mãdabo per te filijs isrl. Facies et mensam de lignis sethim. habentẽ duos cubitos longitudinis. et in latitudine cubitũ. et ī altitudine cubitũ ac semissem. et inaurabis eam auro purissimo. Faciesꝫ illi labiũ aureum per circuitũ. et ipsi labio coronã intabulatam altam quatuor digitis. et sup illã alteram coronã aureolam. Quatuor quoq; circulos aureos ꝓparabis. et pones eos in quatuor angulis eiusdem mẽse. p singulos pedes. Subter coronã erũt circuli aurei. ut mittant vectes p eos. et possit mensa portari. Ipsos quoq; vectes facies de lignis sethim. et circũdabis auro. ad subuehendã mẽsam. Parabis et acetabula. ac phialas. thuribula et cyathos. in quibꝫ offerenda sunt libamina. ex auro purissimo. et pones sup mensã panes ꝓpositionis in conspectu meo semꝑ. Facies et candelabrũ ductile de auro mundissimo: hastile eius. et calamos. scyphos et spherulas. ac lilia ex ipso procedentia. Sex calami egrediẽtur de lateribus. tres ex uno latere. et tres ex altero. Tres scyphi quasi in nucis modũ p calamos singulos. spherulꝫ simul et lilia. et tres similit scyphi instar nucis ī calamo altero. spherulꝫ simul et lilia. Per hec opꝰ sex calamorũ. q̃ producendi sunt de hastili. In ipso aũt candelabro erũt quatuor scyphi in nucis modũ. spherulꝫ p singulos et lilia. Et spherule sub duobꝰ calamis p tria loca. qui simul ex eis fiũt. procedentes de hastili uno. Et spherule igit̃ et calami ex ipso. erunt uniũsa ductilia ex auro purissimo. Facies et lucernas septem. et ponentas sup cãdelabrũ. ut luceãt ex aduerso. Emunctoria q̃. et ubi ea que emuncta sunt extinguãtur. fiãt de auro purissimo. Omne pond⁹ candelabri cũ uniuersis vasis suis. habebit talentum auri purissimi. Inspice et fac secũdũ exemplar qđ tibi ī monte mõstratũ est. xxvj.

Tabernaculum vero ita facies. Decem cortinas de bysso retorta. et iacincto ac purpura. coccoq; bistincto variatas ope plumarij facies. Longitudo cortine unius habebit viginti octo cubitos: latitudo ẽ⁹ quatuor cubitorũ erit. Unius mensure fient uniusa materia. Quinq; cortine sibi nũgentur mutuo: et alie quinq; nexu simili cohercebũt. Ansulas iacinctinas in lateribus ac summitatibꝰ facies cortinarũ: ut possint inuicẽ copulari. Quinquagenas ansulas cortina habebit in uterq; pte ita insertas. ut ansa contra ansam veniat: et altera altere possit aptari. Facies et quinquaginta circulos aureos. quibus cortinarũ vela iungenda sunt: ut unũ tabernaculũ fiat. Facies et saga cilicina undecim: ad operiendũ tectũ tabernaculi. longitudo sagi unius habebit triginta cubitos: et latitudo ẽ⁹ quatuor. Equa erit mensura sagorũ oĩm. Et quibus quinq; iunges seorsum. et sex sibi mutuo copulabis: ita ut sextũ sagum in fronte tecti duplices. Facies et quinquaginta ansas in ora sagi unius. ut cõiungi cũ altero queat. et quinquaginta ansas in ora sagi alterius. ut cũ altero copulẽ. Facies et quinquaginta fibulas eneas. quibꝰ iũgant ansle. ut unũ ex oĩbus opimentũ fiat. Quod autem superfuit in sagis que pendãt retro. id est unũ sagũ qđ amplius est. ex medietate eius operies tabernaculi posteriora. et cubitus ex una pte pendebit. et alter ex altera. qui plus est in sagoꝝ longitudine. utrinq; latus tabernacli protegens. Facies et opimentũ aliud tecto de pellibus arietũ rubricatis. et sup hec rursum aliud opimentũ de iacinctinis pellibus. Facies et tabulas stantes tabernacli de lignis sethim. q̃ singule denos cubitos in longitudine habeãt. et in latitudine singulos ac semissem. In lateribus tabule. due in cassaturæ

fient: quibꝫ tabula altarꝭ tabule cõne
ctatur. Atrꝫ ī hũc modũ cũcte tabule
parabũtur. Quatꝫ viginti erũt ī latere
meridiano qđ vergit ad austrũ: quibꝫ
quadraginta bases argẽteas fundes:
ut bine bases singulis tabulis ꝑ duos angulos subiciant. In latere ꝫ̃ se
cundo tabernaculi qđ vergit ad aquilonẽ viginti tabule erũt: quadraginta habentes bases argẽteas. Bine bases singulis tabulis supponẽtur. Ad occidentalem vero plagã tabernaculi facies sex tabulas: ⁊ rursũ alias duas. q̃ in angulis erigãtur post vergũ tabernaculi. Erũtꝫ sibi cõiũcte a deorsũ usꝫ ad surſum: et una oĩes compago retinebit. Duabꝫ quoꝫ tabulis que in angulis ponẽde sunt: similis tũctura fuabit. Et cũ sint tabule octo: bases earꝫ argẽtee sedecĩ: duabꝫ basibꝫ ꝑ unã tabulã supputaris. Facies et vectes de lignis sethim quĩꝫ ad cõtinendas tabulas. in uno latere tabernaculi. ⁊ quĩꝫ alios in altero: ⁊ rursũ de numeri ad occidentalẽ plagã: qui mittũr ꝑ medias tabulas: a sũmo usꝫ ad sũmũ. Ipsaꝫ tabulas deaurabis: ⁊ fundes in eis ãnulos aureos per quos vectes tabulata cõtinẽãr: quos opies laminis aureis. Et trigies tabernaculũ: iuxta exemplar qđ tibi in mõte mõstratũ est. Facies ⁊ velũ de iacinctho ⁊ purpura. coccoꝫ bistincto. et bisso retorta. opere plumario. et pulcra varietate conteꝛũ: quod appendes ante quatuor columnas de lignis sethim: q̃ ipse: quidem deaurate erũt. et habebũt capita aurea. et bases argẽteas. Inferetur autem velũ per circulos: intra qđ ponesarcham testimonij: ⁊ quo sanctuariũ. ⁊ sanctuarij sanctuaria dividet. Ponesꝫ propiatoriũ sup archam testimonij. in sancta sanctoꝛ: mensamꝫ extra velum: ⁊ cõtra mẽsam candelabrũ in latere tabernaculi meridiano. Mensa autem stabit ī ꝓe aquilonis. Facies ⁊ cortinas in introitu tabernaculi. de iacintho et purpura. coccoꝫ bistinctho. et bisso retorta opꝫ plumario: et quinꝫ columnas deaurabis ligneꝫ sethim. aureq̃ quas ducetur cortinas: quarꝫ erunt capita aurea. ⁊ bases ene. xxvij

Facies et altare de lignis sethim. quod habebit quĩꝫ cubitos in longitudine: ⁊ totidẽ in latitudine id est quadrũ: et tres cubitos in altitudine. Cornua autẽ ꝫ quatuor angulos ex ipso erũt: et opies illud ere. Faciesꝫ in usus eius leberes ad suscipiendos cineres: et forcipes. atꝫ fuscinulas. ⁊ ignium receptacla. Omnia vasa ex ere fabricabis. Craticulamꝫ in modũ cribri ereum: ꝫ cui⁹ quatuor angulos erũt quatuor ãnuli enei. quos ponesꝫ subter areolã altaris. Erũtꝫ cratícula usꝫ ad altaris medium. Facies ⁊ vectes altaris de lignis sethim duos. quos operies laminis eneis. et induces ꝫ circulos: eruntꝫ ex utroꝫ latere altaris ad portandũ. Non solidũ sed inane ⁊ rasũ intrinsecus facies illud: sicut tibi in monte mõstratũ est. Facies et atrium tabernaculi: in cui⁹ australi plaga contra meridiẽ: erũt tentoria de bisso retorta. Centũ cubitoꝝ unũ latus tenebit i longitudine: et columnas viginti cũ basibꝫ totidẽ eneis: que capita cũ celaturis suis habebũt argẽtea. Similiter ⁊ in latere aquilonis. per longũ erunt tentoria centum cubitoꝝ: columne viginti. et bases ene totidẽ numeri: et capita earꝫ cũ celaturis suis argẽtea. In latitudine vero atrij qđ respicit ad occidentẽ erũt tentoria ꝓ qui quaginta cubitoꝝ: ⁊ columne decem bases totidem. In ea quoꝫ atrij latitudine que respicit ad orientẽ quinquaginta cubiti erũt: in quibꝫ quindecim. cubitoꝝ tentoria latere uno deputabuntur columneꝫ tres. ⁊ bases totidẽ: et ī latere altero erũt tentoria cubitoꝝ octodecim. columne tres. et bases totidem. In introitu vero atrij. fient tentoriũ. cubitoꝝ viginti. ex iacintho et purpura. coccoꝫ bistincto et bisso retorta: opꝫ plumario. Columnas habebit ĩpsaꝝ: cũ basibꝫ totidẽ. Omnes columne atrij ꝫ circuitũ. vestite erũt argenteis laminis: capitibꝫ argenteis: et basibꝫ eneis. In lõgitudine occupabit atriũ cubitos centũ: in latitudine quinquaginta. Altitudo quĩꝫ cubitoꝝ erit: sicut de bisso retorta: et habebit bases eneas. Cũcta vasa tabernaculi ī omnes usus. ⁊ cerimonias. tam paxillos eiꝰ qđ atrij. ex ere facies. Precipe filijs israhel. ut afferant tibi oleum de arboribus olivarũ purissimũ. pilosꝫ conquisũ: ut ardeat lucerna semꝑ in tabernaculo testimonij extra velum quod oppansũ est testimonio: et collocabũt eã aaron et filij eiꝰ. ut usꝫ mane luceat coram dño. Perpetuus erit cultꝰ per successiones eorum coram filijs israhel. xxviij

Applica quoꝫ ad te aaron fratrẽ tuũ cũ filijs suis de medio filiorꝫ israhel. ut sacerdocio fungantur michi aaron. nadab. ⁊ abiu. eleazar. ⁊ ythamar: faciesꝫ vestes sanctas. aaron fratri tuo in glam et decorẽ. Et loqueris cunctis sapientibus corde. quos repleui spiritu prudẽtie: ut faciãt vestes aaron fratri tuo ī glam et decorem: quibus sanctificatꝰ ministret michi. Hec aute erũt vestimẽta que facient. Rationale ⁊ superhumerale: tunicã ⁊ linteã tiaram: cidarim. et baltheũ. Facient fratri tuo aaron. et filijs eius vestimẽta sancta: ut sacerdocio fungantur michi. Accipient autẽ aurum et iacinctũ et purpuram coccoꝫ bistinctum et bissum. Facient autẽ superhumerale de auro ⁊ iacintho et purpura coccoꝫ bistincto et bisso retorta: opere polimito. Duas oras iunctas habebit in utroꝫ latere summitatũ: ut ī unũ redeant. Ipsa quoꝫ textura et cũcta operis varietas erit ex auro ⁊ iacintho ⁊ purpura: coccoꝫ bistincto ⁊ bisso retorta. Sumesꝫ duos lapides onichinos. et sculpes in eis noĩa filiorꝫ israhel: sex nomina in lapide uno. ⁊ sex reliqua ī altero iuxta ordinẽ natiuitatis eorũ. Opere sculptoris. et celatura gemmarij. sculpes eos nominibꝫ filiorꝫ israhel. inclusos auro atꝫ circumdatos: et ponesꝫ in utroꝫ latere superhumeralis. memoriale filijs israhel. Portabitꝫ aaron nomina eorꝫ coram dño sup utrũqꝫ humerũ: ob recordationem. Facies et uncinos ex auro: et duas catenulas auri purissimi sibi invicem cohærentes: quas inseres uncinis. Rationale quoꝫ iudicij facies opere polimito iuxta texturã superhumeralis: ex auro iacintho. et purpura coccoꝫ bistincto ⁊ bisso retorta. Quadrangulũ erit et duplex. Mensuram palmi habebit. tam in longitudine q̃ in latitudine: ponesꝫ in eo quatuor ordines lapidũ. In primo versu erit lapis sardius. et thopasius et smaragdus. In secũdo carbunculus ⁊ saphir⁹ et iaspis. In tercio. ligurius achates. et amethistus. In quarto crisolitus. onichin⁹ et beryllus. Inclusi auro erũt p ordines suos: habebũtꝫ nomina filiorꝫ israhel. Duodecim nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus

singulos: per duodecim tribus. Facies
i rationali racemas sibi invicē cohæren-
tes: de auro purissimo. et duos anu-
los aureos quos pones in utraq; ra-
tionalis summitate: racemisq; aureis
iunges anulis qui sunt in marginī-
bus eius: et ipsaq; racemaq; extrema duo-
bus copulabis vnūsq; in utroq; la-
tere suphumeralis quod rationale re-
spicit. Facies q duos anulos aureos.
quos pones i sūmitatibus rationalis.
et in horis que respiciunt suphu-
meralis q posteriora eius aspiciunt:
necnon et alios duos anulos aure-
os: qui ponendi sunt in utroq; latere
suphumeralis deorsum quod respicit
contra faciem iuncture inferioris. ut a
pari possit cum suphumerali q stringa
rationale anulis suis cū anulis
suphumeralis. vitta iacinctina: ut
maneat iūctura fabrefacta q a se inui-
cem rationale et suphumerale nequeant
separari. Portabitq; aaron nomina filiorū
israhel in rationali iudicij sup pectus su-
um quando ingredietur sanctuarium:
memoriale coram dño iugiter. Pones
autem in rationali iudicij doctrinam
et veritatem. que erūt in pectore aaron
quando ingredietur coram dño: et gesta-
bit iudicium filiorū israhel in pectore suo in
conspectu dñi semp. Facies q tunicā su-
phumeralis totā iacinctinā: in cuius
medio supra erit capitium q ora in gy-
rum eius textilis. sicut fieri solet in ex-
tremis vestiū partibus: ne facile rum-
pat. Deorsum vero ad pedes eiusdem
tunice per circuitū quasi malapunica
facies de iacincto et purpura et cocco
bistinto et bisso retorta. mixtis in me-
dio tintinnabulis: ita ut tintinnabulum sit
aureū et malūpunicū: rursumq; tintin-
nabulū aliud aureū et malūpunicū.

Et vestiet ea aaron in officio ministe-
rij: ut audiatur sonitus quando in-
gredit q egredit sanctuariū in conspectu
dñi: et non moriat. Facies et laminā
de auro purissimo: i qua sculpes opus
celatoris sanctum domino. ligabisq; ea vitta iacinctina: et erit sup thya-
ram immineās fronti pontificis. Por-
rabitq; aaron iniquitates eorū que
obtulerint et sanctificaverūt filij israhel: i cunctis muneribus et donariis
suis. Erit aut lamina semp in fronte
eius: ut placatus sit eis dñs. Intexesq;
munditā byssi: et thyaram byssinā faci-
es et balcheū opus plumarij. Porro fi-
lijs aaron tunicas lineas parabis et
baltheos. ac thyaras in glām et decō-
rem: vestiesq; his omnibus aaron fra-
trem tuum. et filios eius cum eo et sanc-
tuariū cōsecrabis mihi: sanctificabisq;
illos. ut sacerdotio fungantur michi.
Facies et femoralia linea ut operiant
carnē turpitudinis sue. a renibus usq;
ad femora: et vtentur eis aaron et fi-
lij eius quādo ingredientur tabernaculū
testimonij. vel quādo appropinquāt
ad altare ut ministrent in sanctuario:
ne iniquitatis rei moriantur. Legitī-
mum semp eternum erit aaron et se-
mini eius post eum.

Hec q hoc facies: ut michi i sacerdo-
tio consecrent. Tolle vitulū de ar-
mento. et arietes duos immaculatos:
panesq; azimos. et crustula absq; fer-
mento. q conspersa sunt oleo: lagana q
azima. oleo lita. De similā triticea
cūcta facies. et posita i canistro offeres:
vitulū aut et duos arietes. et aaron ac
filios eius applicabis ad ostiū tabernā-
culi testimonij. Cūq; lauceris pariter cū
filijs suis aqua. indues aaron vesti-
mentis suis. id est linea et tunica. et

suphumerali. et rationali quod con-
stringes baltheo: et pones thyaram
in capite eius. q laminā sanctam sup
thyaram. et oleum unctionis fundes
sup caput eius: atq; hoc ritu consecra-
bitur. Filios quoq; illius applicabis
et indues tunicis lineis: cingesq; bal-
theo. aaron scilicet q liberos eius. q im-
pones eis mitras: erūtq; sacerdotes mi-
chi religione perpetua. Postq; initiave-
ris manū eor: applicabis et vitulū co-
ram tabernaculo testimonij. Imponēt-
q; aaron et filij eius manū sup caput
illius. q mactabis eū in conspectu dñi:
iuxta ostiū tabernaculi testimonij: sum-
ptumq; de sanguine vituli. ponet sup
cornua altaris digito tuo: reliquum
aut sanguinē fundes iuxta basim eius.
Lunes et adipē totū q operit intrini-
ca. q reticulū iecoris. ac duos renes. et
adipē q sup eos ē. et offeres incensum
sup altare: carnes vero vituli et corii
et fimū combures foris extra castra: eo
q̄ pro peccō sit. Vnū q; arietē sumes.
sup cuius caput ponent aaron q filij
eius manus: quē cū mactaueris: col-
les de sanguine eius et fundes circa alta-
re: ipm autem arietē secabis in frusta:
lotaq; intestina eius q pedes pones sup
cōsilas carnes. et sup caput illius: et
offeres totū arietē i incensū super alta-
re. Oblatio est dño: odor suauissimus
victime dñi. Tolles quoq; arietē alte-
rum: sup cuius caput aaron q filij eius
ponent manus. Quē cum immolaue-
ris. sumes de sanguine eius. q pones
sup extremū auricule dextere aaron et fi-
lioꝝ eius. et super pollices manus eor
ac pedis dextri: fundesq; sanguinē sup
altare q circuitū. Cūq; tuleris de san-
guine q̄ est sup altare. et de oleo unctī-
onis: asperges aaron et vestes eius.
filios q vestimēta eorū. Consecratisq;
ipis et vestibus. colles adipē de arietē
q caudam q arūnā que opit vitalia
ac reticulū iecoris. et duos renes atq;
adipem q sup eos ē. armūq; dextrū eo
quod sit aries cōsecrationis: cortāq;
panis vnius. crustulam conspersam
oleo. laganū de canistro azimorum
quod positū est i cōspectu dñi: ponesq;
omnia super manus aaron et filiorū
eius. q sanctificabis eos. eleuans coram
domino. Suscipiesq; universa de mani-
bus eor et incendes sup altare in holo-
caustū: odorem suauissimū in cōspectu
dñi: quia oblatio ei⁹ est. Lumes quoq;
pectusculū de ariete quo initiat⁹ est aa-
ron: sanctificabisq; illud eleuatū coram
dño: et reddet in partē tuā. Sanctifica-
bisq; et pectusculum cōsecratū et armum
quē de ariete separasti. quo initiat⁹ est
aaron et filij eius: redentq; in partem
aaron q filioꝝ eius iure perpetuo a filijs
israhel: quia primitiua sūt et initia de
victimis eor pacificis que offeruntur dño.
Vestem autē sanctam qua utetur aa-
ron. habebūt filij eius post eum. ut un-
gant in ea: et cōsecrentur manus eor.
Septē diebs utetur illa qui pontifex p
tempore fuerit constitutus de filijs eius: et q̄
ingredietur tabernaculum testimonij ut
ministret in sanctuario. Arietem autē
consecrationis tolles: et coques car-
nes eius i loco sancto: quibs vescetur
aaron et filij eius. Panes quoq; qui
sunt i canistro. in vestibulo tabernacli
testimonij comedent. ut sit placabile
sacrificiū: et sanctificent offerentiū ma-
nus. alienigena non vescetur ex eis:
quia sancti sunt. Quod si remanserit
de carnibus cōsecratis siue de panibs
usq; mane: combures reliquias igni
nō comedentur: quia sanctificata sūt.

Unia que p̄cipio tibi facies super aaron et filijs eius. Septem diebus consecrabis manus eorū: et vitulū p̄ peccato offeres p̄ singulos dies ad expiandum. Mundabisq; altare cum immolaueris expiationis hostiā: et unges illud in sanctificationē. Septem diebus expiabis altare et sanctificabis: et erit sanctū sanctoꝝ. Omnis qui tetigerit illud sanctificabit̄. Hoc ē quod facies ī altari. Agnos āniculos duos p̄ singulos dies iugiter unū agnum mane et alterū vespere: decimā partem similæ conspersæ oleo tunso quod habeat mensuram quartam partē hin: et vinū ad libandū eiusdem mensuræ ī agno uno. Alterū vero agnū offeres ad vesperā · iuxta ritū matutine oblationis: ī iuxta ea q̄ diximus ī odorem suauitatis. Sacrificiū dño deo ē oblatione yetua in generationes vestras ad ostiū tabernacli testimonij coram dño: ubi constituam ut loquar ad te. Ibiq; p̄cipiam filijs israhel: et sanctificabitur altare in gloria mea. Sanctificabo et tabernaculū testimonij cum altari · et aaron cum filijs suis: ut sacerdotio fungantur michi. Et habitabo ī medio filioꝝ israhel · eroq; eis deus: et scient quia ego dñs deus eorum qui eduxi eos de terra egipti · ut manerem inī illos: ego dñs deus ipsoꝝ. xxx

Facies quoq; altare ad adolendū thymiama de lignis sethim: habens cubitū longitudinis · et alterum latitudinis · et quadrangulū: ī duos cubitos ī altitudine. Cornua ex ipso p̄cedent: ex quibus illud auro purissimo tam cratīam eius quā parietes per circuitū et cornua. Facies q; ei coronā aureolā per gyrū: et duos anulos aureos sub corona p̄ singula latera: ut mittātur in eos vectes · et altare portentur. Ipsos quoq; vectes facies de lignis sethim: et inaurabis. Ponesq; altare contra velum quod ante archā pactī testimonij · ubi propitiatorium quo tegitur testimoniū · ubi loquar tibi: et adolebit incensum super eo aaron suaue fragrans. Mane quando ornabit lucernas · incendet illud: et quando collocat eas ad vesperū vret thymiama sempiternū coram dño in generationes vestras. Non offeretis super eo thymiama cōpositionis alterius: nec oblationem et victimā · nec libabitis. Et deprecabitur aaron super cornua eius semel p̄ annū · ī sanguine quod oblatū est p̄ peccato: et placabit super eo in generationibus vestris. Sanctum sanctoꝝ erit dño. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Quando sumis summā filioꝝ israhel iuxta numerū dabūt singuli p̄cium pro animabus suis dño: ī non erit plaga in eis cum fuerint recensiti. Hoc aut̄ dabit omnis qui transit ad nomē: dimidium sicli iuxta mensurā templi. Siclus viginti obolos habet. Media pars sicli offeretur dño. Qui habet̄ ī numero a viginti annis et supra dabit p̄cii. Diues nō addet ad medium sicli: et pauper nichil minuet. Susceptamq; pecuniā que collata est a filijs israhel · trades in usus tabernaculi testimonij · ut sit monimentum eorum coram dño: et placeat animabus eoꝝ. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Facies ī labium eneum cū basi sua ad lauandum: ponesq; illud inter tabernaculum testimonij et altare. Et missa aqua lauabūt ī ea aaron et filij ei⁹ manus suas ac pedes: quādo ingredi furi sunt tabernaculum testimonij · et quando accessuri sunt ad altare · ut

offerant in eo thymiama dño: ne forte moriant̄. Legitimū sempiternū erit ipsi · ī semini eius · p̄ successiones. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Sume tibi aromata · prime mirre et electe quingentos siclos · et cinnamomi medium idest ducentos quinquaginta siclos: calami similer ducentos quinquaginta siclos · casie aut quīgēt̄os siclos in pondere sanctuarij: olei de oliueti mensuram hin. Facies q; unctionis oleum sanctum · unguentū compositum opere unguentarij: et unges ex eo tabernaculum testimonij · et archam testamenti · mēsamq; cum vasis suis · candelabrū ī vasa eius altaria thymiamatis et holocausti · et uniuersa supellectilem que ad cultum eorum pertinet: sanctificabis q; omnia · et erunt sancta sanctoꝝ. Qui tetigerit ea sanctificabit̄. Aaron et filios eius unges: sanctificabis q; eos ut sacerdotio fungantur michi. Filijs quoq; israhel dices. Hoc oleum unctionis sanctū erit michi ī generationes vestras. Caro hominis nō unget̄ ex eo: ī iuxta compositionē eius non facies aliud quia sanctificatū est: et sanctum erit vobis. Homo quicunq; tale compositum · et dederit ex eo alieno: exterminabitur de populo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume tibi aromata · stacten · et onicham · galbanum huic odoris · ī thus lucidissimū: equalis ponderis cūctis omnia. Facies q; thymiama cōpositū opus unguentarij mixtū diligēter · ī purum · ī sanctificatione dignissimū. Cūq; in tenuissimū pulueren minueris · ponesq; ex eo coram tabernaculo testimonij · in quo loco apparebo tibi. Sanctū sanctorum erit vobis thymiama. Talem compositionem non facietis in usus vōs: quia sanctū ē dño. Homo qui quicunq; fecerit similē ut odore illius perfruatur: peribit de populis suis. xxxi

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui beseleel ex nomine filiū huri filij hur de tribu iuda: et impleui eum spiritu dei · sapientia ī intelligētia et scientia: in omni opere ad excogitandum quicquid fabrefieri potest ex auro et argento et ere · marmore · ī gemmis · ī diuersitate lignoꝝ. Dedīq; ei ioēū ooliab filium achisamech: de tribu dan. Et in corde omnis eruditi posui sapientiam · ut faciant cuncta que p̄cepi tibi: tabernaculum fœderis · et archam testimonij ī propitiatorium q̄ sup eam est: et cuncta vasa tabernaculi · mensamq; et vasa eius · candelabrū purissimū cū vasis suis: et altaria thymiamatis ī holocausti · cū vasa vasa eorū: labiū cum basi sua: vestes sanctas in ministerio aaron sacerdotis et filijs eius ut fungant̄ officio suo in sacris: oleum unctionis · ī thymiama aromatū in sanctuario. Omnia que precepi tibi facient. Et locutus ē dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Videte ut sabbata mea custodiatis: quia signū ē inter me ī vos in generationibus vestris: ut sciatis quia ego dñs q̄ sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sanctum enī est vobis. Qui polluerit illud · morte morietur. Qui fecerit opus ī eo · peribit anima illius de medio pop̄li sui. Sex diebus facietis opus · in die septimo sabbatum est: requies sancta domino. Omnis qui fecerit opus in hac die · morietur. Custodiant filij israhel sabbatum · et celebrent illud in generationibus suis. Pactum est sempiternū inter me et filios israhel: signumq; perenne.

Sex enim diebus dominus fecit celū
et terram: et in septimo ab omni opere
cessauit. Deditq; dūs moysi com-
pletis huiusmodi sermonibus i mon-
te synai duas tabulas testimonij lapi-
deas: scriptas digito dei. xxxij

Videns autē plus q̄ moram fa-
cere moyses descendendi de mon-
te: congregatus aduersus aaron dixit.
Surge: fac nobis deos qui nos pre-
cedant. Moysi enī viro huic qui nos
eduxit de terra egipti: ignoramus quid
acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tol-
lite inaures aureas de uxorū filiorū
q̄ filiarū uestrarū auribus: et afferte ad
me. Fecit plus que iusserat: deferens
inaures ad aaron. Quas cum ille ac-
cepisset formauit opere fusorio: et fecit
ex eis vitulum conflatilem. Dixerūtq;.
Isti sūt dii tui israhel: qui te eduxerunt
de terra egipti. Quod cum vidisset aa-
ron edificauit altare coram eo: et preco
nis voce clamauit dicens. Eras sole-
nnitas dūi e. Surgentesq; mane ob-
tulerūt holocausta et hostias pacifi-
cas: et sedit plus manducare et bibere: et
surrexerunt ludere. Locutus est autem
dūs ad moysen dicēs. Vade descende:
peccauit plus tuus quē eduxisti de ter-
ra egipti. Recesserūt cito de via quam
ostendisti eis. Fecerūq; sibi vitulum
conflatilem et adorauerunt: atq; im-
molantes ei hostias dixerūt. Isti sūt
dii tui israhel: qui te eduxerunt de ter-
ra egipti. Rursumq; ait dominus ad
moysen. Cerno q̄ plus iste durę ce-
uicis sit. Dimitte me ut irascat furor
meus contra eos et deleā eos: faciāq;
te in gentem magnam. Moyses autē
orabat dūm deum suum dicens. Cur
dūe irascit furor tuus contra plum tu
um quem eduxisti de terra egipti: in
fortitudine magna et in manu robu-
sta? Ne quaso dicāt egiptij: callide edu-
xit eos ut interficeret i montibus: et delere
e terra. Quiescat ira tua: et esto placa-
bilis sup nequitia plī tui. Recordare
abrahām et ysaac et israel seruoz tuoz:
quibus iurasti per temetipsum dicēs.
Multiplicabo semen vestrum sicut stel-
las celi: et uniuersam terram hanc de
qua locutus sum dabo seminī vestro:
et possidebitis eam semp. Placatusq;
est dūs: ne faceret malum quod locu-
tus fuerat aduersus plum suū. Et reuer-
sus est moyses de mōte: portans du-
as tabulas testimonij in manu sua
scriptas vtraq; parte: et factas opere
dei. Scriptura quoq; dei erat sculpta
in tabulis. Audiens autem iosue tu-
multū ppli vociferātis: dixit ad moy-
sen. Vlulatus pugne audit in castris.
Qui respōdit. Non est clamor adhor-
tantiū ad pugnam: neq; vociferatio
compellentiū ad fugam: sed vocē can-
tantium ego audio. Cūq; appropin-
quasset ad castra vidit vitulū et cho-
ros: iratusq; valde proiecit de manu ta-
bulas: et cōfregit eas ad radicē montis.
Arripiensq; vitulum quē fecerant
cōbussit et contriuit usq; ad pulueren:
quem sparsit in aquam: et dedit ex ea
potū filijs isral. Dixitq; moyses ad aa-
ron. Quid tibi fecit hic plus: ut indu-
eres super eum peccatū maximū? Cui
ille respōdit. Ne irascaţ dūs meus.
Tu enī nosti plum istum q̄ pronus sit
ad malū. Dixerunt michi. Fac nobis
deos qui nos precedant. Huic enim
moysi qui nos eduxit de terra egipti:
nescimus quid acciderit. Quibus ego
dixi. Quis vestrū habet aurū? Tulerūt
et dederūt michi: et proiecī illud i ignē:
egressusq; est hic vitulus. Videns ego

moyses plum quod esset nudatus: spo-
liauerat enim eū aaron propter ignomi-
niam sordis: et inter hostes nudū con-
stituerat: et stans in porta castrorum
ait. Si quis ē dūi iungat michi. Con-
gregatiq; sunt ad eum oēs filij leui.
Quibus ait. Hec dicit dūs deus isral.
Ponat vir gladiū sup femur suum.
Ite et redite de porta usq; ad portam
per medium castroz: et occidite vnus-
quisq; fratrem suū et amicū et pximū
suum. Fecerūtq; filij leui iuxta sermo-
nem moysi: ceciderūtq; in die illo qua-
si triginta milia hominū. Et ait
moyses. Consecrastis manus vestras
hodie dūo: vnusquisq; in filio et fra-
tre suo: ut detur vobis benedictio. Fa-
cto autē altero die locutus est moyses
ad plum. Peccastis peccatū maximū.
Ascendā ad dūm: si quo modo oem
quiuero deprecari p scelere vestro. Reue-
rsusq; ad dūm ait. Obsecro dūe: pecca-
uit plus iste peccatū maximū: fecerūt
sibi deos aureos. Aut dimitte eis
hanc noxam: aut si non vis: dele me
de libro tuo quem scripsisti. Cui rndit
dūs. Qui peccauerit michi: delebo eū
de libro meo. Tu autē vade: et due plm
istū quo locut⁹ sum tibi. Angelus au-
tem meus p̄cedet te. Ego autē i die vlti-
onis visitabo et hoc peccatū eoz. Per-
cussit autē dominus plm pro reatu
vituli: quē fecerat aaron. xxxiij

Locutusq; est dūs ad moysen di-
cens. Vade et ascende de loco istu
tu et plus tuus quem eduxisti de terra
egipti: i terram quā iurauī abrahā ysa-
ac et iacob: dicēs semini tuo dabo
eam: et mittā p̄cursorem tui angelum
ut eiciam chananeū et amorreum: et
hetheum et pherezeum: et eueum et iebu
seum: et ires in terram fluentē lacte et
melle. Non enī ascendam tecū: quia
plus dure ceruicis es: ne forte dispe-
dam te i via. Audiensq; plus sermo-
nem hūc pessimū luxit: et nullus ex mo-
re indutus est cultu suo. Dixitq; dūs
ad moysen. Loquere filijs isral. Popu-
lus dure ceruicis es: si semel ascendam i
medio tui et delebo te. Iam nūc depo-
ne ornatū tuum: ut sciam quid faciā
tibi. Deposuerunt ergo filij isral ornā-
tum suū a mōte oreb. Moyses quoq;
tollēs tabernaculū tendebat extra castra
procul: vocabatq; nomē eius taberna-
culum federis. Et oīs plus qui ha-
debat aliquā questionem egrediebat
ad tabernaculum federis extra castra.
Cūq; egrederetur moyses ad taberna-
culum surgebat vniuersa plebs et sta-
bat vnusquisq; i ostio pauilionis sui:
aspiciebāq; tergū moysi donec ingre-
deretur tentorium. Ingresso autē illo
tabernaculum federis descendebat co-
lumna nubis et stabat ad ostium: lo-
quebaturq; dūs cum moyse: cernenti-
bus vniuersis ex colūna nubis stare
ad ostiū tabernaculi. Stabantq; ipi
et adorabant p fores tabernaculorū
suoz. Loquebatur autē dūs ad moy-
sen facie ad faciē sicut soler loqui ho-
mo ad amicū suū. Cumq; ille reuerte-
ret in castra: minister eius iosue filius
nun puer nō recedebat de tabernaculo.
Dixit autē moyses ad deum precipis
ut educam plum istum: et nō indicas
michi quem missurus sis mecum: pre-
sertim cū dixeris: noui te ex nomine: et
inuenisti gratiā coram me. Si ergo in
uenī gratiā in conspectu tuo: ostende
michi faciē tuā: ut sciam te: et inueniā
gratiā ante oculos tuos. Respice plum
tuum gentem hanc. Dixitq; deus. Fa-
cies mea p̄cedet te: et requiem dabo tibi.

Et ait moyses. Si non tuipse precedas: ne educas nos de loco isto. In quo enim scire poterimus ego z pplus tuus inuenisse nos gratiã in cõspectu tuo nisi ambulaueris nobiscũ: ut glorificemur ab oĩĩbz pplis qui habitãt sup terram? Dixit aũt dñs ad moysen. Et uerbũ istud quod locutus es faciã. Inuenisti enim graciam coram me: z tipsum nouit ex nomine. Qui ait. Ostende michi gloriam tuam. Cũdit. Ego ostendam omne bonum tibi: z vocabor in nomine dñi coram te: et miserebor cui voluero: z clemẽs ero i quẽ michi placuerit. Rursũz ait. Nõ poteris videre faciẽ meã. Nõ enĩ videbit me homo et viuet. Et rursũ. Ecce inquit ẽ locꝰ apud me: et stabis supra petram. Cũz transibit gloria mea: ponam te in foramine petre: et protegam dextera mea donec transeã. Tollãz manũ meam: z videbis posteriora mea: faciẽ autẽ meã videre nõ poteris. XXXIIII

Ar deinceps pfide ait tibi duas tabulas lapideas instar priorũ: z scribã sup eas verba q habuerũt tabule quas fregisti. Esto paratus mane: ut ascendas statim in montem synai: stabisq mecũ sup verticẽ mõtis. Nullus ascendat tecum: nec videatur quispiã per totum montem: boues quoq et oues non pascantur contra. Excidit ergo duas tabulas lapideas: quales antea fuerant: et de nocte consurgens ascendit in montem synai: sicut preceperat ei dñs: portans secum duas tabulas. Cũz descendisset dñs p nubẽ: stetit moyses cum eo: inuocãs nomẽ dñi. Quo trãseunte coram eo ait. Dominator dominus deus: misericors et clemens: patiens et multe misericordie: et verus: qui custodis misericordiam in milia: qui aufers iniquitatem z scelera atq peccata: nullusq aput te per se innocens est: qui reddis iniquitatem patrum filijs ac nepotibus in tertiã et quartã progenie. Festinusq moyses curuatus est pronus in terram: z adorans ait. Si inueni gratiã i conspectu tuo domine: obsecro ut gradiaris nobiscum: pplus enim durę ceruicis est: ut auferas iniquitates nostras atq peccata nrasq possideas. Respondit dñs. Ego inibo pactum uidentibus cunctis: signa faciam: que numq visa sunt sup terram: nec in ullis gentibz: ut cernat pplus iste in cuius es medio opus dñi horribile quod facturus sum. Obserua cuncta que hodie mandau tibi. Egoipse eiciam ante faciem tuã amorreum et chananeum et cetheum: pherezeum quoq et eueum et iebuseũ. Caue ne unquam cũ habitatoribus terre illi? iungas amicicias: que tibi sint in ruinam: sed z aras eoz destrue et confringe statuas: lucosq succide. Noli adorare deũ alienũ. Dominus zelotes nomen eius: deus ẽ emulator. Ne ineas pactum cũ hominibz illius regionũ: ne cũ fornicati fuerint cũ diis suis: et adorauerint simulacra eorũ: vocet te quispiam: ut comedas de immolatis. Nec uxorẽ de filiabz eorũ accipies filijs tuis: ne postq ipse fuerint fornicate: fornicari faciant in deos suos filios tuos. Deos conflatiles nõ facies tibi. Solemnitatẽ azimorum custodies. Septem diebus uescris azimis: sicut precepi tibi i tempore mensis nouorũ. Mense enim uerno temporis egressus es de egipto. Omne qđ aperit uuluam generis masculini: meũ erit. De cunctis animantibz tam de bobꝰ qđ de ouibus meũ erit. Primogenitũ

asini redimes que. Si autem nec precium pro eo dederis: occidẽ. Primogenitum filiorũ tuoz redimes: nec apparebis i cõspectu meo vacuus. Sex diebz operaberis: die septimo cessabis arare et metere. Solemnitatem ebdomadaz facies tibi: in primicijs frugum messis tue triticee: et solemnitatem quando redeunte anni tempore cuncta cõdunt. Tribus temporibz anni apparebit omne masculinũ tuũ: in cõspectu omnipotentis dñi dei israhel. Cum enĩ eiecero gentes a facie tua: et dilatauero terminos tuos: nullus insidiabit terre tue: ascendente te: et apparente in conspectu dñi dei tui: ter in anno. Nõ immolabis sup fermẽto sanguinẽ hostie mee: nec reliquiet mane de victimis solemnitatis phase. Primicias frugũ terre tue offeres i domo dñi dei tui. Nõ coques hedum in lacte matris sue. Dixitq dominus ad moysen. Scribe tibi verba hec: quibus et tecum et cum israhel pepigi fedus. Fuit ergo ibi cũ domino moyses quadraginta dies et quadraginta noctes: panem non comedit et aquam nõ bibit: et scripsit in tabulis verba federis decem. Cũz descenderet moyses de mõte synai: tenebat duas tabulas lapideas testimonij: et ignorabat q cornuta esset facies sua: ex consortio sermonis dñi. Videntes aũt aaron et filij israhel cornutam moysi faciẽ timuerũt: pre accedere. Vocatiq ab eo reuerti sunt: tam aaron q principes synagoge. Et postq locutus est ad eos: venerunt ad eum reliq omnes filij israhel. Quibz precepit cuncta que audierat a dño in mõte synai. Impleuitq sermonibz: posuit velamen super faciem suã. Quod ingressus ad dñm et loquẽs cũ eo: auferebat donec egrederet: et nunc loqueret ad filios israhel omnia que sibi fuerant imperata. Qui videbant faciem egredientis moysi esse cornutã: sed operiebat rursus ille faciẽ suã: si quãdo loqueret ad eos. XXXV

Igitur congregata omni turba filioz israhel: dixit ad eos. Hec sunt que iussit dominꝰ fieri. Sex diebz facietis opus. Septimꝰ dies erit vobis sanctꝰ: sabbatum et requies dñi. Qui fecerit opus in eo: occidetur. Non succendetis ignem in omnibz habitaculis uestris per diem sabbati. Et ait moyses ad omnem catervam filioz israhel. Iste est sermo quẽ precepit dñs dicens. Separate aput vos primicias dño. Omnis voluntarius z puro animo offerat eas domino. Aurum et argentum et rasilem et purpurã: coccũz bisinctũ et byssum: pilos caprarũ: pelles arietum rubricatas et iacinctinas: ligna setthim: et oleum ad luminaria conficienda: z ut conficiatur unguentum et thymiama suauissimũ: lapides onichinos et gemmas: ad ornatũ superhumeralis z racionalis. Quisquis vero sapiens est: veniat et faciat qđ dominus imperauit: tabernaculum: scilicet z tectum eius atq operimentũ: anulos z tabulata cũ vectibz: paxillos z bases: archam z vectes: propiatoriũ: z velum quod ante illud appendit: mensã cũ vasis: et vasis: z propositionis panibz: candelabrũ ad luminaria sustinenda: vasa illius et lucernas: et oleum ad nutrimenta ignis: altare thymiamatis: et vectes: z oleũ unctionis z thymiama de aromatibz: rectoriũ ad ostiũ tabernaculi: altare holocausti et craticulam eius eneam cũ vectibz et vasis suis: labrum z basem eius: cortinas atrii cũ columnis z basibz: rectoriũ i foribus

vestibuli · paxillos tabernaculi ⁊ atrij
cum funiculis suis: vestimenta quoꝝ
vsus erat in ministerio sanctuarij: vestes
aaron pontificis ac filioꝝ eius: ut sa-
cerdotio fungantur mihi. Egressaꝝ
omnis multitudo filioꝝ israhel · de con-
spectu moysi: obtulerūt mente pupil-
lima atq; deuota · primitias dño · ad
faciendū opus tabernaculi testimonij.
Quicūq; ad cultū et ad vestes sanctas
necessariū erat · viri cū mulieribus ꝓtu-
lerunt: armillas · et inaures · anulos ⁊
dextralia. Omne vas aureum in do-
naria dñi separatū est. Si quis habe-
bat iacinctū et purpuram · coccumq;
bisso tinctum · byssum · et pilos caprarū:
pelles arietū rubricatas ⁊ iacintinas.
argēti ⁊ auri · eiusq; metalla obtulerūt
dño: lignaq; setthim in varios vsus.
Sed et mulieres docte que neuerāt de-
derunt · iacinctū · purpurā · et vermiculū
ac byssum · ⁊ pilos caprar: sponte pro-
pria cuncta tribuēres. Principes vero
obtulerunt lapides onichinos ⁊ gem-
mas ad superhumerale et rationale:
aromataq; ⁊ oleū ad luminaria con-
cinnanda: et ad ꝯparandū unguentū
ac thymiama odoris suauissimi com-
ponendum. Omnes viri et mulieres
mente deuota obtulerunt donaria: ut
fierent opa que iusserat dñs ꝑ manū
moysi. Cunctī filij israhel · voluntaria
domino ꝛdiderūt. Dixitq; moyses
ad filios israhel. Ecce vocauit dñs ex
nomine beselehel filiū huri · filij hur · de
tribu iuda: implenitq; eum spiritu dei
sapientia · et intelligentia et scientia · et
omni doctrina: ad excogitandum et
faciendum opus in auro et argento
et ere et ferro · fulpendilq; lapidibus ·
et opere carpentario. Quicquid fabre
adinueniri potest: docit in corde eius.

Oholiab quoq; filium achisamech · de
tribu dan. Ambos erudiuit sapientia:
ut faciāt opa abietarij ꝓlimitarij ac
plumarij · de iacincto ⁊ purpura · coc-
co ꝙ bisso ⁊ bysso · et cuncta inuenia:
nova quoq; repperiant. xxxvj

Fecit ergo beseleel · et oholiab · et o-
mnis vir sapiēs · ꝙb dedit dñs
sapientiā et intellectū · ut scirent fabre
operari que in usu sanctuarij necessa-
ria sunt: et que ꝓcepit dñs. Cunq; vo-
casset eos moyses et omnē eruditam
virum · cui dederat dñs sapientiam · et
qui ꝑ se sua obtulerunt · et ad faciē-
dum opus: tradidit eis omnia donā-
ria filioꝝ israhel. Qui cum instarent
operi · mane vota ꝓtulos offer-
bat. Unde artifices venire compulsi ·
dixerunt moysi. Plus offert ꝓtulos ꝙ
necessariū est. Iussit ergo moyses ꝓ-
conis voce cantari. Nec vir nec mulier
quicq; offerat ultra in opē sanctuarij.
Sicq; cessatum est a muneribus offe-
rendis · eo ꝙ oblata sufficerent ⁊ sup-
abundarent. Fecerunq; omnes corde
sapientes ad explendū opus taberna-
culi cortinas decem · de bisso retorta ⁊
iacincto ⁊ purpura · coccoq; bistinctis:
opere vario · ⁊ arte polimita. Quarum
una habebat in longitudine viginti
octo cubitos: et i latitudine quatuor
una mensura erat oīm cortinaꝝ. Cō-
iunxitq; cortinas quinq; alteram alteri:
et alias quinq; sibi invicem copulauit.
Fecit et ansas iacinctinas in ora ve-
stimenti vnius ex utroq; latere · et in ora
vestimenti alterius similiter: ut contra se in-
uicem venirent anse: ⁊ mutuo iungerentur. Unde et quinquaginta fudit
circulos aureos · qui moderent cor-
tinarū ansas: et fierent unū tabernaculū.
Fecit et saga undecī · de pilis caprarū

ad opiendū tectum tabernaculi. Unum
sagum i longitudine habebat cubitos
triginta: et in latitudine cubitos qua-
tuor. Unius mensure erāt omnia saga.
Quoq; quinq; iunxit seorsum: et sex alia
separatim. Fecitq; ansas quinquagin-
ta in ora sagi unius · ⁊ quinquaginta
in ora sagi alterius ut sibi invicē iun-
gerentur: et fibulas ereas quinquaginta
quibus necterent tectum: ut unū pallū
ex omnibus sagis fieret. Fecit et opertoriū
tabernaculi de pellibus arietū rubrica-
tis: aliudq; velamē de pellibus
iacinctinis. Fecit ⁊ tabulas tabernacu-
li de lignis setthim stantes. Decē cubito-
rum erat longitudo tabule unius: et
unū ac semis cubitū latitudo reinebat.
Bine in rastrature erant per singulas
tabulas: ut alteram alteri iungerēt. Sic
fecit i omnibus tabernaculi tabulis. Ex qui-
bus viginti ad plagā meridianā erāt
contra austrū: cū quadraginta basibus
argenteis. Due bases sub una tabula
ponebantur ex utraq; parte angulor:
ubiq; rastrature iacebant in angulis
communibus. Ad plagā ꝙ tabernaculi
que respicit ad aquilonē fecit viginti
tabulas cum quadraginta basibus
argenteis: duas bases ꝙ singulas ta-
bulas. Cōtra occidentē vero ubi est ad
eam partem tabernaculi que mare re-
spicit · fecit sex tabulas: et duas alias
ꝑ singulos angulos tabernaculi re-
cto que inde erant a deorsum usq; sur-
sum: et in unam compagem pariter
coibantur. Iste fiebat ex utraq; parte ꝙ
angulos: ut octo essent simul tabule
et haberent bases argenteas sexdecim:
binas scilicet bases sub singulis tabu-
lis. Fecit ⁊ vectes de lignis setthim quin-
q; ad cōtinendas tabulas unius lateris
tabernaculi · ⁊ quinq; alios ad alteri⁹

lateris cōtinendas tabulas: et rectos
ꝑs · quinq; alios vectes ad occidentalē
plagā tabernaculi cōtra mare. Fecit
quoq; vectem alium: qui per medias
tabulas ab angulo usq; ad angulū
pueniret. Ipsa aut tabulata deaura-
uit: fusis basibus earum argenteis. Et
circulos eorum fecit aureos · ꝑ quos
vectes induci possent: quos ⁊ ipsos la-
minis aureis oquit. Fecit ⁊ velum de
iacincto et purpura · vermiculo ac bis-
so retorta opere polimitario varijs atq;
distinctum: et quatuor columnas de
lignis setthim · quas cum capitibus de-
auravit: fusis basibus earū argenteis.
Fecit et tectorijs i ingressu tabernaculi
ex iacincto · purpura vermiculo · bisso
ꝙ retorta opere plumarij: ⁊ columnas
quinq; cum capitibus suis quas ope-
ruit auro: basesq; earum fudit ene-
as · et operuit auro. xxxvij

Fecit autem beseleel · et archam de
lignis setthim · habentem duos
semis cubitos in longitudine: et cubi-
tum ac semissē i latitudine: altitudo ꝙ
unius cubiti fuit et dimidij. Vestiuit
eam auro purissimo intus ⁊ foris.
Et fecit illi coronā auream per gyrū:
conflans quatuor anulos aureos ꝙ
quatuor angulos ri⁹: duos anulos
in latere uno · ⁊ duos i altero. Vectes
quoq; fecit de lignis setthim · quos vesti-
uit auro: et quos misit i anulos qui
erant in lateribus arche ad portandū
eam. Fecit ⁊ ꝓpiciatoriū id est oraculū
de auro mundissimo · duos cubito-
rū et dimidij in longitudine: ⁊ cubiti ac
semis in latitudine. Duos etiam che-
rubin aureos ductili opere posuit ex
utraq; parte ꝓpiciatorij: cherub unum
in summitate unius partis et cherub
alterum in summitate partis alterius

Duos cherubin ī singulis summitatibus propiciatorij extendentes alas: et tegentes propiciatorium alternis vtrinq; et illud respicientes. Fecit et mensam de lignis sethim in longitudine duorū cubitorum: et ī latitudine unī? cubit: que habebat in altitudine cubitum ac semissem. Circundedit q; eā auro mundissimo: z fecit illi labium aureum per gyrū: ipīq; labio coronam auream: interrasilem quatuor digitor: et super eandē alteram coronā auream. Fudit et quatuor circulos aureos: quos posuit ī quatuor angulos p singlos pedes mense cōtra coronam: missiq; in eos vectes ut posset mensa portari: ipsosq; vectes. fecit de lignis sethim: et circundedit eos auro. Et vasa ad diuersos vsus mense: acetabula: fialas: et scyphos et thuribula ex auro puro: ī quibs offerenda sūt libamina. Fecit et candelabrum ductile: de auro mundissimo. De cuius vncis: et calamis: scyphi: spherule: et lilia procedebant: sex in vtroq; latere. Tres calami ex parte una: et tres ex altera. Tres scyphi in nucis modū per calamos singulos: spherule simul et lilia: z tres scyphi in star nucis in calamo altero: spherule simul z lilia. Equum erat opus sex calamor: qui procedebāt de stipite candelabri. In ipso aut vncte erāt scyphi in nucis modū: spherule: p singulos et lilia: et spherule sub duobus calamis per loca sua: qui simul sex vnū ex calami: procedentes de vncte vno. Et spherule igitur et calami ipsius erāt: vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit et lucernas septem cū emunctoriis suis: et vasa ubi ea que emuncta sunt extinguūtur: de auro mundissimo. Talenti auri appendebat candelabrum cum omnibus vasis suis. Fecit et altare thymiamatis de lignis sethim: p quadrum singlos habens cubitos: et in altitudine duos: et cuius angulis prodeūt cornua: de ipsumq; illud auro purissimo: cū crancla ac parietibus et vectibus. Fecitq; ei coronā aureolam per gyrū: z duos anulos aureos sub corona p singula latera: ut mittāntur in eos vectes: et possit altare portari. Ipsos autem vectes fecit de lignis sethim: et operuit lamīnis aureis. Cōposuit z oleū ad sanctificationis unguēt: z thymiama ex de aromatibus mundissimis: opꝰ pigmentarij. xxxvij

Fecit et altare holocausti de lignis sethim: quinq; cubitorum per quadrum. Et erum ī altitudine: cuius cornua de angulis procedebant: opertaq; illud lamīnis eneis. Et in vsus eius paravit ex ere vasa diuersa: lebetes: forcipes: fuscinulas: uncinos: z ignium receptacula. Craticulam q; eius in modum retis fecit eneam: et subter eā f altaris medio arculā fusilis: quatuor annulis p quoddā recipiendos vectes ad portandū. Quos et ipsos fecit de lignis sethim: z operuit lamīnis eneis: induxitq; in circulos qui f lateribus altaris eminebāt. Ipsum autem altare nō erat solidum: sed cauū: ex tabulatis: z intus vacuū. Fecit et labrum eneū cū basi sua: de speculis mulierū que excubabāt in ostio tabernaculi. Fecit et atrium: in cuius australi plaga erant cortine de bisso retorta cubitor centū: columne eius viginti cum basibs suis. Capita columnarū z cuncta opis celatura argentea. Eque ad septentrionalem plagā: cortine: columne basesq; et capita columnarum cunctum mēsure et opis ar

tificalli erāt. In ea vero plaga que ad occidentē respicit fuerūt cortine cubitor quinquaginta: columne decem cum basibs suis ence: et capita columnarū et cuncta opis celatura argentea. Porro cōta orientem quīquaginta cubitor paravit cortina: et quibus quīndecim cubitos columnarum trīū cū basibus suis unum continebat latus: et in parte altera: quia inter utrasq; introitum tabernaculi fecit: quindecim eque cubitor erant cortina: columneq; tres et bases totidem. Cuncta atrij cortina bissus retorta texerat. Bases columnarum fuere ence: capita autē earū cū cunctis celaturis suis argentea: sed et ipsas columnas atrij vestiuit argento. Et in introitu eius opꝰ plumarij fecit cortinam: ex iacinto: purpura: vermiculo et bisso. Unne aurum qđ expensum est in opere sanctuarij: et quod oblatum est i donariis viginti et nouem talentor fuit: et septingentor viginti sicloꝝ: ad mēsurā sanctuarij.

Oblatum est autem ab his q̄ transierunt ad numerum: a viginti annis z supra: de sexcentis tribus milibus et quīngentis quīquaginta armatorū. Fuerunt preterea centū talenta argenti: e quibs conflate sūt bases sanctuarij: et introitus ubi velum pendet. Centū bases facte sunt de talentis centum: singulis talentis per bases singulas supputatis. De mille aut septingentis et septuaginta quinq; fecit capita columnarum: quas et ipas vestiuit argēto. Eris quoq; oblata sūt talenta septuaginta duo milia: et ducenti supra sicli: ex quibus fuse sunt bases in introitu tabernaculi testimonij: et altare eneum cum cratícula sua: omniaq; vasa que ad vsum eius pertinent: et bases atrij: tam in circuitu q̄ in ingressu eius: et paxilli tabernaculi atq; atrij p gyrū. xxxix

De iacinto vero et purpura: vermiculo ac bisso: fecit vestes: quibus induerēt aaron: quādo ministrabat in sanctis: sicut precepit dominus moysi. Fecit igitur superhumerale de auro: iacinto z purpura: coccoq; bis tinctо z bisso retorta: opꝰ polimitarij. Inciditq; bracteas aureas: et extenuauit in fila ut possent torqueri cū cęteris coloꝝ subtegmine: dualisq; oras sibi invicem copulatas in utroq; latere summitatum: et baltheum ex eisdē coloribus: sicut preceperat dominus moysi. Paravit et duos lapides onichinos astrictos et inclusos auro: et sculptos arte gēmaria nominibus filiorū israhel. Sex nomina in lapide uno: z sex in altero: iuxta ordinem natiuitatis eorum. Posuitq; eos in lateribus superhumeralis: in monimentum filiorum israhel: sicut preceperat

dñs moysi. Fecit et racionale ope polimito-iuxta opus ephumeralis-ex auro-iacinto-purpura coccoq bis tincto et bisso retorta: quadrangulū duplex-mensure palmi: et posuit in eo gemmarum ordines quatuor. In primo ordine erat sardius-topazius smaragdus: in secundo carbunculus saphirus-iaspis: in tercio ligurius achates-amethistus: in quarto crisolitus-onichinus-et berillus: circundati et inclusi auro p ordines suos. Ipsiq lapides duodecim-sculpti erāt nominibus duodecim tribuū israel: singuli per nomina singulorum. Fecerunt in racionali catenulas sibi invicem cohērentes de auro purissima: et duos uncinos-totidemq; anulos aureos. Porro anulos posuerūt in utroq latere racionalis ex quibs penderēt due catene auree: quas inseruerūt uncinis qui in ephumeralis angulis eminebant. Hec et ante et retro ita adnexuerāt sibi: ut superhumerale et racionale mutuo nec erenur-stricta ad balthei et anulus hyacinthus copulata-quos iungebat vitta iacinctina-ne laxa fluerēt et a se invicē moverentur: sicut ꝓcepit dñs moysi. Fecerunt quoq; tunicam superhumeralis totam iacinctinam-et capitium in superiori parte contra medium-oramq; per gyrum capitij textilem: deorsum autē ad pedes malapunica ex iacinto purpura-vermiculo ac bisso retorta: et tintinnabula de auro purissimo-que posuerūt inter malagranata in extrema parte tunice per gyrū: tintinnabulum autē aureū et malumpunicum: quibus ornatus incedebat pontifex quādo ministerio fungebatur-sicut precepit dominus moysi. Fecerūt et tunicas byssinas ope

texili aaron et filijs eius: et mitras cū coronulis suis ex bisso: staminalia ex linea byssina: cingulum vero de bisso retorta-iacinto-purpura-ac vermiculo-distinctū arte plumaria-sicut preceperat dominus moysi. Fecerunt et laminam sacre venerationis de auro purissimo: scripseruntq; in ea opere gemmario sanctum domini: et transmiserunt eam cū mitra vitta iacinctina: sicut precepit dñs moysi. Perfectū est igitur opus tabernacli et tēti testimonij. Fecerunt; filij israel cuncta que preceperat dominus moysi: et obtulerūt tabernaculum-et tectum-et universā supellectilem: anulos-tabulas-vectes-columnas-ac bases-operimentū de pellibs arietum-rubricatis: et aliud operimentum de iacinctinis pellibs: velum-archam-vectes-propiatorium-mensam cum vasis suis-et panibs propositionis-candelabrum-lucernas-et utensilia earum cū oleo: altare aureum-et unguentum-et thymiama ex aromatibus: et tentorium in introitu tabernaculi-altare eneum-et cratriculum-vectes et vasa eius omnia: labrum cum basi sua-tentoria atrij-et columnas cum basibus suis: tentorium in introitu atrij-funiculosq; illius et paxillos. Sicut et vasis deerat: que in ministerio tabernaculi et in tectū fecerūt nulla sunt facta. Vestes q; quibus sacerdotes uncti in sanctuario-aaron fuerat et filij eius-obtulerūt filij israel: sicut preceperat dominus. Que postq; moyses cuncta vidit completa: benedixit eis. xxxx

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Mense primo prima die mensis erigies tabernaculum testimonij: et pones in eo archam-diuisoq; ante illam velum: et illata mensa-pones

sup eam que sibi ꝓpria sūt. Candelabrum habit cū luceruis suis-et altare aureū: i quo adolēt incensū coā archa testimonij. Tentoriū i introitu tabernaculi testimonij ponet: et aute illud altare holocausti. Labrum inter altare et tabernaculū: qđ implebis aqua. Circundabitq; atriū tentoriis: et ingressū eius. Et assumpto unctionis oleo unges tabernaculū cū vasis suis ut sanctificent: altare holocausti et oīa vasa eius: labrū cū basi sua. Oīa unctionis oleo consecrabis: ut sint sancta sanctorū. Applicabisq; aaron et filios eius ad fores tabernaculi testimonij: et lotos aqua indues sanctis vestibus: ut ministrent michi: et unctio eorū in sacerdotiū sempiternū proficiat. Fecit q; moyses oīa q ꝓceperat dominus. Igit mense primo anni secūdi: prima die mensis collocatū e tabernaculū. Erexit q moyses illud et posuit tabulas-ac bases et vectes: statuitq; columnas-et expandit tectū sup tabernaculū: imposito desup operimento-sicut dñs imperauerat. Posuit et testimoniū in archa subdens intra vectes: et propiciū desup. Cuq; intulisset archam i tabernaculū testimonij: appendit ante eā velum ut egleret dñi illusionem. Posuit et mensam in tabernaculo testimonij ad plagam septentrionalē extra velum: ordinans coram ponitonis panibs: sicut ꝓceperat dñs moysi. Posuit et candelabrum i tabernaculo testimonij ex regione mense-in parte australi: locatis per ordinem luceruis iuxta ꝓceptum dñi. Posuit et altare aureum sub tecto testimonij contra velum: et adoleuit sup eo incensum aromatū: sicut iusserat dñs moysi. Posuit et tentoriū i introitu tabernacli testimonij-et altare holocausti

int vestibulo testimonij: offerens in eo holocaustū et sacrificia ut dñs imperauerat. Labrū qđ fecerat inter tabernaculū testimonij et altare impleuit illud aqua: lauerūtq; in eo moyses et aaron ac filij eius manus suas ac pedes-cū ingrederent tectū federis-et accederent ad altare: sicut ꝓceperat dñs moysi. Erexit et atriū p gyrum tabernaculi et altaris: ducto in introitu eius tentorio. Postq; oīa perfecta sūt operis nubes tabernaculū testimonij: et gloria dñi impleuit illud. Nec poterat moyses ingredi tectū federis: nube opiente ꝓ et maiestate dñi choruscāte: quia cūcta nubes operuerat. Si quādo nubes tabernaculū deserebat: ꝓficiscebant filij israel p turmas suas. Si pendebat desup: manebant in eodem loco. Nubes quippe dñi incubabat p diem tabernaculo-et ignis i nocte: videntibs cūctis populis israhel per cunctas mansiones suas.

Explicat hellesmoth id est Exodus.

Incipit vaycra id est leuiticus. j.

Vocauit autē moysen: et locutus est ei dñs de tabernaculo testimonij dicēs. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Homo q offerit ex vobis victimam dño de pecoribs id est de bobus et ouibus offerens victimas: si holocaustū fuerit eius oblatio ac de armento: masculū immaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonij: ad placandum sibi dñm. Ponetq; sup caput hostie manus-et acceptabilis erit: atq; in expiationem eius proficiēs. Immolabitq; vitulū coram dño: et offerēt filij aaron sacerdotes sanguinem eius-fundentes per altare circuitū: qđ est ante ostiū tabernaculi.

Detractaq; pelle hostie · arcus ī frusta
rumpent: et subiicient altari igne.
Struent ligna; ante composita · membra
que sunt cela desup ordinātes · caput
videlicet et cuncta que adherent iecori
intestinis et pedibus lotis aqua: adolebitq; ea sacerdos super altare in holocaustū et suauem odorem dño. Quod
si de pecoribus oblatio ē · de ouibz siue
de capris holocaustū: agnū anniculū
et absq; macula offeret: immolabitq;
ad latꝰ altaris qđ respicit ad aquilonem · coram dño. Sanguinē vero illiꝰ
fundēt sup altare filij aarō · p circuitū:
diuidentq; membra · caput et omnia que
adherent iecori: et imponēt sup ligna
quibz subiiciendus ē ignis. Intestina
vero et pedes lauabūt aquā: et oblata
omnia adolebit sacerdos super altare ī
holocaustū et odorem suauissimū dño.
Si aut̄ de auibus holocaustū oblatio
fuerit dño · de turturibus et pullis columbe: offeret eā sacerdos ad altare · et
recorto ad collū capite · ac rupto vulneris loco · decurrere faciet sanguinē
sup cepidinem altaris: vesiculā vero
gutturis et plumas · proiciet pe altare ad orientalē plagā · in loco in quo
cineres effundi soleut. Confringetq;
alas eius · et non secabit: neq; ferro
diuidet eam: et adolebit super altare ·
lignis igne suppolito. Holocaustū ē: et
oblatio suauissimi odoris dño. ¶

Anima cū obtulerit oblationem
sacrificij domino: similā erit eius
oblatio. Fundetq; sup eam oleum et
ponet thus: ac deferet ad filios aarō
sacerdotes. Quoz unus tollet pugillū
pleni similē et olei ac totum thus: et
ponet memoriale sup altare · ī odorē
suauissimū dño. Quod aut̄ reliquū
fuerit de sacrificio erit aarōn et filiorū
eius: sanctū sanctorū de oblationibz
dñi. Cum aut̄ obtuleris sacrificium
coctū ī clibano de similā · panes sine
ulla fermēto cōspersos oleo · et laganа azyma oleo lita: si oblatio tua fuerit de sartagine · simile consperse oleo
et absq; fermēto: diuides eā minutatim
et fundes sup eam oleū. Sin autem · de
craticula fuerit sacrificiū: eque similа
oleo cōspergetur: quā offeres dño · tradesq; manibus sacerdotis. Qui cum
obtulerit eā · tollet memoriale de sacrificio: et adolebit super altare in odorē
suauitatis domino. Quicquid autem
reliquum fuerit · erit aaron et filioz eius:
sanctum sanctoz de oblationibz dñi.
Omnis oblatio que offertur domino
absq; fermento fiet: nec quicq; fermēti
ac mellis adolebitur in sacrificio dñi:
Primicias tantū eorum offeretis ac
munera: sup altare vero nō ponent̄
in odorē suauitatis. Quicquid obtuleris sacrificij · sale condies: nec auferes
sal foederis dei tui de sacrificio tuo. In
omni oblatione offeres sal. Si aut̄ obtuleris munus primitiaz frugū tuaꝝ
dño · de spicis adhuc viridibz: torrebis
eas igni · et contunges ī more farris · et
sic offeres primitias tuas dño: fundes
sup ea oleū et thus imponetis · quia
oblatio dñi ē. De qua adolebit sacerdos in memoriam muneris · partem
farris eius · et olei: ac totū thus. ¶

Quod si hostia pacifico; fuerit eiꝰ
oblatio · et de bobus voluerit
offere: marē siue feminā immaculatā
offeret coram dño. Ponetq; manū sup
caput · victime sue: que immolabitur
in introitu tabernaculi testimonij. Fundetq; filij aarō sacerdotes · sanguinem
per altaris circuitū: et offerent de hostia
pacifico; in oblationē dño adipem
qui operit vitalia · et quicquid pinguedinis est intrinsecꝰ · duos renes cum
adipe quo vestiuntur ilia · et reticulum
iecoris cū renunculis: adolebuntq; ea
super altare in holocaustū lignis igne
suppolito in oblationē suauissimi odoris dño. Si vero de ouibz fuerit eiꝰ
oblatio et pacifici hostia: siue masculū obtulerit siue feminā: immaculata erit ouia. Si agnū obtulerit coram
domino · ponet manū suā sup caput
victime sue: et immolabit in vestibulo
tabernaculi testimonij. Fundētq; filij
aaron sanguinem eius per circuitum
altaris: et offerent de pacificoꝝ hostia
sacrificiū dño · adipem et caudā totā
cum renibz et pinguedine que operit
ventrem atq; universa vitalia · et vtrū
q; renunculū cum adipe qui est iuxta
ilia · reticulūq; iecoris cum renunculis:
et adolebit ea sacerdos super altare in
pabulū ignis et oblationis dñi. Si
capra fuerit eiꝰ oblatio · et obtulerit eā
dño: ponet manū suā sup caput eius:
immolabitq; eam ī introitu tabernaculi testimonij. Et fundent filij aaron
sanguinē eius per altaris circuitum:
offerentq; ex ea ī pacifico; ignis dominici
adipem qui operit ventrem · et qui tegit
universa vitalia · duos renunculos cū
reticulo quod est sup eos iuxta ilia · et
arunam iecoris cū renunculis: adolebitq; ea super altare sacerdos · in alimoniam ignis et suauissimi odoris.
Omnis adeps domini erit iure perpetuo · in generationibz et cunctis habitaculis vestris: nec sanguinem nec
adipem omnino comedetis. ¶

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loqre filijs israel. Anima
que peccauerit per ignorantiam · et de
universis mandatis domini q̄ precepit
ut nō fierent quippiā fecerit: si sacerdos
qui unctus est peccauerit · delinquere
faciens populum: offeret pro peccato suo
vitulū immaculatū dño. Et adducet
illum ad ostiū tabernaculi testimonij
coram dño: ponetq; manum super
caput eius: et immolabit eum domino.
Tingetq; quoq; de sanguine vituli: inferens illum ī tabernaculū testimonij.
Cūq; intinxerit digitū in sanguinem
asperget eum septies coram dño: contra
velum sanctuarij. Ponetq; de eodem
sanguine super cornua altaris thymiamatis gratissimi dño: qđ est in tabernaculo testimonij. Omnē aūt reliquū
sanguinē fundet in basim altaris holocausti · ī introitu tabernaculi. Et adipē
vituli offeret pro peccato: tam rēnes qui
vitalia operit · q̄ omnia que intrinsecus
sunt · duos renunculos et reticulū qđ
est supra eos iuxta ilia · et adipem iecoris cum renunculis · sicut offertur de
vitulo hostie pacifici: et adolebit ea
super altare holocausti. Pelles vero et
omnes carnes · cū capite et pedibus et
intestinis et sumo et reliquo corpore efferet extra castra in locū mundū · ut cineres effundi soleut: incendetq; ea sup ligna struē: que in loco effusoz cinerū
cremabuntur. Quod si omnis turba
filioz israel ignoraverit · et p ignorantiam
fecerit qđ ostra mandatum domini est:
et postea intellexerit peccatum suum:
offeret p peccato suo vitulū. Adducetq; eum ad ostiū tabernaculi: et ponent
seniores plebis manus super caput eius
coram dño. Immolatoq; vitulo in
cōspectu dñi · inferet sacerdos q̄ unctus
est de sanguine eius ī tabernaculū testimonij: tinctoq; digito aspergens septies
contra velū. Ponetq; de eodē sanguine
in cornibz altaris: qđ est coram dño

in tabernaculo testimonij. Reliquum
autē sanguinem fundet iuxta basim
altaris holocausti: quod est in ostio
tabernaculi testimonij. Omnemq; eius
adipem tollet et adolebit super altare
sic faciens et de hoc vitulo quomodo
fecit z primo: et rogabit p eis sacerdote
propitius erit eis dñs. Ipsum autem
vitulū efferet extra castra atq; cōburet
sicut et priorē vitulū: ista est p peccato
multitudinis. Si peccauerit princeps
et fecerit unū e pluribus pr ignorantiā
quod domini lege prohibet et postea
intellexerit peccatū suū: offeret hostiā
coram dño hircum de capris immaculatum: ponetq; manum suam sup
caput eius. Cumq; immolauerit eum
in loco ubi solet mactari holocaustum
coram dño quia p peccato est: tinget
sacerdos digitum m sanguine hostie
pro peccato tanget cornua altaris
holocausti et reliquū fundet ad basim
eius: adipē vero adolebit supra sicut
in victimis pacificoz fieri solet. Rogabitq; p eo sacerdos et pro peccato ei9:
et dimittetur ei. Quod si peccauerit a
nima per ignorantiam de ꝙbꝰ rebꝰ
ut faciat quinq; de his que dñs lege
prohibet z delinquat et cognouerit peccatum suum. offeret capram
immaculatam: ponetq; manus super
caput hostie que pro peccato est: z immolabit eam i loco holocausti. Tollet
q; sacerdos de sanguine i digito suo:
et tanget cornua altaris holocausti.
reliquū fundet ad basim ei9. Omnem
autē adipē auferens sicut auferi solet
de victimis pacificoꝝ adolebit super
altare i odorem suauitatis domino:
rogabitq; pro eo: et dimittet ei. Si
autem de pecoribus obtulerit victimā
pro peccato quē scilicet immaculatā:

ponet manum suq; caput eius: et immolabit eam in loco ubi solent reꝯ
holocaustoꝝ hostie. Sumetq; sacerdos
de sanguine ei9 digito suo: et tanget
cornua altaris holocausti. reliquum
fundet ad basim eius. Omnē quoq;
adipē auferēs. sicut auferri solet adeps
arietis q immolat p pacificis cremabit
supq altare incensū dñi: rogabitq;
pro eo et p peccō ei9: z dimittet ei. V

Si peccauerit anima et audierit
vocē iurantis reticuq; fuerit qđ
ipe vidit aut conscius est: nisi indicauerit portabit iniquitatem suā. Anima
que tetigerit aliqđ immūdū. sive qđ
occisum a bestia est. aut p se morientē
aut qđlibet aliud reptile z oblita fuerit immūdicie sue. rea est et deliquit:
et si tetigerit quicq; de immūdicia hominis iuxta oēm impuritatē qua
polluī solet oblitaq; cognouerit postea: lubiacebit delicto. Anima q iuraverit et pnūciverit labijs suis ut vel male quid faceret vel bene et non fecerit. z
idipm iuramēto z voto firmauerit.
obliteq; postea intellexerit delictū suū:
agat penitentiā pro peccato z offerat
de gregibus agnam siue capram: orabitq; pro eo sacerdos z pro peccatis
eius. Si autem non potuerit offere
pecus. offerat duos turtures vel duos
pullos columbaꝝ dño: unū pro peccō
et alterū in holocaustum: dabitq; eos
sacerdoti. Qui primū offerens pro peccato retorquebit caput eius ad pennulas. ita ut collo adhereat et nō penitꝰ
abrumpat: et asperget de sanguine
eius parietem altaris. Quicquid aūt
reliquū fuerit fauci distillabit ad fundamentum eius: quia pro peccato est.
Alterū vero in holocaustū adolebit ut
fieri solet: rogabitq; pro eo sacerdos

et pro peccō eius: et dimittet ei. Quod
si non quiverit manꝰ ei9 duos offere
turtures. aut duos pullos columbarum: offeret pro peccō suo simile partē
ephy. decimam. Non mittet i ea oleū
nec thuris aliquid imponet. ista pro
peccato est: tradetq; eam sacerdoti: q
plenū ex ea pugillum hauriēs cremabit supra altare in monimentum eius.
qui obtulerit. rogans pro illo et expiabit eum: reliquā vero partem ipse habebit
in munere. Locutusq; ē dominus ad
moysen dicens. Anima si prevaricās
cerimonias p errorem. in his q dño
fuerint sanctificata peccauerit: offeret pro
delicto suo arietem immaculatum de
gregibus. qui emi potest duobꝰ siclis
iuxta pondus sanctuarij: ipseq; qđ
intulit damni restituet et quintā partē
ponet supra eadem sacerdoti: q rogabit pro eo offerens arietem: z dimittet
ei. Anima q peccauerit p ignorantiā
faciēq; unū ex his que domini lege
prohibentur. et peccati rea. intellexerit
iniquitatem suam. offeret arietem immaculatum de gregibꝰ sacerdoti iuxta
mensuram estimationemq; peccati: q
orabit p eo qa nesciēs fecerit: z dimittet ei. qa p errore deliquit i dño. V

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Anima que peccauerit. et
contempto domino negauerit proximo
suo depositum quod fidei eius creditū
fuerat. uel vi aliquid extorserit. aut calumniam fecerit sive rem perditam inuenerit et infitians in iusiurandum peierauerit.
et qlibet aliud. ex pluribus fecerit in
quibus solent peccare homines: convicta delicti reddet oīa que p fraudē
voluit obtinere integra: et quintam
insuper partem dño cui damnū intulerat. Pro peccō autē suo offeret arietem
immaculatum de grege: et dabit eum
sacerdoti iuxta estimationem meluramq; delicti: qui rogabit pro eo coram
dño. et dimittetur illi pro singulis q
faciendo peccauit. Locutusq; est dñs
ad moysen dicens. Precipe aaron et
filijs eius. Hec ē lex holocausti. Cremabitur in altari tota nocte usq; mane.
Ignis ex eodem altari erit. Vestietur
tunica sacerdos. et femoralibꝰ lineis:
tolletq; cineres quos vorans ignis
exussit: et ponens iuxta altare. spoliabitur pontifex vestimentis: indutusq;
alijs efferet eos extra castra: et in loco
mundissimo usq; ad fauillam cōsumi
faciet. Ignis autem in altari semper
ardebit: quē nutriet sacerdos. subditis
ligna mane. z singulos dies: et imposito holocausto desup. adipes adolebit
pacificoꝝ. Ignis est iste perpetuus: qui
nunq; deficiet in altari. Hec est lex sacrificij et libamentoꝝ que offerent filij
aaron coram dño et coram altari. Tollet
sacerdos pugillum similē q conspersa
est oleo. et totum thus. qđ sup similā
est: adolebitq; illud in altari in monimentum odoris suauissimi domino.
Reliquā autē partem similē comedet
aaron cum filijs suis absq; fermento
et comedet in loco sanctuarij cortinaculi. Ideo autem non fermentabitur:
quia pars eius in dñi offertur incensum. Sanctum sanctoꝝ erit: sicut pro
peccato atq; delicto. Mares tantum
stirpis aaron comedent illud. Legitimum ac sempiternum erit in generationibꝰ vestris de sacrificijs dñi. Omnis
qui tetigerit illa sanctificabitur. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Hec
est oblatio aaron et filioꝝ eius quā
offerre debent domino i die unctionis
sue. Decimam partem ephy offerent

similē ī sacrificio sempiterno. Mediū
eius mane et medium eius vesperę: ꝙ
in sartagine oleo conspersa frigetur.
Offeret autem eā calidam in odorem
suauissimū dño sacerdos qui iure pa-
tri succedet: ⁊ tota cremabit̄ in altari.
Omne enim sacrificiū sacerdotū igne
consumetur: nec quisq̄ comedet ex eo.
Locutus est autem dominus ad mo-
ysen dicēs. Loquere aaron et filijs ei⁹.
Ista est lex hostie pro peccato. In loco
vbi offertur holocaustum: immolabit̄
coram domino. Sanctum sanctorū
est. Sacerdos qui offert comedet eam
in loco sancto: i atrio tabernacli. Quic-
quid tetigerit carnes eius sanctificabi-
tur. Si de sanguine illius vestis fuerit
aspersa lauabit̄ in loco sancto. Vas
aut̄ fictile in quo cocta est cōfringet̄:
ꝙ si vas eneum fuerit defricabitur: et
lauabit̄ aqua. Omnis masculus de
genere sacerdotali vescetur de carnib⁹
eius: quia sanctum sanctorū ē. Hostia
enim que offertur pro peccato: cui⁹ san-
guis infertur ī tabernaculū testimonij
ad expiandum in sanctuario non co-
medetur: sed comburetur igni. VII.

Hec ē quoq; lex hostie pro delicto.
Sancta sanctorū est. Idcirco vbi
immolabit̄ holocaustū: macabitur ⁊
victima pro delicto. Sanguis eius p
gyrum altaris fundetur. Offeret ex
ea caudam ⁊ adipem qui operit viscera:
duos renunculos et pinguedinē que
iuxta ilia ē: reticulumq; iecoris cū renun-
culis: et adolebit ea sacerdos sup altā-
re. Incensum est domini pro delicto.
Omnis masculus de sacerdotali gene-
re ī loco sancto vescetur hijs carnib⁹:
quia sanctum sanctorū est. Sicut pro
peccō offert hostia: ita et ꝓ delicto. Vni
usq; hostie lex vna erit. Ad sacerdotem
qui eam obtulerit pertinebit. Sacerdos
qui offert holocaustū victimā: habebit
pellem eius. Et omne sacrificiū simile
quod coquitur in clibano: et quicqd
in craticula vel in sartagine ꝓparatur
ei⁹ erit sacerdotis: a quo offertur: sive
oleo conspersa sive arida fuerit. Cūctis
filijs aaron mensura equa p singulos
dividetur. Hec est lex hostie pacifico-
rum: que offertur domino. Si pro gratiaꝝ
actione oblatio fuerit: offerent panes
absq; fermento: conspersos oleo et la-
gana azima uncta oleo coctaq; si-
milam et colliridas: olei admixtione
conspersas: panes quoq; fermentatos
cum hostia gratiaꝝ que immolatur
pro pacificis: ex quibus unus p pri-
mitijs: offertur dño: et erit sacerdotis
qui fuderit hostie sanguinem. Cuius
carnes eadem comedent̄ die: nec rema-
nebit ex eis quicq; usq; mane. Si vo-
to vel sponte quispiā obtulerit victiā:
eadem similiter edetur die. Sed ⁊ si qd
in crastinū remanserit: vesci licitū est.
Quicquid aut̄ tercius inuenerit dies
ignis absumet. Si quis de carnibus
victime pacificoꝝ die tercio comederit:
irrita fiet ei⁹ oblatio nec proderit offe-
renti: quin potius quecunq; anima
tali se edulio contaminauerit ꝑuari-
cationis rea erit. Caro que aliquid ce-
tigerit immundū non comedetur: sed
cōburetur igni. Qui fuerit immūdus
vescetur ex ea. Anima polluta q̄ ederit
de carnibus hostie pacificoꝝ q̄ oblata
est dño pibit de populis suis: et que
tetigerit immundiciam hominis vel
iumenti siue omnis rei que polluere po-
test: et comederit de huiusmodi car-
nibus: interibit de ꝑplis suis. Locutus
est dñs ad moysen dicens. Loquere fi-
lijs israhel. Adipem ouis et bouis et

capre non comedetis. Adipem rada-
cueris morticini et ei⁹ animalis quod
a bestia raptum ē: habebitis ī varios
vsus. Si quis adipē qui offerri debet
in incensum domini comederit: pibit
de populo suo. Sanguinem quoq; o-
mnis animalis non sumetis in cib⁹:
tam de auib⁹ q̄ de pecorib⁹. Omnis
anima que ederit sanguinem: peribit
de populis suis. Locutusq; ē dominus
ad moysen dicens. Loquere filijs isra-
hel dicēs. Qui offert victimā pacificoꝝ
dño: offerat simul et sacrificium id est
libamenta eius. Tenebit manib⁹ adi-
pem hostie: et pectusculū. Cūq; ambo
oblata domino consecrauerit tradet
sacerdoti: qui adolebit adipem super
altare: pectusculum aut̄ erit aaron ⁊
filioꝝ eius. Armus quoq; dexter de
pacificorum hostijs cedet in ꝑmitias
sacerdotis. Qui obtulerit sanguinem
et adipem filioꝝ aaron: ipse habebit
et armū dexterū in portione sua. Pectu-
culum cū elevationis ⁊ armū sepa-
rationis sibi a filijs israhel de hostijs eoꝝ
pacificoꝝ: et dedi aaron sacerdoti et fi-
lijs ei⁹ lege perpetua ab oīb⁹ ꝑplo israhel.
Hec est unctio aaron et filioꝝ eius
in cerimonijs dñi: die quo obtulit eos
moyses ut sacerdotio fungerentur: et
que ꝓcepit eis dari dominus a filijs
israhel religione perpetua: in generatiōibus
suis. Ista est lex holocausti et sacrificij
pro peccato atq; delicto: et p consecra-
tione ⁊ pacificoꝝ victimis quā ꝓstituit
dñs moysi i mōte synai: quādo man-
dauit filijs israhel ut offerent oblationes
suas domino ī deserto synai. VIII.

Locutusq; ē dominus ad moysen
dicens. Tolle aaron cum filijs
suis: vestes eorū et unctionis oleum:
vitulū ꝓ peccō: duos arietes canistrū
cum azimis: et congregabis omnem
cetum ad ostiū tabernaculi. Fecit mo-
ysses ut dominus imperarat: cōgrega-
taq; oīs turba ante fores tabernaculi
ait. Iste est sermo quē iussit dominus
fieri. Statimq; obtulit aaron ⁊ filios
eius. Cumq; lauisset eos: vestiuit pon-
tificem subucula linea: accingēs eum
baltheo: ⁊ induēs eum tunica hyacin-
tina: et desup humerale imposuit: quod
astringens cingulo aptauit rationali
in quo erat doctrina ⁊ veritas. Cidari
quoq; texit caput: et sup eam contra
frontem posuit laminam auream con-
secratā in sanctificatione: sicut ꝓceperat
ei dominus. Tulit et unctionis oleū:
quo liniuit tabernaculum cum omni
supellectili sua. Cūq; sanctificās aspe-
rsisset altare septem vicibs unxit illud
et omnia vasa eius: labrumq; cū basi
sua sanctificauit oleo. Quod fundens
super caput aaron: unxit cū et consec-
rauit. Filios q̄ ei⁹ oblatos consecra-
uit: vestiuitq; tunicis lineis et cinxit
balthei: imposuitq; mitras ut iusse-
rat dñs. Obtulit ⁊ vitulum ꝓ peccato.
Cumq; sup caput ei⁹ posuisset aaron
et filij eius manus suas: immolauit
eum hauriens sanguinem: et tinctō
digito tetigit cornua altaris per gyrū.
Quo expiato et sanctificato: fudit reli-
quum sanguinē ad fundamenta ei⁹.
Adipem vero qui erat super viscera et
reticulum iecoris duoq; renunculos
cum arcinulis suis adoleuit super al-
tare: vitulū cū pelle et carnib⁹ et fimo
cremans extra castra: sicut preceperat
dominus. Obtulit et arietem in olo-
caustum. Super cuius caput cū impo-
suissent aaron et filij eius manꝰ suas
immolauit eum: et fudit sanguinem
eius p circuitū altaris. Ipmq; arietē

in frusta concidens. caput eius & arcu
et adipem adoleuit igni: loris prius
intestinis et pedibus. Tertium simul
arietem incendit super altare eo q esset
holocaustum suauissimi odoris dño:
sicut ꝓceperat ei. Obtulit & arietem ad
in consecrationē sacerdotū: posuerunt
q super caput eius aaron et filij eius
manus suas. Quem cū immolasset
moyses: sumens de sanguine. tetigit
extremū auricule dextre aarō. et pollicē
manus eius dextre: similiter et pedis.
Obtulit et filios aarō. Lunq de san
guine arietis immolati tetigillet extre
mum auricule sinistre. et pollices manus ac dextri pedis: reliquū
fudit super altare per circuitum. Adi
pem vero et caudam. omnemq pinguedinem que operit intestina: reticulum
q iecoris et duos renes. cū adipibus
suis & armo dextro separauit. Tollens
autem de canistro azimorum quod
erat coram dño panes absq fermēto.
et collyridā asperſam oleo laganum
q. posuit super adipes et armū dextrū:
tradens simul omnia aaron et filijs
eius. Qui postq leuauerunt ea coram
dño. rursum sulcepta de manibus eor
adoleuit super altare holocausti: eo q
consecrationis esset oblatio in odorē
suauitatis sacrificij dñi. Tulitq pectusculum eleuans illud coram domino de
ariete cōsecrationis in partem suam:
sicut ꝓceperat ei dominus. Assumens
q unguentum. & sanguinem qui erat
in altari aspersit super aarou et vestimenta ei⁹: et super filios illius ac vestes
eor. Cunq sanctificasset eos in ritum
suum: ꝓcepit eis dicens. Coquite carnes
ante fores tabernaculi: & ibi comedite
eas. Panes quoq cōsecrationis edite
q positi sunt i canistro: sicut ꝓcepit
michi deus dicens. Aaron et filij eius
comedēt eos. Quicqd aūt reliquū fuerit de carne et panibus. ignis absumet.
De ostio quoq tabernaculi nō exibitis
septē diebus: usq ad diem quo implebitur tempꝰ cōsecrationis vestre. Septē
enim diebus finitur consecratio sicut
impresentiarum factū ē: ut ritus sacrificij
compleretur. Die ac nocte manebitis
i tabernaculo: obseruantes custodias dñi
ne moriamini. Sic enī michi ꝓceptū
ē. Fecerūnq aarō & filij ei⁹ cuncta que
locut⁹ est dñs per manū moysi. ℣

Octauo autem die vocauit
moyses aaron et filios eius ac
maiores natu israhel: dixitq ad aarō.
Tolle de armento vitulū pro peccato
et arietē in holocaustū. utrunq immaculatum: et offer illos coram domino:
et ad filios israhel loqueris. Tollite
hircum pro peccato et vitulum atq agnum anniculum et sine macula in
holocaustum: bouem et arietem q pacificis. & immolate eos coram domino:
in sacrificio singulos similam cōspersam oleo offerentes. Hodie enim dñs
apparebit vobis. Tulerūt ergo cuncta
que iusserat moyses ad ostiū tabernaculi: vbi cū omnis multitudo adstare
ait moyses. Iste est sermo quē ꝓcepit
dñs: facite et apparebit vobis gloria
eius. Et dixit ad aaron. Accede ad altare: et immola pro peccato tuo. Offer
holocaustum: et deprecare pro te & pro
populo. Cunq mactaueris hostiam
populi: ora pro eis: sicut ꝓcepit dñs.
Festinatq aaron accedens ad altare
immolauit vitulum pro peccato suo:
cuius sanguinē obtulerunt ei filij sui.
In quo tingens digitū tetigit cornua
altaris: et fudit reliquū ad basim ei⁹.
Adipemq et renunculos ac reticulū

iecoris que sunt pro peccato adoleuit
sup altare: sicut ꝓceperat dominus
moysi. Carnes vero et pellē eius extra
castra combussit igni. Immolauit &
holocaustū victimā. Obtulerūnq ei filij
sui sanguinem eius: quē fudit p altaris circuitū. Ipsam etiā hostiā i frusta
concisam cū capite et membris singulis obtulerunt: que omnia sup altare
remansit igni: loris aqua prius intestinis et pedibus. Et pro peccato ꝑpli
offerens. mactauit hircum: repiaculoq
altari fecit holocaustū. addens in sacrificio libamenta. que pariter offeruntur
et adolens ea super altare: absq; rei
monijs holocausti mattutini. Immolauit et bouem atq arietem hostias
pacificas populi. Obtulerunq ei filij
sui sanguinē quē fudit super altare in
circuitu: adipem aūt bouis. et caudā
arietis renunculosq; cū adipibus suis
et reticulū iecoris posuerūt sup pectora.
Cūq remansissent adipes sup altare:
pectora cum armis dextris separauit
aaron eleuans coram dño: sicut ꝓceperat moyses. Et extendens manū
ad vultū benedixit ei: sicq compleris
hostijs pro peccato & holocaustis & pacificis descendit. Ingressi aūt moyses
et aaron in tabernaculū testimonij et
deinceps egressi: benedixerunt populo.
Apparuitq gloria dñi cūcti multitudini: et exiit egressus ignis a domino
deuorauit holocaustū et adipes: q erāt
sup altare. Quod cū vidisset turba: laudauerūt dñm ruentes i facies suas. ℣

Deprehensis nadab & abiu filij aarō
thuribulis suis imposuerunt ignem et incensum desuper offerentes coram domino ignē alienū: quod eis
ꝓceptum non erat. Egressusq ignis
a domino deuorauit eos: & mortui sunt
coram dño. Dixitq moyses ad aaron.
Hoc est qđ locutus est dñs. Sanctificabor in his qui appropinquant mihi: et in conspectu omnis pūli glorificabor. Quod audiens tacuit aaron.
Vocatis aute moyses. misahele et elisaphan. filijs oziel patrui aarō: air
ait eos. Ite et tollite fratres vestros de
cōspectu sanctuarij: et asportate extra
castra. Confestimq p gentes tulerunt
eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis: et ejecerunt foras ut sibi fuerat imperatum. Locutusq ē moyses ad aarō
et ad eleazar & ythamar filios ei⁹. Capita vestra nolite nudare. et vestimēta
nolite scindere. ne forte moriamini: &
sup omnem cetum oriat indignatio.
Fratres vestri et omnis domus israhel
plangāt incendiū qđ dñs suscitauit:
vos aūt non egredientes fores tabernaculi: alioquin peribitis. Oleū quippe
sancte unctionis est sup vos. Qui fecerunt omnia iuxta ꝓceptū moysi. Dixitq dñs ad aaron. Vinū et omne
qđ inebriare potest nō bibetis. tu & filij
tui quādo introibitis in tabernaculū
testimonij ne moriamini quia ꝓceptum sempiternum est i generationes
vestras: et ut habeatis scientiā discernendi inter sanctū et prophanū. inter
pollutū et mundum: docealisq filios
israhel omnia legitima mea q locutus
est dñs ad eos ꝑ manū moysi. Locutusq est moyses ad aaron: et ad eleazar et ythamar filios eius. qui erant
relicti. Tollite sacrificiū qđ remansit
de oblatione domini & comedite illud
absq fermēto iuxta altare: qa sanctū
sanctor est. Comedetis aūt i loco sancto qđ datū est tibi et filijs tuis. de oblationibus dominī: sicut preceptum
est michi. Pectusculū quoq qđ oblatū

est·et armū qui separatus est ederis in
loco mundissimo tu et filij tui: et filie
tue tecū. Tibi enī ac liberis tuis repolita
sunt de hostijs salutaribus filiorū israhel: eo q armū ⁊ pectus ⁊ adipes qui
cremātur in altari·eleuabūtur coram
dño: et pīneāt ad te·⁊ ad filios tuos·
lege perpetua: sicut p̄cepit dominus. Inter hec hircum qui oblatꝰ fuerat pro
peccato cum quereret moyses exustum
repert: iratusq; contra eleazar·et ythamar filios aaron qui remanserāt ait.
Cur non comedistis hostiā p peccato
in loco sancto·que sancta sanctorum
est·et data vobis ut portetis iniquitatem multitudinis ⁊ rogetis pro ea in
conspectu dñi: p̄sertim cum de sanguine illius nō sit illatū intra sanctuarīo sicut p̄ceptum est michi? Respondit aaron. Oblata est hodie victima
pro pcō ⁊ holocaustū coram dño: michi
autē accidit qđ vides. Quomō potui
comedere eā: aut placere dño i ceremoniis mēte lugubris? Quod cū audisset
moyses: recepit satisfactionem. xj

Locutus est dñs ad moysen·⁊ aaron dicens. Dicite filijs israhel.
Custodite omnia que scripsi vobis: ut
sim deus vester. Hec sunt animalia q̄
comedere debetis de cunctis animantibus terre. Omne qđ habet diuisam
ungulam et ruminat in pecoribus comedetis. Quicquid aūt ruminat ⁊ habet ungulam sed nō diuidit eā·sicut
camelus ⁊ cetera·nō comedetis illud:
et inter immunda reputabitis. Chirogrillus qui ruminat ungulamq; nō
diuidit immundus est: lepus quoq;
nam ⁊ ipe ruminat sed ungulam nō
diuidit: et sus que cū ungulam diuidat non ruminat: hoc carnibus non

vescemini. Nec cadauera contingetis
quia immunda sunt vobis. Hec etiā
sunt que gignūtur in aquis: et vesci
licitum est. Omne quod habet pinnulas ⁊ squamas eam in mari q; in fluminibus et stagnis comedetis. Quicquid aūt pinnulas et squamas nō
habet eoz que in aquis moventur et
vīuūt abominabile vobis ꝛecrandū
q; erit. Carnes eoz non comedetis: et
morticina vitabitis. Cuncta que non
habent pinnulas ⁊ squamas i aquis
polluta erunt. Hec sunt q̄ de avibus
comedere nō debetis: et vitanda sunt
vobis. Aquilam·et gryphū·et alietū
et milvum·ac vulturem iuxta genus
suum: et omne corvini generis·in similitudinem suam: struthionē·⁊ nocuā·
et larum ⁊ accipitrē iuxta genꝰ suum:
bubonē et mergulū·et ibin·et cignū
et onocrotalū·et prophirionem·herodionem·et caradrion iuxta genus suum: upupam quoq; et vespertilionē.
Omne de volucribus quod graditur
sup quatuor pedes abominabile erit
vobis. Quicquid aūt ambulat quidem sup quatuor pedes sed habet longiora retro crura q̄ que salit super terram·comedere debetis: ut est brucus
in genere suo·⁊ attacus atq; ophiomachus·atq; locusta: singula iuxta
genus suū. Quicquid aūt ex volucribus·quatuor tantum habet pedes execrabile erit vobis: et quicūq; morticina eorum tetigerit polluetur·et erit
immūdus usq; ad vesperā: ⁊ si necesse
fuerit ut portet quippiā horū mortuū
lauabit vestimenta sua·et immūdus
erit usq; ad occasum solis. Omne animal quod habet quidem ungulam
sed nō diuidit eam·nec ruminat·immundum erit: ⁊ quicquid tetigerit illud
contaminabit. Quod ambulat super
manus ex cunctis animantibus que
incedunt quadrupedia: immundum
erit. Qui tetigerit morticina eoz pollutus erit usq; ad vesperū: et qui portauerit
huiusmodi cadauera lauabit vestimenta sua·et immundus erit usq; ad
vesperum: quia omnia hec immunda
sunt vobis. Hec quoq; inter polluta
reputabunt de hijs que moventur in
terra: mustela et mus et crocodillus·
singula iuxta genus suum: migale
cameleon·et stellio·et lacerta et talpa:
omnia hec immunda sunt. Qui tetigerit
morticina eoz immundus erit usq; ad
vesperū: et sup quē ceciderit quicq̄ de
morticinis eorū polluetur. Tam vas
ligneū et vestimentū·quā pelles·⁊ cilicia·⁊ in quocunq; fit opus fingetur
aqua·et polluta erūt usq; ad vesperū:
et sic postea mundabunt. Vas aūt
fictile in qđ horū quicq̄ intro ceciderit
polluetur: et ideo frangendū e. Omnis
cibus quē comedetis ⁊ fusa fuerit sup
eum aqua immūdus erit: et omne liquens qđ bibitur de vnūsq; vase immundum erit. Et quicquid de morticinis huiusmodi ceciderit super illud
immundū erit: sive clibanū sive ollæ
pedes destruentē·et immūdi erūt. Fontes vero et cisterne·et omnis aquarum
congregatio munda erit. Qui morticinum eoz tetigerit polluet. Si ceciderit
sup sementem nō polluent eam: si autem quispiā aqua seminum p̄fuderit
et postea morticinis tacta fuerit: illico
polluetur. Si mortuū fuerit animal
qđ licet vobis comedere: q̄ cadauer eius
tetigerit immūdus erit usq; ad vesperū.
Et qui comederit ex eo quippiam sive
portauerit·lauabit vestimenta sua·et
immūdus erit usq; ad vesperū. Omne
quod reptat super terrā abominabile
erit: nec alimenti in cibū. Quicquid super pectus quadrupes gradit·⁊ multos
habet pedes sive p humū trahit non
comedetis: quia abominabile ē. Nolite cōtaminare animas vestras: nec
tangatis quicq̄ eoz ne immūdi sitis.
Ego sū dñs deus vester. Sancti estote:
quia ego sanctus sum·ne polluatis
animas vestras i omni reptili quod
movet sup terram. Ego enī sum dñs
qui eduxi vos de terra egipti: ut essem
vobis in deū. Sancti eritis: quia ego
sanctus sum. Ista est lex animantiū
ac volucrum et omnis anime viventis
que movetur in aqua·et reptat in
terra: ut differentias noveritis mundi et immundi: et ut sciatis quid comedere et respuere debeatis. xij

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Mulier si suscepto semine
pepererit masculū immūda erit septē
diebus iuxta dies separationis menstrue:
et die octauo circumcidet infantulus:
ipa vero triginta tribus diebus manebit
in sanguine purificationis sue. Omne
sanctum non tanget: nec ingredietur
in sanctuariū donec impleantur dies
purgationis sue. Sin autem femīnā
pepererit immūda erit duabus ebdomadibus iuxta ritum fluxus menstrui: et
sexaginta sex diebus manebit in sanguine purificationis sue. Cūq; expleti
fuerint dies purificationis sue pro filio sive pro filia deferet agnū anniculum i holocaustum et pullū columbe
sive turturem pro peccato ad ostium
tabernaculi testimonij et tradet sacerdoti: q̄ offeret illa coram domino·et
orabit pro ea: et sic mūdabit a profluvio sāguinis sui. Ista ē lex parturientis

masculū et femīnā. Quod si nō īuenerit manus eius nec poterit offerre agnū-sumet duos turtures uel duos pullos columbarū: unū in holocaustū et alterū pro peccato. Orabitq; pro ea sacerdos et sic mundabitur. xiij

Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens. Homo in cuius cute et carne ortus fuerit diuersus color siue pustula · aut lucens quippiā id ē plaga lepre: adducetur ad aarō sacerdotē · uel ad unūquemlibet filiorū eius. Qui cum uiderit lepram ī cute · et pilos ī album mutatos colorē · ipāmq; speciē lepre humiliorem cute et carne reliqua: plaga lepre ē · et ad arbitrīum eius separabit. Sin autem luēs candor fuerit in cute · nec humiliorē carne reliqua: et pili coloris pristini: reludet eum sacerdos septem diebus · et considerabit die septimo. Et si quidem lepra ultra nō creuerit · nec transierit in cute ꝓres terminos: rursum recludet eum septem diebs alijs: et die septimo contemplabitur. Si obscurior fuerit lepra et non creuerit in cute mundabit eā qa scabies ē: lauabitq; homo uestimenta sua · et mundus erit. Quod si postq; a sacerdote uisus ē et reddītus est mūdicie iterq; lepra creuerit adducet ad eum: et immūdicie condemnabit. Plaga lepre si fuerit ī homine adducetur ad sacerdotem: et uidebit eum. Cumq; color albus in cute fuerit · et capillos mutauerit aspectum · ipa quoq; caro uiua apparuerit: lepra uetustissima iudicabit · atq; inolita cuti. Contaminabit itaq; eum sacerdos · et nō recludet: quia ꝓspicue immūdicie est. Sin aūt effloruerit discurrens lepra ī cute · et operuerit omnē carnē a capite usq; ad pedes · quicquid sub aspectu oculoz radit: cōsiderabit cū sacerdos. et uidet lepra mundissima iudicabit eo q; omnis in candorem uersa sit: et idcirco homo mundus erit. Quando uero caro uiuēs in eo apparuerit · tunc sacerdotis iudicio polluet: et inter immundos reputabit. Caro enim uiua si lepra aspergitur: immūda ē. Quod si rursum uersa fuerit in alborem et totum hominē operuerit: considerabit cū sacerdos · et mundū esse decernet. Caro autem et cutis ī qua ulcus natum est et sanatū · et in loco ulceris cicatrix alba apparuerit siue subrufa: adducetur homo ad sacerdotem. Qui cū uiderit locū lepre humiliorem carne reliqua · et pilos uersos in candorem: cōtaminabit eum. Plaga enim lepre orta ē in ulcere. Quod si pilus coloris ē pristini et cicatrix subobscura · et uicina carne non est humilior: recludet eum septem diebus. Et si quidem creuerit · adiudicabit eum lepre: sin aūt steterit in loco suo · ulceris est cicatrix · et homo mūdus erit. Caro autem et cutis quā ignis exussit · et sanata albam siue rufam habuerit cicatricem: ostendet eam sacerdoti. Et cum uersa est in alborem · et locus eius reliqua cute ē humilior: contaminabit eum: quia plage lepre in cicatrice orta ē. Quod si pilus coloz nō fuerit immutatus · nec humilior plaga carne reliqua · et ipsa lepre species fuerit subobscura: recludet eū septem diebs: et die septimo ꝺcemplabitur. Si creuerit in cute lepra contaminabit eum: sin aūt in loco suo candor steterit non satis clarus · plaga combustionis est et idcirco mūdabit · quia cicatrix est combusture. Uir siue mulier in cuius capite uel barba germinauerit lepra: uidebit eos sacerdos.

Et si quidē humiliorē fuerit locꝰ carne reliqua · et capillus flauꝰ · solitoq; subtilior: contaminabit eos: quia lepra capitis ac barbe est. Sinautē uiderit locū macule equalē uicine carni · et capillū nigrū: recludet eos septē diebus: et die septimo intuebitur. Si nō creuerit macula · et capillus sui coloris ē · et locus plage carnū reliqe equalis: radet homo ablq; loco macie: et recludet̄ septem diebus alijs. Si die septīo uisa fuerit stetisse plaga ī loco suo · nec humiliorē carne reliqua · mūdabit cū: lotisq; uestibs suis mundus erit. Sinautē post mundationem · rursus creuerit macula in cute · nō queret amplius uterū capillꝰ in flauū colorē sit commutatus: quia apte immūdus est. Porro si steterit macula · et capilli nigri fuerint: nouerit hominē sanatum esse: et cōdemnet eū pronuncietq; mūdū. Uir siue mulier in cuius cute candor apparuerit: intuebit eos sacerdos. Si deprehenderit subobscurū alborē lucere in cute: sciat nō esse lepra · sed maculā coloris candidi: et hoīem mundum. Uir de cuiꝰ capite capilli fluūt · caluꝰ et mūdus est. Et si a fronte ceciderint pili: recalualter et mūdus ē. Sinautē in caluicio siue ī recaluatione albus uel rufus coloz fuerit ꝯortus · et ꝑ sacerdos uiderit: condemnabit eum: haut dubie lepre: que orta est in calūnio. Quicūq; ergo maculatus fuerit lepra · a lepratus est ad arbitriū sacerdotis: habebit uestimenta dissuta caput nudum · os uelet cōtectum: contaminatum ac sordidum se clamabit. Omni tempore quo leprosus est et immūdus: solus habitabit extra castra. Uestis lanea siue linea · que lepram habuerit in stamine atq; subtegmine aut certe pellis uel quicquid ex pelle confectum est: si alba uel rufa macula fuerit infecta · lepra reputabit̄ ostendet̄q; sacerdoti. Qui considerata recludet septem diebus: et die septimo rursus aspiciēs · si deprehenderit creuisse lepra perseuerans est: pollutum iudicabit uestimentū · et omne in quo fuerit in uentre: idcirco comburetur flammis. Quod si eā uiderit nō creuisse · ꝺcipiet et lauabunt id in quo lepra est: recludetq; illud septem diebus alijs. Et cū uiderit faciem quidem pristinam nō reuersam nec tamen creuisse lepram: immūdum iudicabit · igne cōburet: eo q; infusa sit in superficie uestimenti uel per totū lepra. Sinaūt obscurior fuerit locus lepre postq; uestis est lota: abrūpet eū et a solido dīuidet. Quod si ultra apparuerit in his locis q̄ prius immaculata erant: lepra uolatilis et uaga debet igne comburi. Si cessauerit · lauabit aqua ea q̄ pura sūt sedz: et mūda erit. Ista ē lex lepre uestimēti lanei et linei · staminis atq; subtegminis · oīusq; supellectilis pellicee: quō mūdari debeat uel ꝺaminari. xiiij

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Hec erit ritus leprosi quando mundandus est. Adducetur ad sacerdotem. Qui egressus de castris cum inuenerit lepram esse mundatā · ꝺcipiet ei qui purificat · ut offerat duos passeres uiuos pro se quos uelit licitū ē: et liguū cedrinū · uermiculum q; · et ysopum. Et unum ex passeribus immolari iubebit in uase fictili super aquas uiuentes: aliū autem uiuum cum ligno cedrino · et croco et ysopo · iunget ī sanguine passeris immolati: quo asperget illum qui mundandus ē septies · ut iure purgetur: et dimittet

passeri viuũ ut in agrũ avoler. Cumq; laverit homo vestimenta sua · radet omnes pilos corporis · z lavabitur aqua · purificabitq; ingrediatur castra: ita dumtaxat ut maneat extra tabernaculum suũ septem diebus: et die septima radet capillos capitis · barbam q; z supercilia · ac totius corporis pilos. Et lotis rursum vestibz et corpore · die octavo assumet duos agnos immaculatos · et ouẽ anniculam absq; macula: et tres decimas similę i sacrificiũ que conspersa sit oleo: et sextarium olei sextariũ. Cumq; sacerdos purificans hominẽ statuerit eũ et hec omnia coram dño in ostio tabernaculi testimonij: tollet agnũ et offeret eum pro delicto oleiq; sextariũ. Et oblatis ante dñm oĩbz · immolabit agnum ubi solet immolari hostia ꝓ pcõ et holocaustũ: id est in loco sancto. Sicut enim pro peccato: ita z pro delicto ad sacerdotẽ pẽnet hostia. Sancta sanctorum est. Assumẽq; sacerdos de sanguine hostie que immolata ẽ pro delicto ponet sup extremum auricule dextre eius qui mũdatur · et sup pollices manus dextre et pedis: et de olei sextario mittet in manũ suam sinistram: tingetq; digitum dextrũ in eo: et asperget coram dño septies. Quod aũt reliquũ ẽ olei i manu · fundet sup extremũ auricule dextre eius qui mũdatur · et sup pollices manus ac pedis dextri: et sup sanguinem qui effusus ẽ pro delicto: et sup caput eius. Rogabitq; pro eo coram dño: et faciet sacrificium pro peccato. Tunc immolabit holocaustũ: et ponet illud in altari cum libamẽ suis: et homo rite mũdabit. Quod si pauper est · et nõ potest manus eius invenire que dicta sũt: ꝓ delicto sumet agnum ad oblationem · ut roget pro eo sacerdos · decimamq; partẽ similę cõspersę oleo in sacrificiũ · et olei sextarium · duosq; turtures siue duos pullos columbe: quoz unus sit pro pcõ · z altre in holocaustum: offeretq; ea die octauo purificationis sue sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonij coram dño. Qui suscipiẽs agnum ꝓ delicto · et sextariũ olei · leuabit simul: immolatoq; agno · de sanguine eius ponet super extremũ auricule dextre eius qui mũdatur: et sup pollices manus et pedis dextri. Olei vero partẽ mittet in manũ suam sinistram: in quo tingens digitum dextre manus aspget septies coram dño tangetq; extremũ dextre auricule illius qui mundatur · et pollices manus ac pedis dextri: in loco sanguinis qui effusus ẽ ꝓ delicto. Reliquũ aũt partem olei que est in sinistra manu · mittet sup caput purificati ut placet pro eo dño: et turturem siue pullum columbe offeret: unum pro delicto · et alterũ in holocaustũ cũ libamentis suis. Hoc est sacrificium leprosi · quũ habere non potest oĩa in emundationẽ sui. Locutusq; ẽ dñs ad moysen et aaron dicens. Cumq; ingressi fueritis terram chanaan · quã ego dabo vobis in possessionẽ: si fuerit plaga lepre in ędibus: ibit cuius ẽ domus nuncians sacerdoti · et dicet. Quasi plaga lepre videatur michi esse in domo mea. At ille precipiet ut efferantur uniuersa de domo priusq; ingrediatur eam · et videat ne leprosa sit: ne inmunda fiant omnia q̃ in domo sunt. Introibitq; postea ut consideret lepram domus: et cum viderit in parietibus illius fossi vallículas pallore siue rubore deformes · et humiliores superficie reliqua: egredietur ostiũ domus et statim claudet illã septem diebus: reuersusq; die septimo cõsiderabit eã. Si intuerit reuisse leprã inbibit cui lapides in quibz lepra est: et proicient eos extra ciuitatem i locũ immundum: domũ aũt ipam radi intrinsecus p circuitũ · z spergi puluere rasure extra urbẽ i locũ immundũ: lapidesq; alios reponi pro hijs qui ablati fuerant · et luto alio liniri domũ. Si haut postq̃ reuersi sunt lapides · et puluis elatus · et alia terra lita ingressus sacerdos uiderit reuersam lepram · et parietes respersos maculis: lepra est vsitatis · et immunda domus. Quam statim destruet: et lapides eius ac ligna atq; uniuersũ puluerẽ proiciet extra opidũ in locum immundum. Qui introierit domum quãdo clausa est immundus erit usq; ad vesperum: et qui dormierit in ea et comederit quippiam lauabit vestimenta sua. Quod si introiens sacerdos viderit lepram non resisse in domo postq̃ denuo lita fuerit: purificabit eam reddita sanitate. Et in purificationẽ eius sumet duos passeres lignũ q; cedrinũ et vermiculũ atq; ysopum: et immolato uno passere in vase fictili super aquas vivas · tollet lignũ cedrinum · et ysopum z coccum · et passerem viuũ · et tinget oĩa in sanguine passeris immolati atq; in aquis viventibz et asperget domũ septies: purificabitq; eam tam in sanguine passeris q̃ in aquis viuentibus · et in passere viuo · lignoq; cedrino et ysopo · atq; vermiculo. Cumq; dimiserit passerem aulare in agrũ libere: orabit pro domo et iure mundabitur. Ista est lex omnis lepre z pustule · lepre vestiũ z domoz · cratices et cumpentiũ papularum: lucẽtis macie z i varias species coloribus immutatis: ut possit sciri quo tpe mundũ q̃ uel immundũ sit.

Locutusq; est dominus ad moysen et aaron dicens. Loquimini filijs israhel: z dicite eis. Vir q̃ patitur fluxum seminis · immũdus erit: et tũc iudicabit̃ huic vicio subiacere: cũ per singula momẽta adhęserit carni eius · atq; contrauerit sedus humor. Omne stratum in quo dormierit immundũ erit: z ubicũq; sederit. Si quis hominũ tetigerit sedũ eius lauabit vestimenta sua: et ipe lotus aqua immũdus erit usq; ad vesperũ. Si sederit ubi ille sederat: et ipse lauabit vestimenta sua: et lotus aqua immundus erit usq; ad vesperum. Qui tetigerit carnem ei⁹ lauabit vestimẽta sua: z ipe lotus aqua immũdus erit usq; ad vesperum. Si saliuã huiuscemodi homo iecerit super eum qui mũdus est lauabit vestimenta sua: z lotus aqua immundus erit usq; ad vesperum. Sagma sup quod sederit immũdum erit: z quicquid sub eo fuerit qui fluxum seminis patitur pollutũ erit usq; ad vesperum. Qui portauerit horum aliquid lauabit vestimenta sua: et ipe lotus aqua immundus erit usq; ad vesperum. Vasis fictile quod tetigerit contingetur: vas autem ligneum lauabitur aqua. Si sanatus fuerit qui huiuscemodi sustinet passionẽ numerabit septem dies post emundationẽ sui: et lotis vestibz · et toto corpore in aquis viuentibz erit mũdus. Die autẽ octauo sumet duos turtures aut duos pullos columbe: et veniet in cõspectu

dñi ad ostiũ tabernaculi testimo-
nij: dabitq; eos sacerdoti. Qui faciet
unũ pro peccato-et alterũ i holocaustũ:
rogabitq; pro eo coraꝫ dño ut emũdet
a fluxu seminis sui. Vir de quo egre-
ditur semen coitus-lauabit aqua o-
mne corpus suum:& immundus erit
usq; ad vesperũ. Vestem et pellem quã
habuerit lauabit aqua:et immunda
erit usq; ad vesperũ. Mulier cum qua
coierit lauabit aqua:et immũda erit
usq; ad vesperũ. Mulier que redeunte
mense patit fluxũ sanguinis: septem
diebꝫ separabit. Omnis q; tetigerit eam
immũdus erit usq; ad vesperũ. Locus
in quo dormierit uel sederit diebꝫ sepa-
rationis sue-polluetur. Qui tetigerit
lectum suũ-lauabit vestimenta sua:et
ipse lotus aqua immundus erit usq;
ad vesperum. Omne vas super quod
illa sederit-quisquis attigerit lauabit
vestimenta sua:et ipse lotus aqua pol-
luus erit usq; ad vesperũ. Si coierit
cũ ea vir tempore sãguinis menstrua-
lis immũdus erit septem diebꝫ:& om̃e
stratũ in quo dormierit polluet. Mu-
lier que patitur multis diebus fluxum
sanguinis non in tẽpore menstruali-
uel q; post menstruũ sãguinẽ fluere nõ
cessat: oĩs dies subiacet huic passioni
immũdꝰ erit:sicut i tẽpore menstruo.
Omne stratũ in quo dormierit:et vas
in quo sederit-pollutũ erit. Quicunq;
tetigerit eam lauabit vestimenta sua:
et ipe lotus aqua immũdus erit usq;
ad vesperũ. Si steterit sanguis & fluere
cessauerit-numerabit septẽ dies puri-
ficationis sue:et die octauo offeret pro
se sacerdoti duos turtures aut duos
pullos columbꝫ ad ostiũ tabernacli
testimonij: qui unũ faciet pro peccato
et alterũ i holocaustum: rogabitq; pro
ea coraꝫ dño:et pro fluxu immũditie
eius. Docebis ergo filios israhel ut
caueãt immũditias:& non moriant̃
i sordibꝰ suis cũ polluerit tabernaclm
meũ: qđ erit inter eos. Ista est lex eius
qui patit fluxum seminis-et q; polluit
coitu:et que menstruis tẽporibus sepa-
ratur uel que iugi fluit sanguine:&
hominis q; dormierit cũ ea. xvj.

Locutusq; ẽ dñs ad moysen post
mortem duoꝝ filiorum aaron:
quãdo offerentes igne alienũ inanle
di sunt. Et ꝓcepit ei dicẽs. Loquere ad
aaron fratrem tuũ-ne omni tempore
ingrediatur sanctuariũ-quod ẽ intra
velum coram ꝓpiatorio quo tegitur
archa-ut nõ moriatur-quia in nube
apparebo sup oraculũ: nisi hec ante
fecerit. Vitulum pro peccato offeret:et
arietem in holocaustum. Tunica linea
vestietur:femoralibus lineis verenda
celabit. Accingẽ zona linea:ydeirm
lineam imponet capiti. Hec enĩ vesti-
menta sunt sancta:quibus nudis cũ
lotus fuerit induetur. Suscipietq; ab
uniuersa multitudine filiorũ israhel duos
hircos pro peccato:et unum arietem
in holocaustũ. Cumq; obtulerit vitulũ
et orauerit ꝓ se et pro domo sua-duos
hircos stare faciet coram dño
i ostio tabernaculi testimonij: mittẽs
sup utrũq; sortem-unã domino-et
alteram capro emissario: cuius egerit
sors dño-offeret illũ pro peccato: cuius
aũt in caprũ emissarium-stabit eum
vivũ coraꝫ dño-ut fundat preces super
eum:et emittat eũ in solitudinẽ. Ingre-
ditur celebraris-offeret vitulũ:& roga-
ꝓ se et ꝓ domo sua immolabit eũ.
Assumptoq; thuribulo quod de prum̃
altaris impleuerit-& hauriens manu
compositum thymiama in incensum:

ultra velũ introibit in sancta-ut ponat
sup ignem aromatibus nebula eorũ
et vapor operiat oraculũ qđ est super
testimoniũ:et nõ moriatur. Tollet q;
de sanguine vituli:et asperget digito
septies contra ꝓpiatoriũ ad orientẽ.
Cumq; mactauerit hircũ pro peccato
ppli-inferet sanguinẽ eius intra velũ
faciet ꝓcptum est de sanguine vituli:
ut aspergat regione oraculi-& expiet
sanctuariũ ab immũditijs filiorũ israhel:
et a ꝓuaricationibus eorũ-cunctisq;
peccatis. Iuxta hũc ritum faciet in ta-
bernaculo testimonij qđ fixũ est inter
eos:i medio sortiũ habitationis eorꝫ.
Nullus hominum sit in tabernaculo
quãdo ꝓdit̃ sanctuariũ ingredi-ut
roget pro se et pro domo sua-et pro
uniuerso cetu israel: donec egrediatur ta-
bernaculum. Cũ aũt egrecit ad altare
qđ coraꝫ dño est oret pro se:& suptum
sanguinem vituli atq; hirci fundat
sup cornua eius ꝯ girum: aspergatq;
digito septies-expiet et sanctificet illud
ab immũditijs filiorꝫ israhel. Postq;
mundauerit sanctuariũ-et tabernacu-
lum-et altare-tunc offerat hircum
viuentẽ:et posita utraq; manu super
caput eius cõfiteatur oĩes iniquita-
tes filiorꝫ israel-et uniuersa delicta atq;
peccata eorꝫ: que imprans capiti eius
mittet illũ per hominẽ paratum in
desertũ. Cumq; portauerit hircus oĩes
iniquitates eorũ in terrã solitariam-
et dimissus fuerit i deserto-reuertetur
aaron in tabernaculum testimonij:et
depositis vestibꝰ quibus prius indu-
tus erat cum intraret sanctuariũ-relic-
tisq; ibi-lauabit carnem suã in loco
sancto:induetuq; vestibus suis. Et
postq; egressus obtulerit holocaustũ
suum ac plebis rogabit tam pro se
q; pro ꝓlo: et adipem qui oblatus ẽ
pro peccatis adolebit sup altare. Ille
uero qui dimiserit caprũ emissariũm
lauabit vestimẽta sua et corꝰ aqua:
et sic ingredietur in castra. Vitulum
aũt et hircũ qui ꝓ peccato fuerant im-
molati et quoꝝ sanguis illatus est i
sanctuariũ ut expiatio compleretur-
asportabunt foras castra & cõburent
igni tam pelles q; carnes coꝝ ac fimũ:
et quicunq; cõbulserit ea-lauabit vesti-
menta sua-et carnẽ aqua:et sic ingre-
dietur castra. Eritq; vobis hoc legitimum
sempiternũ. Mense aũt septo
decima die mensis-affligetis animas
uras: nullumq; opus facietis sive indi-
gena sive aduena qui peregrinantur
inter vos. In hac die expiatio erit vri
atq; mũdatio: ab omnibus peccatis
vestris coraꝫ dño mũdabimini. Sab-
batũ enĩ requietionis est:et affligetis
animas vestras religione perpetua.
Expiabit aũt sacerdos qui unctꝰ fu-
erit: et cuius manus iniciate sunt ut
sacerdotio fungat̃ pro patre suo. In-
dueturq; stola linea & vestibus sanctis:
et expiabit sanctuarium et tabernacu-
lum testimonij atq; altare: sacerdotes
q; et uniuersum populum. Eritq; hec
vobis legitimũ sempiternũ: ut oretis
pro filijs israel-et pro cunctis peccatis e-
orum semel in anno. Fecit igitur si-
cut ꝓcperat dominꝰ moysi. xvij

Et locutus est dñs ad moysen di-
cens. Loquere aaron et filijs ei⁹
et cunctis filijs israel: dices ad eos. Iste
est sermo quẽ mandauit dñs dicens.
Homo quilibet de domo israhel-si
occiderit bouẽ aut ouẽ-siue capram
in castris uel extra castra-et non obtu-
lerit ad ostium tabernaculi oblatio-
nẽ dño: sanguinis reus erit. Quasi si

sanguinem fuderit: hic pibit de medio pplꝰ sui. Idco sacerdotꝫ offerre debent filij israhel hostias suas quas occidũt in agro ut sanctificentur domino ãte ostiũ tabernaculi testimonij: et immolent eas hostias pacificas dño. Fundetqꝫ sacerdos sanguinem sup altare domini ad ostiũ tabernaculi testimonij: et adolebit adipem ī odorẽ suauitatis dño: et nequaqꝫ ultra immolabunt hostias suas demonibꝫ cũ ꝓbus fornicati sunt. Legitimũ sempiternũ erit illis et posteris eorum. Et ad ipos dices. Homo de filijs israhel: et de aduenis qui pegrinãtur apud vos qui obtulerit holocaustum suue victimam: et ad ostiũ tabernaculi testimonij nõ adduxerit eam ut offeratur domino: interibit de populo suo. Homo ꝙliber de domo israhel: et de aduenis q̃ pegrinantur inter vos: si comederit sanguinem obtrucabo faciẽ meam ꝺra animam illius: et disperdam eam de populo suo: quia anima carnis ī sanguine ẽ: et ego dedi illũ vobis: ut sup altare ī eo rependatis pro animabꝫ vñis: et sanguis pro anime piaculo sit. Idcirco dixi filijs israhel. Omnis anima ex vobis non comedet sanguinẽ: nec ex aduenis q̃ pegrinantur apud vos. Homo quicunqꝫ de filijs israhel: et de aduenis qui pegrinãtur apud vos: si venatione atqꝫ aucupio ceperit feram uel auẽ quibus vesci licitũ est: fundat sanguinẽ et opiat illũ terra. Anima enim omnis carnis in sanguine ẽ. Vnde dixi filijs israhel. Sanguinẽ vniuse carnis non comedetis: quia anima carnis in sanguine ẽ: et quicunqꝫ comederit illũ interibit. Anima que comederit morticinũ uel captum a bestia tã de indigenis qꝫ de aduenis lauabit vestimenta sua et lauabitur aqua: et contaminatus erit usqꝫ ad vesperũ: et sic ordine mundus erit. Quod si nõ lauerit vestimenta sua uel corpus: portabit iniquitatem suam.

xviij

Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicẽs. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Ego sum dominꝰ deꝰ vester. Iuxta consuetudinẽ terre egipti in qua habitastis nõ facietis: et iuxta morem regionis chanaan: ad quã ego introducturꝰ sum vos: nõ agetis: nec ī legitimis eorũ ambulabitis. Facietis iudicia mea et precepta mea seruabitis: et ambulabitis in eis. Ego dominus deus vester. Custodite leges meas atqꝫ iudicia: que faciens homo viuet in eis. Ego dominus deus vester. Omnis homo ad proximã sanguinis sui non accedet ut reueler turpitudinẽ eius. Ego dñs. Turpitudinem patris tui et turpitudinẽ matris tue nõ discoopies. Mater tua est: non reuelabis turpitudinẽ eius. Turpitudinẽ uxoris patris tui nõ discoopies. Turpitudo enim patris tui est. Turpitudinẽ sororis tue ex patre siue ex matre que domi uel foris genita est non reuelabis. Turpitudinem filie filij tui uel neptis ex filia nõ reuelabis: quia turpitudo tua est. Turpitudinem filie uxoris patris tui quã peperit patri tuo et est soror tua: non reuelabis. Turpitudinẽ sororis patris tui non discoopies: quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tue non reuelabis: eo q̃ caro sit matris tue. Turpitudinẽ patrui tui nõ reuelabis: nec accedes ad uxorem eius: que tibi affinitate coniũgit. Turpitudinẽ nurus tue nõ reuelabis qꝫ uxor filij tui est: nec discooperies ignominiam eius. Et uxorem fratris tui

nullus accipiat. Turpitudinẽ uxoris fratris tui nõ reuelabis: quia turpitudo fratris tui est. Turpitudinẽ uxoris tue et filie eius nõ reuelabis. Filiam filij eius: et filiã filie illius non limes ut reueles ignominiã eiꝰ: quia caro illius sunt: et talis coitus incestus est. Sororem uxoris tue in pelicatũ illiꝰ non accipies: nec reuelabis turpitudinem eius adhuc illa viuente. Ad mulierem que patitꝰ menstrua nõ accedes: nec reuelabis fœditatẽ eius. Cum uxore proximi tui non coibis: nec seminis cõmixtione maculaberis. De semine tuo nõ dabis ut cõsecretur ydolo nec loch: nec pollues nomen dei tui. Ego dñs. Cum masculo non cõmiscearis coitu femineo: quia abominatio est. Cũ omni pecore nõ coibis: nec maculaberis cũ eo. Mulier non succumbet iumento nec miscebitur ei: quia scelus est. Nec polluamini ī oñibus hijs quibus cõtaminate sunt omnes gẽtes quas ego eiciam ante conspectũ vestrum: et quibus polluta est terra ut visitabo: ut euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atqꝫ iudicia: ut nõ faciatis ex oñibus abominationibus istis tam indigenꝫ quã colonus qui pegrinatur apud vos. Omnes enim execrationes istas fecerũt ac gole terre q̃ fuerũt ãte vos: et polluerũt eã. Cauete ergo ne et vos similẽ eiciatis cũ pauia feceritis: sicut euomuit gentẽ q̃ fuit ante vos. Omnis alia q̃ fecerit de abominationibus hijs quipiã: peribit de medio pplꝰ sui. Custodite mandata mea. Nolite facere ex ceremonijs hij q̃ fuerunt ante vos: et ne polluamini in eis. Ego dominus deꝰ vester.

xix

Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicens. Loquere ad omnem cetũ filioꝝ israhel: et dices ad eos. Sancti eritis: quia ego sanctus sum dominꝰ deus vester. Vir quisqꝫ patrem suũ et matrem suã timeat. Sabbata mea custodite. Ego dñs deꝰ vester. Nolite conuerti ad ydola: nec deos conflatiles faciatis vobis. Ego dñs deus vester. Si immolaueritis hostiam pacificoꝝ dño ut sit placabilis: eo die quo fuerit immolata comedetis eam: et die altera. Quicquid autẽ reliquum fuerit ī diem tertiũ: igne comburetis. Si quis post biduũ comederit ex ea profanus erit et impietatis reus: portabitqꝫ iniquitatem suam quia sanctũ domini polluit: et peribit anima illiꝰ de populo suo. Cumqꝫ messueris segetem terre tue nõ tondebis usqꝫ ad solum humãẽ terre: nec remanentes spicas colliges: neqꝫ in vinea tua racemos et grana decidentia congregabis: sed pauperibꝫ et pegrinis carpenda dimittes. Ego dominus deꝰ vester. Non facietis furtum: nec mẽtiemini: nec decipiet unusquisqꝫ proximũ suum. Non iurabis in nomine meo: nec pollues nomen dei tui. Ego dñs. Nõ facies calumniam proximo tuo: nec vi opprimes eũ. Nõ morabitur opus mercenarij tui apud te usqꝫ mane. Non maledices surdo: nec coram cecꝫ pones offendiculum: sed timebis dñm deũ tuũ: quia ego sum dominus. Nõ facies quod iniquũ est: nec iniuste iudicabis. Nõ consideres plenam pauperis: nec honores vultum potentis. Iuste proximo tuo iudica. Nec eris criminator: nec susurro in populis. Non stabis ꝺra sanguinẽ proximi tui. Ego dñs. Nõ oderis fratrem tuum in corde tuo: sed publice argue cũ: ne habeas sup illo peccatum. Non quæras ulcionem: nec

mentor ceis iniurie ciuium tuoz. Diliges amicū tuū sicut teipm. Ego dñs. leges meas custodite. Jumentū tuū non facies coire cum alterius generis animantibz. Agrum tuū non seres diuerso semine. Veste ex duobus texta ext non induetis. Homo si dormierit cū muliere coitu seminis que sit ancilla etiā nobilis. et tamē pcio nō redempta nec libertate donata: vapulabūt ambo et non morientur: quia non fuit libera. Pro delicto autem suo offeret dño ad ostiū tabernaculi testimonij arietem: orabitq pro eo sacerdos et pro peccato eius coram domino. et repropiciabitur ei: dimittetur q peccū. Quādo ingressi fuerimus terrā. et plantauerimus in ea lignū pomifera: auferetis ꝓputia eoz. Poma que germinat immūda erunt vobis: nec edetis ex eis. Quarto autem anno omnis fructus eoz sanctificabit laudabilis domino. Quinto aūt anno comedetis fructus: cōgregātes poma que proferūt. Ego dominus deus vester. Non comedetis carnem cū sanguine. Nō auguriabimini: nec obseruabitis somnia. Neq in rotundū attondebitis comam: nec radetis barbam. Et sup mortuo nō inducetis carnes vestras: neq figuras aliquas aut stigmata facietis vobis. Ego dominus. Ne prostituas filiam tuā: ne contāminetur terra et impleatur piaculo. Sabbata mea custodite: et sanctuariū meū metuite. Ego dñs. Nō declinetis ad magos: nec ab ariolis aliquid scisciteminī: ut polluamini per eos. Ego dominus deus vester. Coram cano capite consurge: et honora personā senis: et time dominū deū tuum. Ego sum dominus. Si habitauerit aduena i terra vra. et moratꝰ fuerit inter vos. nō reprobetis eū: sed sit inter vos quasi indigena: et diligetis eum quasi vosmetipsos. Fuistis enī et vos aduene in terra egypti. Ego dñs deus vester. Nolite facere iniquū aliquid in iudicio: in regula. in ponderi. in mensura. Statera iusta. et equa sint pondera: iustus modius: equusq sextarius. Ego dominꝰ deus vester: qui eduxi vos de terra egypti. Custodite oīa precepta mea et uniuersa iudicia: et facite ea. Ego dominus. xx

Locutusq est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel. Homo de filijs isrl et de aduenis qui habitant in isrl: si quis dederit de semine suo ydolo moloch. morte moriat. Populus terre lapidabit eū: et ego ponam faciem meā cōtra illū. et succidam eū de medio pli sui: eo q dederit de semine suo moloch. et contāminauerit sanctuariū meū. ac polluerit nomē sanctum meū. quod si negligens pls terre et quasi parui pendens imperiū meum. dimiserit hominē qui dedit de semine suo moloch. nec voluerit eum occidere: ponā faciē meam sup hominem illū et cognatiōnē eius: succidāq et ipm et oēs qui cōsenserūt ei. ut fornicarentur cū moloch de medio populi sui. Anima q declinauerit ad magos et ariolos et fornicata fuerit cum eis: ponā faciem meā cōtra eā: et interficiā illā de medio pli sui. Sanctificamini et estote sancti: quia ego sanctus sum dñs deꝰ vester. Custodite ꝓcepta mea: et facite ea. Ego dñs qui sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo aut matri: morte moriat. Patri matriq q maledixerit: sanguis eius sit super eum. Si mechatꝰ quis fuerit cū uxore alterius: et adulterū pcreauerit cum coniuge

proximi sui: morte morientur et mechus et adultera. Qui dormierit cū nouerca sua et reuelauerit ignominiā patris sui: morte moriant ambo. Sanguis eoz sit sup eos. Si quis dormierit cū nuru sua utriq moriatur: quia scelus operati sunt. Sanguis eorū sit sup eos. Qui dormierit cū masculo coitu femineo. utriq operatus est nefas: morte moriātur. Sit sanguis eorū sup eos. Qui supra uxorē filiam duxerit matrē eius: sceleratus est. Vbi uis ardebit ei eis: nec ymanebit tanū nefas i medio vestri. Qui cum iumento et pecore coierit. morte moriat: pcus q occidite. Mulier q succubuerit cuilibet iumento: simul morietur cū eo. Sanguis eoz sit sup eos. Qui acceperit sororem suam filiā patris sui uel filiā matris sue et viderit turpitudinē eius. illaq cōspexerit fratris ignominiā: nefariā rem operati sunt. Occidentur i conspectu pli: eo q turpitudinē suā mutuo reuelauerint: et portabūt iniquitatem suam. Qui uxorem cum muliere i fluxu menstruo. et reuelauerit turpitudinem eius. ipsaq aperuerit fontē sanguinis sui: interficientur ambo de medio pli sui. Turpitudinem matertere et amitę tue non discoopies. Qui hoc fecerit ignominiam carnis sue nudauit: portabunt ambo iniquitatem suā. Qui uxorem cum uxore patrui uel auunculi sui et reuelauerit ignominiā cognationis sue: portabūt ambo peccatū suū. Absq liberis morientur. Qui duxerit uxorem fratris sui rem facit illicitam: turpitudinē fratris sui reuelauit: absq filijs erit. Custodite leges meas atq iudicia et facite ea: ne et uos euomat terra quā ingraturi estis et habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationū. quas ego expulsurus sū ante vos. Omnia enī hec fecerūt: et abominatus sum eas. Vobis aut loquor. Possidete terrā eoz quā dabo vobis i hereditatem: terrā fluentē lacte et melle. Ego dñs deus vester: qui separaui vos a cęteris ꝓplis. Separate ergo et vos iumentū mūdū ab immūdo: et auem mundam ab immunda. Ne polluatis animas vestras in pecore et auibus et cunctis que mouentur in terra: et q vobis ostendi esse polluta. Erītis sancti michi: quia sanctꝰ ego sum dñs: et separaui vos a cęteris ꝓplis ut essetis mei. Vir siue mulier i quibz phitonicꝰ uel diuinationis fuerit spiritꝰ. morte moriantur: lapidibus obruent eos. Sanguis eoz sit super illos. xxi

Dixit quoq dñs ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aaron: et dices ad eos. Ne contamineꝫ sacerdos in mortibz ciuiū suoz. nisi tantū in consanguineis ac ꝓximis: id est sup patrem et matrem. et filiū et filiam. fratrem quoq et sororem virginem. que non est nupta viro: sed nec i principe populi sui contāminabitur. Nec radent caput nec barbā: neq i carnibus suis facient incisuras. Sancti erūt deo suo: et nō polluent nomen eiꝰ. Incensum eoꝝ dñi et panes dei sui offerūt: et ideo sancti erunt. Scortū et vile prostibulum nō ducet uxorem: nec eam que repudiata est a marito. quia ꝛcu secratus est deo suo: et panes ꝓpositionis offert. Sit ergo sanctꝰ. quia et ego sanctꝰ sum dominus q sanctifico vos. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro. et violauerit nomē patris sui. flammis exurent. Pontifex id est sacerdos maximus inter fratres suos. super cuius caput fusum ē unctionis

oleum·et cuius manus in sacerdotio
cõsecrate sunt. Vestitusq; est sanctis
vestibꝫ:caput suũ nõ discooperiet·vesti-
menta nõ scindet:& ad omnẽ mortuũ
nõ ingrediẽ. oñino. Sup pr̃e quoq;
suo et matre nõ contamĩnabit̃:nec
egredietur de sanctis ne polluat san-
ctuariũ dñi:quia oleũ sancte unctõnis
dei sui sup eum est. Ego dñs. Virginẽ
ducet uxorẽ. Viduã aũt et repudiatã
et sordidã atq; meretricem nõ accipiet
sed puellã de populo suo:ut non uilescat
stirpem generis sui uulgo genꝰ sue:
quia ego dominꝰ qui sanctifico eum.
Locutusq; est dñs ad moysen dicens.
Loquere ad aaron. Homo de semine
tuo p familias qui habuerit maculã
non offeret panes deo suo:nec accedet
ad mĩisteriũ eius. Si cecus fuerit·si
claudꝰ·si uel paruo uel grandi & torto
naso:si fracto pede si manu·si gibbus
si lippus·si albuginem habens ĩ oculo·
si iugem scabiem·si impetiginem ĩ cor-
pore·uel herniosus:oñis ꝙ habuerit
maculam de semine aaron sacerdotis·
nõ accedet offere hostias dño nec pa-
nes deo suo. Vescetur tamen panibus
qui offerũtur ĩ sãctuario·ita dũtaxat·
ut intra uelum non ingrediat̃:nec ac-
cedat ad altare qui maculam habet:
et nõ contamĩnare nõ debet sanctuariũ
meum. Ego dominꝰ ꝙ sanctifico eos.
Locutus est ergo moyses ad aaron &
ad filios eius et ad omnem israhel·
omnia ꝙ sibi fuerant imperata. xxij

Locutusq; ē dñs ad moysen
dicens. Loquere ad aaron & ad
filios eius·ut caueãt ab his ꝙ con̄se-
crata sũt filioꝝ isrl:et nõ cõtamĩnẽt
nomen sanctificationũ mihi·que ipsi
offerunt. Ego dñs. Dic ad eos:et ad
posteros eoꝝ. Omnis homo ꝙ accesserit
de stirpe vestra ad ea que consecrata
sunt·et que obtulerũt filij isrl dño
in quo est immũditia:peribit coram
dño. Ego sum dominus. Homo de
semine aaron qui fuerit leprosus aut
patiens fluxum seminis·non uescetur
de his ꝙ sanctificata sũt michi:donec
sanetur. Qui tetigerit immũdum sup
mortuo·et ex quo egreditur semen ĩti
coitus·& qui tãgit reptile & quodlibet
immũdum suũs tactus est sordidus·
immundus erit usq; ad uesperum:et
non uescetur his ꝙ sãctificata sũt:sed
cũ lauerit carnẽ suã aqua et occubue-
rit sol·tunc mundatus uescetur de san-
ctificatis·quia cibꝰ illi ẽ. Morticinũ
et raptum a bestia nõ comedent:nec
polluentur in eis. Ego sũ dñs. Custo-
diant p̃cepta mea·ut nõ subiacant
peccato:et moriãtur in sanctuario cũ
polluerint illud. Ego dominus: qui
sanctifico eos. Omnis alienigena nõ
comedet de sanctificatis. Inquilinus
sacerdotis et mercennarius non uescẽ
ex eis. Que autem sacerdos emerit·et
ꝙ uernaculus domꝰ eius fuerit:hij com-
edent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet
ex populo nupta fuerit:de his ꝙ san-
ctificata sũt·et de primitijs non uescet.
Sinaũt uidua uel repudiata & absq;
liberis reũsa fuerit ad domum patris
sui: sicut puella cõsueuerat·alẽ cibis
patris sui. Omnis alienigena com-
edendi ex eis nõ habet potestatem. Qui
comederit de sanctificatis p ignoran-
tiam·addet quintam partem cum eo
ꝙ comedit·et debit sacerdoti ĩ sanctu-
arium: nec cõtamĩnabunt sanctifica-
ta filioꝝ israhel que offerũt dño:
ne forte sustineant iniquitatem delicti
sui·cum sanctificata comederint. Ego
dominꝰ:qui sanctifico eos. Locutusq;

est dñs ad moysen dicẽs. Loquere ad
aarõ et filios eius·et ad oñes filios
isrl:dicesq; ad eos. Homo de domo
israhel et de aduenis ꝙ habitãt apud
vos·qui obtulerit oblationem suam
uel uota soluens uel sponte offerens:
quicquid illud obtulerit ĩ holocaustũ
dñi ut offeratur p uos:masculus im-
maculatus erit ex bobus ex ouibus &
ex capris. Si maculam habuerit non
offeres:neq; erit acceptabile. Homo
qui obtulerit victimã pacificorũ dño·
uel uota soluens uel sponte offerens
tam de bubus q̃ de ouibꝰ:immacula-
tum offeret ut acceptabile sit. Omnis
macula non erit in eo. Si cecũ fuerit·
fractũ·si cicatricem habens·si papu-
las aut scabiem·aut impetiginẽ·non
offeres ea domino:nec adolebitis ex
eis sup altare dñi. Bouem & quẽ aure
et cauda amputatis uolũtarie offere
pres:votum autem ex his solui non
potest. Omne animal qd̃ uel cõtritis
uel uulsis uel scabis·ablatisq; testiculi
est non offeres dño:et in terra uestra
hoc omnino ne facietis. De manu a-
lienigene nõ offeres panes deo uõ·
et quicquid aliud dare voluerit·quia
corrupta et maculata sunt om̃ia:nõ
suscipietis ea. Locutusq; est dominus
ad moysen dicẽs. Bos·ouis·& capra
cũ genita fuerint·septem diebꝰ erunt
sub ubere matris sue: die aũt octauo
et deinceps offerri poterũt dño. Sive
illa bos sive ouis non immolabunt̃
una die cũ fetibꝰ suis. Si immolaueris
victimam pro gratiarũ actione dño
ut possit esse placabilis:eodẽ die com-
edetis eam. Non remanebit quicq; in
mane alterꝰ diei. Ego dñs. Custodi-
te mandata mea:et facite ea. Ego do-
minus. Ne polluatis nomen meum
sanctũ: ut sanctificer in medio filiorũ
isrl. Ego dominꝰ·qui sanctifico vos:
et eduxi de terra egipti·ut essem vobis
in deum. Ego dominus. xxiij

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Loquere filijs israhel:et di-
res ad eos. Hec sunt ferie dominũ:ñs
vocabitis sanctas. Sex diebus facie-
tis opus: dies septimꝰ quia sabbati
requies est·vocabitur sanctꝰ. Omne
opus non facietis in eo. Sabbatum
domini est in cunctis habitationibꝰ ve-
stris. Hec sunt ergo ferie dñi sanctꝰ:ñs
celebrare debetis ꝛ̃poribus suis. In Men-
se primo quarta decima die mensis
ad uesperum phase dñi est:et quinta
decima die mensis huius solennitas
azimoꝝ domini est. Septem diebus
azima comedetis. Dies primus erit
vobis celeberrimus·sanctusq;. Omne
opus seruile non facietis in eo:sed of-
feretis sacrificium ĩ igne dño·septem
diebus. Dies autẽ septimꝰ erit celebri-
or et sanctior:nullũq; seruile opus fa-
cietis in eo. Locutusq; est dominꝰ ad
moysen dicens. Loquere filijs israhel:
et dices ad eos. Cum ingressi fueritis
terram quã ego dabo vobis et messue-
ritis segetem:feretis manipulos spica-
rum primicias messis vestre ad sacer-
dotem. Qui eleuabit fascículũ coram
domino ut acceptabile sit pro vobis
altero die sabbati:& sanctificabit illũ.
Atq; in eodem die quo manipulus
consecratur·offetur agnus immacu-
latus anniculus in holocaustum dñi:
et libamenta offerent̃ cum eo duæ deci-
me similæ conspersæ oleo in incensum
domini odorem suauissimũ: liba
quoq; vini·quarta pars hin. Panẽ
et polentam et pultes non comedetis
ex segete:usq; ad diem qua offeratis

ę ea dño vestro. Preceptū ē sempiternū
in generatiōnibz ꝙ̄ habitaculis
vestris. Numerabitis ergo ab altera
die sabbati ī quo obtulistis manipu-
lum primitiarum septem ebdomades
plenas usqz ad alterā diē epleti⁹ ebdo-
made septime id ē quinquagin-
ta dies: et sic offeretis sacrificiū nouū
dño. ex omnibus habitaculis vestris
panes primiciarū duos de duabus
decimis similę fermētate: quos coque-
tis in primitias dñi. Offeretisqz cum
panibz septem agnos īmaculatos
anniculos. et vitulū de armento unū
et arietes duos: et erunt in holocaustū
cū libamentis suis in odorē suauissi-
mum dño. Facietis ꝙ hircū pro pecca-
to: duosqz agnos āniculos hostias
pacifico⁹. Cumqz eleuauerit eos sacer-
dos cum panibz primitiaz coꝝ dño:
cedent in vsum ei⁹. Et vocabitis hūc
diem celeberrimum atqz sanctissimum.
Omne opus seruile nō facietis in eo.
Legitimū sempiternum erit in cunctis
habitaculis ꝙ generationibus vestris.
Postqz autem mlueritis tegrē terre
vestre nō tondebitis eam usqz ad solū:
nec remanentes spicas colligetis: sed
pauperibus et pegrinis dimittetis eas.
Ego sum dñs deus vester. Locutusqz ē
dominus ad moysen dicens. Loquere
filijs israhel. mense septimo ꝓma die
mensis erit vobis sabbatum memori-
ale clangentibus tubis: et vocabitur
sanctū. Omne opus seruile nō facietis
in eo: ꝙ offeretis holocaustum domino.
Locutusqz ē dominꝰ ad moysen dicēs.
Decimo die mensis hui⁹ septimi dies
reppiationum erit celeberrimus: et vo-
cabitur sanctus: affligetisqz animas
vestras in eo: et offeretis holocaustum
dño. Omne opus seruile non facietis
in tempore diei hui⁹ quia dies ꝓpia-
tionis est: ut placetur vobis dominꝰ
deus vester. Omnis anima q̄ affligi
non fuerit die hac pībit de ꝑplis suis:
et que operis quippiam fecerit: delebo
eam de ꝑplo suo. nichil ergo operis fa-
cietis ī eo. Legitimū sempiternum erit
vobis in cunctis generationibz et ha-
bitationibz vestris. Sabbatum requie
tionis ē: et affligetis animas vestras.
Die nono mensis septimi. a vespere
usqz ad vesperū celebrabitis sabbata
vestra. Et locutꝰ ē dominus ad moy-
sen dicens. Loquere filijs israhel. Ql
quīdecimo die mensis huius septimi
erunt feriē tabernaculorum septē diebus
domino. Dies primus vocabitur ce-
leberrimus atqz sanctissimus. Omne
opus seruile nō facietis in eo: et septē
diebus offeretis holocausta dño. Die⁹
quoqz octauus erit celeberrimus atqz
sanctissimus: et offeretis holocaustum
dño. Est enī cetus atqz collecte. Omne
opus seruile nō facietis in eo. Hę sūt
ferie domini quas vocabitis celeberri-
mas atqz sanctissimas: offeretisqz in
eis oblationes domino. holocausta ꝙ
libamenta iuxta ritum vnuscuiusqz
diei: excepto sabbatis dominī donis
qz vestris. et que offertis ex voto vel ī
spōte tribuitis dño. A quintodecimo
ergo die mensis septimi quando con-
gregaueritis omnes fructus terre vre
celebrabitis ferias dñi septem diebus.
Die primo et die octauo erit sabbatū:
id ē requies. Sumetisqz vobis die pri-
mo fructus arboris pulcerime palmas
qz palmarum et ramos ligni den-
sarum frondium. ꝙ salices de torrente.
ꝙ letabimini coram domino deo vo-
stro: celebrabitisqz solemnitatem dñs septē
diebus per annū. Legitimū sempiternū

erit in generationibus vestris. In mense
septimo festa celebrabitis et habitabitis
in umbraculis septem diebz. Omnis
qui de genere est israhel manebit ī taber-
naculis: ut discant posteri vestri q̄ in
tabernaculis habitare fecerī filios israhel cū
educerē eos de tra egipti. Ego dñs deus
vester. Locutusqz est moyses super sole-
mnitatibz dñi ad filios israhel. xxiij
Et locutus ē dominꝰ ad moysen
dicens. Precipe filijs israhel: ut
offerant tibi oleū de oliuis purissimū
ac lucidū ad concinnandas lucernas
iugiter extra velum testimonij in taber-
naculo federis. Ponetqz eas aarō a ve-
spere usqz in mane coram dño: iuxta
ritum perpetuo ī generationibus vestris.
Hux candelabrū mundissimū ponent
semp in cōspectu dñi. Accipies quoqz
similā. et coques ex ea duodecī panes:
qui singuli habebunt duas decimas.
Quoꝝ senos altrinsecus sup mensam
purissimā coꝝ dño. Statues et pones
super eos thus lucidissimū: ut sit panis
in monimentū oblationis dño. Per
singla sabbata mutabunt coꝝ dño.
suscepti a filijs israhel federe sempiter-
no: erunt qz aaron et filiorum eius ut
comedant eos ī loco sancto: quia san-
ctum sanctoꝝ est de sacrificijs dñi iure
perpetuo. Exce aūt egressus filij⁹ mulieris
israhelitidis quę pepererat de viro egi-
ptio inter filios israhel: iurgatus ē in
castris cū viro israhelite. Cumqz blasphe-
masset nomen dñi: et maledixisset ei:
adductus ē ad moysen. Vocabat aūt
mater ei⁹ salumith filia dabri: de tribu
dan. Miseruntqz eum in carcerē: donec
noscerent quid iuberet dominus. Qui lo-
cutus ē ad moysen dicens. Educ blas-
phemū extra castra: et ponant omnes
qui audierunt manꝰ suas sup caput
eius. et lapidet eum ꝑplus uniuersus: et
ad filios israhel loquēris. Homo qui
maledixerit deo suo portabit peccatū
suū: et qui blasphemauerit nomē dñi
morte moriat. Lapidibus opprim⁹ et
eum omnis multitudo populi. Sive
ille ciuis seu pegrinus fuerit: q̄ blasphe-
mauerit nomen dñi morte moriatur.
Qui percusserit et occiderit hominē: mo-
te moriatur. Qui percusserit animal
reddat vicariū: id ē animā ꝓ anima.
Qui irrogauerit maculā ciuiliter ciuiū
suoꝝ: sicut fecit. sic fiet ei. Fracturā pro
fractura: oculū pro oculo: dentem pro
dente reddet. Qualem inflixerit ma-
culam. talē sustinere cogetur. Qui per-
cusserit iumentum. reddat aliud. Qui
percusserit hominē. punietur. Equum
iudiciū sit inter vos. sive pegrin⁹ sive
ciuis peccauerit: quia ego sum dñs
deꝰ vester. Locutusqz ē moyses ad filios
israhel: et eduxerunt eum q̄ blasphe-
mauerat extra castra: ac lapidibz op-
presserunt. Fecerūtqz filij israhel: sicut
preceperat dominus moysi. xxv.
Locutusqz est dominꝰ ad moysen
in monte synai dicens. Loquere
filijs israhel: et dices ad eos. Quando
ingressi fueritis terram quā ego dabo
vobis: sabbatizet sabbatum dño. Sex
annis seres agrum tuū: et sex annis
putabis vineam tuam: colligesqz fru-
ctus eius. Septimo aūt anno sabbatū
erit terre. requietionis dñi. Agrū
nō seres: et vineam nō putabis. Que
sponte giguet humꝰ nō metes: ꝙ vuas
primitiaz tuarū nō colliges ñsi vindē-
miam. Annus enim requietionis ter-
re est. Sed erunt vobis in cibum: tibi
et seruo tuo. ancille ꝙ mercenario tuo:
et aduene qui pegrinatur apud te.
Jumētis tuis et pecoribus cūcta que

nascũtur p̃hibunt tibũ. Numerabis
quoq; tibi septem ebdomadas ãnoꝝ:
id est septies septem · que simul faciũt
quadraginta nouem: & dabis buccina
mẽse septimo decima die mẽsis pp̃i-
ationis tue: in uniuersa ira tua. San-
ctificabisq; annũ quinquagesimũ: et
vocabis remissionem cũctis habitato-
ribus terre tue. Ipse ẽ enĩ iubileꝰ. Redeet
homo ad possessionem suam: et unus-
quisq; rediet ad familiam pristinam:
quia iubileus est et quinquagesimus
annꝰ. Nõ seretis neq; metetis: sponte
in agro nascentia · et primitias uinde-
miẽ non colligetis ob sanctificationẽ
iubilei: sed statim ablata comedetis.
Anno iubilei rediens omnes ad posses-
siones suas. Quãdo uendes quippiã
ciui tuo: uel emes ab eo · ne contristes
fratrem tuum: sed iuxta numerũ ãnoꝝ
iubilei emes ab eo: & iuxta supputatio-
nem frugum uendet tibi. Quantoplus
anni remanserint post iubileũ: tanto
carior et preciũ: quãto minꝰ temporis
numerabitur: tãto minoris & empti-
onis constabit. Tempꝰ enĩ frugũ uendet tibi.
Nolite affligere contribules uestros:
sed timeat unusquisq; deũ suũ: quia
ego dñs deus uester. Facite precepta
mea · & iudicia custodite · et implete ea
ut habitare possitis in terra absq; ullo
pauore · & gignat uobis humꝰ fructus
suos quibus uescimini usq; ad satu-
ritatem: nullius impetum formidãtes.
Quod si dixeritis quid comedemꝰ an-
no septimo si non seuerimus neq; col-
legerimus fruges nostras: dabo bene-
dictionẽ meã uobis ãno sexto · & faciet
fructus trium annorũ: seretisq; anno
octauo · & comedetis ueteres fruges us-
q; ad nonum annum. Donec noua
nascantur edetis uetera. Terra quoq;
non uendet in perpetuũ quia mea est: et
vos aduene et coloni mei estis. Unde
cuncta regio possessionis uestre sub re-
demptionis conditione uendetur. Si
attenuatus frater tuus uendiderit pos-
sessiunculã suã · et uoluerit propinquus
eius: potest redimere quõ ille uenditerat.
Si nec hõ habuerit proximũ · et ipse
ꝑcium ad redimendum poterit inue-
nire: computabũtur fructus ex eo tem-
pore quo uendidit · et quod reliquũ
est reddat emptori: sicq; recipiet posses-
sionem suam. Quod si non inuenerit
manus eius ut reddat precium: habebit
emptor quõ emerat usq; ad ãnum iubi-
leum. In ipso enĩ oĩs uenditio redit
ad dñm · & ad possessorem pristinum.
Qui uendiderit domum intra urbis
muros: habebit licentiam redimẽdi
donec unus impleatur annꝰ. Si nõ
redemerit & ãni circulꝰ fuerit euolu-
tus: emptor possidebit eam · et posteri eius
imperpetuũ: & redimi non poterit · & iam
in iubileo. Si autem in uilla fuerit
domꝰ que muros non habet: agrorũ
iure uenietur. Si ante redempta non
fuerit: in iubileo reuertetur ad dominũ.
Edes leuitaꝝ que in urbibus sunt: semper
habent redimi. Si redempte nõ fuerit
in iubileo reuertentur ad dominos:
quia domus urbium leuitarum pro
possessionibus sunt inter filios israhel.
Suburbana autem eorũ nõ uenient:
quia possessio sempiterna est. Si attenu-
atus fuerit frater tuus et infirmus
manu · et susceperis eũ quasi aduenã
et peregrinũ et uixerit tecũ: ne accipias
usuras ab eo: nec amplius quã dediſti.
Time deum tuum: ut uiuere possit fra-
ter tuus apud te. Pecuniã tuam non
dabis ei ad usurã: & fruguum supabun-
dantiã nõ exiges. Ego dñs deꝰ uester

qui eduxi uos de terra egipti · ut darem
uobis terram chanaan: et essem uester
deus. Si paupertate compulsus uendi-
derit se tibi frater tuus: nõ eũ opprimes
seruitute famulorũ: sed quasi mercen-
narius et colonus erit. Usq; ad ãnũ
iubileum operabitur apud te: et postea
egredietur cũ liberis suis: et reuertetur
ad cognationem et ad possessionem
patrũ suoꝝ. Mei enim serui sũt: ego
eduxi eos de terra egipti. Non uenient
conditione fugrũ. Ne affligas eũ per
potentiã: sed timebis deũ tuũ. Seruꝰ
& ancilla sint uobis de nationibus que
in circuitu uestro sunt · et de aduenis
q̃ peregrinant apud uos: uel q̃ ex his
nati fuerint in terra uestra. Hos habe-
bitis famulos: et hereditario iure trãs-
mittitis ad posteros: ac possidebitis
interminis · fratres autẽ uestros filios
israhel · ne opprimatis pr potentiam.
Si inualuerit apud uos manus ad-
uene atq; peregrini · et attenuatꝰ frater
tuus uenditerit se ei · aut cuiusq; de stirpe
eius: post uenditionem potest redimi.
Unus uoluerit ex fratribus suis redimere
eum: et patruus et patruelis · et cõsan-
guineus · et affinis. Si autem et ipse
potuerit · redimet se · supputatis dũta-
xat annis a tempore uenditionis sue
usq; in annũ iubileũ: et pecunia qua
venditus fuerat iuxta annoꝝ numerꝰ
et rationẽ mercennariꝰ supputata. Si
plures fuerint anni qui remanẽt usq;
ad iubileũ · iuxta hos reddet & preciũ:
si pauci · ponet rationem cum eo iuxta
ãnorum numerꝰ: et reddet emptori qõ
reliquum est · annoꝝ quibus ãte fuerit
uenditus apud illum computatis. Non affliget eũ
violenter in conspectu tuo. Quod si p
hec redimi non potuerit: ãno iubileo
egredietur cum liberis suis. Mei enim
sunt filii israhel: quos eduxi de tra
egipti. Ego dñs deꝰ uester.

Non facietis uobis ydolum & scul-
ptile: nec titulos erigetis: nec in-
signe lapidẽ ponetis in terra uestra ut ado-
retis eum. Ego enĩ sum dñs deꝰ uester.
Custodite sabbata mea: et pauete ad
sanctuariũ meum. Ego dominꝰ. Si
in ꝑceptis meis ambulaueritis & man-
data mea custodieritis et feceritis ea:
dabo uobis pluuias tẽporibus suis.
Et terra gignet germen suũ: et pomis
arbores replebũtur. Apprehendet mes-
sium uindemia & uindemia
occupabit sementẽ: & comedetis panẽ
uestrum in saturitate: et absq; pauore
habitabitis in terra uestra. Dabo pa-
cem in finibus uestris: dormietis · et
nõ erit qui exterreat. Auferam malas
bestias: et gladius nõ transibit termi-
nos uestros. Persequemini inimicos
uestros: & corruent coram uobis. Per-
sequentur quinq; de uestris centũ alie-
nos: et centum de uobis decem milia.
Cadent inimici uestri gladio in con-
spectu uestro. Respiciam uos & crescere
faciã: multiplicabimini: & firmabo pa-
ctum meum uobiscum. Comedetis ue-
tustissima ueterũ: & uetera nouis super-
uenientibus proicietis. Ponã tabernac
culũ meũ in medio uestri: & nõ abiciet
uos aïa mea. Ambulabo inter uos · et
ero uester deꝰ: uosq; eritis ꝑplus meus.
Ego dñs deus uester · qui eduxi uos
de terra egiptioꝝ ne seruiretis eis: et q̃
contrigi catenas ceruicum uestrarũ
ut incedretis erecti. Quod si nõ audie-
ritis me · nec feceritis omnia mãdata
mea si sprueritis leges meas et iudi-
cia mea contempseritis ut nõ faciat
ea que a me cõstituta sunt · & ad irritũ
perducatis pactum meum: ego quoq;

hec facia vobis. Visitabo vos velocitet in egestate 7 ardore qui consūāt oculos vestros: 7 consumat animas vestras. Frustra seretis sementem: que ab hostibus deuorabit. Ponam faciē meam contra vos: 7 corruetis coram hostibus vris: 7 subiciemini his qui oderunt vos. Fugietis nemine persequente. Si autem nec sic obedieritis michi: addam correptiones vestras septuplum ppter peccata vestra: 7 conteram superbiam durities vestre. Dabo q vobis celum desup sicut ferrum: et terram eneam. Consumetur in cassū labor vester: nō proferet terra genimen: nec arbores poma prebebūt. Si ambulaueritis ex aduerso michi: nec volueritis audire me: addam plagas vestras usq in septuplum ppter peccata vestra. Emittāq in vos bestias agri que consumant vos et pecora vestra: et ad paucitatem redigāt: deserteq sicut vie vestre. Quod si nec sic volueritis recipe disciplinam sed ambulaueritis ex aduerso michi: ego quoq cōtra vos aduersus incedā et percutiā vos septies ppter peccata vestra: inducamq sup vos gladiū vltorē federis mei. Cūq cōfugeritis in urbes mittā pestilentiā i medio vestri: 7 trademini in manibus hostiū postq cōfregero baculū panis vestri: ita ut decē mulieres in vno clibano coquant panes 7 reddant eos ad pondus: et comedetis 7 non saturabimini. Si autem nec pr hec audieritis me: sed ambulaueritis contra me: et ego incedam aduersus vos in furore contrario: 7 corripiam vos septē plagis propter peccata vra: ita ut comedatis carnes filiorū vestroꝝ: et filiarū vrarū. Destruam excelsa vra: et simulacra cōtingā. Cadetis inter ruinas ydolorū vrorū: 7 abominabit vos anima mea: in tantum ut urbes vras redigam i solitudinē: et deserta faciam sanctuaria vestra: nec recipiā ultra odorem suauissimū: dispergam q terram vram: et stupebūt super ea inimici vri cū habitatores illi⁹ fuerit. Vos autem dispergam in gentes: et euaginabo post vos gladium: eritq terra vestra deserta: et ciuitates dirute. Tunc placebūt terre sabbata sua cunctis diebus solitudinis sue: quando fueritis in terra hostili. Sabbatizabit et requiescet in sabbatis solitudinis sue: eo q non requieuerit in sabbatis vris: quando habitabatis in ea. Et q de vobis remanserint dabo pauorē in cordibus eorū: in regionibus hostiū. Terrebit eos sonus folij volantis: et ita fugient quasi gladium. Cadent nullo sequente: 7 corruent singuli super fratres suos: ēt bella fugientes. Nemo vrū inimicis audebit resistere. Peribitis inter gēes: 7 hostilis vos ira consumet. Quod si et de his aliq remanserint tabescent in iniquitatibus suis in terra inimicorum suorū: 7 propter peccata patrū suorū et sua affligentur. donec confiteantur iniquitates suas et maiorū suorū quibus preuaricati sunt in me: et ambulauerit ex aduerso michi: ambulabo igitur et ego cōtra eos: 7 inducam illos in terrā hostilem donec erubescat incircumcisa mens eorū. Tunc orabūt pro impietatibus suis: et recordabor federis mei: quod pepigi cū iacob 7 ysaac: 7 abrahā. Terre q memor ero: q cū relicta fuerit ab ea complacebit sibi in sabbatis suis: patiens solitudinem propter illos. Ipsi vero rogabūt pro peccatis suis: eo q abiecerunt iudicia mea 7 leges meas

despexerint. Attamen etiā cū essent in terra hostili: nō penitu⁹ abieci eos: neq sic despexi ut consumerem: et irritum facerem pactū meū cū eis. Ego enim sū dūs deus eor: 7 recordabor federis mei pristini: quādo eduxi eos de tra egipti in cōspectu gentiū ut essem deus eorū. Ego dominus deus. Hec sunt iudicia atq precepta et leges quas dedit dūs inter se 7 inter filios israhel in monte synai: per manum moysi. xxvij.

Locutusq est dūs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: 7 dices ad eos. Homo qui votū fecerit et sponderit deo animā suā: sub estimatione dabit preciū. Si fuerit masculus a vicesimo āno usq ad sexagesimū ānū dabit quinquaginta siclos argenti ad mensurā sanctuarij: si mulier: triginta. A quinto autem anno usq ad vicesimū masculus dabit viginti siclos: femina decē. Ab vno mense usq ad annum quinq p masculo dabunt quinq sicli: pro femina tres. Sexagenari⁹ et ultra masculus dabit quindecī siclos: femina decē. Si pauper fuerit 7 estimationem reddere nō valebit: stabit cora sacerdote: 7 quantum ille estimauerit et viderit eū posse reddere: tantū dabit. Animal autem qđ immolari potest dño si quis vouerit sanctū erit et mutari nō poterit: id est nec melior malo: nec pior bono. Quod si mutauerit: et ipsum qđ mutatū est: et illud pro quo mutatū est consecratū erit dño. Animal immūdum qđ immolari dño nō potest si quis vouerit adducet āte sacerdotē: q diiudicās vtrum bonū an malū sit: statuet pretium. Quod si dare voluerit is qui offert: addet supra estimationē quintā partem. Homo si vouerit domū suā et sanctificauerit dño: considerabit eā sacerdos vtrum bona an mala sit: et iuxta preciū qđ ab eo fuerit constitutū venundabitur. Si nauit ille qui vouerat voluerit redimere eā dabit quintā partem estimationis supra: 7 habebit domū. Quod si agrum possessionis sue vouerit et consecrauerit domino: iuxta mensuram sementis estimabit preciū. Si triginta modijs ordei seritur terra: quinquaginta siclis vendetur argenti. Si statim ab āno incipientis iubilei vouerit agrum: quāto valere potest: tanto estimabitur. Si nauit post aliquātum temporis: supputabit sacerdos pecuniā iuxta annoꝝ qui reliqui sunt numerū usq ad iubileum: et detrahetur ex precio. Quod si voluerit redimere agrū ille q vouerat: addet quintam partē estimate pecunie: et possidebit eam. Si nauit volueritq redimere · sed alteri cuilibet fuerit venundatus · ultra cū qui vouerat redimere nō poterit: quia cū iubilei venerit dies sanctificatus erit domino: 7 possessio cōsecrata ad ius pertinet sacerdotum. Si ager emptꝰ est 7 nō de possessione maiorū sanctificatus fuerit dño: supputabit sacerdos iuxta annorum numerū usq ad iubileū precāū: 7 dabit ille q vouerat eum domino. In iubileo autem reuertetur ad priorem dominum q vendiderat eum: 7 habuerat in sorte possessionis sue. Omnis estimatio sicli sanctuarij ponderabitur. Si clus viginti obulos habet. Primogenita q ad deum pertinet nemo sanctificare potest et vouere. Sive bos sive ouis fuerit: dñi sūt. Quod si immūdū est animal: redimet qui obtulit iuxta estimationem suam: et addet quintā partem precij. Si redimere noluerit

vendẽ alteri: quãtocũq; fuerit ãre estimatũ. Nũe qđ dño cõsecrat siue homo fuerit siue animal siue ager non uenũet: nec redimi poterit quicquid semel fuerit cõsecratũ. Sanctũ sanctorũ erit dño. Et oĩs cõsecratio ĩ offert ab hoĩne nõ redimetur: sed morte morietur. Omnes decime ire siue de pomis arborum siue de frugibz dñi sũt: z illi sanctificant. Si qs aũt voluerit redimere decimas suas: addet quintam partem earz oĩm decimarz. Boues et oues et capre ẽ sub pastoris virga mãsũt: quicquid decimũ uenerit sanctificabit dño. Nõ eligetur nec bonũ nec malũ: nec altero cõmutabit. Si qs mutauerit: z qđ mutatũ ẽ: z p quo mutatũ est sanctificabit dño: z nõ redimet. Hec sũt precepta q̃ mãdauit dñs moysi ad filios israhel: in monte synai. Explanat liber leuitici. Incipit liber numeri. j. uacat

Locutusq; est dominus ad moysen in deserto synai ĩ tabernaculo federis: prima die mensis secundi ãno altero egressionis eorũ ex egipto dicens. Tollite summam uniuerse congregationis filiorz israhel p cognationes z domos suas: et nomina singulorz: quicquid sexus ẽ masculini a vicesimo ãno et supra: oĩm virorz fortiũ ex israhel: z numerabitis eos p turmas suas tu et aaron. Erunq; vobiscum principes tribuũ ac domorz ĩ cognationibz suis: quorz ista sunt nomina. De tribu ruben: elysur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: naason filius amminadab. De tribu issachar: nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filiorz aũt ioseph de tribu ephraim: elisama filij ammiud. De tribu manasse: gamalihel filij phadassur. De tribu beniamin: abidan filius gedeonis. De tribu dan: ahiezer filij ammisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: eliasaph filius duel. De tribu neptalim: ahira filij enan. Hij nobilissimi principes multitudinis p tribus et cognationes suas: et capita exercitus israhel: quos tulerũt moyses z aaron cum oĩbz vulgi multitudine: et congregauerũt primo die mensis secũdi recensentes eos p cognationes et domos ac familias: et capita et nomina singulorz a vicesimo ãno et supra: sicut preceperat dominꝰ moysi. Numerati sunt in deserto synai de ruben primogenito israhelis per generationes et familias ac domos suas: et nomina capitum singulorz: omne qđ sexus ẽ masculini a vicesimo ãno et supra procedentium ad bellũ: quadraginta sex milia quingẽti. De filijs symeon per generationes et familias ac domos cognationũ suarz recensiti sunt per nomina et capita singulorũ: omne quod sexus est masculini a vicesimo ãno et supra procedentium ad bellum: quinquaginta nouem milia trecenti. De filijs gad p generationes z familias ac domos cognationum suarũ: recensiti sunt per nomina singulorũ a vigesimo ãnis et supra oĩnes qui ad bella procederent: q̃draginta quinq; milia sexcẽti quinquaginta. De filijs iuda p generationes z familias ac domos cognationũ suarz et nomina singulorum a vicesimo ãno et supra oĩnes qui poterant ad bella procedere recensiti sunt: septuaginta quatuor milia sexcenti. De filijs issachar per

generationes et familias ac domos cognationũ suarz p nomina singlorz a vicesimo anno z supra omnes qui ad bella procederent recensiti sunt: quinquaginta quatuor milia: q̃dringenti. De filijs zabulon per generationes et familias ac domos cognationũ suarum recensiti sunt p nomina singulorũ a vicesimo ãno et supra oĩnes qui poterant ad bella procedere: quinquaginta septem milia quadringẽti. De filijs ioseph filiorũ ephraim per generationes z familias ac domos cognationũ suarz recensiti sunt per nomina singulorz a vicesimo ãno et supra oĩnes qui poterãt ad bella procedere: quadraginta milia quingenti. Porro filiorũ manasse p generationes et familias ac domos cognationũ suarum recensiti sunt p nomina singlorz a viginti ãnis et supra oĩnes q̃ poterant ad bella procedere: triginta duo milia ducenti. De filijs beniamin per generationes et familias ac domos cognationũ suarz recensiti sunt nominibus singulorz a vicesimo ãno et supra oĩnes qui poterant ad bella procedere: triginta quinq; milia q̃dringenti. De filijs dan p generationes et familias ac domos cognationum suarũ recensiti sunt nominibz singulorum a vicesimo ãno z supra oĩnes q̃ poterant ad bella procedere: sexaginta duo milia septingenti. De filijs aser per generationes et familias ac domos cognationũ suarz recensiti sũt p nomina singulorz a vicesimo anno z supra omnes qui poterant ad bella procedere: quadraginta milia et mille quĩgenti. De filijs neptalim p generationes et familias ac domos cognationũ suarum recensiti sunt nominibz singlorz a vicesimo ãno z supra oĩnes q̃ poterant ad bella procedere: quinq̃ginta tria milia quadringenti. Hij sũt quos numerauerũt moyses et aarõ et duodecim principes israhel: singulos p domos cognationũ suarz: fuerũtq; omnis numerus filiorz israhel p domos et familias suas a vicesimo anno et supra qui poterant ad bella predere: sexcenta tria milia virorũ quingenti quinquaginta. Leuite aũt in tribubz familiarz suarz nõ sunt numerati cũ eis. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tribum leui noli numerare: nec ponas summã eorũ cũ filijs israhel: sed constitue eos sup tabernaculũ testimonij. Cuncta vasa eius et quicquid ad ceremonias pertinet ipsi portabunt: tabernaculum et oĩa vasa illius: z erunt in ministerio ac p girũ tabernaculi metabũtur. Cũ proficiscendũ fuerit deponent leuite tabernaculũ: cũ castra metanda erigent. Quisquis extraneorũ accesserit occidetur. Metabuntur aũt castra filij israhel: unusquisq; per turmas z cuneos atq; exercitũ suũ: porro leuite p girũ tabernaculi figẽt tentoria ne fiat indignatio sup multitudinẽ filiorz isrl: et excubabũt ĩ custodijs tabernaculi testimonij. Fecerũt rego filij isrl iuxta oĩa q̃ ceperat dñs moysi.

Locutusq; est dñs ad moysen et aarõ dicens. Singuli per turmas signa atq; vexilla et domos cognationum suarũ castra metabũtur filiorũ israhel: per girum tabernaculi federis. Ad orientẽ indus figet tentoria per turmas exercitꝰ sui: erit q; princeps filiorz eius naason filius aminadab: z oĩs de stirpe eius summa purgatium septuaginta quatuor milia sexcẽtorum. Iuxta eum castra metati sunt de tribu

ĩsachar·quoꝝ princeps fuit nathanael filꝰ suar: et oĩs numerus pugnatorum eius quĩnq̃ginta ꝝ milia ꝺringẽti. In tribu zabulõ princeps fuit heliab filꝰ helon: oĩsq; de stirpe eius exercitus pugnatorũ quĩquaginta septẽ milia ꝺringẽti. Oĩs qui in castris iuꝺe aꝺnumerati sunt· fuerũt centũ octoginta sex milia quadringenti: et per turmas suas primi egrediẽtur. In castris filioꝝ ruben ad meridianã plagam erit princeps elisur filius sedeur: et cunctus exercitus pugnatorũ eiꝰ qui numerati sũt quadraginta sex milia quingenti. Iuxta eũ castra metati sunt de tribu symeon· quorũ princeps fuit salamihel filius surisaddai: et cunctus exercitus eiꝰ pugnatorũ q̃ numerati sũt quĩnq̃ginta nouẽ milia trecẽti. In tribu gad princeps fuit eliasaph filꝰ duel: et cunctus exercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt ꝺquaginta quinq; milia septingenti quinquaginta. Oĩnes qui recensiti sunt in castris ruben· centum quinquaginta milia et mille ꝺquingenti quinquaginta: et turmas suas in secundo loco proficiscentur. Tuabitur autem tabernaculũ testimonij et officia leuitarum et turmas eoꝝ. Quomodo collocentur: ita et deponentur. Singuli per loca et ordines suos proficiscentur. Ad occidentalem plagam erunt castra filioꝝ ephraim: quorũ princeps fuit helisama filius ammiud. Cunctus exercitꝰ pugnatorũ eius qui numerati sunt: quadraginta milia quingenti. Et cũ eis tribus filioꝝ manasse· quoꝝ princeps fuit gamaliel filius phadassur: cunctusq; exercitus pugnatorũ eiꝰ qui numerati sunt· triginta duo milia ducenti. In tribu filioꝝ beniamin princeps fuit abidan filius gedeonis: et cũctus exercitus pugnatoꝝ eius qui recensiti sunt: triginta quĩnq; milia quadringenti. Oĩnes qui numerati sunt in castris ephraim centũ octo milia centum· ꝝ turmas suas exercẽt, ꝓficiscentur. Ad aquilonis partem castra metati sunt filij dan: quoꝝ princeps fuit ahiezer filius ammisaddai. Cunctus exercitus pugnatoꝝ eiꝰ qui numerati sunt: sexaginta duo milia septingẽti. Iuxta eum fixere tentoria de tribu aser: quorũ princeps fuit phegiel filꝰ ochran. Cunctus exercitus pugnatorũ eius qui numerati sunt: ꝺquaginta milia ⁊ mille quingenti. De tribu filiorũ neptalim princeps fuit ahira filius enan. Cunctus exercitꝰ pugnatorũ eiꝰ quĩnq̃ginta tria milia quadringenti. Oĩnes q̃ numerati sunt in castris dan· fuerunt centum quinquaginta septem milia· sexcenti: et nouissimi proficiscent. Hic numerus filioꝝ israhel per domos cognationũ suarꝝ et turmas diuisi exercitus: sexcentaria miliaquĩngentaquinquaginta. Leuite aũt non sunt numerati inter filios israhel. Sic enim preceperat dominꝰ moysi. Fecerũtq; filij israhel iuxta oĩa q̃ mandauerat dñs. Castra metati sũt ꝝ turmas suas· ⁊ ꝓficiscũtur ꝝ familias ac domoꝝ pr̃ũ suoꝝ. ¶ Hec sũt generationes aarõ et moysi in die qua locutus ẽ dominꝰ ad moysen in monte synai: et hec nomina filiorum aaron. Primogenitꝰ eiꝰ nadab: deinde abiu· et eleazar· et ythamar. Hec nomina filiorũ aarõ sacerdotum q̃ uncti sunt: et quorũ replete ⁊ consecrate manꝰ ut sacerdotio fungerentur. Mortui sunt enim nadab ⁊ abiu cum offerent ignẽ alienum in conspectu domini i deserto synai absq;

liberis: functiq; sũt sacerdotio eleazar et ithamar coꝝ aaron patre suo. Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicẽs. Applica tribum leui· et sta coram aaron sacerdote ut ministrent ei et excubent et obseruẽt quicquid ad cultũ pertinet multitudinis coram tabernaculo testimonij: ut custodiãt vasa tabernaculi· seruientes i ministerio eiꝰ. Dabis q; dono leuitas aaron et filijs eius quibꝰ traditi sũt a filijs israhel: aarõ aũt et filios eius constitues sup cultũ sacerdotij. Extraneus q̃ ad ministrãdũ accesserit· morietur. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs israhel pro oĩ primogenito q̃ aperit vuluam in filijs israhel: erunt q; leuite mei. Meum est enim oĩne pmogenitum. Ex quo percussi pmogenitos in terra egipti: sanctificaui michi quicquid primũ nascit̃ in isrl. Ab homine usq; ad pecus mei sunt. Ego dñs. Locutusq; est dñs ad moysen in deserto synai dicens. Numera filios leui ꝺ domos patrũ suoꝝ et familias: omnem masculũ ab vno mense et supra. Numerauit moyses ut preceperat dñs: ⁊ inuẽti sũt filij leui per nomina sua· gerson· et caath· et merari. Filij gerson: lebni et semei. Filij caath: amram· et iesaar· hebron· et oziel. Filij merari: mooli· et musi. De gerson fuere familie duę· lebnitica et semeitica· quarum numerꝰ erat pl̃s sexus masculini ab vno mense et supra: septẽ milia quingentorũ. Hij post tabernaculũ metabunt ad occidentem sub principe eliasaph filio lael: ⁊ habebũt tegumẽta in tabernaculo federis· ipsum tabernaculum et oppimentum eius· tentoriũ q̃ trahitur ante fores tecti federis et cortinas atrij: tentoriũ q̃ q̃ aprenditur in introitu atrij tabernaculi· ⁊ quicq̃d ad ritum altaris pertinet: funes tabernaculi ⁊ omnia vtensilia eius. Cognatio caath habebit ꝓpos· amramitas et iesaaritas ⁊ hebronitas· ⁊ oziteliteꝰ. Hec sunt familie caathitarũ· recensite per nomina sua: oĩnes generis masculini ab vno mense et supra· octo milia sexcenti: habebũt egregias sanctuarij· ⁊ castra metabuntur ad meridianam plagam. Principesq; eorum erit elisaphan filꝰ oziel: ⁊ custodiẽt archã mensamq; et candelabrum· altaria et vasa sanctuarij in quibꝰ ministrantur et velũ· cunctãq; huiuscemodi supellectilẽ. Princeps aũt principũ leuitarũ eleazar filꝰ aaron sacerdotis erit sup egregios custodes sanctuarij. At vero de merari erit populi moolite ⁊ musite recensiti q̃ nomina sua: omnes generis masculini ab vno mense ⁊ supra· sex milia ducenti. Princeps eoꝝ suriel filius abiahel: in plaga septentrionali castra metabũtur. Erunt sub custodia eorum tabule tabernaculi ⁊ vectes et columne ac bases earũ· et omnia q̃ ad cultum huiuscemodi pertinẽt: columneq; atrij per circuitum cum basibus suis· et paxilli eũ funibꝰ. Castra metabuntur ante tabernaculum fœderis ad ortem ad orientalẽ plagã· moyses et aaron cũ filijs suis: habentes custodiam sanctuarij in medio filiorum israhel. Quisquis alienꝰ accesserit· morietur. Omnes leuite quos numerauerunt moyses et aarõ iuxta preceptum dñi per familias suas in genere masculino a mense uno et supra: fuerunt viginti duo milia. Et ait dominus ad moysen. Numera ꝓmogenitos sexus masculini de filijs israhel ab vno mense ⁊ supra: et habebis summã eoꝝ. Tollesq;

leuitas michi: p omnū primogenitō
filiorū israhel. Ego sum dominꝰ. Et
pecora eorū pro uniuersis primoge-
nitis pecorū filiorū israhel. Recensuit mo-
yses sicut ꝓceperat dñs ꝓmogenitos
filiorū israhel: et fuerunt masculi per
nomina sua a mense uno ⁊ supra vi-
gintiduo milia ducenti septuaginta
tres. Locutusq; ē dñs ad moysen. Tol-
le leuitas pro ꝓmogenitis filiorꝫ isrl ⁊
pecora leuitaꝝ pro pecoribꝫ eorū: erūt
mihi leuite mei. Ego sum dñs. In ꝓ-
cio autem ducentoꝝ septuagintatriū qui
excedunt numerū leuitaꝝ de primoge-
nitis filiorꝫ israhel accipies quinq; si-
clos p singula capita: ad mensuram
sanctuarij. Siclus habet viginti obo-
los. Dabisq; pecuniā aaron et filijs
eius: precium eoꝝ qui supra sunt. Tu-
lit igit moyses pecuniā eoꝝ qui fuerāt
amplius et quos redemerat a leuitis
pro primogenitis filiorū israhel mil-
le trecentorum sexagintaquinq; sicli-
rum iuxta pondus sanctuarij: et dedit
eam aaron ⁊ filijs eius iuxta uerbum
quod ꝓceperat sibi dominus. iiij

Locutusq; est dñs ad moysen et
aaron dicens. Tolle summam
filiorꝫ caath de medio leuitaꝝ p domos
et familias suas a tricesimo anno et
supra usq; ad quinquagesimū ānū:
omnꝭ qui ingrediūtur ut stent et mini-
strent in tabernaculo federis. Hic ē cul-
tus filiorꝫ caath. Tabernaculū federis
et sanctum sanctorū ingrediēt aaron
et filij eius quando mouenda sūt ca-
stra: et deponent uelum quod pender
ante fores: involuētq; eo archam testi-
monij: et operient super uelamine ia-
cinctinarū pellium: et extendēt desuper
pallium totum iacinctinū: et inducēt
ueles. Mensam quoq; propositionis

involuent iacinctino pallio: ⁊ ponēt
cum ea thuribula et mortariola: cya-
thos et crateras ad liba fundenda.
Panes semp in ea erunt. Extendentq;
desuper palliū coccineū quod rursum
operient uelamento iacinctinaꝝ pelliū:
et inducent ueles. Sument et palliū
iacinctinū quo operient candelabrum
cum lucernis et forcipibꝫ suis: ⁊ emun-
ctoriis: et cūctis uasis olei quæ ad con-
cinnandas lucernas necessaria sunt:
et sup omnia ponent operimentū iacin-
ctinarū pelliū: et inducent ueles. Ale-
non et altare aureum inuoluēt iacin-
ctino uestimento: et extendent desuper
operimentum iacinctinarū pelliū: in-
ducentq; ueles. Omnia uasa quibus
ministratur in sanctuario involuent
iacinctino pallio: et extendent desuper
operimentum iacinctinarū pelliū: indu-
entq; ueles. Sed ⁊ altare mundabūt
cinere: et involuent illud purpureo ue-
stimento: ponentq; cum eo cīa uasa
quibꝫ in ministerio eius utuntur: id ē
ignium receptacula fuscinulas ar-
dentes uncinos et batilla. Cuncta ua-
sa altaris operient simul uelamine ia-
cinctinaꝝ pellium: et inducent ueles.
Cumq; involuerint aaron ⁊ filij eius
sanctuariū et omnia uasa eius i com-
motione castroꝝ: tunc intrabunt filij
caath ut portent involuta: ⁊ non tan-
gant uasa sanctuarij ne moriantur.
Hæc sunt onera filiorū caath in taber-
naculo federis super quos erit eleazar
filius aaron sacerdotis: ad cuius per-
tinet curam oleum ad concinnādas
lucernas et compositionis incensum
et sacrificium ḡ semp offertur et oleū
unctionis et quicquid ad cultū taber-
naculi pertinet: omnq; uasorum que
in sanctuario sunt. Locutusq; est dñs

ad moysen et aaron dicens. Tollite
predere ꝙsum caath de medio leuitaꝝ:
sed hoc facite eis ut uiuant: et nō mo-
riantur si tetigerint sancta sanctorū.
Aaron ⁊ filij eius intrabunt: ipsiq; dis-
ponent opa singlorꝫ: et diuidēt quid
portare quis debeat. Alij nulla curio-
sitate uideant que sunt in sanctuario
priusq; involuantur: alioquin morien-
tur. Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Tolle summā etiā filiorꝫ gerson
per domos ac familias et cognatio-
nes suas a trigesimo ānis ⁊ supra usq;
ad annos quinquaginta. Omnes
omnes qui ingrediunt ⁊ ministrant
in tabernaculo federis. Hoc ē officiū
familie gersonitaꝝ: ut ponant cortinas
tabernaculi et tectū federis: operimentū
aliud: et super oīa uelamen iacincti-
num: ostioq; ꝗ pendet in introitu
tabernaculi federis: cortinas atrij ⁊ ue-
lum in introitu quod est ante taberna-
culum. Omnia que ad altare ꝑtinēt
funiculos ⁊ uasa ministerij subeunt aa-
ron et filijs ei⁹ portabūt filij gerson: ⁊
sicut singuli sui debeant operi manci-
pari. Hic est cultus familie gersonita-
rum in tabernaculo federis. Erunt q;
sub manu ithamar filij aaron sacer-
dotis. Filios quoq; merari p familia
et domos patrū suoꝝ recensebis a
trigesimo ānis ⁊ supra usq; ad annos
quinquaginta: omnes ꝙ ingrediūtur
ad officium ministerij sui et cultū fede-
ris testimonij. Hec sunt onera eorū.
Portabunt tabulas tabernaculi ⁊ we-
tes eius: columnas et bases earū: co-
lumnas quoq; atrij p circuitum cum
basibꝫ et paxillis ⁊ funibꝫ suis. Omnia
uasa et supellectilem ad ministeriū acci-
pient: eisq; portabunt. Hoc est officiū
familie merariaꝝ et ministerium in

tabernaculo federis: eorūq; sub manu
ithamar filij aaron sacerdotis. Recen-
suerūt igitur moyses et aaron ⁊ prin-
cipes synagoge filios caath p cognatio-
nes et domos patrū suorū a trigin-
ta annis ⁊ supra usq; ad ānum quin-
quagesimum: omnes ꝙ ingrediūtur
ad ministerium tabernaculi federis: ⁊
inuenti sūt duo milia septingēti quin-
quaginta. Hic ē numerus pli caath:
qui intrant tabernaculū federis. Hos
numerauit moyses ⁊ aaron iuxta ser-
monem dñi ꝑ manū moysi. Numera-
ti sunt ⁊ filij gerson p cognationes
et domos patrū suoꝝ a trigīta an-
nis ⁊ supra usq; ad quinquagesimū
annum omnes qui ingrediuntur ut
ministrent in tabernaculo federis: et
inuenti sunt duo milia sexcenti trigin-
ta. Hic est populus gersonitaꝝ: quos
numerauerūt moyses et aaron iuxta
uerbū dñi. Numerati sunt ⁊ filij mera-
ri p cognationes et domos patrū suo-
rum a trigīta ānis et supra usq; ad
annum quinquagesimum omnes q̄
ingrediuntur ad explendos ritus ta-
bernaculi federis: et inuenti sunt tria
milia ducenti. Hic est numerus filiorꝫ
merari: quos recensuerunt moyses et
aaron iuxta imperium dñi ꝑ manū
moysi. Omnes q̄ recensiti sūt de leuitis
et qs fecit ad nutū moyses ⁊ aaron ⁊
principes isrl p cognationes ⁊ domo⁹
suas a trigīta annis ⁊ supra us-
q; ad annū quinquagesimū ingredien-
tes ad ministeriū tabernaculi ⁊ onera
portāda: fuerūt simul octo milia quīgen-
ti octoginta. Iuxta uerbū dñi recensiti
sunt moyses unusquisq; iuxta officiū ⁊
onera sua: sicut ꝓceperat dñs. v

Locutusq; est dominus ad moy-
sen dicens. Precipe filijs israhel:

ut ēiciant de castris omnē leprosum
et quī semine fluit pollutusq; est super
mortuo. Tam masculum q̄ fēminam
ēicite de castris: ne contaminent ea cū
habitauerint vobiscum. Fecerunq;
ita filij isrl: et ēiecerunt eos extra castra
sicut locut⁹ erat dñs moysi. Locutus
q; ē dñs ad moysen dicens. Loquere
ad filios isrl. Vir siue mulier cum fece-
rint ex oīnibus peccatis que solent hu-
manis accidere: et per negligentiam
transgressi fuerint mandata dñi atq;
deliquerint cōscientia⁹ peccatum suū:
reddent ipm caput quitanq; partem
delicti ei in quē peccauerint. Si nautē
non fuerit qui recipiat debunt dño et
erit sacerdotis: exceptio ariete q̄ offertur
pro expiatione ut sit placabilis hostia.
Omnes quoq; primitie quas offerēt
filij israhel ad sacerdotē pinēt: et quic-
quid in sanctuariū offertur a singulis⁹.
et traditur manibus sacerdotis ipsius
erit. Locutus ē dñs ad moysen dicēs.
Loquere ad filios israhel: et dices ad
eos. Vir cuius uxor erauerit: mariti-
q; contemnens dormierit cum altero
viro: et hoc marit⁹ deprehendere nō
quiuerit sed latet adulteriū: et testibus
argui nō potest: quia nō est inuenta
in stupro: si spiritus zelotipie cōcita-
uerit virum contra uxorem suam que
uel polluta ē uel falsa suspicione appe-
titur: adducet eam ad sacerdotem: et
offeret oblationem pro illa decimam
partē sati farine ordeacee. Non fundet
super eam oleum nec imponet thus:
quia sacrificium zelotipie est: et obla-
tio inuestigans adulteriū. Offeret
igitur eam sacerdos et statuet coram
dño: assumetq; aquam sanctā in vase
fictili: et pauxillum terre de pauimēto
tabernaculi mittet in eā. Cūq; fecerit
mulierē in conspectu dñi discooperiet
caput eius: et ponet sup manus illius
sacrificium recordationis: et oblationē
zelotipie. Ipe autem tenebit aquas a-
maritimas: in quas cum execratione
maledicta congessit: adiurabitq; eā
et dicet. Si nō dormiuit vir alienus
tecum: et si nō polluta es deserto mariti
thoro: non te nocebūt aque iste ama-
ritime in ēs maledicta cōgesti. Si
autē declinasti a viro tuo atq; pollu-
ta es: et concubuisti cum altero: hys ma-
ledictionibus subiacebis. Det te dñs in
maledictionē et exemplum cūctorum
in populo suo. Putrefere faciat femur tu-
um: et tumens uterus dirumpat. Ingre-
diantur aque maledicte in uentrē
tuum: et uterus tumescens putrefiat fe-
mur. Et respondebit mulier. Amen a-
men. Scribetq; sacerdos libello ista
maledicta: et delebit ea aquis amari-
timis in quas maledicta congessit: et
dabit ei bibere. Quas cum exhauserit
tollet sacerdos de manu eius sacrifi-
cium zelotipie: et eleuabit illud coram
domino imponetq; illud super altare:
ita dumtaxat ut prius pugillum sa-
crificij tollat de eo quod offertur: et in-
cendat sup altare: et sic ponum de mu-
liere aquas amaritimas. Quas cū
biberit si polluta est et contempto viro
adulterij rea: ptransibunt eam aque
maledictionis: et inflato uentre cōpu-
trescet femur: erit q; mulier in maledictiō
nem et in exemplū cūctis populo. Quod
si pollura non fuerit erit innoxia: et fa-
cient liberos. Ista est lex zelotipie. Si de-
clinauerit mulier a viro suo et si pollu-
ta fuerit: maritusq; zelotipie spiritu
concitatus adduxerit eam in cōspectu
dñi: et fecerit ei sacerdos iuxta omnia
que scripta sunt: maritus absq; culpa

erit: et illa recipiet iniquitatē suā. vj
Locutus ē dñs ad moysen dicēs.
Loquere ad filios israhel: et dices
ad eos. Vir siue mulier cū fecerint vo-
tum ut sanctificent: et se voluerint do-
mino cōsecrare: a vino et omne quod
inebriare potest abstinebūt. Acetum
ex vino et ex qualibet alia potione: et
quicquid de uua exprimitur nō bibēt:
uuas recentes siccasq; non comedent
cūctis diebs quibs ex voto dño consa-
crant: quicquid ex uinea esse potest ab u-
uapassa usq; ad acinū non comedēt.
Omni tempore separationis sue no-
uacula nō transibit p caput eius: usq;
ad completū diē quo dño cōsecratus
sanct⁹ erit: crescent crines capitis ei⁹.
Omni tempore cōsecrationis sue sup
mortuū non ingredietur nec sup patris
quidē et matris et fratris sororisq; fu-
nere contaminabit: quia consecratio
dei sui sup caput eius est. Omnibs die-
bus separationis sue sanctus erit do-
mino. Si nautē mortuus fuerit subito
quispiā coram eo: polluetq; caput cōsecra-
tionis eius: qđ radet illico et in eadem
die purgationis sue: et rursum septi-
ma. In octaua autē die offeret duos
turures uel duos pullos columbe sacer-
doti in introitu federis testimonij: faci-
etq; sacerdos unū pro peccato: et alte-
rū in holocaustū: et deprecabit pro eo quia
peccauit super mortuo: sanctificabitq;
caput eius in die illo: et cōsecrabit do-
mino dies separationis illi⁹: offeresq;
agnū anniculū p peccato: ita tamen
ut dies pores irriti fiant: quoniā pol-
luta ē sanctificatio eius. Ista ē lex con-
secrationis. Cū dies quos ex voto de-
creuerat complebūtur: adducet eū ad
ostiū tabernaculi federis: ut offerat ob-
lationem ei⁹ dño agnū anniculum
immaculatū in holocaustū: et ouē an-
niculā immaculatā p peccato: et arie-
tem immaculatū hostiā pacifican: ca-
nistrū q; panū azimoz qui consperti
sunt oleo: et lagana absq; fermēto un-
cta oleo ac libamina singuloz: q̄ offe-
ret sacerdos coram dño: et faciet tam p
peccato q; in holocaustū. Arietem vero
immolabit hostiā pacificā dño: offe-
rens simul canistrū azimoz: et libamen-
ta que ex more debent. Tunc radetur
nazareus ante ostium tabernaculi fede-
ris celarie cōsecrationis sue: colligetq; ca-
pillos eius et ponet sup ignē qui est
suppositus sacrificio pacificorū: et ar-
mis coctis arietis: tortāq; absq; fermēto
unā de canistro: et laganū azimoz
unū: et tradet in manibs nazarei postq;
rasū fuerit caput ei⁹: suscipiatq; rursū
ab eo eleuabit in cōspectu dñi: et sanctifi-
cata sacerdotis erūt: preter pectusculū qđ
separari iussū est: et femur. Post hec po-
test bibere nazareus vinū. Ista ē lex na-
zarei cū vouerit oblationē suā dño ex
cōsecrationis sue: exceptis his q̄ inue-
nerit manus eius. Iuxta qđ mēte de-
nouerat: ita faciet ad ptextionem san-
ctificationis sue. Locutus ē dominus
ad moysen dicens. Loquere aaron et
filijs ei⁹. Sic benedicetis filijs israhel:
et dicetis eis. Benedicat tibi dominꝰ:
et custodiat te. Ostendat dñs faciem
suam tibi: et misereatur tui. Conuertat
dñs vultum suum ad te: et det tibi pa-
cem. Inuocabunt nomē meū sup fili-
os israhel: et ego benedicā eis. vij
Factum est autem i die qua com-
pleuit moyses tabernaculum et
rexit illud: unxitq; et sanctificauit cū
omnibus vasis suis altare similiter
et omnia vasa eius: obtulerunt prin-
cipes israhel et capita familiarū qui

erant per singulas tribs prefecti eorum
qui numerati fuerant mmxcu coram
dño. xxx plaustra tecta cum duodecim
bubs. Vnum plaustrū obtulere duo
dures. et unū bouē singuli: obtuleruntq; ea in conspectu tabernaculi. Dixit aūt
dñs ad moysen. Suscipe ab eis ut seruiant in ministerio tabernaculi: et trades ea leuitis iuxta ordinē ministerij
sui. Itaq; cū suscepisset moyses plaustra z bues: tradidit eos leuitis. Duo
plaustra et quatuor boues dedit filijs
gerson iuxta id quod habebant necessarium: quatuor alia plaustra et octo
boues dedit filijs merari xm officia
et cultum suum sub manu ithamar
filij aaron sacerdotis. Filijs aūt caath
non dedit plaustra et boues: quia in
sanctuario seruiūt et onera xpris portant humeris. Igit obtulerūt duces
in dedicationē altaris die qua unctū
est oblationē suam ante altare. Dixit
q; dñs ad moysen. Singuli duces per
singulos dies offerant munera in dedicationem altaris. Primo die obtulit oblationē suā naason filij āminadab de tribu iuda: fuerunt; in ea acetabulum argenteum pondo centumtriginta siclorum fiala argentea hales
septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarij utrumq; plenum similia cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolum
ex decem siclis aureis plenū incenso: bouem de armento z arietem et agnum
anniculū in holocaustū hircumq; pro
peccato: et in sacrificio pacificorum boues duos arietes quinq; hircos quinq: agnos aniculos quinq. Hec fuit
oblatio naason filij āminadab. Secūdo
die obulit nathanael filius suar duc
de tribu issachar acetabulum argēteū
appendēs centūtriginta siclos fialam
argenteā habentē septuaginta siclos
iuxta pondus sanctuarij utrumq; plenum similā conspersa oleo i sacrificiū:
mortariolum aureū habens decem siclos plenū incenso: bouem de armēto
et arietem et agnum anniculū i holocaustum hircumq; pro peccato: et i sacrificio pacificorum boues duos arietes quinq; hircos quinq: agnos āniculos quinq. Hec fuit oblatio nathanahel filius suar. Tertio
die princeps filiorum zabulon heliab filij helon obtulit acetabulū argenteum appendens
centumtriginta siclos fialam argenteam habentē septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij utrumq; plenū similā conspersa oleo in sacrificiū: mortariolum aureum appendens decem
siclos plenū incenso: bouem de armento et arietem et agnum āniculum in
holocaustum hircumq; pro peccato: et in sacrificio
pacificorū boues duos arietes quinq; hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio heliab filij helon. Die quarto princeps filiorum ruben elisur filij sedeur obtulit
acetabulum argenteum appendēs centumtriginta siclos fialam argenteā
habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenum similā conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem
siclos plenum incenso: bouem et arietem z agnum āniculum in holocaustū.
Hircumq; pro peccato: et in sacrificio
pacificorū boues duos arietes quinq; hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio elisur filij sedeur. Die
quinto princeps filiorum simeon salamiel filij surisaddai obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos fialam argenteā habentē

septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenū similā conspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureum appendens decem siclos plenum
incenso: bouem de armēto et arietem
et agnum anniculum in holocaustū hircumq; pro peccato: et in hostias pacificorū boues duos arietes quinq; hircos quinq: agnos āniculos quinq. Hec fuit oblatio salamiel filij surisaddai. Die sexto princeps filiorū gad
heliasaph filij duel obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos fialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenum similā conspersa oleo in sacrificium: mortariolum
aureum appendens decē siclos plenū
incenso: bouem de armento z arietem
et agnū anniculū in holocaustum hircumq pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos arietes quinq hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio heliasaph filij duel.
Die septimo princeps ephraim elisama filius ammiud obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos fialam argenteā habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenū similā cōspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureum appendens decē siclos plenū incenso: bouem de armēto z arietem
et agnū anniculum in holocaustū hircumq pro peccato: et in hostias pacificorū boues duos arietes quinq hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio elisama filij ammiud. Die octauo princeps filiorū manasse gamaliel filius phadassur obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos fialā argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenū similā conspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureum appendens decē siclos plenum
incenso: bouem de armento z arietem et agnū anniculum in holocaustū hircumq pro peccato: et in hostias pacificorū boues duos arietes quinq hircos quinq: agnos āniculos quinq. Hec fuit oblatio abidan filij gedeonis.
Die decimo princeps filiorū dan abiezer filius amisaddai obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos fialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctuarij utrumq; plenum similā conspersa
oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem siclos plenum
incenso: bouem de armento z arietem
et agnum anniculum in holocaustū hircumq; p peccato: z i hostias pacificorū
boues duos arietes quinq hircos
quinq: agnos āniculos quinq. Hec fuit oblatio abiezer filij amisaddai. Die
undecimo princeps filiorū aser phagaiel
filius ochran obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta
siclos fialam argenteam habentem

septuaginta siclos ad pondꝰ sanctuarij: utrumq; plenū similā conspersa oleo in sacrificium: monariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso: bouem de armento: & arietem et agnum anniculum i holocaustum: hircumq; pro peccato: & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio achira filij henan. Hec in dedicatione altaris oblata sunt a principibus israhel in die qua cōsecratū est: arcabula argētea duodecim: fiale argentee duodecim: ita ut centumtriginta argenti siclos haberet unum arcabulum: et septuaginta siclos una fiala: id est in cōmune vasoꝝ oīm argenteo: sicli duo milia ꝛdringenti pōderē sanctuarij: morcariola aurea duodecim plena incenso: denos siclos appendentia ponderē sanctuarij: id est simul auri sicli centumuiginti: boues de armento in holocaustum duodecim: arietes duodecim: agni anniculi duodecim: & libamenta eorum: hirci duodecim: pro peccato: in hostias pacificorum boues viginquatuor: arietes sexaginta: hirci sexaginta: agni anniculi sexaginta. Hec oblata sunt in dedicatione altaris: quādo unctū est. Cumq; ingrederetur moyses tabernaculū federis ut consuleret oraculum: audiebat vocem loquentis ad se de propiciatorio: qđ erat sup archā testimonij inter duos cherubin: unde & loquebat ei. VIII

Locutus est dñs ad moysen: dicēs. Loquere aarō: et dices ad eum. Cum posueris septem lucernas: rande labrum in australi parte erigat. Hec igitur precipe ut lucerne contra boream regione respiciant ad mensam panū propositionis: contra eam partē quā candelabrum respicit lucere debebunt. Fecitq; aarō: & imposuit lucernas super candelabrū ut ꝓpreperat dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri: ex auro ductili tam medius stipes q̄m cuncta que ex utroq; calamorū latere nascebantur. Iuxta exemplū qđ ostendit dñs moysi: ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicēs. Tolle leuitas ex medio filiorum israhel: et purificabis eos iuxta hunc ritum. Aspergant aqua lustrationis: & radant omnes pilos carnis sue. Cumq; lauerint vestimenta sua et mundati fuerint: tollant boue de armento & libamentum eius similā oleo conspersa: bouem aūt alterum de armento tu accipies ꝓ peccato: & applicabis leuitas coram tabernaculo federis: cōuocata oīi multitudine filioꝝ israhel. Cumq; leuite fuerint corā dño ponent filij israhel manus suas super eos: et offeret aaron leuitas munꝰ in conspectu domini a filijs israhel: ut seruiant in ministerio eius. Leuite q̄ ponent manus suas super capita bouum: e quibus unum facies pro peccato: & alterum in holocaustum domino:

ut deprecetis ꝓ eis. Stabuntq; leuitas in conspectu aaron et filiorum eius & consecrabis oblatos domino: ac separabis de medio filiorum israhel ut sint mei: & postea ingrediantur tabernaculum federis: ut seruiant michi. Sicq; purificabis et cōsecrabis eos in oblationem domini: quoniam dono dati sunt michi a filijs israhel. Pro primogenitis q̄ aperiunt omnem vulvā in israhel accepi eos. Mea sunt enī oīa primogenita filioꝝ israhel: tam ex hominibus q̄m ex iumentis. Ex die quo percussi omne primogenitum in terra egipti: sanctificaui eos michi: et tuli leuitas pro cūctis primogenitis filiorū israhel: tradidiq; eos dono aaron et filijs eius de medio pli: ut seruiāt michi pro israhel in tabernaculo federis: et orent pro eis ne sit in plo plaga: si auli fuerint accedere ad sanctuarium. Fecerunq; moyses et aaron et oīs multitudo filiorū israhel sup leuitis q̄ ꝓperat dñs moysi: purificatiq; sunt et laurent vestimenta sua. Eleuauit q; eos aarō in conspectu dñi & orauit pro eis: ut purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculū federis corā aaron & filijs eius. Sicut ꝓperat dominus moysi de leuitis: ita factum est. Locutus ē dominus ad moysen dicēs. Hec est lex leuitaꝝ. A viginquiq; annis et supra ingredient ut ministrent in tabernaculo federis. Cumq; quinquagesimum annum etatis impleuerint cessare cellabunt: nec unq; ministri fratrum suorū in tabernaculo federis: ut custodiāt que sibi fuerit commendata: opera aūt ipsa non faciant. Sic dispones leuitis in custodijs suis. IX

Locutus est dñs ad moysen in deserto synai: anno secūdo postq; egressi sūt de terra egipti: mense primo dicens. Faciant filij israhel phase in tempore suo: quarta decima die mensis huius ad vesperam: iuxta omnes cerimonias & iustificationes ei⁹. Precepitq; moyses filijs israhel: ut facerēt phase. Qui fecerunt tempore suo quarta decima die mensis ad vesperam in monte synai: iuxta omnia que mandauerat dñs moysi fecerūt filij israhel. Ecce autem quidam immundi super anima hominis: qui nō poterant facere phase in die illo: accedēs ad moysen et aaron: dixerunt eis. Immūdi sum⁹ super anima hominis: quare fraudamur ut nō valeamus offere oblationem dño: in tempore suo inter filios israhel? Quibus respondit moyses. State: ut consulam quid precipiat dominus de vobis. Locutusq; est dominus ad moysen dicēs. Loquere filijs israhel. Homo qui fuerit immundus super anima: siue in via procul in gente vestra: faciat phase domino in mense secūdo quarta decima die mensis ad vesperam: cum azimis et lactucis agrestibus comedent illud. Non relinquēt ex eo quippiam usq; mane: et os ei⁹ nō cōfringent: omnē ritū phase observabunt. Si quis aūt & mūdus est & in itinere nō fuit: & tamen nō fecit phase: exterminabit anima illa de populis suis: quia sacrificium domino nō obtulit tempore suo. Peccatū suū ipe portabit. Peregrinus quoq; et aduena si fuerint apud vos: facient phase domino iuxta cerimonias & iustificationes suas. Preceptum idem erat apud vos tā aduene q̄m indigene. Igit die qua erectum est tabernaculum operuit illud nubes. Vesperē aūt sup tentoriū erat quasi species ignis usq;

ad manē. Hic flebat iugiter. Per diē
q̄iebat illud nubes: et per noctem ifi
gies ignis. Cunq; ablata fuiſſet nu-
bes que tabernaculum tegebat · tūc
proficiſcebātur filij iſrahel: ⁊ i loco ubi
ſteciſſet nubes · ibi caſtrametabantur.
Ad imperiū dñi proficiſcebant: et ad
imperium illius rigebāt tabernaculū.
Cunctis diebus quibus ſtabat nubes
ſuper tabernaculū manebāt in eodem
loco: et ſi euenifſet ut nubes tēpore ma-
neret ſup illud · erant filij iſrl in egubi-
jis dñi: et non proficiſcebātur ſequot
diebus fuiſſet nubes ſuper tabernacu-
lum. Ad imperiū dñi erigebāt tentoria:
et ad imperiū illius deponebāt. Si
fuiſſet nubes a veſpere uſq; ad mane:
et ſtatim diluculo tabernaculū reliquiſ-
ſet proficiſcebātur: ⁊ ſi poſt diem et no-
ctem recefſiſſet · diffluxabāt tentoria. Si
vero biduo aut uno mēſe uel longio-
ri tempore fuiſſet ſup tabernaculum
manebāt filij iſrahel in eodem loco · ⁊
nō proficiſcebant: ſtatim autem ut re-
ceſſiſſet movebāt caſtra. Per verbum
dñi rigebāt tentoria · et p verbū illi⁹ pro-
ficiſcebātur: erātq; i egubijs dñi iuxta
imperium eius per manū moyſi. ✠

Locutus ē dñs ad moyſen dicēs.
Fac tibi duas tubas argenteas
ductiles: ꝯbs cōvocare poſſis multitu-
dinē quādo movenda ſunt caſtra. Cūq;
increpuerit tubis: cōgregabit ad te o-
mnis turba ad oſtium tabernaculi fe-
deris. Si ſemel clanxeris: venient ad
te principes ⁊ capita multitudinis iſra-
hel. Si autem proliſe dixerit atq; concluſus
clangor increpuerit: movebūt caſtra
primi qui ſunt ad orientalē plagam.
In ſecūdo aūt ſonitu et pari ululatu
tube leuabūt tentoria qui habitāt ad
meridiem: et iuxta hūc modū reliqui
faciant ululantibus tubis in p̄ficione.
Quādo autem congregādus eſt pꝑs-
ſimplex tubarū clangor erit: ⁊ nō con-
ſe ululabunt. Filij aūt aaron ſacerdo-
tes clangent tubis: erūtq; hec legitimū
ſempiternū in generationibus vr̄is. Si
egreſſus ad bellum de terra veſtra · con-
tra hoſtes q̄ dimicant aduerſum vos:
clangetis ululantibus tubis: et erit re-
cordatio veſtri coram dño deo veſtro:
ut eruamini de manibus inimicorū vr̄o-
rum. Si quādo ꝛ epulū et dies
feſtos et kalendas · canetis tubis ſuper
holocauſtis ⁊ victimis pacifícis: ut ſint
vobis in recordationē dei veſtri. Ego
dñs deus veſter. Anno ſecundo men-
ſe ſecūdo · vicēſima die menſis · elevata ē
nubes de tabernaculo federis. Proſe-
cūq; ſunt filij iſrahel p turmas ſuas
de deſerto ſynai: et recubuit nubes in
ſolitudine pharan. Mouerūq; caſtra
primū iuxta imperiū dñi i manu moy-
ſi · filij iuda p turmas ſuas: quorum
princeps erat naaſſon filius⁹ amminia-
dab. In tribu filiorū iſachar fuit prin-
ceps nathanael filius ſuar: in tribu za-
bulon erat princeps eliab filius elon.
Deposuerūq; eſt tabernaculum: quod
portāres egreſſi ſunt filij gerſon et me-
rari. Profectiq; ſunt et filij ruben p tur-
mas ⁊ ordinem ſuum: quor princeps
erat elisur filius ſedeur. In tribu aūt
filiorū ſymeon princeps fuit ſalamihel
filius ſurisaddai: porro in tribu gad
erat princeps eliaſaph filius⁹ duel. Pro-
fectiq; ſunt ⁊ caathite: portantes ſan-
ctuarium. Tam diu tabernaculū por-
tabatur: donec venirent ad locū
locum. Moverunt caſtra ⁊ filij ephra-
im per turmas ſuas: in quor exercitu
princeps erat elisama filius⁹ amminud.
In tribu aūt filiorū manaſſe princeps

fuit gamaliel filius phadaſſur: et in
tribu beniamin erat dux abidan filius
gedeonis. Nouiſſimi caſtroꝝ omniū
profecti ſunt filij dan p turmas ſuas:
in quor exercitu princeps fuit ahiez-er
filius⁹ ammiſaddai. In tribu aūt filiorū
aſer erat princeps phagaihel filius⁹ och-
ran: et in tribu filiorū neptalim prin-
ceps fuit ahira filius henan. Hec ſūt
caſtra et profectiones filiorū iſrahel p
turmas ſuas quando egrediebantur.
Dixitq; moyſes ad hobab filio raguel ma-
dianitē cognato ſuo. Proficiſcimur
ad locum q̄ dñs daturus⁹ eſt nobis:
veni nobiſcum ut beneficiamus tibi:
quia dñs bona promiſit iſraheli. Cui
ille reſpondit. Non vadam vobiſcum: ſed
revertar in terram meā in qua natus
ſum. Et ille: noli inquit nos relinque-
re. Tu enim noſti in quibs locis p de-
ſertum caſtra ponere debeamus: et eris
dux noſter. Cunq; nobiſcum veneris: quicquid optimū fuerit ex opibus
quas nobis traditurus eſt dominus
dabimus tibi. Profecti ſūt ergo de mōte
dñi viam trium dierū: archaq; fœderis
dñi p̄cedebat eos per dies tres · provi-
dens caſtrorū locum. Nubes quoq;
dñi sup eos erat per diem cū incederent.
Cunq; elevaretur archa · dicebat moy-
ſes. Surge domine ⁊ diſſipent⁊ inimici
tui: et fugiant qui oderunt te a facie
tua. Cū aūt deponeret⁊ · dicebat. Reverte-
re dñe ad multitudinem exercitus⁹ iſrl. ✠

Interea omnes erat murmur pꝑ-
quaſi dolentiū pro labore viæ
dñm. Quod cū audiſſet iratus eſt: et
accenſus in eos ignis dñi devoravit
extremā caſtroꝝ partē. Cūq; clamaſſet
pꝑs ad moyſen: oravit moyſes ad
dñm · et absorptus ē ignis. Vocavitq;
nomē loci illi⁹ incendium: eo q̄ succenſus
fuiſſet contra eos ignis dñi. Vulgus
quippe promiſcuū q̄ aſcenderat cum
eis · flagravit deſiderio carnium ſedens
et flens · iunctis ſibi pariter filijs iſrl: et
ait. Quis dabit nobis ad veſcendum
carnes ⁊ Recordam⁊ piſcium quos com-
edebamus in egipto gratis: in mente
nobis venerunt cucumeres · ⁊ pepones ·
porrique · et cepe · ⁊ allia. Anima noſtra
arida eſt · nichil aliud reſpiciunt oculi
noſtri niſi man. Erat aūt man quaſi
ſemē coriandri coloris bdellij. Circui-
batq; pꝑs · ⁊ colligens illud frangebat
mola ſive terebat in mortario: coquēs
in olla · ⁊ faciēs ex eo tortulas ſaporis
ſui ſi panis oleati. Cūq; deſcenderet no-
cte ſup caſtra ros: deſcendebat pariter et
man. Audivit ergo moyſes flentem
pꝑm per familias: ſingulos per oſtia
tentorij ſui. Iratusq; eſt furor dñi val-
de: ſed et moyſi inmoderanda res viſa
eſt: et ait ad dominū. Cur afflixiſti ſer-
vum tuum⁊ Quare non invenio gra-
tiam coram te⁊ Et cur impoſuiſti pon-
dus univerſi populi huius ſupr me⁊
Numquid ego concepi omnem hanc
multitudinem uel genui eam · ut dicas
michi porta eos in ſinu tuo ſicut por-
tare ſolet nutrix infantulum: et defer in
terram pro qua iuraſti patribus eor⁊
Unde michi carnes: ut dem tante mul-
titudini⁊ Fleut contra me dicentes:
da nobis carnes ut comedam⁹. Non
poſſum ſolus ſuſtinere omnem hūc
populum: quia grauis michi ē. Si
aliter tibi videtur: obſecro ut interfi-
as me · et inveniam gratiam i oculis
tuis: ne tantis afficiar malis. Et di-
xit dominus ad moyſen. Congrega
michi ſeptuaginta viros de ſenibus
iſrahel · quos tu noſti q̄ ſenes populi
ſint ac magiſtri: ⁊ duces⁊ eos ad oſtiū

tabernaculi fœderis·faciesq; ibi stare te-
cum ut descendam & loquar tibi: & au-
feram de spiritu tuo tradamq; eis· ut
sustentent tecum onus pli· & non tu
solus graueris. Populo quoq; dices.
Sanctificamini. Cras comedetis car-
nes. Ego enī audiui vos dicere. Quis
dabit nobis escas carnium? Bene nobis
erat in egipto. Vt det vobis dominꝰ
carnes & comedatis· non uno die nec
duobꝫ uel quinq; aut decem· nec viginti quidē· sed usq; ad mensem dierum:
donec egrediat per nares uras & uertatur
in nauseam: eo qđ repulerit dñm q̄
in medio uestri est· & fleueritis coram eo
dicentes quare egressi sumꝰ ex egipto
ut peream⁹ in solitudine? Et ait mo-
yses. Sexcenta milia peditum huius
pli sūt. Et tu dicis dabo eis esum car-
nium mense integro? Numquid ouium
et boum multitudo reperiri· ut possit
sufficere ad cibum: uel omnes pisces
maris in unū congregabūtur ut eos
sacient? Cui respōdit dñs. Numquid
manus dñi invalida est? Jam nunc
videbis: utrum meus sermo opꝰ com-
pleatur. Egressꝰ igit moyses & narra-
uit pli uerba dñi· congregans septua-
ginta uiros de senibꝫ israhel: quos
stare fecit circa tabernaculum. Descen-
ditq; dñs p nubem & locutus ē ad eū:
auferens de spiritu qui erat in moyse:
et dans septuaginta uiris. Cumq; re-
quieuisset in eis spūs phetauerūt:
nec ultra cessauerūt. Remanserāt autē
in castris duo uiri· quorū unus vota-
batur heldad· & alter medad· super quo⁹
requieuit spiritus: nam & ipi descripti
fuerant: & non egressi ad tabernaculum. Cumq; phetarent in castris: cu-
currit puer & nunciauit moysi dicens.
Eseldad et medad phetant in castris.

Statim iosue filiꝰ nun minister moy-
si· et electus ex pluribus ait. Domine mi
moyses prohibe eos. At ille: quid in-
quit emularis pro me? Quis tribuat
ut omnis pls phetet: & det eis dñs
spiritum suum? Reuersusq; ē moyses
et maiores natu israhel i castra. Ven-
tus autem egrediens a dño arreptas
transmare coturnices detulit & dimisit
in castra· iunctę quātum uno die con-
fici potest ex omni parte castrorum per
circuitum: uolabantq; in aere duobꝰ
cubitis altitudine sup terrā. Surgens
ergo populus toto die illo et nocte ac
die altero· congregauerunt coturnices·
qui parum decem choros: & siccauerū-
eas p girum castroꝝ. Adhuc carnes
erant in dentibꝰ eorū· nec defecerat hu-
iusmodi cibus: & ecce furor dñi con-
citatus in populū· percussit eū plaga
magna nimis. Vocatusq; est ille lo-
cus sepulcra concupiscentie: ibi enī se-
pelierunt populū q̄ desiderauerat. Egres-
sa autem de sepulcris concupiscentie
venerūt i aseroth: & mansere ibi. xij

Loquebaq; est maria et aaron cōtra
moysen propter uxorē eꝰ ethiopis-
sam: & dixerunt. Numꝰ per solū moysen
locutꝰ est dominus? Nonne & nobis
similiter ē locutus? Quod cū audisset
dominus· iratus est. Erat enim moy-
ses uir mitissimus super omnes ho-
mines qui morabātur in terra. Sta-
timq; locutus est ad eum & ad aaron &
mariā. Egredimini vos tantum tres
ad tabernaculū fœderis. Cumq; fuissent
egressi descendit dominꝰ in columna
nubis: et stetit in introitu tabernaculi
vocans aaron et mariam. Qui cum
illesi diressent ad eos. Audite sermones
meos. Si qs fuerit inter vos propha
ta dominī i uisione apparebo ei: uel per

somnium loquar ad illum. At non
talis seruus meus moyses: qui i oīi
domo mea fidelissimus est. Ore enim
ad os loquor ei. Palam· & non p enī-
gmata et figuras dñm videt. Quare
ergo nō timuistis detrahere seruo meo
moysi? Iratusq; contra eos abiit. Nu-
bes quoq; recessit que erat super taber-
naculum. Et ecce maria apparuit can-
dens lepra quasi nix. Cūq; respexisset
eam aaron & vidisset pessulam lepra:
ait ad moysen. Obsecro domine mi
ne imponas nobis hoc peccatum qđ
stulte commisimus: ne fiat hoc quasi
mortua: & ut abortiuum qđ proditur
de vulua matris sue. Ecce iam medi-
um carnis eius deuorauit est a lepra.
Clamauitq; moyses ad dñm dicens.
Deus obsecro· sana eam. Cui respon-
dit dominus. Si pater eius spuisset
i faciē illi· nōne debuerat saltem septē
diebꝰ rubore suffundi? Expecet septem
diebꝰ extra castra: et postea reuocabit.
Exclusa est itaq; maria extra castra se-
ptem diebꝰ: et pls nō ē motus de loco
illo· donec reuocata ē maria. xiij

Profectusq; ē pls de aseroth: fixis
tentoriis i deserto pharan. Ibiq;
locutus est dominꝰ ad moysen dices.
Mitte uiros qui considerent terrā cha-
naan quā daturus sum filijs israhel:
singulos de singulis tribubꝰ et prin-
cipibus. Fecit moyses qđ dñs imperā-
rat: de deserto pharan mittēs principes
uiros: quorū ista sunt nomina. De
tribu ruben· lemnua filium zechur: de
tribu symeon· saphat filiū uri: de tribu
iuda chaleb filiū iephone: de tribu isach-
ar igal filiū ioseph: de tribu ephraim
ose filiū nun: de tribu beniamin phal-
ti filiū raphu. De tribu zabulon· ged-
dihel filiū sodi: de tribu ioseph septi

manasse gaddi filiū susi: de tribu dan
amihel filium gemalli: de tribu aser
sechur filiū michael: de tribu neptalim
naabi filium bapsi: de tribu gad gu-
hel filium machi. Hec sunt nomina
virorū· quos misit moyses ad consi-
derandam terram: vocauitq; osee filiū
nun iosue. Misit ergo eos moyseꝰ ad
considerandā terrā chanaan: et dixit
ad eos. Ascendite per meridianā plagam. Cumq; veneritis ad montes· con-
siderate terram qualis sit: & pplm qui
habitat eā· et eius· utrum fortis sit an
infirmꝰ: pauci numero an plures: ipa
terra bona an mala: urbes quales·
munate an absq; muris: humꝰ pin-
guis an sterilis· nemorosa an absq;
arboribus. Confortamini· et afferte
nobis de fructibus terre. Erat autem
tempꝰ quādo iam precoque uue uesci
possunt. Cumq; ascendissent explora-
uerunt terram a deserto syn· usq; ad ro-
ob intrantibus emath. Ascenderunt
q; ad meridiem et uenerunt in hebron·
ubi erant achiman & sisai et dolmai·
filij enach: nam hebron septem annis
ante thanim urbem egipti condita est.
Pergentesq; usq; ad torrentem boti
abscinderūt palmite cū uua sua quē por-
tauerunt in uecte duo uiri. De malis
quoq; granatis et de ficis loci illius
tulerunt· qui appellatus est nehelescol
id est torrens boti eo quod botrū por-
tassent inde filij israhel. Reuersiq; explo-
ratores ire post dies quadraginta dies qui
regione circuita uenerunt ad moysen
et aaron et ad omnem cetum filiorū
israhel in desertum pharan quod est
in cades. Locutiq; eis et omni multi-
tudini ostenderunt fructus terre & nar-
rauerunt dicentes. Ivimus in terrā
ad quā misistis nos· que uere fluit

lacte et melle·ut ex hijs fructibz cognoscj possit: sed cultores fortissimos habet·et urbes grandes atq; muratas. Stirpem enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie·etheus et iebuleus et amorreus in montanis. Chananeus vero moratur iuxta mare·et circa fluenta iordanis. Inter hec caleb compellens murmur populi qui oriebatur contra moysen ait. Ascendamus et possideamus terram: quoniam potentes obtinere eam. Alij vero qui fuerant cum eo dicebant. Nequaq; ad hunc pugnum valemus ascendere: quia fortior nobis est. Detrahentesq; rem quā inspexerant apud filios israhel·dicentes. Terra quā lustrauimus deuorat habitatores suos. Populus quē aspeximus procere staturē. Ibi vidimus monstra quedam filiorū enach de genere gigantū: quibz comparati nos locuste videmur. xxiij

Igitur vociferās oīs turba fleuit nocte illa: et murmurauit filijs israhel moysen et aaron rūdi filij israhel dicētes. Vtinā mortui essemus i egipto et non in hac vasta solitudine. Vtinam preamur et non inducat nos dominus i terrā istam: ne cadamus gladio·et uxores ac liberi nostri dūcātur captiui. Nonne melius ē reuerti in egiptū? Dixerūt q; alter ad alterū. Constituamus nobis ducem·et reuertamur i egiptum. Quo audito moyses et aaron corruerūt pronj in terram coram oī multitudine filioz israhel. At vero iosue filj nun et caleb filius iephone·qui et ipsi lustrauerant terram·sciderunt vestimenta sua: et ad omnē multitudinē filiorum israhel locuti sunt. Terra quā circuiuimus valde bona est. Si placuerit dño inducet nos in eam: et tradet nobis eam lacte et melle manantē. Nolite rebelles esse contra dominū·neq; timueritis populum terre huius: quia sicut panē ita eos possumus deuorare. Recessit ab eis omne presidiū: dños nobiscū ē. nolite metuere. Cunq; clamaret oīs multitudo et lapidibz eos vellet opprimere: apparuit gloria domini super tectum tabernaculi cūctis videntibus filijs israhel. Et dixit dñs ad moysen. Vsq; quoq; detrahet michi populus iste? Quousq; non credent michi i oībus signis q̄ feci corā eis? Feriam igitur eos pestilentia·atq; consumā: te aut faciam principem sup gentē magnā et fortiorem nimis hac est. Et ait moyses ad dominum. Vt audiant egipcij de quoz medio eduxisti populū istum·et habitatores terre huius q̄ audierunt quod tu domine in populo isto sis·et facie videaris ad faciem: et nubes tua protegat illos·et in columna nubis precedas eos per diem·et in columna ignis per noctē·quod occideris tanq; multitudinem quasi unū hominem·et dicant. Non poterat introducere populū in terram pro qua iurauerat: idcirco occidit eos in solitudine. Magnificetur ergo fortitudo domini sicut iurasti dicēs. Dominus patiens et multe misericordie·auferens iniquitatem et scelera·nullumq; innocentem declinans: qui vltionē peccata patrū in filios in tertiam et quartā generationē: dimittе obsecro peccatum populi tui huius secūm magnitudinem misericordie tue: sicut propitius fuisti egredientibus de egipto usq; ad locum istū. Dixitq; dominus. Dimisi iuxta verbū tuum vno ego: et implebitur gloria domini vniuersa terra. Attamen omnes homines qui viderunt maiestatē meam et signa q̄ feci in egipto et in solitudine·

et temptauerūt me iam p decem vices nec obedierunt voci mee·nō videbūt terram pro qua iurauj patribus eorū: nec quisq; ex illis qui detraxit michi intuebitur eam. Seruū meū caleb q̄ plenus alio spiritu secutus est me introducam in terram hanc quā circuiuit·et semen eius possidebit eam: quoniam amalechites et chananeus habitāt in vallibus. Cras mouete castra: et reuertimini in solitudinē p viam maris rubri. Locutusq; ē dñs ad moysen et aaron dicens. Vsquequo multitudo hec pessima murmurat contra me? Querelas filiorū israhel audiui. Dic ergo eis. Viuo ego ait dominus: sicut locuti estis audiente me·sic faciā vobis. In solitudine hac iacebunt cadavera vestra. Omnes qui numerati estis a viginti annis et supra·et murmurastis contra me·non introibitis terram sup qua leuauj manū meam ut habitare vos faceret: preter caleb filiū iephone·et iosue filiū nun. Parvulos aut vestros de quibus dixistis quod prede hostibus forent introducam: ut videant terram que vobis displicuit: vīa cadavera iacebūt in solitudine. Filij vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta: et portabunt fornicationē vestram donec consumentur cadavera patrū in deserto: iuxta numerū q̄dragintā dierū quibus considerastis terrā. Annus pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras·et scietis ultionem meā. Quoniam locut⁹ sum·ita faciā oīi multitudini huic pessime·que conspirauit aduersum me: in solitudine hac deficiet et morietur. Igitur oēs viri quos misерat moyses ad cōtemplandam terram·et qui reuersi murmurare fecerant contra eū omnē multitudinē. Detrahentes terre q̄ esset mala: mortui sunt atq; percussi in conspectu domini. Iosue aūt filius nun et caleb filius iephone vixerunt ex omnibus qui prefecerant ad considerandā terrā. Locutusq; est moyses vniuersa verba hec ad omnes filios israhel: et luxit populus nimis. Et cum mane primo surgentes·ascenderūt verticem montis atq; dixerunt. Parati sum⁹ ascendere ad locum de quo dominus locutus est: quia peccauimus. Quibus moyses. Cur inquit transgredimini verbū dñi·quod vobis non redet in prosperum? Nolite ascendere·non enim est dñs vobiscum: ne corruatis corā inimicis vestris. Amalechites et chananeus ante vos sunt quoz gladio corruetis: eo q; nolueritis acquiescere dño: nec erit dominus vobiscū. At illi contenebrati·ascenderūt in verticem montis. Archa autem testamenti domini et moyses non recesserūt de castris. Descenditq; amalechites et chananeus q̄ habitabāt i mōte: et percutiens eos atq; cōtēdēs·usq; ē eos usq; horma. xlvj

Locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios israel·et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram habitationis vestre quā ego dabo vobis·et feceritis oblationē domino in holocaustum·aut victimam pacifica vota soluētes·uel sponte offerentes munera·aut in solemnitatibz vris adolentes odorem suauitatis dño: de bubus siue de ouibus offerre quicunq; immolauerit victimam: sacrificiū sibi deinam patrem ephi cōspergam oleo·quod mensurā habebit quartā partē hin: et vinum ad liba fundenda eiusdem mensure dabit in holocaustū siue

in victimam. Per agnos singulos ⁊
arietes erit sacrificiū simile duarū decimarū·que sparsa sit oleo tercie partis
hin:⁊ vinū ad libamentū tercie partis
eiusdem mensure offeret in odorē suauitatis dño. Quādo vero de bubꝫ
feceris holocaustum aut victiam ut impleas votū uel pacifícas victimas:da-
bis per singulos boues simile tres de-
cimas consperse oleo·quod habeat
medium mensure hin:⁊ vinū ad liba
fundenda eiusdem mensure i oblatio-
nem suauissimi odoris dño. Hic fa-
ciet̄is per singulos bues et arietes et a-
gnos·⁊ hedos:tam indigene qꝫ pregri-
ni eodem ritu offerent sacrificia. Vnū
preceptum erit atqꝫ iudiciū cū vobis
qꝫ aduenis terre. Locutus est dominꝰ
ad moysen dicens. Loquere filijs isrl·
et dices ad eos. Cum veneritis i terā
quā dabo vobis·⁊ comederitis de pa-
nibus regionis illius: separabitis
primitias dño de cibis vestris. Sicut
de arcis primitias separabitis:ita et de
pulmentis dabitis primitiva domino.
Quod si ignoranter preterieritis
quicqꝫ horꝫ que locutus est dominus
ad moysen·⁊ mandauit vobis ꝑ eū ad vos
a die qua cepit iubere ⁊ ultra·oblitꝫ
fuerit facere multitudo: offeret vitulū
de armento holocaustum in odorē sua-
uissimū dño·et sacrificiū eius ac liba
ut cerimonie postulāt·hircumꝫ pro
peccato:⁊ rogabit sacerdos pro omni
multitudine filiorꝫ israhel ⁊ dimittetur
eis·quoniā non sponte peccauerunt
nichilominus offerētes incensū dño
pro se et pro peccato suo·⁊ errore suo·⁊
dimittetur vniuerse plebi filiorꝫ isrl·et
aduenis qui peregrinantꝫ inter vos:
quoniā culpa ē omnis pli ignoran-
tia. Quod si anima una nescies

peccauerit·offeret capram āniculam
pro peccato suo:et deprecabit̄ pro ea
sacerdos qū insciā peccauerit coram do-
mino:imprecabiꝫ ei veniā·⁊ dimittē
illi. Tam indigenis qꝫ aduenis una
lex erit omniū q̄ peccauerit ignorāter.
Anima vero que ꝑ superbiā aliquid
commiserit·siue civis sit ille siue pe-
grinus:quoniā aduersus dñm rebel-
lis fuit·pibit de populo suo. Vtpote
enim dñi contemptit·et p̄ceptū illius
fecit irritum:idcirco delebitur⁊ porta-
bit iniquitatem suā. Factum est aut̄
cum essent filij israhel i solitudine·et
inuenissent hominē colligentē ligna i
die sabbati:obtulerunt eum moysi et
aaron et vniuerse multitudini. Qui
recluserunt eum in carcerem·nesciēs
qd̄ sup eo facere deberēt. Dixitqꝫ dñs
ad moysen. Morte moriatur homo
iste:obruat eum lapidibꝫ oīis turbꝫ
extra castra. Cūqꝫ eduxissent eū foras
obruerunt eū lapidibꝫ:⁊ mortuus est
sicut preceperat dñs. Dixit quoqꝫ do-
minus ad moysen. Loquere filijs isra-
hel et dices ad eos. Vt faciāt sibi fim-
brias per angulos pallioꝝ·ponātq̄
in eis vittas iacinctinas. Quas cum
viderint recordent̄ omniū mādato-
rū·nec sequantur cogitationes suas
et oculos ꝑ res varias fornicātes:sed
magis memores p̄ceptoꝝ dñi:faciāt
ea:sintqꝫ sancti deo suo. Ego domi-
nus deus vester·qui eduxi vos de ter-
ra egipti:ut essem deus vester. XVI

Core autem chore filiꝰ ysaar filij
chaath·filij leui·et dathan·atq;
abiron filij eliab·⁊ hon quoqꝫ filius
phaleth de filijs ruben surrexerunt con-
tra moysen:alijqꝫ filiorꝫ israhel ducēti
quinquaginta viri proceres synago-
ge·et qui tempore concilij ꝑ nomina

vocabantur. Cumqꝫ stetissent aduersū
moysen et aaron dixerunt. Sufficiat
vobis quia omnis multitudo sanctoꝝ
est·et in ipsis est dñs. Cur eleuamini
super ꝓlm dñi? Quod cum audisset
moyses cecidit pronus i faciē:locutꝰ
qꝫ ad chore et ad omnē multitudinē.
Mane inquit notum faciet dñs qui
ad se pertineat·⁊ sanctos applicabit
sibi:⁊ quos elegerit appropinquabit
ei. Hoc igit̄ facite. Tollat vnusquisqꝫ
thuribula sua tu chore et omne concili-
um tuū·⁊ ignita cras igne ponite desu-
per thimiama coram dño:⁊ quemcunqꝫ
elegerit·ipse erit sanctus. Multū erigi-
mini filij leui. Dixitqꝫ rursum ad cho-
re. Audite filij leui. Num parū vobis
est q̄ separauit vos deus israhel ab
omni ꝓlo:et iunxit sibi ut seruiretis
in cultu tabernaculi:⁊ staretis coram
frequentia populi et ministraretis ei:
Ideirco ad se fecit accedere te et oēs
fratres tuos filios leui·ut vobis etiā
sacerdotiū vendicetis·⁊ omnis globꝰ
tuus fiat contra dñm? Quid est enim
aaron ut murmuretis contra eū? Mi-
sit ergo moyses ut vocaret dathan et
abiron filios eliab. Qui responderūt.
Non venimus. Numquid parum est
nobis quod eduxisti nos de terra egipti
que lacte et melle manabat ut occide-
res in deserto: nisi et dominatus fue-
ris nostri? Reuera induxisti nos i ter-
ram que fluit lacte et melle:et
dedisti nobis possessiones agroꝝ ⁊ vi-
nearū. An et oculos nostros vis eruere?
Non venimus. Iratusqꝫ moyses
valde. Sit ad dñm. Ne respicias sacri-
ficia eoꝝ. Tu scis quod nec asellū qui-
dem unquā acceperim ab eis·nec affli-
xerim quempiam eoꝝ. Dixitqꝫ ad cho-
re. Tu⁊ omnis congregatio tua state

coram dño·et aaron cras
stino separamini. Tollite singuli thuri-
bula vestra·⁊ ponite super ea incensū
offerentes dño ducenta quinquaginta
thuribula:aaron quoqꝫ tenebat thuri-
bulum suū. Quod cū stetissent ante
fores moyse ⁊ aaron·⁊ congregasset
aduersum eos omnē multitudinē ad
ostium tabernaculi:apparuit cunctis
gloria dñi. Locutusqꝫ dominus ad
moysen ⁊ aaron ait. Separamini de
medio congregatiōnis huius:ut eos
repente disperdam. Cumqꝫ cecidissent pro-
ni in faciem·atqꝫ dixerunt. Fortissime
deus spirituum vniuerse carnis·num
uno peccante contra omnes tua ira
desęuit? Et ait dominus ad moysen.
Precipe vniuerso populo ut separet̄
a tabernaculis chore·dathan et abi-
ram. Surrexitqꝫ moyses ⁊ abijt ad da-
than et abiram:et sequentibꝫ cū seniō-
ribus israhel dixit ad turbam. Recedite
a tabernaculis impioꝝ·⁊ nolite tange-
re q̄ ad eos pertinent·ne involuamini
in peccatis eorum. Cūqꝫ recessissent a
tentoriis eorum ꝑ circuitum·dathan
et abiram egressi stabant in introitu
papilionū suarum·cū vxoribus ⁊ libe-
ris·omniqꝫ frequentia. Et ait moyses.
In hoc scietis quod dominus miserit
me:ut facerem vniuersa que cernitis·⁊
non ex proprio ea corde protulerim. Si
consueta hominū morte interierint·et
visitauerit eos plaga qua et ceteri visi-
tari solent:nō misit me dñs. Sin aūt
nouam rem fecerit dominus·ut ape-
riens terra os suum deglutiat eos et
omnia que ad illos pertinent·descen-
derintqꝫ viuentes in infernū:scietis ꝙ
blasphemaverint dominū. Confestim
igitur ut cessavit loqui·dirupta est ter-
ra sub pedibꝰ eoꝝ:⁊ aperiens os suū

devorauit illos cū tabernaculis suis-
et omnem substãciã eoꝝ. Descenderũt
ipi viui in infernũ operti humo: z peri-
runt de medio multitudinis. At vero
omnis israhel qui stabat ỹ circũ fugit
a clamore pereuntiũ dicens. Ne forte
z nos ira deglutiat. Sed z iguis egres-
sus a dño iniecit ducẽtos quinquagin-
ta viros ỹ offerebãt incensũ.

xvij

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Precipe eleazaro filio aa-
ron sacerdoti ut tollat thuribula que
iacent in incendio-et ignem huc illuc
ꝑ dispergat: quoniã sanctificata sunt
in mortibꝫ peccatoꝝ: producatq; ea in
lamnas-z affigat altari-eo ꝙ oblatum
sit in eis incensum dño z sanctifi-
cata sint: ut cernãt ea pro signo et mo-
numẽto filij israhel. Tulit ergo eleazar
sacerdos thuribula enea-in quibꝫ ob-
tulerant hij quos incendium deuora-
uit-et produxit ea i laminas affigẽs
altari-ut haberent posteri filij israhel
quibꝫ commoneant: ne quis accedat
alienigena et qui nõ est de semine aa-
ron-ad offerendũ incensum dño: ne
patiatur sicut passus est chore-z oĩis
congregatio eiꝰ loquẽte dño ad moy-
sen. Murmurauit autẽ oĩis multi-
tudo filiorũ israhel sequenti die cõtra
moysen z aaron dicens. Vos interfe-
cistis ꝑpl dñi. Cũq; oriretur seditio
et tumultus increscere-moyses et aa-
ron fugerunt ad tabernaculũ federis.
Quod postq; ingressi sunt operuit nu-
bes: z apparuit gloria dñi. Dixitq; do-
minus ad moysen. Recedite de medio
hujus multitudinis: z iam nunc de-
lebo eos. Cumq; iacerent in terra dixit
moyses ad aarõ. Tolle thuribulum-
et hausto igne de altari mitte incensũ
desuper-pergens cito ad ꝓpulũ: ut
roges pro eis. Iam enim egressa ira
a domino-z plaga desuit. Quod cũ
audisset aaron-z accurrisset ad mediã
multitudinẽ quã iam uastabat incen-
dium obtulit thuriama: et stans inter
mortuos ac viuẽtes pro ipso deprecatus
est: et plaga cessauit. Fuerũt autẽ
qui perierũt quatuordecim milia
hominũ z septingenti: absq; his qui
perierant in seditione chore. Reuersus
q; ẽ aaron ad moysen ad ostiũ taber-
naculi federis-postq; quieuit interitus.
Et locutus ẽ dñs ad moysen dicens.
Loquere ad filios israhel-z accipe ab
eis virgas singulas ỹ cognationes
suas a cunctis principibꝫ tribuũ vir-
gas duodecim: et uniuscuiusq; nomẽ
super scribes virge tue. Nomen autẽ
aaron erit in tribu leui: et una virga
cunctas eorũ familias cõtinebit. po-
nesq; eas in tabernaculo federis coram
testimonio ubi loquar ad te. Que ẽ
hijs elegero germinabit virga eius: z
cohibebo a me querimonias filiorũ
israhel-quibus contra vos murmu-
rant. Locutusq; est moyses ad filios
israhel: et dederunt ei oĩes principes
virgas per singulas tribus. Fueruntq;
inter virgas duodecim absq; virga aaron.
Quas cum posuisset moyses coram
domino in tabernaculo testimonij: se-
quenti die egressꝰ inuenit germinalle
virgã aaron in domo leui-z turgen-
tibus gemmis ruperant flores: qui fu-
erant dilectatis in amygdalas defloua-
ti sunt. Protulit ergo moyses oĩes
virgas de conspectu dñi ad cunctos
filios israhel: uidentesq; receperunt sin-
gulꝰ uirgas suas. Dixitq; dominus
ad moysen. Refer virgam aaron i ta-
bernaculũ testimonij-ut seruetur ibi
in signũ rebellionis filiorũ israhel: z quies-

querele eoꝝ a me ne moriant. Fecitq;
moyses sicut ꝑceperat dñs. Dixerunt
aũt filij israhel ad moysen. Ecce consum-
pti sumꝰ: oĩes ꝑibimꝰ. Quicũq; acce-
dit ad tabernaculũ dñi-morietꝰ. Sum
ulq; ad internecionẽ cũcti delẽdi sumꝰ:

xviij

Dixitq; dñs ad aarõ.
Tu z filij tui z domꝰ ꝑris tui tecũ
portabitis iniquitatem sanctuarij: et
tu z filij tui simul sustinebitis peccata
sacerdotij uri. Sed et fratres tuos de
tribu leui et sceptra patris tui sume te-
cum: prebeq; sint et ministret tibi. Tu
aũt z filij tui ministrabitis in taberna-
culo testimonij. Excubabunteq; leuite
ad precepta tua-et ad cuncta opera ta-
bernaculi: ita dũtaxat ut ad uasa san-
ctuarij z altare non accedant ne et illi
moriãtur-et uos pereatis simul. Sint
autem tecum et excubent in custodijs
tabernaculi-z in omnibꝫ cerimonijs
eius: alienigena nõ misebitur uobis.
Excubate in custodia sanctuarij-et in
ministerio altaris: ne oriat indignatio
sup filios israhel. Ego dedi uobis
fratres uestros leuitas de medio filio-
rum israhel: z tradidi donum dño-ut
seruiant in ministerijs tabernaculi eiꝰ.
Tu aũt et filij tui custodite sacerdotiũ
uestrum: z oĩia que ad cultũ altaris
pertinent-z intra uelum sunt-ꝙ sacer-
dotes amministrabuntur. Si quis ex
extraneis accesserit occidetur. Locutus est
dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custodi-
am ꝑmiciaꝝ meaꝝ. Oĩia que sancti-
ficantur a filijs israhel tibi tradidi z fi-
lijs tuis-pro officio sacerdotali legiti-
ma sempiterna. Hec ergo accipies de
hijs que sanctificantur z oblata sunt
domino. Omnis oblatio z sacrificiũ-
et quicquid ꝙ peccato aut ꝙ delicto red-
ditur michi-z reddet in sancta sanctoꝝ:
tuũ erit et filiorũ tuoꝝ. In sanctuario
comedes illud. Mares tantũ edent ex
eo: quia consecratũ est tibi. Primicias
aũt quas uouerint z obtulerint filij
israhel: tibi dedi z filijs tuis ac filiabꝫ
tuis iure perpetuo. Qui mundus est in
domo tua-uescetur eis. Omnẽ medul-
lam olei et uini ac frumẽti-quicquid
offerunt ꝑmiciaꝝ domino-tibi dedi.
Vniuersa frugũ primicia que gignit hu-
mus z domino deportantur: cedent in
usus tuos. Qui mundus est in domo
tua-uescetur eis. Omne quod ex voto
reddiderint filij israhel-tuũ erit. Quic-
quid primum erumpit e vulua cuncte
carnis quã offerũt domino-sive ex ho-
minibꝫ sive de pecoribus fuerit-tui iuris
erit: ita dumtaxat ut pro hominis
primogenito ꝑmium accipies: z oĩe
animal qđ immundũ est redimi cura-
as: cuius redemptio erit post unũ men-
sem: iuxta estimationem tuam in siclis
argenti quinq; ponderis san-
ctuarij. Siclus viginti obolos habet.
Primogenitũ autem bouis z ouis et
capre non facies redimi: quia sanctifi-
cate sunt domino. Sanguinẽ tantũ
eorũ fundes super altare: z adipes ad-
olebis in suauissimũ odorem domino.
Carnes uero in usum tuũ cedent: sicut
pectusculum consecratũ z armus dex-
tra erit. Omnes primicias sanctuarij
quas offerũt filij israhel domino: tibi
dedi et filijs ac filiabus tuis iure ꝑpe-
tuo. Pactum salis ẽ sempiternũ corã
domino tibi ac filijs tuis. Dixitq; do-
minus ad aaron. In terra eoꝝ nichil
possidebitis: nec habebitis partem inter
eos. Ego pars z hereditas tua i medio
filioꝝ israhel. Filijs aũt leui dedi oĩes
decimas israhelis in possessionẽ-pro
ministerio quo seruiunt michi i taber-
naculo federis: ut non accedant ultra

filij israhel ad tabernaculum nec communicant peccatū mortiferū: lolis filijs leui michi in tabernaculo seruientibus et portantibs peccata populi: legitimū sempiternū erit in generationibus vestris. Michil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti: quas i usus eoz et necessaria separaui. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Precipe leuitis atq; denuncia. Cū acceperitis a filijs isrl decimas quas dedi vobis: primitias earum offerte dño. id est decimam partē decime: ut reputetur vobis in oblationē primitiuoz: tam de areis q̄ de torcularibus et vindemijs quoz accipitis primitias offerte dño: et date ea aaron sacerdoti. Omnia que offertis ex decimis · et in donaria domini separabitis: optima z electa erūt. Dicesq; ad eos. Si pclara et meliora queq; obtuleritis ex decimis · reputabitur vobis q̄si de area et torculari dederitis p̄mitias: z comedetis eas i omnibs locis vris · tam vos q̄ familie vre: q̄a preciū e p ministerio quo seruitis i tabernaculo testimonij: et nō peccabitis super hoc · egregia vobis z pinguia reseruātes: ne polluatis oblationes filiorum israhel · et moriamini. xvi.

Locutusq; est dominus ad moysen et aaron dicens. Ista e religio victime quā constituit dñs. Precipe filijs israhel · ut adducant ad te vaccā rufam etatis integre in qua nulla sit macula · nec portauerit iugū: traditeq; eam eleazaro sacerdoti. Qui educam extra castra immolabit in conspectu omniū: z tinguēs digitum in sanguine eius · asperget contra fores tabernaculi septies vicibs: comburetq; eā cunctis videntibs: tam pelle z carnibus q̄ sanguine et fimo flammē tradetis.

Lignum quoq; cedrinum et yssopum torquiq; bis tinctū sacerdos mittet i flammam · que vaccam vorabit. Et vir demū lotis vestibs z corpore suo · egredietur in castra: immaculatusq; erit usq; ad vesperam. Sed z ille qui combusserit eam lauabit vestimenta sua et corpus · et immundus erit usq; ad vesperam. Colliget aūt vir mundus cineres vacce · z effundet eos extra castra in loco purissimo: ut sint multitudini filioz israhel in custodiam et in aquā aspersionis: quia pro peccato vacca combusta est. Lauabit q̄ vaccē portauerat cineres vestimenta sua: immundus erit usq; ad vesperam. Habebunt hoc filij israhel et aduene q̄ habitant inter eos sanctū iure perpetuo. Qui tetigerit cadauer hominis z̄ mortui hoc septem diebs fuerit immūdus · aspergē se hac aqua die tertio z septimo: z sic mundabitur. Si die tertio aspersus non fuerit: septimo nō poterit emundari. Omnis qui tetigerit humane anime mortuum · z aspersus hac commixtione nō fuerit · polluet tabernaculum domini: z prohibit ex israhel. Quia aqua expiationis nō est aspersus immundus erit: z manebit spurcicia ei super eum. Ista est lex hominis q̄ moritur in tabernaculo. Omnes q̄ ingrediuntur territoriū illius · z vniuersa vasa que ibi sunt polluta erunt septem diebus. Vas quod nō habuerit operculū nec ligaturam desuper · immundū erit. Si quis in agro tetigerit cadauer occisi hominis · aut q̄ se morui · siue os illius · vel sepulcri: immundus erit septem diebus. Tollent de cineribus combustionis atq; peccati · z mittēt aquas vinas super eos in vas: in quibus cū homo mundus cinxerit ysopū · asperget eo

omne territoriū z tentoria supellectilē et homines huiusmodi contagione pollutos: atq; hoc modo mundus lustrabit immundū tertio z septimo die · expiatusq; die septimo lauabit et se et vestimēta sua: z immundus erit usq; ad vesperam. Si quis hoc ritu nō fuerit expiat⁹ · peribit anima illius de medio ecclie: quia sanctuariū dñi polluit: z nō est aqua lustrationis aspersus. Erit hoc preceptū legitimū sempiternū. Ille quoq; qui aspergit aquas · lauabit vestimenta sua. Omnis qui tetigerit aquas expiationis: immūdus erit usq; ad vesperam. Quicquid tetigerit immundus · immūdum faciet: z anima que horum quippiam tetigerit · immunda erit usq; ad vesperum. xx.

Venerunq; filij israhel et omnis multitudo in desertum sin mense primo · z mansit pplis in cades. Mortuaq; e ibi maria: z sepulta in eodem loco. Cumq; indigeret aqua populꝰ conuenerunt aduersum moysen et aaron: et versi in seditionē dixerūt. Vtinam perissemus inter fratres nostros coram domino. Cur eduxistis ecclīā dñi in solitudinem ut z nos z nra iumenta moriamur? Quare nos fecistiꝭ ascendere de egipto · z adduxistis ad locum istū pessimum qui seri nō potest: q̄ nec granū gignit · nec vineas nec mala granata: insup z aquam nō habet ad bibendū? Ingressusq; moyses z aaron dimissa multitudine in tabernaculū federis · corruerunt proni in terram: clamaueruntq; ad dominū atq; dixerunt. Domine deus audi clamorē populi huius · z aperi eis thesaurū tuū fontē aque viue: ut sanati desiere murmuratiōes eorū. Et apparuit gloria dñi super eos. Locutusq; e dominus ad moysen dicens. Tolle virgam et congrega populum tu z aaron frater tuus · z loquimini ad petrā coram eis: z illa dabit aquas. Cumq; eduxeris aquā de petra bibet oīs multitudo z iumenta eius. Tulit igit moyses virgam qui erat in conspectu dñi sicut preceperat ei · cōgregata multitudine ante petram: dixitq; eis. Audite rebelles z increduli. Si num de petra hac vobis aquā poterimus ducere? Cumq; eleuasset moyses manū percutiens virga bis silicem · egresse sūt aque largissime: ita ut populꝰ biberet et iumēta. Dixitq; dominꝰ ad moysen et aaron. Quia nō credidistis michi ut sanctificaretis me coram filijs isrl: non introducetis hos populos in terram quā dabo eis. Hec e aqua contradictionis · vbi iurgati sunt filij israhel contra dñm: z sanctificat⁹ est i eis. Misit interea nūcios moyses de cades ad regem edom · qui dicerent. Hec mādat frater tuus israhel. Nosti omnē laborem qui apprehendit nos · quomodo descenderit patres nri in egiptū · z habitauerimꝰ ibi multo tempore: afflixerit q̄ nos egiptij z patres nostros: z quomodo clamauerimꝰ ad dñm et exaudierit nos · misericq; angelū qui eduxerit nos de egipto. Ecce in urbe cadꝰ que e in extremis finibs tuis posita: obsecramus ut nobis transire liceat per terram tuā. Non ibimus p agros nec per vineas: nō bibemus aquas de puteis tuis: sed gradiemur via publica · nec ad dexteram nec ad sinistram declinantes: donec transeamus terminos tuos. Cui respondit edom. Non transibis per me. Alioquin armatꝰ occurrā tibi. Dixerunq; filij israhel. Per tritā gradiemur viā: z si biberimꝰ aquas tuas nos et pecora nostra · dabimus

quod iustum est. Nulla erit in precio difficultas: tantū velociter transeamus. At ille respōdit. Nō transibis. Statimq; egressus est obuius tū infinita multitudine ⁊ manu forti: nec voluit acquiescere deprecanti: ut concederet transitū p fines suos. Quāobrem diuertit ab eo israhel. Cunq; castra mouissent de cades: venerūt in montē qui est in finibus terre edom: vbi locutus est dominus ad moysen dicēs. Pergat inquit aaron ad ppl̄os suos. Nō enī intrabit terram quā dedi filijs israhel: eo quod incredulus fuerit ori meo ad aquas contradictionis. Tolle aaron et filium eius tū eo: ⁊ duces eos in montem hor. Cunq; mutaueris patrem veste sua: indues ea eleazarum filiū eius: ⁊ aarō colligetur: et morietur ibi. Fecit moyses ut preceperat dūs: ⁊ ascenderūt in montem hor cora oīi multitudine. Cunq; aaron spoliasset vestibus suis: induit eis eleazarū filium eius. Illo mortuo in montis supcilio: descendit cū eleazaro. Vnūs aūt mīitudo viros occubuisse aarō: fleuit sup eo triginta diebus p cūctas familias suas. xxi.

Quod cum audisset chananeus rex arad: qui habitabat ad meridiē venisse israhel iuxta exploratorū viā: pugnauit contra illū: et victor captiuos duxit ex eo predā. At israhel voto se domino obligans ait. Si tradideris populū istum in manu mea: delebo urbes eius. Exaudiuitq; dūs preces israhel et tradidit chananeū: quē ille interfecit subuersis urbibus eius: et vocauit nomen loci illius orma: id est anathema. Profecti sunt aūt et de monte hor: p viam q̄ ducit ad mare rubrū: ut circuirent terrā edom. Et tedens populus

dominum ⁊ moysen ait. Cur eduxisti nos de egipto: ut moreremur i solitudine? Deest panis: nō sunt aque: anima nostra iam nauseat super cibo isto leuissimo. Quāobrem misit dūs in pplm ignitos serpentes: ad quoz plagas ⁊ mortes plurimorū venerūt ad moysen atq; dixerunt. Peccauimus: quia locuti sumus contra dominū et te. Ora ut tollat a nobis serpentes. Oravit moyses pro populo. Et locutus est dominus ad eū. Fac serpentem eneum: ⁊ pone eum pro signo. Qui percussus aspexerit eum viuet. Fecit ergo moyses serpentem eneū: et posuit eum pro signo. Quē cū percussi aspicerent: sanabātur. Profecti filij israhel: castrametati sunt in oboth. Vnde egressi fixere tentoria i iabarim i solitudine que respicit moab: cōtra orientalem plagam: ⁊ inde mouentes venerūt ad torrentem zareth. Quē relinquentes castrametati sunt contra arnon: que est in deserto: et prominet in finibus amorrei. Siquidem arnon terminus est moab: diuidēs moabitas et amorreos. Vnde dicitur in libro bellorum dñi. Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrentibus arnon. Scopuli torrentium inclinati sunt ut requiescerēt in aaron: et recumberent in finibus moabitarū. Ex eo loco apparuit puteus: super quo locutus ē dūs ad moysen. Congrega populū: et dabo ei aquam. Tūc cecinit israhel carmē istud. Ascendat puteus concinebāt: puteus quē fuderunt principes: et prauerunt duces multitudinis: in datore legis ⁊ in baculis suis. De solitudine: mathana. De mathana: nahaliel. De nahaliel: in bamoth. Bamoth vallis est i regio

contra deserū. Misit aūt israhel nūcios ad seon regem amorreoz dicēs. Obsecro ut transire michi liceat per terram tuam. Non declinabimus in agros et vineas: non bibemus aquas ex puteis. Via regia egradiemur: donec transeamus terminos tuos. Qui concedere noluit ut transiret israhel per fines suos: quin potius exercitu congregato egressus est obuiā in desertum ⁊ venit in iasa: pugnauitq; contra eum. A quo gressus est in ore gladij: ⁊ possessa ē terra eius ab arnon usq; iaboc et filios ammon: quia forti presidio tenebantur termini ammonitarū. Tulit ergo israhel omnes ciuitates eius: et habitauit in urbibus amorrei: i esebon scilicet ⁊ viculis eius. Urbs esebon fuit regis seon amorrei: qui pugnauit contra regem moab: et tulit omnem terram que ditionis illius fuerat usq; arnon. Idcirco dicitur in prouerbio. Venite in esebon: edificetur ⁊ construatur ciuitas seon. Ignis egressus ē de esebon: flamma de opido seon: ⁊ deuorauit ar moabitaz: ⁊ habitatores excelsorū arnon. Ve tibi moab: periisti pupule chamos. Dedit filios eius in fugā: ⁊ filias in captiuitatē regi amorreorum seon. Iugum ipsorū dispersit ab esebon usq; dibon: lassi pueruerūt in iophe usq; medaba. Habitauit itaq; israhel i terra amorrei. Misitq; moyses qui explorarēt iazer: cuius reperūt viculos: ⁊ possederūt habitatores. Vertentesq; se ⁊ ascendentes per viam basan: ⁊ occurrit eis og rex basan cum omni pplo suo pugnaturus in edrai. Dixitq; dūs ad moysen. Ne timeas eū: quia in manu tua tradidi illum et omnem pplm ac terram eius: faciesq;

habitatori esebon. Percusserūt igitur et hunc cum filijs suis: vnumquemq; pplm eius usq; ad internicionē: et possederūt terrā illius. Profectiq; castrametati sūt i campestribus moab: vbi trans iordanen iherichō sita est. xxii.

Videns aūt balac filius sephor omnia q̄ fecerat israhel amorreo: et q; primuissent eum moabite: et imperium eius ferre nō possent: dixit ad maiores natu madian. Ita delebit hic populus oēs qui in circuitu finibus commorantur: quomodo soler bos herbas usq; ad radices carpere. Ipse erat eo tempore rex in moab. Misit ergo nuncios ad balaam filium beor ariolum: qui habitabat super flumen terre filioz ammon: ut vocarent eū et dicerent. Ecce egressus est populus ex egipto qui operuit superficiem terre: ecce contra me. Veni igitur ⁊ maledic populo huic quia fortior me est: si quo modo possim pugnare et eicere eū de terra mea. Noui enī q; benedictus sit qui benedixeris: ⁊ maledictus in quē maledixeris. Perrexerunt seniores moab et maiores natu madian: habentes diuinationis preciū in manibus. Cunq; venissent ad balaam: et narrassent ei omnia verba balac: ille respōdit. Manete hic nocte: ⁊ respondebo quicquid michi dixerit dominus. Manentibus illis apud balaam: venit deus et ait ad eum. Quid tibi volunt homines isti apud te? Respondit. Balac filius sephor rex moabitarū misit ad me dicens. Ecce populus qui egressus est de egipto operuit superficiem terre: veni ⁊ maledic ei: si quo modo possim pugnans abigere eum. Dixitq; deus ad balaam.

phares : elrom-a quo familia elromitarum:ꝛ amul-a quo familia amulitarum. Iste sunt familie iuda : quarū omnis numerus fuit septuaginta sex milia quingentorum . Filij yssachar p cognationes suas:thola-a quo familia tholaitarū : phua-a quo familia phuaitarum:iasub-a quo familia iasubitarū : semran-a quo familia semranitarū. Hee sunt cognationes yssachar : quarum numer⁹ fuit sexaginta quatuor milia trecentorū. Filij zabulō per cognationes suas:sared-a quo familia sareditarum:helon-a quo familia helonitarū:iahel-a quo familia iahelitarum. Hee sūt cognationes zabulon:quarum numerus fuit sexaginta milia quingentorum. Filij ioseph per cognationes suas manasse et ephraim. De manasse ortꝰ ē machir:a quo familia machiritarū. Machir genuit galaad:a quo familia galaaditarū. Galaad habuit filios iezer : a quo familia iezeritarum:ꝛ helech- a quo familia helechitarum : ꝛ asrihel-a quo familia asrihelitarū:et sechem-a quo familia sechemitarū : et semida-a quo familia semidaitarum:ꝛ epher-a quo familia ephéritarum. Fuit autem epher pater salphaad:q̄ filios nō habebat sed tantum filias quarū ista sunt nomina: maala-ꝛ noa-ꝛ egla-et melcha-et thersa. Hee sūt familie manasse : ꝛ numerus earꝫ quinquaginta duo milia septingentorū. Filij aūt ephraim per cognationes suas fuerūt hij. Suthala- a quo familia suthalaitarū:becher-a quo familia bechéritarū:tehen-a quo familia tehenitarum. Porro filius suthala fuit ezran:a quo familia ezranitarum. Hee sunt cognationes filiorū ephraim:quarū numer⁹ fuit triginta duo milia quingentorꝫ. Isti sunt filij ioseph per familias suas. Filij beniamin in cognationibꝫ suis:bale-a quo familia balcitarum:azbel-a quo familia azbelitarꝫ:achiram-a quo familia achiramitarum:suphan-a quo familia suphamitarū:uphan-a quo familia uphamitarꝫ. Filij bale:herēd et noeman. De herēd familia hereditarū:de noeman familia noemanitarū. Hij sunt filij beniamin p cognationes suas:quorum numerus quadraginta quinq; milia sexcentorum . Filij dan p cognationes suas: suhan-a quo familia suhanitarū. Hee cognationes dan per familias suas. Omnes fuere suhanite:quorū numer⁹ erat sexaginta quatuor milia ḋ̄ quingentorū. Filij aser per cognationes suas : iemna-a quo familia iemnaitarꝫ:iessui-a quo familia iessuitarum:brie a quo familia brieitarū . Filij brie habere-a quo familia haberitarum:et melchihel-a quo familia melchihelitarū. Nomen autem filie aser fuit sara . Hee cognationes filiorum aser:et numerus eorꝫ quinq̄ginta tria milia . quadringentorū. Filij neptalim per cognationes suas:iesihel-a quo familia iesihelitarum:guni - a quo familia gunitarū: iaser-a quo familia iaseritarum : sellem-a quo familia sellemitarum. Hee sunt cognationes filiorum neptalim per familias suas-quorum numerus quadraginta quinq; milia-quadringentorum. Ista est summa filiorꝫ israhel qui recensiti sunt-sexcenta milia-et mille-septingenti triginta. Locutusq; est dominꝰ ad moysen dicens. Istis dividetur terra iuxta numerum vocabulorum in possessiones suas. Pluribus maiorem partem dabis - et paucioribus

minorē: singulis sicut nunc recensiti sunt tradetur possessio:ita dumtaxat ut sors terram tribus diuidat ꝛ familijs . Quicquid sorte contigerit : hoc uel plures accipiāt uel paucores. Hic quoq; est numerus filiorꝫ leui per familias suas. Gerson-a quo familia gersonitarū:caath-a quo familia caathitarum:merari-a quo familia merauitarū. Hee sunt familie leui . Familia lobni-familia hebroni-familia mooli-familia musi-familia chori. At uero caath - genuit amram:qui habuit uxorem iochabeth filiam leui-que nata ē ei in egipto. Hec genuit uiro suo amram filios aarō et moysen:ꝛ mariam sororem eorꝫ. De aaron orti sūt nadab et abiu et eleazar et ithamar: quorꝫ nadab et abiū mortui sunt-cum obtulissent ignem alienū coram dño. Fuerunꝫ omnes qui numerati sunt uigintitria milia generis masculini ab uno mense et supra: qui non sunt recensiti inter filios israhel : nec eis cū ceteris data possessio ē. Hic ē numerus filiorꝫ israhel- qui descripti sunt a moyse et eleazaro sacerdote i campestribꝰ moab supra iordanem cōtra iericho: inter quos nullus fuit eorū qui ante numerati sunt a moyse ꝛ aaron in deserto synai . Predixerat enī dominus ꝙ oēs morerēur i solitudine. Sicut nullus remāsit ex eis:nisi caleb filius iephone-et iosue filius nun.

XXVII

Accesserūt autē filie salphaad-filij epher-filij galaad-filij machir-filij manasse-ḋ̄ tribu ioseph-quarꝫ sunt nomina-malaa-ꝛ noa-et egla-et melcha-ꝛ thersa:stetерuntq; coram moyse et eleazaro sacerdote ꝛ cunctis principibꝰ populi ad ostium tabernaculi fœderis - atq; dixerunt . Pater noster mortuus est in deserto:nec fuit in seditione ḋ̄ congregata est contra dñm sub chore : sed in peccato suo mortuus est. Hic non habuit mares filios. Cur tollitur nomen illius de familia sua:qꝛ non habet filium? Date nobis possessionem inter cognatos patris nri. Retulitq; moyses causam earū ad iudicium dñi. Qui dixit ad eum . Iuste petunt filie salphaad. Da eis possessionē inter cognatos patris sui: et ei in hereditate succedant. Ad filios autem israhel loqueris hec. Homo cū mortuus fuerit absq; filio- ad filiam eius transibit hereditas:si filiam non habuerit:habebit successores fratres suos. Quod si et fratres non fuerint: dabitis hereditatem fratribꝰ patris eius. Si nec patruos habuerit:dabitur hereditas hijs qui ei proximi sūt. Erit q; hoc filijs israhel sanctū lege perpetua: sicut precepit dominus moysi. Dixit quoq; dominus ad moysen. Ascende in montem istū abarim:ꝛ contempla re inde terram quā daturus sum filijs israhel. Cumq; videris eam-ibis et tu ad populum tuū sicut uit frater tuus aaron:quia offendistis me in deserto sin i cōtradictione multitudinis: nec sanctificare me voluistis coram ea super aquas. Hec sunt aque contradictionis in cades deserti sin. Cui respondit moyses. Prouideat dominus deus spirituum omnis carnis hominem qui sit super multitudinē hanc:et possit regere ꝛ ingredi ante eos-ꝛ educere eos uel introducere:ne sit populus dñi sicut oues absq; pastore. Dixitq; dñs ad eum. Tolle iosue filium nun virum i quo est spiritus dei:ꝛ pone manū tuā super eum. Qui stabit coram eleazaro sacerdote et omni multitudine:et dabis

ri precepta eunctis videntib⁹ z parent gloriē eue: ut audiat cū omnis synagoga filiorū israhel. Pro hoc ſi quid agendū ceit eleazar sacerdos cōsulet dñm. Ad verbū eius egredietur et ingredietur ipſe et oēs filij iſrl cum eo: et cetera multitudo. Fecit moyses ut preceperat dñs. Cunq; tulisset inſuper rauit eum coram eleazaro sacerdote et omni sequentia ppli: et imposuit capiti eius manib⁹ cuncta replicauit que mandauerat dñs. xxviij

Dixit quoq; dñs ad moysen. Precipe filijs israhel: et dices ad eos. Oblationē meā z panes z incensum odoris suauissimi offerete per tempora sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos quotidie i holocaustū sempiternum: unū offeretis mane z alterū ad vesperum: decimā partē ephi similagine conspersa in oleo purissimo z habeat quarta partem hin. Holocaustū iuge est quod obtulistis in monte horeb in odorem suauissimū incensi dñi. Et libabitis vini quartā partem hin per agnos singulos in sanctuario domini: altercumq; agnū similiter offeretis ad vesperam iuxta omnē ritū sacrificij matutini z libamentoq; eius oblationem suauissimi odoris dño. Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos z duas decimas simile oleo cōspersile i sacrificio: et liba que rite funduntur p singula sabbata in holocaustō sempiternū. In kalendis aūt id est in principiis ergo dijs offeretis holocaustum dño vitulos de armento duos: arietē unum: agnos anniculos septē immaculatos: z tres decimas simile oleo conspersile in sacrificio per singulos vitulos: et duas decimas simile oleo cōsperſe p singulos arietes: z decimam decime simile ex oleo i sacrificio p agnos singulos. Holocaustum suauissimi odoris atq; incensi est dño. Libamenta aūt vini q̄ per singulas fundenda sunt victimas: ista erunt. Media pars hin p singulos vitulos: tercia pr arietem: quarta pr agnū. Hoc erit holocaustum p omnes menses: qui sibi anno vertente succedunt. Hirc⁹ quoq; offerent dño pro peccatis in holocaustū sempiternū cū libamentis suis. Mense aūt primo quarta decima die mensis phase dñi erit: et quintadecima die solemnitas. Septem diebus vescent̄ azimis: quarū dies prima venerabilis et sancta erit. Omne opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; in incensum holocaustum dño vitulos de armento duos: arietē unum agnos anniculos immaculatos septem: z sacrificia singulorum ex similia que conspersa sit oleo: tres decimas p singulos vitulos: z duas decimas p arietem: et decimā decime per agnos singulos: id ē p septē agnos: et hircum p peccato unū ut expietur pro vobis: preter holocaustum matutinum qđ semp offertis: ita facietis per singulos dies septem dierū in fomitē ignis et in odorem suauissimū dño: q̄ surget de holocausto z de libationibus singulorū. Dies quoq; septimus celeberrimus z sanctus erit vobis. Omne opus seruile non facietis in eo. Dies etiam primitiuorum quādo offertis nouas fruges domino expletis ebdomadibus: venerabilis et sancta erit. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisq; holocaustum in odorē suauissimum dño: vitulos de armēto duos: arietem unum agnos anniculos

immaculatos septē: atq; in sacrificijs eorū simile oleo conspersile tres decimas pr singulos vitulos: p arietes duas: pr agnos decimā decime q̄ simul sunt agni septem: hircū quoq; qui mactatur p expiatione: preter holocaustū sempiternū z libamenta eius. Immaculata offeretis omnia cū libationibus suis. xxix.

Mensis etiam septimi prima dies venerabilis et sancta erit vobis. Omne opus seruile nō facietis in ea: quia dies clangoris ē et tubarū. Offeretisq; holocaustū i odorē suauissimū dño: vitulum de armēto unū: z arietē unum: z agnos āniculos immaculatos septem: et in sacrificijs eorū simile oleo cōsperſe tres decimas p singulos vitulos: duas decimas p arietē unam decimā pr agnū qui simul sunt agni septem: z hircum p peccato q̄ offertur in expiationē ppli preter holocaustum kalendarū cū sacrificijs suis: z holocaustum sempiternū cū libationibz suis. Iuxta ritum eorum. Huiusdem ceremonijs offeretis i odorē suauissimum incensum dño. Decima quoq; dies mensis huius septimi erit vobis sancta atq; venerabilis: z affligetis animas vras. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisq; holocaustum dño in odorem suauissimū: vitulū de armēto unū: arietē unum: agnos āniculos immaculatos septē: et in sacrificijs eorum simile oleo conspersile tres decimas p singulos vitulos: duas decimas p arietem: decimā decime per agnos singulos q̄ sunt simul septem agni: et hircum pro peccato: ablatis hijs que offerri p delicto solent in expiationē z in holocaustum sempiternum in sacrificio z libaminibz eorū. Quintadecima vero die mensis septimi que vobis sācta erit atq; venerabilis: omne opus seruile nō facietis in ea: sed celebrabitis solemnitatē domino septem diebz. Offeretisq; holocaustū in odorem suauissimū dño vitulos de armēto tredecim arietes duos: agnos anniculos immaculatos quatuordecim: et in libamentis eorū simile oleo cōsperſe: tres decimas p vitulos singulos qui sunt simul vituli tredecim: et duas decimas arieti uno: id ē simul arietibz duobus z decimam decime agnis singulis q̄ sunt simul agni quatuordecim: z hircum p peccato ablatis holocausto sempiterno: sacrificio z libamine eius. In die altero offeres vitulos de armento duodecim: arietes duos: agnos āniculos immaculatos quatuordecim: sacrificia q̄ singulor p vitulos z arietes z agnos rite celebrabis: z hircum pro peccato ablatis holocausto sempiterno sacrificia q̄ eius z libamine. Die tercio offeres vitulos undecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificia q̄ et libamina singulor p vitulos et arietes z agnos rite celebrabis: z hircum pro peccato ablatis holocausto sempiterno: sacrificio q̄ eius et libamine. Die quarto offeres vitulos decem: arietes duos agnos anniculos immaculatos q̄tuordecim: sacrificia q̄ et libamina singulorum pr vitulos z arietes z agnos rite celebrabis: et hircū p peccato ablatis holocausto sempiterno sacrificio q̄ eius et libamine. Die quinto offeres vitulos nouem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificia q̄ et libamina singulor p vitulos et arietes z agnos rite celebrabis: et hircum pro peccato ablatis holocausto sempiterno sacrificio q̄ eius et

libamine. Die septo offeres vitulos duo-arietes duos · agnos anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificia eorū & libamina singlorū p vitulos & arietes et agnos rite celebrabis: et hircū pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificio eius & libamine. Die octauo quia est celebrandus · omne opus seruile non facietis offerentes holocaustum in odorem suauissimū dño vitulū unū arietem unum · agnos anniculos immaculatos septē: sacrificia & libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis · & hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificio eius & libamine. Hec offeretis domino in solemnitatibus vestris: preter vota et oblationes spontaneas in holocausto · in sacrificio in libamine et in hostijs pacificis. XXX.

Narrauitq; moyses filijs israhel omnia que ei dominus imperarat: & locutus est ad principes tribuū filiorū israhel. Iste est sermo quē precepit dominus. Si quis viroz votū domino vouerit · aut se constrinxerit iuramento: nō faciet irritum verbū suū: sed omne qđ promisit implebit. Mulier si quippiā vouerit et se constrinxerit iuramento que ē in domo patris sui · & in etate adhuc puellari: si cognouerit pater votū qđ pollicita ē · & iuramentū quo obligauit animā suā & tacuerit: vota erit. Quicquid pollicita est et iurauit · opere complebit. Si autē statim ut audierit cōtradixerit pater: & vota et iuramēta eius irrita erūt: nec obnoxia tenebit spōsioni eo qđ cōtradixerit pater. Si maritū habuerit et vouerit aliquid & semel de ore eius uerbū egrediens · animam eī obligauerit iuramento: quo die audierit vir & nō contradixerit · vori rea erit: reddetq; qđcunq; promiserat. Si autē audiēs statim contradixerit & irritas fecerit pollicitationes eī · vrbanq; quibs obstrinxerat animam suā: ipius erit ei dūs. Si dua et repudiata quicquid vouerint reddent. Vxor in domo viri cum se voto constrinxerit & iuramento: si audierit vir & tacuerit nec cōtradixerit spōsioni: reddet qđcunq; promiserat. Si autem ex tempo cōtradixerit: nō tenebitur promissionis rea quia maritus contradixit: & dūs ei propiciꝰ erit. Si vouerit et iuramento se obstrinxerit ut per ieiunium uel cererarū rerum abstinentiam affligat animā suam: in arbitrio viri erit ut faciat siue nō faciat. Quod si audiens vir tacuerit et in altera die dissimulerit sententiā: quicquid vouerat atq; promiserat reddet: quia statim ut audiuit tacuit. Si autem contradixerit postq; reciuit: portabit ipe iniquitatem eius. Iste sunt leges quas cōstituit dominus moysi inter virum et uxorē: inter patrē & filiā q in puellari adhuc etate est: uel que manet in parentis domo. XXXI

Locutusq; est dominꝰ ad moysen dicēs. Vlciscere prius filios israhel de madianitis: & sic colligeris ad populum tuum. Statimq; moyses armate inquit ex vobis viros ad pugnam: qui pergant ultionē domini exercere de madianitis. Mille viri de singulis tribubus eligantur ex israhel:

qui mittant ad bellū. Dederūtq; mille nos de singulis tribubus id est duodecim milia expeditoz ad pugnā: quos misit moyses cū phinees filio eleazari sacerdotis: vasaq; sancta & tubas ad clangendū tradidit ei. Cūq; pugnassent cōtra madianitas atq; vicissent: omnes mares occiderūt & reges eorū evi et recem · & sur · et ur · et rebe quinq; principes gentis: balaam quoq; filiū beor interfecerūt gladio: reportūtq; mulieres eorū et parvulos omniaq; pecora & cūctam supellectilem. Quicquid habere potuerant depopulati sunt: tā urbes qđ viculos · et castella flamma consumpsit. Et tulerunt predā et universa que reperāt tam ex hominibs qđ ex iumentis: & conduxerūt ad moysen eleazarū sacerdotem & ad omnē multitudinem filiorū israhel. Reliqua aūt vtensilia portauerūt ad castra in campestribs moab: iuxta iordanem contra iherucho. Egressi sunt aūt moyses et eleazar sacerdos & omnes principes synagoge ī occursum eorum extra castra. Iratusq; moyses principibs exercitus tribunis & centurionibus qđ venerant de bello air. Cur feminas reseruastis? Nonne iste sunt qui decepērūt filios israhel ad suggestionē balaam · et prevaricari fecerūt vos in dño super peato phogor unde et plagus est populus? Ergo cūctas interfecite. Quicquid est generis masculini etiā in parvulis · & mulieres que nouerūt viros ī coitu iugulate: puellas aūt et omnes feminas virgines reseruate vobis: et manete extra castra septē diebus. Qui occiderit hominē · uel occisum tetigerit: lustrabit die tertio & septimo. Et de omni preda siue vestimentū fuerit siue vas et aliquid in vtensilia parātū de

caprarū pellibus & pilis & ligno expiabitur. Eleazar quoq; sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerāt sic locutus est. Hoc ē preceptū legis: qđ mandauit dns moysi. Aurū & argentum · es et ferrum & plumbū et stannū · et omne quod potest transire p flammas: igne purgabitur: quicquid aūt ignē nō potest sustinere · aqua expiationis sanctificabitur: & lauabitis vestimēta vestra die septimo · & purificati postea castra intrabitis. Dixit quoq; dominus ad moysen. Tollite summam eorum que capta sunt ab homine usq; ad pecus tu & eleazar sacerdos · & principes vulgi: diuidetq; ex equo predā inter eos qui pugnauerunt et egressi sunt ad bellū et inter omnē reliquam multitudinē: et separabis partē domino ab hijs qui pugnauerūt & fuerunt in bello vnam animā de quingentis tam ex hominibs qđ ex bobus & asinis et ouibs: & dabis eam eleazaro sacerdoti: quia primitie domini sunt. Ex media quoq; parte filioz israhel accipies quinquagesimū caput hominū & bouī et asinoz & ouiū cunctorūq; animantium: & dabis ea leuitis qui excubant in custodijs tabernaculi dñi. Fecerunt q moyses et eleazar sicut preceperat dominus. Fuit autem preda quā exercitus reperat · ouiū sexcēta septuagīta quinq; milia: bouū septuaginta duo milia · asinorū sexaginta milia & mille: animę hominū sexus feminei q nō cognouerāt viros · triginta duo milia. Daratq; ex media pars hijs qui in prelio fuerāt · ouiū trecenta triginta septē milia quingente · e quibus in partem domini supputate sunt oues sexcente septuaginta quinq; & de bobus triginta sex milibs boues septuagīta & duo:

de asinis triginta milibꝫ quingentis asinꝫ sexaginta unus. De animabus hominũ sedecim milibꝫ cesserũt in partem dñi triginta due anime. Tradidit qꝫ moyses numeꝝ primiariꝝ dñi eleazaro sacerdoti sicut fuerat ei imperatũ ex media parte filiorꝫ israhel: quã separauerat his qui in preliꝫ fuerãt. De media uero parte que contigerat reliquę multitudini id est de quibꝫ trecentis triginta septem milibꝫ quingentis et de bobus triginta sex milibꝫ: et de asinis triginta milibus quingentis: et de hominibꝫ sedecim milibꝫ: tulit moyses quinquagesimũ caput: et dedit leuitis qui excubabant in tabernaculo dñi: sicut ꝑceperat dñs. Cumꝫ accessissent principes exercitus ad moysen et tribuni centuriones qꝫ dixerũt. Nos qui tui recensuimus numeꝝ pugnatoꝝ quos habemus? sub manu nra: et ne unꝰ quidem defuit. Obtulimus caulã offerim? in donarijs dñi singuli qđ in preda auri potuim? inuenire pricides et armillas anulos et dextralia ac murenulas: ut deprecetꝰ pro nobis dñm. Susceperuntꝫ moyses et eleazar sacerdos omne aurũ in diuersis speciebꝰ pondo sedecim milia septingentos quinquaginta siclos: a tribunis et centurionibꝰ. Unusquisꝫ enim qđ in preda rapuerat suũ erat. Et susceptũ intulerunt in tabernaculũ testimonij: in monimentũ filiorꝫ israhel coram dño. xxxij

Filij aũt ruben et gad habebant pecora multa: et erat illis i numeris infinita substantia. Cumꝫ uidissent iazer et galaad aptas animalibus alendis terras: uenerunt ad moysen et ad eleazarum sacerdotẽ et principes multitudinis: atꝫ dixerũt. Atharoth et dibon et iazer et nemra et helon et esebon et eleale et sabam et nebo et beon terra quã percussit dñs in conspectu filiorũ israhel regionis uberrime est ad pascũ animaliũ: et nos serui tui habemus iumenta plurima: ꝑmanꝫ si inuenimus gratiã coram te · ut des nobis famulis tuis eam in possessionẽ nec facias nos transire iordanem quibus respondit moyses. Nunquid fratres uestri ibunt ad pugnã: et uos hic sedebitis? Cur subuertitis mentes filiorũ israhel ne transire audeant in locum quẽ eis daturus est dñs? Nonne ita egerunt ꝑres uestri qũdo missi de cadesbarne ad explorandã terrã? Cumꝫ uenissent usꝫ ad uallem botri lustrata omni regione subuerterũt mẽ filiorum israhel ut nõ intrarẽt fines quos eis dñs dedit: qui iratꝰ iurauit dicens. Si uidebunt homines hĩ ascenderũt et egipto a uiginti ãnis et supra terram quã sub iuramento pollicitus sum abraham ysaac et iacob: et noluerũt sequi me ꝑter caleph filiũ iephone cenezeum et iosue filiũ nun. Isti implauerunt uoluntatem meã. Iratusꝫ dñs aduersum istũ circanduxit eum per desertum quadraginta ãnis: donec consumeretur uniuersa generatio que fecerat malũ in cõspectu eiꝰ. Et ecce inquit uos surrexistis ꝓ patribus uestris incrementa et alumni hominũ peccatorũ: ut augeretis furorẽ dñi contra israhel. Quod si noluerit sequi eum i solitudine ꝑcũctos derelinquet: et uos causa eius necis omnibus. At illi ꝓpe accedentes dixerunt. Caulas ouium fabricabimus et tabula iumentorũ · parunlisꝫ quoqꝫ nris urbes munitas: nos autem ipi armati et accincti ꝓgemus ad preliũ ante filios israhel: donec introducam? eos ad loca sua. Parunli nostri et quicquid habere possumus erunt in urbibꝰ muratis ꝓter habitatorum insidias. Non reuertemur i domos nras usꝫ dum possideant filij israhel hereditatẽ suam: nec quicꝫ queremus trans iordanem quia iam habemus possessionem nram in orientali eius plaga. Quibꝫ moyses ait. Si facitis quod promittitis expediti pergite corã dño ad pugnã et omnis uir bellator armatꝰ iordanem transeat donec subuertat dominus inimicos suos et subiciatur ei omnis terra: nunc eritis inculpabiles apud deum et apud israhel: et obtinebitis regiones quas multis corã dño. Si autẽ qđ dicitis nõ feceritis: nulli dubium ẽ quin peccetis in dñm: et sciote quoniã peccatũ urum apprehendet uos. Edificate ergo urbes parunlis uestris et caulas et stabula ouibus ac iumentis: et qđ polliciti estis implete. Dixeruntꝫ filij gad et ruben ad moysen. Serui tui sum?. Faciem? qđ iubet dñs noster. Parunlos nros et mulieres et pecora ac iumenta relinquemus in urbibꝰ galaad: nos autẽ famuli tui omnes expedite ꝓgemur ad bellum sicut tu dñe loqueris. Precepit ergo moyses eleazaro sacerdoti et iosue filio nun et principibus familiarꝫ tribus israhel: et dixit ad eos. Si transierint filij gad et filij ruben uobiscum iordanem omnes armati ad bellũ corã domino et uobis fuerit terra subiecta: date eis galaad in possessionẽ. Si autem noluerint transire uobiscum i terram chanaan: inter uos habitandi accipiant loca. Respõderuntꝫ filij gad et filij ruben. Sicut locutus est dñs seruis suis ita faciemus. Ipi armati pergemus corã dño i terram chanaan: et possessionẽ iã suscepisse nos cõstitemur

trans iordanem. Dedit itaꝫ moyses filijs gad et ruben et dimidie tribui manasse filij ioseph regnũ seon regis amorrei et regnũ og regis basan: et terram eorũ cum urbibus suis per circuitum. Igit̃ exierunt filij gad dibon et atharoth et aroer et roth et sophan et iazer iectea et bethnemra et bethsaram urbes munitas: et caulas pecoribus suis. Filij uero ruben edificauerũt esebon et eleale et cariathaim et nabo et baalmeon uersis nominibꝰ: sabama qꝫ imposuerunt uocabula urbibus quas exstruxerãt. Porro filij machir filij manasse profecti in galaad: uastauerunt eam interfecto amorreo habitatore eius. Dedit ergo moyses terrã galaad machir filio manasse: qui habitauit in ea. Iair autem filij manasse abiit et occupauit uicos eius: quos appellauit auothiair id ẽ uillas iair. Nobe quoqꝫ profectꝰ et apprehendit canath cum uicinis suis: uocauitqꝫ eam ex nomine suo nobe. xxxiij

Hec sunt mansiones filiorũ israhel qui egressi sunt de egipto per turmas suas i manu moysi et aaron: quas descripsit moyses iuxta castroꝝ loca que dñi iussione mutabant. Profecti igitur de ramesse mense primo quintadecima die mensis primi: fecerunt altera die phase filij israhel i manu excelsa uidentibus cunctis egiptijs: et sepelientibus primogenitos quos percusserat dominus. Nam et in dijs eorum exercuerat ultionem. Castrametati sunt in soccoth: de soccoth uenerunt in ethan que est in extremis finibus solitudinis. Inde egressi uenerunt contra phiairoth que respicit beelsephon: et castrametati sunt ante magdalum. Profectiꝫ a phiairoth transierũt per

medium mare i solitudine: et ambulantes tribus diebus y deserti etiam castrametati sunt i mara. Profectiq; de mara venerunt in helim ubi erant duodecim fontes aquaq; z palme septuaginta: ibiq; castrametati sunt. Sed z inde egressi: fixerũt tentoria supq mare rubrũ. Profectiq; de mari rubro castrametati sunt in deserto syna: unde egressi venerunt in deptha. Profectiq; de deptha castrametati sunt in halus egressiq; de halus · raphidim fixere tentoria: ubi populo defuit aqua ad bibendũ. Profectiq; de raphidim: castrametati sunt in deserto synai. Sed et de solitudine synai egressi: venerũt ad sepulcra concupiscentie: profectiq; de sepulcris concupiscentie castrametati sunt i asseroth: et de asseroth venerũt in rethma. Profectiq; de rethma castrametati sunt in remmophares: unde egressi venerũt i lebna. De lebna castrametati sunt i ressa: egressiq; de ressa venerunt i celatha. Unde profecti castrametati sunt in monte sepher: egressi de monte sepher venerunt in arada. Inde proficiscentes castrametati sunt i maceloth: profectiq; de maceloth: venerunt in taath. De taath castrametati sũt in thare: unde egressi fixere tentoria i methca z de methca castrametati sunt in elmona: profectiq; de elmona venerũt i moseroth. Et de moseroth castrametati sunt in banechaan: profectiq; de banechaan venerunt in montem gadgad. Unde profecti castrametati sũt i iethebatha: et de iethebatha venerũt in ebrona. Egressiq; de ebrona castrametati sunt in asiongaber: inde profecti venerunt in desertum syn. Hec est cades. Egressiq; de cades castrametati sũt i mõte or: in extremis finibz ire edom. Ascendit aaron sacerdos in mõtem ut iubente domino: z ibi mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorũ israhel ex egipto mense quinto pmo die mensis cũ esset annorũ centumuiginti trium. Audiuitq; chananeus rex arad: q̃ habitabat ad meridiem i terrã chanaan venisse filios isrl. Et profecti de monte or castrametati sũt in salmona: unde egressi venerunt in phinon. Profectiq; de phinon castrametati sunt in oboth: z de oboth venerũt i iealarim q̃ sunt i finibz moabitaz. Profectiq; de iealarim fixere tentoria in dibongad: unde egressi castrametati sunt in elmon deblathaim. Egressiq; de elmon deblathaim venerunt ad montes abarim contra nabo: profectiq; de montibus abarim transierũt ad campestria moab supq iordanem contra iherich. Ibiq; castrametati sũt de bethsimon usq; ad bellsathim in planitiebz locis moabitarum: ubi locutus est dominꝰ ad moysen. Precipe filijs israhel: z dic ad eos. Quando transieritis iordanem intrantes terram chanaan: dispergite cũctos habitatores terre illius: cõfringite omnes z statuas comminuite atq; omnia excelsa uastate: mundantes terram et habitantes in ea. Ego enim dedi vobis illam in possessionem: quã dividetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorem: z paucioribus angustiorem. Singulis ut sors ceciderit: ita tribuetur hereditas. Per tribus z familias possessio dividetur. Si autem nolueritis interficere habitatores terre: qui remanserint erunt vobis quasi clavi in oculis et lancee in lateribus et adversabuntur vobis in terram habitationis vestre: et quicquid illis cogitaram facere vobis faciã. xxxiij

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Precipe filijs israhel: et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaan: z in possessionẽ vobis sorte ceciderit: hijs finibus terminabitꝝ. Pars meridiana incipiet a solitudine syn que est iuxta edom: et habebit terminos contra orientẽ mare salsissimum: qui circuibunt australẽ plagã per ascensum scorpionis: tra ut transeant in senna z quemãnt ad meridiẽ usq; ad cadesbarne: unde egredientẽ continia ad villam nomine adar et tendant usq; asemona. Ibiq; p gyrum terminꝰ ab asemona usq; ad torrentẽ egipti: z magni maris litore finietur. Plaga autẽ occidentalis a mari magno incipiet: z ipso fine claudet. Porro ad septentrionalẽ plagam a mari magno terminꝰ incipiens quem tendentes usq; ad montem altissimũ: a quo venient in emath usq; ad terminos sedada: ibuntq; confinia usq; ad ebrona et villam henan. Hij erunt terminꝰ in parte aquilonis. Inde metabuntur fines contra orientalem plagã de villa henan usq; sephama: z de sephama descendent terminꝰ i reblatha contra fontẽ daphnim. Inde pruenient contra orientem ad mare cenereth z tendẽt usq; iordanem: z ad ultimũ sallissimo claudentur mari. Hanc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitq; moyses filijs israhel dicens. Hec erit terra quã possidebitis sorte: z quã iussit dominus dari nouem tribubz z dimidie tribui. Tribus enim filiorꝝ ruben p familias suas et tribus filiorũ gad in domo cognationũ numerum: media quoq; tribus manasse id est due semis tribus acceperunt partem suam trans iordanem cõtra iherich ad orientalẽ plagã.

Et ait dñs ad moysen. Hec sũt nomina virorũ qui terram dividant vobis. Eleazar sacerdos z iosue filius nun: et singuli principes de tribubz singlis quorũ ista sunt vocabula. De tribu iuda: caleph filius iephone. De tribu symeon: samuhel filius amiud. De tribu beniamin: heliad filius chaselon. De tribu filiorũ dan: bocci filius iogli. Filiorũ ioseph de tribu manasse: hanuhel filius ephot. De tribu ephraim: camuhel filius septan. De tribu zabulon: helisaphan filiꝰ pharnath. De tribu yssachar: duxꝰ phaltihel filius ozan. De tribu aser: ahiud filiꝰ salomi. De tribu neptalim: phedahel filius amiud. Isti sũt quibus precepit dñs ut dividerẽt filijs israhel terrã chanaan.

Hec quoq; locutꝰ est dñs xxxv ad moysen i campestribus moab supra iordanem contra ihericho. Precipe filijs israhel ut dent leuitis de possessionibus suis urbes ad habitandũ et suburbana eaz p circuitũ: ut ipsi in urbibz maneant: z suburbana sint pecoribz ac iumentis: que a muris ciuitatum foris circa p circuitum mille passuum spacio tendentur. Contra q̃ rientem duo milia erunt rubricz: contra meridiem similiter erũt duo milia. Ad mare quoq; qđ respicit occidentẽ eadem mensura erit: z septemtrionalis plaga equali termino finietur. Erunt q̃ urbes in medio: z foris suburbana. De ipsis aũt urbibz q̃ leuitis dabitis: fer erunt in fugitiorũ auxilia separata: ut fugiat ad ea qui fuderit sanguinem: et excepto hoc alia quadraginta duo oppida: id est simul quadraginta octo cum suburbanis suis. Ipsaq; urbes que debuerunt de possessionibz filiorũ israhel: ab hijs q̃ plus habent

plures auferent: ꝛ ꝯ minus pauiores.
Singli in era mensurā hereditatis sue
dabunt quida leuius. Fit dñs ad
moysen. Loquere filijs israhel: ꝛ dices
ad eos. Quando transgressi fuerins
iordanen in terā chanaan-decerne ꝯ
urbes esse debeāt ī presidia fugiuoꝝ
qui nolentes sanguinem fuderint: in
quibus nō fuerit profugus-roguatus
occisi eum occidere nō poterit: donec ste
in conspectu multitudinis-ꝛ causa illi⁹
iudicetur. De ipsis aūt urbibus que
ad fugiuoꝝ subsidia separanē tres
erunt trans iordanen ꝛ tres in terra cha-
naan-tā filijs israhel ꝙ aduenis atq;
peregrinis: ut confugiat ad eas-qui
nolens sāguinē fuderit. Si quis ferro
percusserit ꝛ mortuus fuerit ꝙ percussus
est-reus erit homicidij: ꝛ ipe morietur.
Si lapidem iecerit ꝛ ictus obierit:
similiter punief. Si ligno percussus in-
tereiit: percussoris sanguine vindicabi-
tur. Propinquus occisi homicidam
interficiet: statim ut apprehenderit eum
percutiet. Si per odium quis hominē
impulerit uel iecerit quippiā in eum pr
insidias: aut cū esset inimicus manu
percusserit ꝛ ille mortuus fuerit: percusso
homicidij reus erit. Cognatus occisi
statī ut inuenerit eū iugulabit. Quod
si forsitā et absq; odio et inimicicijs
quicq; horū fecerit-ꝛ hoc audiente po-
pulo fuerit comprobatū-atq; inter pe-
rcussorem et propinquū sāguinis que-
stio uenilata: liberabit innocens de
ultoris manu-ꝛ reducetur ꝙ sententiā
in urbem ad quā cōfugerat: manebit
q; ibi donec sacerdos magnus ꝙ oleo
sancto unct⁹ est moriat. Si interfecto-
rem fines urbiū que equalibus deputa-
te sunt fuerit ingressus et percussus ab
eo qui ultor est sanguinis: absq; noxa
erit qui eum occiderit. Debuerat enim
profugus usq; ad mortem pontificis
in urbe residere. Postq; aūr ille obierit:
homicida reuertetur in terrā suā. Hec
sempiterna erunt ꝛ legitima-ī cunctis
habitationibz vrīs. Homicida sub te-
stibus punietur. Ad unī⁹ testimoniū
nullus cōdemnabitur. Nō accipietis
pretiū ab eo qui reus ē sanguinis: sta-
tim ꝛ ipe morietur. Exules ꝛ profugi
ante mortem pōtificis nullomodo in
urbes suas reuerti poterunt ne pollu-
ant terram habitationis vre ꝙ insonti-
um cruore maculaē: nec aliter expia-
ri potest nisi per eius sanguinem-qui
alterius sanguinē fuderit: ita emundā-
bitur vra possessio me ꝫ morāte vobi-
scum. Ego enim sum dñs⁹: qui ha-
bito inter filios israhel. xxxvj

Accesserunt aūt ꝛ principes fami-
liarū galaad filij machir filij
manasse de stirpe filioꝝ ioseph: locu-
ti sunt moysi corā principibus israhel
atq; dixerunt. Tibi dño nostro pcepit
dominus ut terrā sorte diuideres filijs
israhel: et ut filiabz salphaad fratris
nostri daces possessionē debitā patri:
quas si alterius tribus homines vxo-
res acceperint sequetur possessio sua et
trāllata ad aliā tribū de nra tribu mi-
nuetur: atq; ita fiet ut cū nubile⁹
id est quinquagesimus ānus remissi-
onis aduenerit confundatur sortium
distributio ꝛ alioꝝ possessio ad alios
transeat. Respōdit moyses filijs isr̄l:
et domino precipiente ait. Recte tribꝰ
filiorū ioseph locuta est: ꝛ hec lex sup
filiabz salphaad a dño promulgata
est. Nubant quibus volunt tantū ut
sue tribus hominibz: ne cōmisceatur
possessio filiorum isr̄l de tribu in tribū.
Omnes enī viri ducent uxores de tribu

et cognatione sua-et eiusdē femine de
eadem tribu maritos accipient: ut here-
ditas permaneat in familijs nec sibi
misceantur tribus: sed ita maneāt ut
a domino separate sunt. Fecerūtq; filie
salphaad ut sibi fuerat imperatū-ꝛ nup-
serūt malaa ꝛ thersa et egla ꝛ melcha
et noa filijs patrui sui de familia ma-
nasse ꝙ fuit filius ioseph: et possessio
ꝙ illis fuerat attributa mānsit in tribu
et familia prīs patris. Hec sunt māda
atq; iudicia ꝙ mādauit dñs ꝙ manū
moysi ad filios isr̄l in campestribus
moab supra iordanen ītra iherichō.
Explicit liber quit. Incipit helleadda-
cui-qui deuteronomiū prenotatur. ī.

Erūt verba ꝙ locu-
tus ē moyses ad o-
mnem israhel trans
iordanen in solitudi-
ne campestri-cōtra
mare rubrum: inter
pharan et thophel et laban et aseroth.
Vbi auri est plurimū-undecim diebꝰ
de oreb: p viā montis seir usq; cadel-
barne. Quadragesimo anno undeci-
mo mense prima die mensis locutus
est moyses ad filios israhel oīa que
preceperat illi dñs-ut diceret eis: postq;
percussit seon regem amorreoꝝ - qui
habitauit ī esebon: et og regem basan
qui mansit in astaroth et in edrai trās
iordanen in terra moab. Cepitq; moy-
ses eplanare legē ꝛ dicere. Dominus
deus noster locutus est ad nos ī oreb
dicens. Sufficit vobis q; in hoc mon-
te mansistis. Reuertimini et venite ad
montem amorreoꝝ ꝛ ad cetera que ei
proxima sunt campestria atq; montana
et humiliora loca contra meridiē
et iuxta litus maris: terram chananeo-
rū et libani usq; ad flumen magnū

tuitatem. Eu inquit tradidi vobis. In-
gredimini et possidete eā: sicut qua ju-
rauit dñs patribz vrīs abraham ysaac
ꝛ iacob: ut daret illam eis ꝛ semini
eorum post eos. Dixiq; vobis illo in
tempore. Non possum solus sustinē-
re vos quia dñs deꝰ nostre multipli-
cauit vos: et ecce hodie sicut stelle cli
plurimi. Dominus deus patrū vrōꝝ
addat ad hunc numerꝫ multa milia:
et benedicat vobis sicut locutus ē. Nō
valeo solus negocia vestra sustinere ꝛ
pondus et urgia. Date ex vobis vi-
ros sapientes et gnaros quoꝝ cōuer-
satio sit probata in tribubus vrīs: ut p
nam eos vobis prīncipes. Tunc respon-
distis michi. Bona res est quā vis fa-
cere. Tuliq; de tribubus vrīs viros sa-
pientes et nobiles et cōstitui eos prin-
cipes tribunos et centuriones ꝛ quin-
quagenarios ac decanos qui docerē
vos singula: precepiq; eis dicens. Au-
dite illos: ꝛ quod iustū ē iudicate. Si-
ue civis sit ille siue peregrinus: nulla
erit distantia psonarū. Ita parui au-
ditis ut magni: nec accipietis cuiusq;
psonam: quia dei iudicū ē. Quod
si difficile vobis visum aliquid fuerit
referte ad me: et ego audiā. Precepiq;
omnia que facere deberetis. Profectiq;
de oreb transiuimus p hanc vastam
lem ꝛ maximam solitudinē quā vidi-
stis per viam montis amorrei: sicut
preceperat dñs deꝰ noster nobis. Cūq;
venissemus in cadesbarne dixi vobis.
Venistis ad montē amorrei: quē dñs
deus noster daturus ē vobis. Vide ter-
ram quā dominus deus tuus dabit
tibi. Ascende et posside eā: sicut locut⁹ ē
dñs deus noster pribus tuis. Noli ti-
mere: nec quicq; paueas. Et accessistis
ad me omnes atq; dixistis. Mittamus

uiros ꝯ cōsiderent terā:et renuncient
per quod iter debeamus ascendere:et
ad quas ꝓgree ciuitates. Cūq; michi
sermo placuisset:misi ex vobis duode-
cim uiros singulos de tribubus suis.
Qui cum pgressi essent et ascendissent in
montana:uenerūt usq; ad uallem bo-
tri:et considerata terra · sumentes de
fructibus eius ut ostenderēt ubertatem
attulerūt ad nos:atq; dixerūt. Bona
est terra quā dñs deus noster daturus
est nobis. Et noluistis ascendere : sed
incredduli ad imperium dei uestri mur-
murastis in tabernaculis uestris:atq;
dixistis. Odit nos dñs:et idcirco edu-
xit nos de terra egipti ut traderet nos
in manu amorrei atq; deleret. Quo a-
scendemus? Fratres nr̄i territerunt cor nō-
strum dicentes. Maxima multitudo
est:et nobis statura proceriꝰ. Vrbes
magne et ad celū usq; munite. Filios
enachim uidimus ibi. Et dixi uobis
nolite metuere:nec timeatis eos. Do-
minus deus qui ducit ē noster · pro
uobis ipe pugnabit : sicut fecit in egi-
pto cunctis uidentibus:z i solitudine
ipi uidistis. Portauit te dñs deꝰ tuus
ut solet homo gestare parulū filium
suū in omni via ꝙ quā ambulasti:do-
nec uenires ad locū istum. Et nec sic
quidem credidistis domino deo uestro
qui precessit uos in uia et metatus est
locum in quo tentoria figere deberetis:
nocte ostendens uobis iter ꝙ ignem:et
die pr columnā nubis. Cūq; audisset
dñs uocem sermonū nr̄oꝝ : iratus in-
rauit et ait. Non uidebit quispiā de
hominibꝫ generationis huiꝰ pessime
terram bonā quā sub iuramento polli-
citus sū patribus uestris : preter caleph
filiū iephone. Ipe enim uidebit eam:
et ipi dabo terrā quā calcauit et filijs
eius:quia secutꝰ est dñm. Iratꝰ
indignatꝰ ē ꝑplum:cum michi quoq;
iratus deus ꝓter uos dixerit. Nec tu
ingredieris illuc:sed iosue filius nun
minister tuꝰ ipe introibit ꝓ te. Hunc ex-
hortare z robora:z ipe sorte terrā diui-
det israel. Paruuli uestri de quibꝰ dixi
ꝙ raptui ducerentur et filij qui hodie
boni ac mali ignorant distantiā
ipi ingredientur:z ipis dabo terram
et possidebūt eam:uos aūt reuertimi-
ni et abite i solitudinē ꝙ uiam maris
rubri. Et respondistis michi. Pecca-
uimus dño. Ascendemus z pugnabi-
mus : sicut precepit dñs deus noster.
Cūq; instructi armis ꝓgeretis i mon-
tem:ait michi dñs. Dic ad eos. Nolite
ascendere neq; pugnetis. Nō enī
uobiscum:ne cadatis coram inimicis
uestris. Locutꝰ sum et nō audistis:sed
aduersantes imperio dñi z tumentes
superbia ascendistis in montē. Itaq;
egressus amorreus q̄ habitabat i mon-
tibus z obuiam ueniens ꝑsequꝰ est
uos sicut solent apes pcutere:et ce-
dit de seir usq; horma. Cūq; reuerti
plorareris coram dño nō audiit uos:
nec uocē uīe uoluit acquiescere. Hēbi-
stis ergo i cadesbarne multo tpore.

Profectiq; inde uenimus in solitu-
dinem q̄ ducit ad mare rubrū
sicut michi dixerat dominus:et circui-
imus montem seir longo tempore.
Dixitq; dñs ad me. Sufficit uobis
circuire montem istū:ite contra aqui-
lonem:z populo precipe dicens. Tran-
sibitis per terminos fratrum uestrorū
filioꝝ esau qui habitant in seir:z time-
bunt uos. Videte ergo diligenter ne
moueamini contra eos. Neq; enim
dabo uobis de terra eorū quantum
potest unꝰ pedis calcare uestigium:
quia in possessionē esau dedi montē
seir. Cibos emetis ab eis pecunia:et
comedetis : aquā emptam haurietis
et bibetis. Dñs deus tuꝰ benedixit tibi
in omni opere manuum tuarꝫ. Novit
iter tuum:quomodo transieris solitu-
dinem hanc magnā ꝙ quadraginta
annos habitans tecū dñs deus tuus:
et nichil tibi defuit. Cūq; transissemus
fratres nr̄os filios esau qui habitabāt
in seir per uiam campestrem de elath
et de asiongaber:uenimus ad iter qđ
ducit in desertū moab. Dixitq; dñs
ad me. Non pugnes cōtra moa-
bitas : nec ineas aduersus eos preliū.
Non enī dabo tibi quicq̄ de terra eorū:
quia filijs loth tradidi ar in possessio-
nem. Enim primi fuerūt habitatores
eius:ꝑs magnus z ualidus et tam
excelsus ut de enachim stirpe quasi gi-
gantes crederentur:et essent similes fili-
orū enachim. Denicq; moabite appel-
lant eos emim. In seir aūt prius ha-
bitauerunt horim:quos expulsis atq;
delectis habitauerunt filij esau sicut fe-
cit israhel in terra possessionis sue quā
dedit illi dominꝰ. Surgentes ergo ut
transimus torrentē zareth:uenimus
ad eum. Tempus aūt quo ambulaui-
mus de cadesbarne usq; ad transitum
zareth triginta et octo annorū fuit:do-
nec consumerentur omnis congregatio
uirorū bellatorū de castris sicut iura-
uerat dominus:cuius manus fuit ad-
uersus eos ut interiret de castrorū me-
dio. Postq̄ aūt uniuersi cecidērit pu-
gnatores:locutus ē dñs ad me dicēs.
Tu transibis hodie terminos moab
urbem nomine ar:z accedes i uicinia
filiorū ammon. Caue ne pugnes aduꝫ
eos:nec mouearis ad prelū. Nō enī
dabo tibi de terra filiorū ammon:quia
filijs loth dedi eā in possessionē. Terra
gigantum reputata est:z in ipa olim
habitauerūt gigantes · quos ammoni-
te uocant zozomim populus ma-
gnus et multus et procere longitudi-
nis sicut enachim quos deleuit dñs a
facie eorum:et fecit illos habitare pro
eis:sicut fecerat filijs esau q̄ habitant
in seir delens horreos:et terram eorū
illis tradens : quā possident usq; in
presens. Euros quoq; q̄ habitabant i
asserim usq; gazam capadoces expu-
lerunt eos:qui egressi de capadocia de-
leuerunt eos:z habitauerunt pro illis.
Surgite et transite torrentem arnon.
Ecce tradidi i manu tua seon regem
esebon amorreū et terram eius:incipe
possidere:et commire aduersus eum
prelium. Hodie incipiā mittere terro-
rem atq; formidinē tuā in ꝑplos q̄ ha-
bitant sub omni celo:ut audito nomi-
ne tuo paueant:z in morem parturien-
tium contremiscant:z dolore teneant.
Misi ergo nuncios de solitudine cade-
moth ad seon regem esebon uerbis pa-
cificis dicens. Transibimus ꝙ terram
tuam:publica gradiemur uia. Non
declinabimus neq; ad dexteram neq;
ad sinistram: alimenta precio uende
nobis ut uescamur:aquā pecunia tri-
bue et sic bibemus. Tantū ē ut nobis
concedas transitum : sicut fecerūt filij
esau qui habitant in seir · et moabite
qui habitant in ar · donec ueniamus
ad iordanem:et transeamꝰ ad terram
quā dominus deus noster daturus
est nobis. Noluitq; seon rex esebon
dare nobis transitum quia induraue-
rat dominus deus tuus spiritū eius:
et obfirmauerat cor illius ut in tra-
deretur in manus tuas:sicut nūc uides.
Dixitq; dominꝰ ad me. Ecce cepi tibi

filijs loth dedi eā in possessionē. Terra
gigantum reputata est:z in ipa olim
habitauerūt gigantes · quos ammoni-
te uocant zozomim populus ma-
gnus et multus et procere longitudi-
nis sicut enachim quos deleuit dñs a
facie eorum:et fecit illos habitare pro
eis:sicut fecerat filijs esau q̄ habitant
in seir delens horreos:et terram eorū
illis tradens : quā possident usq; in
presens. Euros quoq; q̄ habitabant i
asserim usq; gazam capadoces expu-
lerunt eos:qui egressi de capadocia de-
leuerunt eos:z habitauerunt pro illis.
Surgite et transite torrentem arnon.
Ecce tradidi i manu tua seon regem
esebon amorreū et terram eius:incipe
possidere:et commire aduersus eum
prelium. Hodie incipiā mittere terro-
rem atq; formidinē tuā in ꝑplos q̄ ha-
bitant sub omni celo:ut audito nomi-
ne tuo paueant:z in morem parturien-
tium contremiscant:z dolore teneant.
Misi ergo nuncios de solitudine cade-
moth ad seon regem esebon uerbis pa-
cificis dicens. Transibimus ꝙ terram
tuam:publica gradiemur uia. Non
declinabimus neq; ad dexteram neq;
ad sinistram: alimenta precio uende
nobis ut uescamur:aquā pecunia tri-
bue et sic bibemus. Tantū ē ut nobis
concedas transitum : sicut fecerūt filij
esau qui habitant in seir · et moabite
qui habitant in ar · donec ueniamus
ad iordanem:et transeamꝰ ad terram
quā dominus deus noster daturus
est nobis. Noluitq; seon rex esebon
dare nobis transitum quia induraue-
rat dominus deus tuus spiritū eius:
et obfirmauerat cor illius ut in tra-
deretur in manus tuas:sicut nūc uides.
Dixitq; dominꝰ ad me. Ecce cepi tibi

tradere seon·rt terrā ei⁹: incipe possidere eam. Egressusq; est seon obuiā nobis
cū omni plo suo ad preliū in iasa:ꝛ
tradidit eum dñs deus noster nobis:
percussimusq; eum cū filijs suis et oīi
populo suo: cūctasq; urbes in tempore
illo cepimus interfectis habitatoribꝫ
earū viris ac mulieribus et parvulis.
Non reliquimus in eis quicq̄ absq;
iumentis que i parcem vrbez ꝓdamiū:
et spolijs urbium quas cepimus ab
aroer q̄ est sup ripam torrētis arnon
oppido· quod in valle situm est usq;
galaad. Nō fuit vicus et ciuitas que
nostras effugeret manꝰ. Omnes tradi-
dit dñs deꝰ noster nobis: absq; terra
filioꝝ ām̄on ad quā nō accessimus ꝛ
cūctis q̄ adiacent torrem ieboc:ꝛ urbi-
bus mōtanis vniuersisq; locis a q̄bus
nos prohibuit dñs deꝰ noster. iij

Iraq; conuersi ascendimꝰ per iter basan.
Egressusq; est og rex basan in occur-
sum nobis in populo suo ad bellan-
dum in edrai: dixitq; dñs ad me. Ne
timeas eum: quia in manu tua tradi-
tus est cū oī plo ac terra sua· facies
q̄ fecisti seehō regi amorreoꝝ q̄
habitauit in rsebon. Tradidit ergo do-
minus deꝰ noster i manibus nostris
etiam og regem basan et vniuersum
plm eius: percussimusq; eos usq; ad
internicionem: vastantes cunctas ciu-
tates illius vno tempore. Non fuit
oppidum q̄ nos effugeret. Terāgin-
ta vrbes: omnē regionē argob regni
og in basan. Vnde vrbes erant mu-
nite muris altissimis portisq; et vec-
tibus: absq; oppidis innumeris q̄ non
habebant muros. Et deleuimus eos
sicut fecerat⁹ seon regi ebebon disper-
dentes omnē ciuitatem virosq; ac mu-
lieres et parvulos: iumenta autem et
spolia urbium diripuimus. Tulim⁹
q; illo in tempore terrā de manu duoꝝ
regum amorreoꝝ qui erant trans ior-
danem a torrente arnon usq; ad mon-
tem hermon quē hydonij sarion vocāt
et amorrei sanir: omnes ciuitates que
sunt in planicie· et vniuersam ter-
ram galaad ꝛ basan usq; ad selcha·ꝛ
edrai ciuitates regni og i basan. Ho-
lus quippe og rex basan reliquiat de
stirpe gigantum. Monstratur lectus
eius ferreus qui est i rabath filiorum
ammon: nouē cubitos habens longi-
tudinis:ꝛ ꝑtiq; latitudinis ad men-
suram cubiti viralis manus. Terāq;
possedimus tempore illo ab aroer q̄
est sup ripā torrentis arnon: usq; ad
mediam partem montis galaad. Et
ciuitates illi⁹ dedi ruben et gad: reliq̄
autem partem galaad et omnē basan
regni og tradidi medie tribui manas-
se omnē regionem argob. Cuncta ba-
san vocatur terra gigantū. Iair filiꝰ
manasse possedit omnē regionem ar-
gob usq; ad finiuos gessuri ꝛ maacha-
ti. Vocauitq; eā nomine suo basan
auothiair id est villas iair: usq; i pre-
sentem diem. Machir quoq; dedi ga-
laad: et rubenitis ruben et gad dedi de
terra galaad usq; ad torrentem arnon
medium torrentis et finium usq; ad
torrentem ieboc qui est terminus filio-
rum ām̄on: et planiciem solitudinis
atq; iordanen ꝛ finiuos cenereth usq;
ad mare deserti q̄ est salsissimū ad
radices montis phasga contra orientē.
Precepiq; vobis i tempore illo dicēs.
Dominus deꝰ vester dat vobis terrā
hanc in hereditatem: expediti ꝓdite
fratres vestros filios israhel omnes
viri robusti absq; uxoribus ꝛ paruu-
lis atq; iumentis. Nō enim q̄ plura

habeatis pecora et i vrbibꝫ remanere
debebunt quas tradidi vobis: donec
requiem tribuat dominus fratribꝫ ve-
stris sicut vobis tribuit·ꝛ possideant
etiam ipi terram· quā daturus est eis
trans iordanen: tunc reuertetur unus-
quisq; in possessionē suā quā dedi vo-
bis. Iosue quoq; i tempore illo ꝓcepi
dicens. Oculi tui viderūt que fecit dñs
deus noster duobꝫ hijs regibus: sic fa-
ciet oīibus regnis ad q̄ transiturus
es. Ne timeas eos. Dominꝰ enī deus
vester pugnabit ꝓ vobis. Precatus
q; sum dñm i tempore illo dicēs. Do-
mine deꝰ tu cepisti ostendere seruo tuo
magnitudinē tuā manumq; fortissimā.
Quis enim ē alius deus uel in celo uel
in terra qui possit facere opera tua: et
comparari fortitudini tue. Transibo
igitur ꝛ videbo terram hanc optimā
trans iordanen: et mōtem istū egregiū
et libanū. Iratusq; est dñs michi pro-
pter vos nec exaudiuit me. Sed dixit
michi. Sufficit tibi: nequaq̄ ultra lo-
quaris de hac re ad me. Ascende ca-
cumen phasge: et oculos tuos circūfer
ad occidentem ꝛ ad aquilonē austrū
q; et orientem et aspice. Nec enī tran-
sibis iordanen istum. Precipe iosue et
corrobora eum atq; cōforta: quia ipe
precedet populū istū: ꝛ diuidet eis ter-
ram quā visurus es. Mansimusq; in
valle contra phanum phgor. iiij

Et nunc israhel audi precepta et
iudicia q̄ ego doceo te ut facies
ea vivas: ꝛ ingrediens possideas terrā
quā dominus deus patrū vestrorū da-
turus est vobis. Non addetis ad ver-
bum quod vobis loquor: nec auferes
ex eo. Custodite mandata domini
dei vestri que ego ꝓcipio vobis. Oculi
vestri viderunt oīa que fecit dominꝰ
contra belphegor: quomodo cōtriuerit
omnes cultores eius de medio vestri.
Vos aūt qui adheretis dño deo vō
viuitis uniuersi usq; in presentem diē.
Scitis q; docuerim vos precepta atq;
iusticias sicut mandauit michi domi-
nus deus meus: sic facietis ea in terra
quā possessuri ētis: ꝛ obseruabitis et
implebitis opere. Hec est enim uestra
sapientia ꝛ intellectus coram ꝑplis: ut
audientes omnes precepta hec dicāt.
Ecce ꝑplis sapiens et intelligens gens
magna. Nec est alia natio tā grādis
que habeat deos appropinquantes
sibi: sicut deus noster adest cūctis ob-
secrationibꝫ nīs. Que est enim alia
gens sic inclita ut habeat cerimonias
iustasq; iudicia: et uniuersam legē quā
ego ponam hodie ān oculos vros?
Custodi igitur temetipm et animam
tuam sollicite. Ne obliuiscaris verbo-
rum que viderūt oculi tui: ꝛ ne egredi
de corde tuo cūctis diebꝫ vite tue. Do-
cebis ea filios ac nepotes tuos: diem
in quo stetisti coram dño deo tuo in
oreb: quando dñs locutus est michi
dicens. Congrega ad me ꝑplm ut au-
diāt sermones meos: ꝛ discāt timere
me omni tempore quo viuūt in terra:
doceantq; filios suos. Et accessistis
ad radices montis qui ardebat usq;
ad celum: erāt in eo tenebre ꝛ nubes
et caligo. Locutusq; ē dñs ad vos
de medio ignis. Vocem verboꝝ eius
audistis: et formam penitus non vidi-
stis. Et ostendit nobis pactum suum
quod precepit ut faceremus: ꝛ decem ver-
ba que scripsit in duabꝫ tabulis lapi-
deis. Michiq; mandauit in illo tēpore
ut docerem vos cerimonias ꝛ iudicia:
que facere deberetis i tra quā possessuri
ētis. Custodite ergo sollicite animas

uras. ſm̃ vidistis aliq̃ ſimilitudinẽ.
in die qua locutus eſt vobis dñs
in oreb de medio ignis: ne forte decep-
ti faciatis vobis ſculptam ſimilitu-
dinem aut ymaginẽ maſculi uel fœmi-
ne: ſimilitudinẽ omniũ iumentorum
que ſunt ſup terrã uel auium sub cœ-
lo volantiũ. atq; reptiliũ que mouentur
in terra: ſiue piſcium qui ſub terra mo-
rantur in aquis: ne forte oculis eleuatis
ad cœlum videas ſolem z lunam z
omnia aſtra cœli: z errore deceptus ado-
res ea z colas: que creauit dñs deus
tuus in miniſteriũ cũctis gentibus que
ſub cœlo ſunt. Vos aũt tulit dñs z e-
duxit de fornace ferrea egipti: ut habe-
res populum hereditariũ ſicut es in pre-
ſenti die. Iratuſq; eſt dñs contra me
propter ſermones vestros et iurauit:
ut non transirem iordanem: nec ingre-
derer terram optimã quã daturus eſt
vobis. Ecce morior in hac humo: nõ
transibo iordanem vos transibitis et
poſſidebitis terram egregiã. Cauе ne-
quando obliuiscaris pactũ dñi dei tui
quod pepigit tecum: et facias tibi ſcul-
ptam ſimilitudinẽ eorũ que fieri dñs
prohibuit. Quia dñs deꝰ tuus ignis
conſumens eſt: deus emulator. Si ge-
neueritis filios ac nepotes · et moram
fueritis i terra · ceptiq; feceritis vobis
aliquã ſimilitudinẽ patrantes malũ
coram dño deo vestro · ut eum ad ira-
cundiã prouoceris: teſtes inuoco ho-
die cœlum et terram · cito perituros vos
eſſe de terra: quã transito iordane poſ-
ſeſſuri eſtis. Non habitabitis i ea lon-
go tempore: ſed delebit vos dominus
atq; diſperget in oẽs gentes: z rema-
nebitis pauci i nationibus ad quas
vos ducturus eſt dñs. Ibiq; ſeruietis
diis ꝯ hominũ manu fabricati ſunt
ligno et lapidi qui nõ vident · nec au-
diunt non comeduñt nõ odorant. Cũ-
q; quesieris ibi dñm deũ tuũ inuenies
eum: ſi tamen toto corde queſieris · et
tota tribulatione anime tue poſtq; re
inuenerint oĩa que p̃dicta ſunt. Nouiſſimo aũt tempore reuerteris ad do-
minum deũ tuũ et audies vocem eꝰ:
quia deus miſericors dñs deus tuus
eſt. Non dimittet te nec omnino dele-
bit: neq; obliuiſcetur pacti i quo iura-
uit patribus tuis. Interroga de diebus
antiquis ꝙ fuerunt ante te · ex die qua
creauit deus hominem ſuper terram a
ſummo cœli uſq; ad ſummum eius: ſi
facta eſt aliquando huiuſcemodi re.
aut unquã cognitũ ẽ ut audire ꝑs
vocem dñi loquẽtis de medio ignis
ſicut tu audiſti z viuiſti: ſi fecit deus ut
ingrederet z tolleret ſibi gentẽ de medio
nationũ p temptationes ſignaq; atq;
portenta p pugnã z robuſtam manũ
extenſumq; brachium z horribiles viſio-
nes: iuxta omnia que fecit pro nobis
dñs deus noſter in egipto uidentibus
oculis tuis: ut ſcires quoniã dñs ipſe
eſt deus: z non ẽ alius preter eum. De
cœlo te fecit audire vocem ſuam ut do-
ceret te: z in terra oſtendit tibi ignẽ ſuũ
maximum: et audiſti verba illius de
medio ignis quia dilexit patres nos
et elegit ſemen eorũ poſt eos. Eduxitq;
te ꝓſpiciens in virtute ſua magna tibi e-
gipto ut deleret nationes maximas z
fortiſſimas de in introitu tuo: z introdu-
ceret te daretq; tibi terrã earũ in poſſeſ-
ſionem: ſicut cernis in preſenti die. Scio
ergo hodie z cogitato in corde tuo
quod dñs ipſe eſt deus in cœlo ſurſum
et in terra deorſum: z nõ ſit alius. Cu-
ſtodi precepta eius atq; mãdata que
ego ꝓpio tibi ut bene ſit tibi · z filiis

tuis poſt te: et permaneas multo tem-
pore ſuper terram quã dñs deus tuus
daturus eſt tibi. Tunc ſeparauit moy-
ſes tres ciuitates trans iordanem ad o-
rientalem plagam ut confugiat ad
eas qui occiderit nolens proximũ ſuũ
nec fuerit ſibi inimicus ante unũ et al-
terum diẽ z ad harum aliquã urbium
poſſit cuadere: videlicet in ſolitudine que
ſita eſt in terra campeſtri de tribu ruben:
et ramoth in galaad que eſt in tribu
gad: z golam in baſan que eſt i tribu
manaſſe. Iſta eſt lex quã propoſuit
moyſes coram filiis iſrahel: z hec teſti-
monia et cerimonie atq; iudicia que
locutus eſt ad filios iſrahel · quando
egreſſi ſunt de egipto trans iordanem
in valle cõtra phanum phogor i terra
ſeon regis amorrei qui habitauit i eſe-
bon quẽ occiſſit moyſes. Filij quoq;
iſrahel egreſſi ex egipto poſſederunt ter-
ram eius et terrã og regis baſan duo-
rum regũ amorreoꝝ qui erant trans
iordanem ad ſolis ortũ ab aroer que
ſita ẽ iuxta ripam torrentis arnon uſq;
ad montẽ ſanir ꝙ eſt z hermon omnẽ
planiciem trans iordanem ad orienta-
lem plagã uſq; ad mare ſolitudinis
z uſq; ad radices montis phaga.

Vocauitq; moyſes omnẽ iſrahelẽ:
et dixit ad eos. Audi iſrahel ce-
remonias atq; iudicia: q̃ ego loquor
in auribus veſtris hodie. Diſcite ea: et
opere complete. Dominꝰ deus noſter
pepigit nobiſcum fœdus in oreb. Non
cum patribus noſtris iniit pactũ ſed no-
biſcum: qui in preſentiarum ſumus et vi-
uimus. Facie ad faciem locutus ẽ no-
bis in monte de medio ignis. Ego ſtq-
ueſtre z medius fui inter dñm et vos
in tempore illo: ut annunciarẽ vobis
verba eius. Timuiſtis enim ignem: et
nõ aſcendiſtis i montem. Et ait. Ego
dominus deus tuus: qui eduxi te de
terra egipti de domo ſeruitutis. Non
habebis deos alienos in cõſpectu meo.
Non facies tibi ſculptile nec ſimilitu-
dinem omniũ que in cœlo ſunt deſup
et que in terra deorſum: z que perſant
in aquis ſub terra. Nõ adorabis ea:
et non coles. Ego enĩ ſum dñs deus
tuus · deꝰ emulator: reddens iniquitat
patrũ ſup filios in tertiã et quartam
generationem hijs qui oderunt me: z
faciens miſericordiã in multa milia
diligentibus me z cuſtodientibus precep
cepta mea. Non uſurpabis nomen do-
mini dei tui frustra: quia nõ erit impu-
nitus qui ſuper re vana nomen eius
aſſumpſerit. Obſerua diem ſabbati ut
ſanctifices eum: ſicut precepit tibi dñs
deus tuus. Sex diebus operaberis: et fa-
cies oĩa opera tua. Septimus dies
ſabbati eſt: id eſt requies dñi dei tui.
Non facies in eo quicq̃ operis tu z fi-
lius tuus z filia ſeruus z ancilla: bos
et aſinus et omne iumentũ tuũ et pe-
regrinus qui eſt intra portas tuas: ut
requieſcat ſeruus et ancilla tua ſicut
z tu. Memento ꝙ z ipſe ſeruieris in egi-
pto: et eduxerit te inde dominus deus
tuus in manu forti z brachio extento.
Idcirco precepit tibi ut obſeruares die
ſabbati. Honora patrem tuũ et matrẽ
ſicut precepit tibi dñs deus tuus: ut
longo viuas tempore: et bene ſit tibi
in terra quã dñs deus tuus daturus ẽ
tibi. Non occides · neq; mechaberis: fur-
tumq; non facies: nec loqueris cõtra
proximũ tuũ falſum teſtimoniũ. Nõ
concupiſces uxorem proximi tui: non
domũ non agrum · non ſeruum · non
ancillam · nõ bouem nõ aſinũ: et om-
nia q̃ illius ſunt. Hec verba locutꝰ

est dominus ad omnē multitudinem
vestrā in monte de medio ignis: & nu-
bis & caligīis voce magna nichil
addens amplius: & scripsit ea i duab⁹
tabulis lapideis quas tradidit michi.
Vos aūt postq̄ audistis vocē de me-
dio tenebrarū & montem ardere vidi-
stis accessistis ad me oēs p̄ncipes
tribuū & maiores natu: atq; dixistis.
Ecce ostendit nobis dñs deus noster
maiestatē & magnitudinē suā. Vocē
enim eius audiuim⁹ de medio ignis:
& probauimus hodie q̄ loquente deo
cum homine viuere homo. Cur ergo
morīemur: & devorabit nos ignis
hic maximus: Si enim audierimus
ultra vocem dñi dei nostri moriemur.
Quid est omnis caro ut audiat vocē
dei viuentis qui de medio ignis loqui-
tur sicut nos audiuimus: & possit vi-
uere: Tu magis accede & audi cuncta
que dixerit dñs deus noster tibi: loque-
risq; ad nos: & nos audientes facie-
mus ea. Quod cum audisset dñs ait
ad me. Audiui vocē verboz̄ p̄ hui⁹
que locuti sunt tibi. Bene oīa sunt lo-
cuti. Quis det talem eos habere mentē
ut timeāt me & custodiāt uniūsa mā-
data mea i oīi tempore: ut bene sit eis
& filijs eoz̄ i sempiternū: Vade & dic
eis. Reūtimini i tentoria vīa. Tu vero
hic sta mecum: & loquar tibi oīa mā-
data mea & cerimonias atq; iu-
dicia que docebis eos ut faciant ea in
tra quā dabo illis in possessionem. Cu-
stodite igitur & facite que p̄cepit dñs
nus deus nobis. Non declinabitis
neq; ad dexterā neq; ad sinistram: sed
pre viam quā p̄cepit dom⁹ deus
vester ambulabitis: ut viuatis & be-
ne sit nobis & protelentur dies vestri
in terra possessionis vestre.

Hec sunt p̄cepta & cerimonie atq;
iudicia que mandauit dñs de⁹
vester ut docerem vos & faciatis ea in
terra ad quā transgredimini possi-
dam: ut timeas dñm deum tuū & custo-
dias oīa mandata & p̄cepta eius
que ego p̄cipio tibi & filijs ac nepoti-
bus tuis cunctis diebz̄ vite tue: ut pro-
longentur dies tui. Audi israhel & ob-
serua ut facias q̄ p̄cepit tibi dñs &
bene sit tibi & multiplicēris amplius:
sicut pollicitus ē dñs deus patrū tuoz̄
tibi terrā lacte & melle manantē. Au-
di israhel. Dominus deus noster de⁹
unus est. Diliges dñm deum tuū ex
toto corde tuo: & ex tota anima tua: &
ex tota fortitudine tua. Eruntq; verba
hec que ego p̄cipio tibi hodie in corde
tuo: & narrabis ea filijs tuis & medita-
beris sedens in domo tua & ambulās
in itinere dormiens atq; consurgens:
& ligabis ea quasi signum in manu
tua: & erūtq; & mouebūtur inter oculos
tuos: & scribes ea in limine & postibz̄
domus tue. Cumq; introduxerit te do-
minus de⁹ tuus i terrā p̄ qua iurauit
patribz̄ tuis abraham ysaac & iacob &
dederit tibi ciuitates magnas & opti-
mas quas non edificasti. domos ple-
nas cunctarū opū quas nō congessi-
sti. cisternas quas nō effodisti. vinea &
oliueta que non plantasti. & comede-
ris & saturatus fueris: cave diligenter
ne obliuiscaris dñi qui eduxit te de ter-
ra egipti. de domo seruitutis. Dñm
deū tuū timebis & illi soli seruies: ac
per nomen illius iurabis. Non ibitis
post deos alienos cunctarū gentiū q̄
in circuitu vestro sunt: quoniā deus
emulator dñs deus tuus i medio tui:
nequando irascatur furor dñi dei tui
contra te: & auferat te de superficie

Non temptabis dñm deum tuū: sicut
temptasti i loco temptationis. Custo-
di p̄cepta dñi dei tui ac testimonia &
cerimonias quas p̄cepit tibi: & fac q̄
placitum est & bonū in conspectu dñi
ut bene sit tibi: & ingressus possideas
terram optimam de qua iurauit dñs
patribz̄ tuis ut deleret dñes inimicos
nostros coram te sicut locut⁹ ē. Cū interro-
gauerit te filius tuus cras dicēs quid
sibi volūt testimonia hec: & cerimonie
atq; iudicia que p̄cepit dñs de⁹ noster
nobis: dices ei. Seruiebam⁹ pharaoni
in egipto: & eduxit nos dñs de egi-
pto in manu forti: fecitq; signa atq;
prodigia magna & pessima in egipto
contra pharaonē & omnē domū illius
in conspectu nostro: & eduxit nos inde
ut introducēs daret terrā sup qua iu-
rauit patribz̄ nr̄is. Preceptitq; nobis
dñs ut faciamus oīa legitima hec:
& timeamus dñm deū nostrum ut be-
ne sit nobis cunctis diebus vite no-
stre sicut ē hodie. Erit q; nostri miseri
cors: si custodierimus & fecerimus o-
mnia p̄cepta eius coram dñno deo
nostro sicut mandauit nobis.

Cum vero introduxerit te dominus
deus tuus in terrā quā possessu-
rus ingrediēris & deleverit gentes mul-
tas coram te ethneum & gergeseum &
amorreum chananeū & pherezeum &
eueum & iebuseum septē gentes mlto
maioris numeri q̄ tu es & robustiores
te tradiderit q; eas dñs deus tuus tibi:
percuties eos usq; ad internecionem.
Non inibis cū eis fedus nec misereberis
earū: neq; sociabis cū eis cōiugia.
Filiam tuā non dabis filio eius: nec
filiam illius accipies filio tuo: quia
seduret filium tuum ne sequatur me &
ut magis iuret dijs alienis. Irascetq;

furor dñi: & delebit te cito. Quin potius
hec facietis eis. Aras eoz̄ subuerti-
te & confringite statuas. lucosq; succi-
dite & sculptilia comburite: quia pls
sanctus es domino deo tuo. Te elegit
dñs deus tuus: ut sis ei populus pecu-
liaris de cunctis pplis qui sunt sup ter-
ram. Nō quia cūctas gentes numero
vincebatis vobis iunctus ē dñs & elegit
vos cū oīnibz̄ finis pplis pauci-
ores: sed quia dilexit vos dominus:
& custodiuit iuramentum q̄ iurauit
patribz̄ vestris. Eduxitq; vos i manu
forti & redemit de domo seruitutis: de
manu pharaonis regis egipti: & scies
quia dñs deus tuus ipse ē deus fortis
& fidelis custodiens pactū & misericordiā
diligentibus se & hijs qui custodiunt
precepta eius in mille generationes:
& reddens odientibus se statim: ita ut
dispdat eos & ultra nō differat protinus
eis retribuēs q̄ merentī. Custodi
ergo precepta & cerimonias atq; iudi-
cia: que ego mandabo tibi hodie ut
facias. Si postq̄ audieris hec iudicia
custodieris ea & feceris: custodiet & do-
minus deus tuus tibi pactum & miseri-
cordiā quā iurauit patribz̄ tuis & &
diliget te & multiplicabit: benedicetq;
fructui ventris tui & fructui terre tue: fru-
mento tuo atq; vindemie. oleo & ar-
mentis gregibus ouiū tuarū sup ter-
ram: pro qua iurauit patribz̄ tuis
ut daret tibi. Benedictus eris inter
omnes pplos. Non erit apud te ste-
lis utriusq; sexus: tam in hominibus
q̄ in gregibus tuis. Auferet dñs a te
omnē languorem & infirmitates egi-
pti pessimas quas nouisti nō inferet
tibi sed cunctis hostibus tuis. Deva-
rabis omnes pplos quas dominus
deus tuus daturus ē tibi. Nō parcet

eis dñs tuus:nec tuis diis eor: ne
sint in ruinam tui. Si dixeris i corde
tuo plures sūt gentes iste ꝙ ego quo-
modo potero delere eas:noli metuere
sed recordare que fecerit dñs de⁹ tuus
pharaoni et cunctis egyptijs plagas
maximas quas viderunt oculi tui et
signa atq; portenta manūq; robustā
et extentū brachiū:ut educeret te dñs
tuus deus tuus. Sic faciet cunctis po-
pulis quos metuis. Insuꝑ et crabrones
mittet dñs de⁹ tuus in eos:donec
deleat oēs atq; dispedat qui te fuge-
rint et latere potuerint. Non timebis
eos:quia dñs deus tuus in medio tui
est deus magnus ⁊ terribilis. Ipe con-
sumet nationes has in cōspectu tuo
paulatim atq; per partes. Nō poteris
eas delere pariter:ne forte multiplicen-
tur contra te bestie terre. Dabitq; eas
dominus deus tuus in cōspectu tuo:
et interficiet illos donec penitus dele-
antur. Tradetq; reges eor in manus
tuas:⁊ dispedes nomina eorū sub ce-
lo. Nullus poterit resistere tibi: donec
conteras eos. Sculptilia eorum igne
combures. Nō concupisces argentū
et aurū de quibus facta sunt: neq; ac-
sumes et eis ubi quicq; ne offendas
propterea quia abominatio est dñi
dei tui:nec inferes quicq̄ et ydolo in
domū tuā:ne fias anathema sicut et il-
lud ē. Quasi spurcitiā detestaberis:⁊ ve-
lud inq̄namentū ac sordes abomina
bōni habebis:ea anathema ē. viij

Omne mandatū qđ ego precipio
tibi hodie caue diligenter ut fa-
cias ne pollutus vivere ⁊ multiplicemi-
ni:ingrediq; possideatis terrā pro
qua iurauit dñs patribus vestris. Et re-
cordaberis cunctī mineris per quod ad-
duxit te dñs deus tuus quadraginta
annis p desertum ut affligeret te atq;
temptaret:et nota fierent que in tuo a-
nimo versabantur:utrum custodires
mandata illius an non. Affligit et pe-
nuria:et dedit tibi cibum manna quē
ignorabas tu ⁊ patres tui ut ostenderet
tibi p nō in solo pane vivit homo:
sed in omni verbo qđ egreditur de ore
domini. Vestimentū tuū quo operie-
baris nequaq; vetustate deterit:et pes
tuus non ē subtritus. Ex quadrage-
simus annus est:ut recognoscas in corde
tuo:quia sicut erudit filiū suū homo
sic dñs deus tuus erudiuit te:ut custo-
dias mandata dñi dei tui ⁊ ambules
in viis eius:et timeas eū. Dñs enim
deus tuus introducet te in terram bo-
nam:terram rivorū aquarū ⁊ fonti-
um:i cuius campis ⁊ montibus erum-
punt fluviorū abyssi:terram frumenti
hordei ac vinearū in qua ficus et mala
granata et olivarū nascuntur:terram
olei ac mellis ubi absq; ulla penuria
comedes panem tuū et rerum omniū
abundantia perfruēris:cuius lapides
ferrum sunt:et de montibus eius tu
metalla fodiuntur:ut cum comederis
et saciatus fueris benedicas domino
deo tuo pro terra optima quā dedit ti-
bi. Observa ⁊ cave nequando obliui-
scaris dñi dei tui:⁊ negligas mādata
eius atq; iudicia ⁊ cerimonias quas
ego precipio tibi hodie:ne postq̄ comē-
deris et saciatꝰ fueris-domos pulcras
edificaveris ⁊ habitaveris in eis:ha-
bueriq; armenta ⁊ gregēs-argen-
ti ⁊ auri cumulatiq; tibi copiam-eleva-
tur cor tuū ⁊ non reminiscaris domi-
nū dei tui:qui eduxit te de terra egipti
de domo servitutis ⁊ ductor tuus fuit
solitudine magna atq; terribili qua
erat serpens flatu adurens et scorpio

ac dipsas et nulle omnino aque: qui
eduxit tibi de petra durissima et cibā-
uit te manna in solitudine qđ nescie-
runt pres tui. Et postq̄ afflixit ac pro-
bauit:ad extremū misertus est tui: ne
diceres in corde tuo fortitudo mea ⁊ ro-
bur manus mee hec michi opīa fēcit
runt:sed recorderis dñi dei tui:q ipse
vires tibi prebuerit ut implere pactū
suū sup quo iurauit patribus tuis sicut
presens indicat dies. Si autē oblit⁹
dñi dei tui secutus fueris deos alienos
coluerisq; illos et adoraveris:ecce nūc
pdico tibi q omnino dispereas. Sicut
gentes q̄s deleuit dominus ī introitu
tuo:ita et vos peribitis si inobedientes
fueritis voci domini dei vestri. vij

Audi israhel. Tu transgrederis hy-
die iordanem ut possideas nati-
ones maximas et fortiores te civita-
tes ingentes ⁊ ad celū usq; muratas:
plum magnū atq; sublimem · filios e-
nachim quos ipse vidisti et audisti:
quibus nullus potest q̄ adverso resi-
stere. Scies ergo hodie q dñs deus
tuus ipe transibit ante te ignis devo-
rans atq; cōsumens:qui cōteret eos
et delebit atq; dispedet ante faciē tuā
velociter:sicut locutus ē tibi. Ne dixe-
ris in corde tuo cū delauerit eos dñs deus
tuus in conspectu tuo. propter iusticiam
meam introduxit me dñs ut terram
hanc possiderem:cū propter impietates
tuas iste delete sint nationes. Neq; e-
nim propter iusticias tuas ⁊ equitatē
cordis tui ingrederis ut possideas ter-
ras earū:sed quia ille egerunt impie-
tatem te delete sunt:⁊ ut compleret
verbū suū dñs quod sub iuramento
pollicitus est patribus tuis abraham
ysaac et iacob. Scito ergo q nō pter
iusticias tuas dñs deus tuus dederit
tibi terram hāc optimā i possessionē:
cum durissime cervicis sis ppls. Me-
mento ⁊ ne obliviscaris quomō ad
iracundiā pvocaveris dñm deū tuū
in solitudine:⁊ ex eo die quo egressus
es de egipto usq; ad locū istum-semper
adversum dñm contendisti. Nā et in
oreb provocasti eū:⁊ iratus delere te
voluit quādo ascendi in montem ut
acciperem duas tabulas lapideas pac-
ti quod pepigit vobiscū deus. Et pe-
stiterunt in mōte quadraginta diebꝰ
ac noctibus: panē non comedēs et a-
quam non bibens. Deditq; michi do-
minus duas tabulas lapideas scri-
ptas digito dei:⁊ continēbāt omnia
verba-que vobis locutus ē in monte
de medio ignis quādo contio populi
congregata est. Cūq; transissent qua-
draginta dies ⁊ totidem noctes dedit
michi dñs duas tabulas lapideas-
tabulas foederis:dixitq; michi. Surge
et descende hinc cito: quia populus
tuus quē eduxisti de egipto delinquit velo-
citer viam quā demōstrasti eis:fecerūt
q sibi conflatile. Rursumq; ait dñs
ad me. Cerno q ppls iste dure cervicis
sit. Dimitte me ut conterā eum:et
deleam nomen eius sub celo: et con-
stituam te sup gentem que hac maior
et fortior sit. Cūq; de monte ardente
descenderem et duas tabulas foederis
urerent utraq; teneren manu-vidissemq; pec-
casse vos dño deo vro ⁊ fecisse vobis
vitulum conflatilem ac declinasse ve-
lociter viam eius quā vobis ostende-
rat: proieci tabulas de manibus meis
confregiq; eas in conspectu vestro. Et
precidi ante dñm sicut prius quadra-
ginta diebꝰ ⁊ noctibus panem nō co-
medens ⁊ aquam nō bibens propter
omnia peccata vra que gessistis contra

dñm: ⁊ eũ ad iracundiã prouocastis.
Timui enĩ indignatiõnẽ ⁊ iram illã:
qua aduersũm vos cõcitauus delere
vos voluit. Et rẽaudiuit me dñs etiã
hac vice. Aduersum aaron quoq;
vehementer iratus voluit eum conte-
rere: et pro illo similiter deprecatus
sum. Peccatũ aũt vẽm qđ fecerat id
est vitulũ arripiens igne combussi: et
in frusta cõminuens oĩnoq; in pul-
uerem redigens proieci in torrentẽ qui
de mõte descendit. In mendio quoq;
et in temptatione · ⁊ i sepulcris concu-
piscentie prouocastis dñm: et quãdo
misit vos de cadsbarne dicens ascen-
dite et possidete terrã quã dedi vobis:
et contempsistis imperiũ dñi dei vestri
et non credidistis ei: neq; vocem eius
audire voluistis: sed semper fuistis re-
belles a die qua nosse vos cepi. Et ia-
cui coram dño quadraginta diebus
ac noctibs quibus eũ supplĩter depre-
cabar ne deleret vos ut fuerat comi-
natus: et orans dixi. Dñe deus ne
dispdas pplm tuũ ⁊ hereditatem tuã
quã redemisti in magnitudine tua:
quos eduxisti de egipto in manu forti.
Recordare seruoꝝ tuorũ abraham ysa
ac ⁊ iacob. Ne aspicias duriciã popu-
li huius ⁊ impietatem atq; peccatum:
ne forte dicãt habitatores terre de qua
eduxisti nos nõ poterat dñs introdu-
cere eos: i terrã quã pollicit⁹ ẽ eis ⁊ odi-
rat illos: idirco eduxit ut interficeret
illos i solitudine: q̃ lũt pplm tu⁹ ⁊ here-
ditas tua quos eduxisti i fortitudine
tua magna et in brachio tuo extento.
In tempore illo dixit dñs ad me. Xc.
Dola tibi duas tabulas lapideas si-
cut priores fuerunt et ascende ad me
in montem: fabriq; archam ligneam
et scribam in tabulis verba que fuerũt
in hijs quas ante contrigisti: ponesq;
eas in archa. Feci igitur archam de li-
gnis sethim. Cumq; dolassem duas
tabulas lapideas instar priorũ ascen-
di in montẽ habens eas in manibus.
Scripsitq; in tabulis iuxta id qđ pri-
us scripserat verba decem que locut⁹
ẽ dñs ad vos i mõte de medio ignis
quãdo pls cõgregat⁹ est: et dedit eas
michi. Reuersusq; de monte descendi:
et posui tabulas in archam quã feceã:
que hucusq; ibi sunt sicut mihi pce-
pit dñs. Filij aũt israhel castra move-
runt et beroth filiorũ iaacan in mosu-
ra ubi aaron mortuus et sepultus ẽ:
pro quo sacerdocio functus est filius
ei⁹ eleazar. Inde venerũt i gadgad: de
quo loco pfecti castrametati sũt i ietba-
tha in tra aquaꝝ atq; torrẽtiũ. Eo
tpore separauit tribu leui ut portaret
archam federis domini: et staret coram
eo in ministerio ac benediceret i nomi-
ne illi⁹ usq; in presentẽ diem. Quãob-
rem nõ habuit leui partem neq; posses-
sionem cũ fratribs suis: quia ipe dñs
possessio eius est: sicut promisit ei dñs
deus tuus. Ego aũt steti in monte si-
cut prius ĩdraginta diebus ac noctibus
: exaudiuitq; me dñs etiã hac vi-
ce: et te perdere noluit. Dixitq; michi.
Vade ⁊ precede pplm ut ingrediatur
et possideat terram quã iurauí patribus
eorum: ut tradeam eis. Et nũc israhel
quid dñs deus tuus petit a te · nisi ut
timeas dñm deũ tuũ et ambules in
vijs eius et diligas eũ: ac seruias do-
mino deo tuo in toto corde tuo ⁊ in to-
ta aĩa tua custodiasq; mandata
dñi et cerimonias eius quas ego ho-
die pcipio tibi ut bene sit tibi? Ecce dñi
dei tui celum ẽ et celũ celi terra ⁊ oĩa
que in ea sunt et tamen patribus tuis

conglutinatus ẽ dñs et amauit eos:
elegitq; semen eoꝝ post eos id est vos
de cunctis gentibs sicut hodie comprobatur. Circũdate igit̃ pputiũ cordis
vestri ⁊ cervicem vram non indurecis
amplius: quia dñs deus vester ipe est
deus deoꝝ et dñs dñantium de⁹ ma-
gnus et potens ⁊ terribilis: qui psonã
nõ accipit nec munera. Facit iudiciũ
pupillo et vidue: amat pegrinum: ⁊
dat ei victum atq; vestitũ. Et vos ergo
amate peregrinos: quia ⁊ ipi fuistis
aduene in terra egipti. Dominum de
um tuũ timebis: et ei soli seruies. Ipsi
adherebis: iurabisq; i nomine illius.
Ipse est laus tua et deus tuus: qui fe-
cit tibi hec magnalia et terribilia que
viderũt oculi tui. In septuaginta ani-
mabus descenderunt patres tui in egi-
ptum: et ecce nunc multiplicauit te do-
minus deus tuus sicut astra celi. XJ
Ama itaq; dñm deũ tuũ: et obser-
ua precepta eius et cerimonias
iudicia atq; mandata omni tempore.
Cognoscite hodie que ignorant filij
vestri · qui non viderũt disciplinã dñi
dei vestri · magnalia eius et robustam
manũ extentumq; brachium · signa ⁊
opera que fecit in medio egipti · pharao-
ni regi et vniuerse terre eius · oĩq; ex-
ercitui egiptiorum et equis ac curribs
quomodo operuerit eos aque maris
rubri · cum vos psequerent̃ ⁊ deleuerit
eos dñs usq; in pñtem diem: vobisq;
que fecerit in solitudine · donec veniretis ad hũc locũ: ⁊ dathan atq; abiron
filijs eliab qui fuit filius ruben · quos
aperto ore suo terra absorbuit cũ domi-
bus ⁊ tabernaculis ⁊ vniuersa substan-
tia eoꝝ quã habebat in medio israhel:
oculi vestri viderunt oĩa opera dñi
magna q̃ fecit · ut custodiatis vniuersa
mãdata illi⁹ q̃ ego hodie pcipio vobis
et possitis introire ⁊ possidere terram
ad quã ingredimini: multoꝝ in ea
vitatis tempore quã sub iuramento
pollicitus est dñs patribs vestris et se-
mini eorũ lacte et melle manantẽ. Ter-
ra aũt ad quã ingrediris possidendã
non est sicut terra egipti de qua existi
vbi iacto semine i ortoꝝ morem aque
ducuntur irrigue: sed montuosa est ⁊
campestris · de rore expectans pluuias:
quã dñs deus tuus semp invisit ⁊ oculi illius i ea sunt a principio ãni usq;
ad finẽ ei⁹. Si ergo obedieritis mãdatis meis que ego hodie pcipio vobis:
ut diligatis dñm deũ vestrũ · ⁊ seruatis
ei in toto corde vro et i tota anima ve-
stra: dabit pluuiã terre vre pporaneã
et serotinam ut colligatis frumentum
et vinũ et oleum fenũ q̃ ageris ad pa-
scenda iumenta: ut ⁊ ipi comedatis ac
saturemini. Cauete ne forte decipiatur
cor vrm et recedatis a dño · seruiatisq;
dijs alienis ⁊ adoretis eos: iratusq;
dñs claudat celum ⁊ pluuie nõ descen-
dant · nec terra det germen suũ: pereatis
q; velociter de terra optima quã domi-
nus daturus ẽ vobis. Ponite hec ver-
ba mea in cordibus ⁊ in animis vrĩs:
et suspendite ea ꝙ signa in manibus:
et inter oculos vestros collocate. Do-
cete filios vestros: ut illa meditentur.
Quando sederis in domo tua et am-
bulaueris i via · ⁊ accubueris atq; sur-
rexeris scribe ea super postes ⁊ ianuas
domus tue: ut multiplicẽt dies tui
et filioꝝ tuoꝝ in terra · quã iurauit do-
min⁹ patribus tuis: ut dare eis ĩdies
inminet celum terre. Si enĩ custodie-
rius mãdata que ego pcipio vobis:
et fecerius ea ut diligatis dñm deum
vestrum et ambuletis i oĩbus vijs

eius adhereretes ei: dispdet dñs oēs gentes istas ante faciē uram: et possidebis eas ⁊ habitabis in terra eaꝝ. Cauē ne ponas tibi deū alienū absq; me. Altare de terra facies mihi: et sacrificabis sup illud holocausta tua et pacifica tua oues tuas et boues tuos in omni loco in quo memoriā nois mei fuerit: veniam tibi et benedicam tibi. Si autē altare lapideum feceris non edificabis ex cisis lapidibus: quia polluet cultrū tuū si super eos tetigeris. Per gradus ascendes altare meum: et non operies turpitudinem tuā coram eo. Hec sunt iudicia que proponere debes eis. Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi: septimo egredietur liber absq; pretio. Si cū uxore ingressus fuerit: simul et uxor exibit. Si dñs eius dederit ei uxorē: et genuerit filios aut filias: mulier et liberi erūt dñi sui: ipse autē tantū modo exibit. Si autē dixerit seruus: diligo dñm meū et uxorē meā et liberos: nolo egredi liber: offeret eum dñs suus ante ostium et ostē dens cultro auriculā eius: et seruiet illi in perpetuū. Si quis uendiderit filiā suā in famulā: non egredietur sicut egredi solent serui. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita est: et noluerit eā sibi copulare: dimittet eā ut populo alienigene uendere non possit: quia fraudem fecit ei. Si filio suo eā sociauerit: quasi filiā habebit. Si alteram uxorem filio suo acceperit: cibaria et uestimenta et debitū coniugale non minuet. Si hec tria ei negauerit: egredietur gratis absq; ullo pretio. Qui percusserit hoīem volēs occidere: morte moriet. Qui autē non est insidiatus: sed deus illi hoīem obtulit in manus eius: constituā tibi locū ad quē fugere debeat homicida. Si quis per industriā et insidias occiderit proximū suū: ab altari meo auferes eū ut moriat. Qui percusserit patrē suū aut matrē: morte morietur. Qui furatus fuerit hoīem et uendiderit eū: morte morietur. Qui maledixerit patri suo aut matri: morte morietur. Si rixati fuerint duo viri: et percusserit unus proximū suū lapide aut pugno: et ille mortuus non fuerit: sed decubuerit in lectulo. Si surrexerit et ambulauerit super baculū suū: qui percussit innocēs erit: tantū operas eius et impensas quas fecit in cura sua reddet. Si percussit homo seruū suū aut ancillā uirga: et mortui fuerint in manibus eius: criminis reus erit. Si autē uno die aut duobus supuixerint: non subiacebit uindicte: quia pecunia illius est. Si rixati fuerint uiri: et percusserint mulierem pregnantem: et abortiuum fecerit: nec aliud malum fuerit: pena pensabit quātū ei mulieris maritus imposuerit: et arbitrio iudicū exsoluet. Si mors mulieris fuerit subsecuta: reddet animā pro anima. Oculū pro oculo: dentē pro dente: manū pro manu: pedē pro pede: adustionē pro adustione: uulnus pro uulnere: liuorē pro liuore. Si percussit homo oculū serui sui aut ancille: et luscum fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quē eruit. Si dentem excusserit: similiter faciet. Si bos cornupeta occiderit uirum aut mulierem: lapidibus obruetur: et non comedetur caro eius: dñs autē bouis innocēs erit. Si bos cornupeta fuerit heri et nudiustertius: et dñs eius contestatus est: quia non custodierit bouem: et occiderit uirum aut mulierem: bos lapidibus obruetur: et dñs eius morietur. Si pro redemptione fuerit ei impositum: dabit pro anima sua quicquid fuerit ei impositum. Sive filium: sive filiam cornupeta percusserit: secundū hanc legē iudicabitur. Si seruum aut ancillam: triginta siclos argenti dabit dñs eius: et bos lapidibus obruetur. Si aperuerit quis cisternā: et non operuerit eā: et ceciderit bos aut asinus in eā: dñs cisterne reddet pecuniā: et quod mortuum est: illius erit. Si bos alterius bouem uicini sui cornupeta percusserit: et mortuus fuerit: uendent bouem uiui et divident pretium: sed et mortuum inter se partientur. Si bos cornupeta fuerit heri et nudiustertius: et dñs eius non custodierit eum: reddet bouem pro bouē: et mortuus erit illius. Si furtum fuerit inuentum in manibus furis: et percussus occisusq; fuerit: non erit homicida. Si occiderit eum orto sole: homicidium perpetrauit. Qui furtum fecerit: reddet quadruplum. Si fur non habuerit unde reddat: uendetur pro furto. Si inuentum fuerit furtum in manibus eius: sive bos: sive asinus: sive ouis: duplum restituet. Si quis depopulatus fuerit agrum aut uineam: et dimiserit pecus suum ut depascat alienum: de optimo agri sui et de optimo uineę suę reddet dampnum. Si egressus ignis inuenerit spinas: et comprehenderit acerua frugum aut segetem stantem aut agrum: qui succenderit ignem: reddet dampnum. Si quis commendauerit proximo suo pecuniam aut uasa ad custodiendum: et furto ablata fuerint: si inuentus fur fuerit: duplum restituet. Si fur non fuerit inuentus: applicabitur dñs domus ad deos: et iurabit quod nec ipse nec alius de rebus proximi sui quicquam tetenderit. In omni re quę perire potest: sive bos: sive asinus: sive ouis: sive uestimenta: sive quicquid aliud: si negauerit: et dixerit non esse apud se: ducetur ad deos: utrum fraudem fecerit an non: et si deprehensus fuerit: duplum reddet. Si quis commendauerit proximo suo asinum aut bouem aut ouem: et omne animal: et mortuum fuerit: aut membrum ei aliquod defractum: aut captum ab hostibus: nullus testis erit. Sacramentum interueniet inter eos: quod non extenderit manum ad rem proximi sui: et suscipiet dñs eius sacramentum: nec ille cogetur ad reddendum. Si furto ablatum fuerit ab eo: reddet dampnum dño. Si bestia dilaniauerit: deferat illud in testimonium: et non restituet quod comesum est. Si quis cum rogatus commodauerit proximo suo aliquid: et fracta fuerit aut mortua: non uenerit dñs eius: reddet dampnum. Si dñs eius ipse fuerit cum eo: non reddet. Si mercenarius est: recipiet mercedem operis sui. Si seducta fuerit uirgo: et dormierit cum ea: dotabit eam et habebit eam uxorem. Si pater mulieris dare noluerit: reddet pecuniam iuxta modum dotium quas uirgines accipere consueuerunt. Maleficos non patieris uiuere. Qui concubuerit cum iumento: morte morietur. Qui immolat dīs occidetur preter dño soli. Aduenam non contristabis nec affliges eum: aduene enim et ipsi fuistis in terra egypti. Uidue et pupillo non nocebitis. Si nocueritis eis: et clamauerint ad me: audiam clamorem eorum. Et irascetur furor meus: et interficiam uos gladio: et erunt uxores uestre uidue: et filii uestri pupilli. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum: non urgebis eum quasi exactor: nec usuras exigetis ab eo. Si pignus tulerit a proximo suo tunicam: ante occasum solis reddes ei. Ipsum enim est solum quo operitur: in quo dormiat. Si clamauerit ad me: audiam eum: misericors enim sum. Deos non maledices: nec principi populi tui maledicere. Primitias frugum tuarum: et uinum tuum non tardabis reddere. Primogenitum filiorum tuorum mihi dabis. Sic facies de bobus tuis et ouibus. Septem diebus sit cum matre sua: die octauo reddes illum mihi. Uiri sancti eritis mihi: carnem que a bestia capta fuerit non comedetis: sed proicietis canibus. Si iniquum testem contra aliquem susceperis: ne dixeris falsum. Non sequeris turbam ad faciendum malum: nec in iudicio plurium acquiescas sententie ut a ueritate declines. Inopis quoque in iudicio non misereberis. Si occurrerit bos inimici tui aut asinus errans: reduc ad eum. Si uideris asinum odientis te iacentem sub sarcina: non pertransibis: sed leuabis cum eo. Non declinabis in iudicio inopis causam illius. Uerbum mendacii fugies. Insontem et iustum non occides: quia non iustificabo impium. Munera non accipies: quia munera excecant prudentes et mutant uerba iustorum. Aduenam non affliges: scitis enim animas aduenarum: quia et ipsi fuistis aduene in terra egypti. Sex annis seminabis terram tuam et congregabis fruges eius. Septimo autem anno dimittes eam et requiescere facies: ut comedant pauperes populi tui: et quod reliquerint bestia agri uescatur. Similiter facies in uinea tua et in oliueto tuo. Sex diebus operaberis: die autem septimo requiescere facies: ut requiescat bos et asinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue et aduena. Omnia autem que dixi uobis obseruate. Et nominibus deorum alienorum non memorabitis: nec audiri ex ore tuo. Tribus temporibus per singulos annos mihi sacrificium celebrabis. Azimorum custodies sollemnitatem. Septem diebus comedes azima sicut preceptum tibi est: tempore mensis nouorum: in hoc enim egressus es de egypto. Non apparebis in conspectu meo uacuus. Et sollemnitas messis primitiorum operis tui quecumque seminaueris in agro. Sollemnitas quoque in exitu anni: quando congregaueris fruges tuas de agro. Tribus temporibus apparebit omne masculinum tuum coram dño deo. Non immolabis super fermentum sanguinem hostie mee: nec remanebit adipes meus usque mane. Primitias frugum terre tue offeres in domo dñi dei tui. Non coques hedum in lacte matris sue. Ecce ego mittam angelum meum qui precedat te: et custodiat in uia: et introducat in terram quam parauit tibi. Obserua eum et audi uocem eius: ne putes quod ignoscat cum non dimiserit peccata uestra. Nec enim nomen meum est in illo. Si audieris uocem eius: et feceris omnia que locutus fuero: inimicus ero inimicis tuis: et affligam affligentes te. Et precedet te angelus meus: et introducet te ad amorreum et hetheum et pherezeum et chananeum et eueum et iebuseum: quos ego disperdam. Non adorabis deos eorum nec colas eos: neque facies opera eorum: sed destrues eos et confringes statuas eorum. Seruietis autem dño deo uestro: et benedicet panibus tuis et aquis tuis: et auferam infirmitates de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua: numerum dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittam in preparatione tua: et occidam omnem populum ad quem ingredieris. Dabo omnes inimicos tuos fugientes tibi. Et mittam crabrones antecedentes faciem tuam: qui eiicient hevheum et chananeum et cetheum ante faciem tuam. Non eiiciam eos a facie tua in anno uno: ne forte remanens terra in solitudinem redigatur: et multiplicentur contra te bestie agri. Paulatim eiiciam eos a facie tua: donec crescas et possideas terram. Ponam terminos tuos a mari rubro usque ad mare palestinum: et usque ad desertum a fluuio: tradam enim in manu uestra habitatores terre: et eiiciam eos a facie tua. Non inibis cum eis pactum: nec cum diis eorum. Non habitabunt in terra tua: ne forte faciant te peccare in me. Si seruieris deis eorum: absque dubio capiet te laqueus. Hec sunt iudicia que proponere debes eis. Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi: septimo egredietur liber absq; pretio. Si cū uxore ingressus fuerit: simul et uxor exibit. Si dñs eius dederit ei uxorē: et genuerit filios aut filias: mulier et liberi erūt dñi sui: ipse autē tantū modo exibit. Si autē dixerit seruus: diligo dñm meū et uxorē meā et liberos: nolo egredi liber: offeret eum dñs suus ante ostium et ostē dens cultro auriculā eius: et seruiet illi in perpetuū. Si quis uendiderit filiā suā in famulā: non egredietur sicut egredi solent serui. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita est: et noluerit eā sibi copulare: dimittet eā ut populo alienigene uendere non possit: quia fraudem fecit ei. Si filio suo eā sociauerit: quasi filiā habebit. Si alteram uxorem filio suo acceperit: cibaria et uestimenta et debitū coniugale non minuet. Si hec tria ei negauerit: egredietur gratis absq; ullo pretio. Qui percusserit hoīem volēs occidere: morte moriet. Qui autē non est insidiatus: sed deus illi hoīem obtulit in manus eius: constituā tibi locū ad quē fugere debeat homicida. Si quis per industriā et insidias occiderit proximū suū: ab altari meo auferes eū ut moriat. Qui percusserit patrē suū aut matrē: morte morietur. Qui furatus fuerit hoīem et uendiderit eū: morte morietur. Qui maledixerit patri suo aut matri: morte morietur. Si rixati fuerint duo viri: et percusserit unus proximū suū lapide aut pugno: et ille mortuus non fuerit: sed decubuerit in lectulo. Si surrexerit et ambulauerit super baculū suū: qui percussit innocēs erit: tantū operas eius et impensas quas fecit in cura sua reddet. Si percussit homo seruū suū aut ancillā uirga: et mortui fuerint in manibus eius: criminis reus erit. Si autē uno die aut duobus supuixerint: non subiacebit uindicte: quia pecunia illius est. Si rixati fuerint uiri: et percusserint mulierem pregnantem: et abortiuum fecerit: nec aliud malum fuerit: pena pensabit quātū ei mulieris maritus imposuerit: et arbitrio iudicū exsoluet. Si mors mulieris fuerit subsecuta: reddet animā pro anima. Oculū pro oculo: dentē pro dente: manū pro manu: pedē pro pede: adustionē pro adustione: uulnus pro uulnere: liuorē pro liuore. Si percussit homo oculū serui sui aut ancille: et luscum fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quē eruit. Si dentem excusserit: similiter faciet. Si bos cornupeta occiderit uirum aut mulierem: lapidibus obruetur: et non comedetur caro eius: dñs autē bouis innocēs erit. Si bos cornupeta fuerit heri et nudiustertius: et dñs eius contestatus est: quia non custodierit bouem: et occiderit uirum aut mulierem: bos lapidibus obruetur: et dñs eius morietur. Si pro redemptione fuerit ei impositum: dabit pro anima sua quicquid fuerit ei impositum. Sive filium: sive filiam cornupeta percusserit: secundū hanc legē iudicabitur. Si seruum aut ancillam: triginta siclos argenti dabit dñs eius: et bos lapidibus obruetur. Si aperuerit quis cisternā: et non operuerit eā: et ceciderit bos aut asinus in eā: dñs cisterne reddet pecuniā: et quod mortuum est: illius erit. Si bos alterius bouem uicini sui cornupeta percusserit: et mortuus fuerit: uendent bouem uiui et divident pretium: sed et mortuum inter se partientur. Si bos cornupeta fuerit heri et nudiustertius: et dñs eius non custodierit eum: reddet bouem pro bouē: et mortuus erit illius. Si furtum fuerit inuentum in manibus furis: et percussus occisusq; fuerit: non erit homicida. Si occiderit eum orto sole: homicidium perpetrauit. Qui furtum fecerit: reddet quadruplum. Si fur non habuerit unde reddat: uendetur pro furto. Si inuentum fuerit furtum in manibus eius: sive bos: sive asinus: sive ouis: duplum restituet. Si quis depopulatus fuerit agrum aut uineam: et dimiserit pecus suum ut depascat alienum: de optimo agri sui et de optimo uineę suę reddet dampnum. Si egressus ignis inuenerit spinas: et comprehenderit acerua frugum aut segetem stantem aut agrum: qui succenderit ignem: reddet dampnum. Si quis commendauerit proximo suo pecuniam aut uasa ad custodiendum: et furto ablata fuerint: si inuentus fur fuerit: duplum restituet. Si fur non fuerit inuentus: applicabitur dñs domus ad deos: et iurabit quod nec ipse nec alius de rebus proximi sui quicquam tetenderit. In omni re quę perire potest: sive bos: sive asinus: sive ouis: sive uestimenta: sive quicquid aliud: si negauerit: et dixerit non esse apud se: ducetur ad deos: utrum fraudem fecerit an non: et si deprehensus fuerit: duplum reddet. Si quis commendauerit proximo suo asinum aut bouem aut ouem: et omne animal: et mortuum fuerit: aut membrum ei aliquod defractum: aut captum ab hostibus: nullus testis erit. Sacramentum interueniet inter eos: quod non extenderit manum ad rem proximi sui: et suscipiet dñs eius sacramentum: nec ille cogetur ad reddendum. Si furto ablatum fuerit ab eo: reddet dampnum dño. Si bestia dilaniauerit: deferat illud in testimonium: et non restituet quod comesum est. Si quis cum rogatus commodauerit proximo suo aliquid: et fracta fuerit aut mortua: non uenerit dñs eius: reddet dampnum. Si dñs eius ipse fuerit cum eo: non reddet. Si mercenarius est: recipiet mercedem operis sui. Si seducta fuerit uirgo: et dormierit cum ea: dotabit eam et habebit eam uxorem. Si pater mulieris dare noluerit: reddet pecuniam iuxta modum dotium quas uirgines accipere consueuerunt. Maleficos non patieris uiuere. Qui concubuerit cum iumento: morte morietur. Qui immolat dīs occidetur preter dño soli. Aduenam non contristabis nec affliges eum: aduene enim et ipsi fuistis in terra egypti. Uidue et pupillo non nocebitis. Si nocueritis eis: et clamauerint ad me: audiam clamorem eorum. Et irascetur furor meus: et interficiam uos gladio: et erunt uxores uestre uidue: et filii uestri pupilli. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum: non urgebis eum quasi exactor: nec usuras exigetis ab eo. Si pignus tulerit a proximo suo tunicam: ante occasum solis reddes ei. Ipsum enim est solum quo operitur: in quo dormiat. Si clamauerit ad me: audiam eum: misericors enim sum. Deos non maledices: nec principi populi tui maledicere. Primitias frugum tuarum: et uinum tuum non tardabis reddere. Primogenitum filiorum tuorum mihi dabis. Sic facies de bobus tuis et ouibus. Septem diebus sit cum matre sua: die octauo reddes illum mihi. Uiri sancti eritis mihi: carnem que a bestia capta fuerit non comedetis: sed proicietis canibus. Si iniquum testem contra aliquem susceperis: ne dixeris falsum. Non sequeris turbam ad faciendum malum: nec in iudicio plurium acquiescas sententie ut a ueritate declines. Inopis quoque in iudicio non misereberis. Si occurrerit bos inimici tui aut asinus errans: reduc ad eum. Si uideris asinum odientis te iacentem sub sarcina: non pertransibis: sed leuabis cum eo. Non declinabis in iudicio inopis causam illius. Uerbum mendacii fugies. Insontem et iustum non occides: quia non iustificabo impium. Munera non accipies: quia munera excecant prudentes et mutant uerba iustorum. Aduenam non affliges: scitis enim animas aduenarum: quia et ipsi fuistis aduene in terra egypti. Sex annis seminabis terram tuam et congregabis fruges eius. Septimo autem anno dimittes eam et requiescere facies: ut comedant pauperes populi tui: et quod reliquerint bestia agri uescatur. Similiter facies in uinea tua et in oliueto tuo. Sex diebus operaberis: die autem septimo requiescere facies: ut requiescat bos et asinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue et aduena. Omnia autem que dixi uobis obseruate. Et nominibus deorum alienorum non memorabitis: nec audiri ex ore tuo. Tribus temporibus per singulos annos mihi sacrificium celebrabis. Azimorum custodies sollemnitatem. Septem diebus comedes azima sicut preceptum tibi est: tempore mensis nouorum: in hoc enim egressus es de egypto. Non apparebis in conspectu meo uacuus. Et sollemnitas messis primitiorum operis tui quecumque seminaueris in agro. Sollemnitas quoque in exitu anni: quando congregaueris fruges tuas de agro. Tribus temporibus apparebit omne masculinum tuum coram dño deo. Non immolabis super fermentum sanguinem hostie mee: nec remanebit adipes meus usque mane. Primitias frugum terre tue offeres in domo dñi dei tui. Non coques hedum in lacte matris sue. Ecce ego mittam angelum meum qui precedat te: et custodiat in uia: et introducat in terram quam parauit tibi. Obserua eum et audi uocem eius: ne putes quod ignoscat cum non dimiserit peccata uestra. Nec enim nomen meum est in illo. Si audieris uocem eius: et feceris omnia que locutus fuero: inimicus ero inimicis tuis: et affligam affligentes te. Et precedet te angelus meus: et introducet te ad amorreum et hetheum et pherezeum et chananeum et eueum et iebuseum: quos ego disperdam. Non adorabis deos eorum nec colas eos: neque facies opera eorum: sed destrues eos et confringes statuas eorum. Seruietis autem dño deo uestro: et benedicet panibus tuis et aquis tuis: et auferam infirmitates de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua: numerum dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittam in preparatione tua: et occidam omnem populum ad quem ingredieris. Dabo omnes inimicos tuos fugientes tibi. Et mittam crabrones antecedentes faciem tuam: qui eiicient hevheum et chananeum et cetheum ante faciem tuam. Non eiiciam eos a facie tua in anno uno: ne forte remanens terra in solitudinem redigatur: et multiplicentur contra te bestie agri. Paulatim eiiciam eos a facie tua: donec crescas et possideas terram. Ponam terminos tuos a mari rubro usque ad mare palestinum: et usque ad desertum a fluuio: tradam enim in manu uestra habitatores terre: et eiiciam eos a facie tua. Non inibis cum eis pactum: nec cum diis eorum. Non habitabunt in terra tua: ne forte faciant te peccare in me. Si seruieris deis eorum: absque dubio capiet te laqueus.

Hec sunt precepta atq; iudicia que facere debetis in terra quā dñs deus patrum uestrorū daturus ē tibi: ut possideas eam cūctis diebus quibus sup humū gradieris. Subuertite oīa loca in quibus coluerūt gentes quas possessuri estis deos suos: sup montes excelsos et colles ⁊ subter omnē lignū frondosum. Dissipate aras eorum et confringite statuas: lucos igne comburite et sculptilia comminuite: dispdite nomina eaꝝ de locis illis. Nō facietis ita dño deo uō: sed ad locū quē elegerit dñs deus uester de cūctis tribubus uestris ut ponat nomen suū ibi et habitet in eo venietis ⁊ offeretis in loco illo holocausta ⁊ victimas uras: decimas ⁊ primicias manuū uestrarū ⁊ uota atq; donaria primogenita boum ⁊ ouium: ⁊ comedetis ibi i conspectu domini dei uestri. ac letabimini i cunctis ad que miseritis manū uos ⁊ domus uē in quibs benedixit uobis dñs deꝰ uester. Non facietis ibi que nos hic facimus hodie: singulꝰ qđ sibi rectum uidetur. Neq; enī usq; in presens tempus uenistis ad requiē ⁊ possessionem quā dñs deus uester daturus ē uobis. Transibitis iordanen ⁊ habitabitis in ea quā dñs deꝰ uester tradet uobis: ut requiescatis a cunctis hostibꝫ circūquā ⁊ absq; ullo timore habitetis in loco quem elegerit dominus deus uester: ut sit nomen eius in eo. Illuc omnia que precipio conferetis: holocausta et hostias ac decimas et primicias manuū uestrarū ⁊ quicquid pōpnum est in muneribus que uouistis dño. Ibi epulabimini coram dño deo uō uos ⁊ filij et filie uestre ⁊ famuli et famule ⁊ atq; leuites qui in uestris urbibus commorat. Neq; enim habet aliam partem ⁊ possessionē inter uos. Caue ne offeras holocausta tua i oī loco quē uideris: sed in eo quē elegerit dñs in una tribuū tuarū offeres hostias ⁊ facies quecunq; pcepio tibi. Sin aūt comedere uoluerīs ⁊ te esus carnium delectauerit ⁊ occide ⁊ comede iuxta benedictionē domini dei tui quā dedit tibi in urbibus tuis: siue immundum fuerit hoc est maculatum ⁊ debile: siue mundū hoc ē integrum ⁊ sine macula quod offerri licet sicut capreā et cerui comedes: absq; ullo dubitatione sanguinis quē sup terrā quasi aquā effundes. Non poteris comedere i oppidis tuis decimā frumenti et uini et olei tui: primogenita armentoꝝ ⁊ pecoꝝ et oīa que uoueris et spōte offerre uolueris et primicias manuū tuaꝝ: sed coram dño deo tuo comedes ea in loco quē elegerit dñs deus tuus: tu et filius tuꝰ et filia et famulus tuus et famula atq; leuites qui manet in urbibs tuis: ⁊ letaberis et refocillaberis coram dño deo tuo in cūctis ad que extenderis manū tuā. Caue ne derelinquas leuitem i oīb tēpore quo uersatus in terra. Quādo dilataueritꝫ dñs deꝰ tuus terminos tuos sicut locutus est tibi: et uolueris uesci carnibs quas desiderat anima tua: locus aūt quē elegerit dñs deus tuꝰ ut sit nomē eius ibi si procul fuerit oriades de armentis ⁊ pecoribs que habueris sicut precepit tibi: et comedes in oppidis tuis ut tibi placet. Sicut comeditꝫ capreā et cervus ita uescēris eis: et mundus et immūdus in cōmune uescentur: hoc solum caue ne sanguinem comedas. Sanguis enī eoꝝ pro anima est: ⁊ idcirco non debes animā comedere cum carnibs: sed sup terram fundes quasi aquā: ut bene sit tibi et filijs tuis post te: cum feceris qđ placet in cōspectu domini. Que aūt sanctificaueris et uoueris dño tolles ⁊ uenies ad locum quē elegerit dñs: ⁊ offeres oblationes tuas carnem ⁊ sanguinē sup altare dñi dei tui. Sanguinē hostiaꝝ fundes i altari: carnibs aūt ipse uescēris. Obtua et audi omnia que ego pcepio tibi ut bene sit tibi ⁊ filijs tuis post te i sempiternū: cum feceris quod bonū est ⁊ placitum in conspectu dñi dei tui. Quando disperdiderit dñs deus tuus ante faciē tuā gentes ad quas ingrederis possidendas et possederis eas atq; habitaueris in terra eaꝝ: caue ne imiteris eas postq̄ te fuerint introresse subuertere: ⁊ requiras cerimonias eaꝝ dicens. Sicut coluerūt gentes iste deos suos: ita ⁊ ego colā. Nō facies similiter dño deo tuo. Omnes enī abominationes quas aueritatur dñs fecerūt dijs suis offerentes filios et filias: ⁊ comburentes eas igni. Oē pcipio tibi hoc tantū facito dño: nec addas quicq̄ nec minuas.

Si surrexerit in medio tui propheteꝰ aut qui somniū uidisse se dicat ⁊ pdixerit signū atq; portentum et euenerit qđ locutus est: ⁊ dixerit tibi: eamus ⁊ sequamur deos alienos quos ignoras ⁊ seruiamus eis: non audies uerba prophete illi⁹ aut somniatoris: quia tentat uos dñs deus uester: ut palam fiat utrū diligatis eum an non in toto corde ⁊ in tota anima uestra. Dominū deū uēm sequimini et ipm timete: ⁊ mandata illius custodite: ⁊ audite uocem eius. Ipi seruietis: et ipi adherebitis. Propheta aūt ille aut fictor somniorū interficietur: quia locutus ē ut uos auerteret a domino deo uestro qui eduxit uos de terra egypti et redemit uos de domo seruitutis: ut errare te faceret de uia quā tibi pcepit dominus deus tuus: ⁊ auferes malum de medio tui. Si tibi uoluerit persuadere frater tuus filiꝰ mātis tue aut filius tuus uel filia siue uxor que est in sinu tuo aut amicus quē diligis ut animā tuā clam dicens: eamus ⁊ seruiamus dijs alienis quos ignoras tu et patres tui cūctaq; i circuitu gentiū

que iuxta uel procul sūt ab initio usq; ad finem terre: non acquiescas ei nec audias neq; parcat ei oculus tuus ut miserearis et occultes eum: sed statim interficies. Sit primū manꝰ tua super eū: et post te oīs ꝑplus mittat manū. Lapidibus obruus necabiꝫ: quia voluit te abstrahere a dño deo tuo qui eduxit te de terra egipti de domo seruitutis: ut ⁊ oīs israhel audiens timeat: et nequaq; ultra faciat quippiā huius rei simile. Si audieris in una urbium tuaꝝ quas dñs deꝰ tuus dabit tibi ad habitandū dicentes aliquos egressi sunt filij belial de medio tui et auerterūt habitatores urbis tue atq; dixerunt eamus et seruiamus diis alienis quos ignoratis: quere solicite et diligenter rei veritate perspecta si inueneris rectū esse quod dicatur: et abominationem hāc opere perpetratam: statim perimes habitatores urbis illius in ore gladij: ⁊ delebis eam · oīaq; que in illa sunt usq; ad pecora. Quicquid etiā suppellectilis fuerit cōgregabis in medio plateaꝝ eius: et cum ipa ciuitate succendes: ita ut uniuersa consumas dño deo tuo: et sit tumulus sempiternus. Nō edificabiꝫ āplius: ⁊ nō adherebit de illo anathemate quicq; in manu tua: ut auertat dñs ab ira furoris sui ⁊ misereatur tui: miserēturq; te sicut iurauit patribus tuis quādo audieris uocem dñi dei tui · custodies omnia precepta eius que ego ꝓcipio tibi hodie: ut facias quod placitum est in conspectu domini dei tui. xiij

Filij estote dñi dei uestri. Nō vos incidetis nec facietis caluitium sup mortuo: quīa ꝑplus sanctus es dño deo tuo: et te elegit ut sis ei in ꝑpīm peculiarem de cunctis gentibus que sunt sup terrā. Non comedatis que immunda sunt. Hoc est animal qđ comedere debetis: bouem ⁊ ouem et capram cervum et capream · bubalum tragelaphū pigargum origen cameloparddulum. Oīne animal qđ in duas partes findit ungulam ⁊ ruminat comedetis: de hijs aūt que ruminā et ungulam non findūt hec comedere nō debetis: camelum leporem cherogrillū. Quia ruminant ⁊ non diuidūt ungulam: mūda erunt vobis. Sus quoq; qđ diuidit ungulam et nō ruminat: immūdꝰ erit. Carnibꝰ eoꝝ nō vescemini: et cadauera nō tangetis. Hec comedetis ex oīūbus q̄ morantur in aquis. Que habent pennulas et squamas comedite: que absq; pennulis ⁊ squamis sunt ne comedatis quia immunda sunt. Omnes aues mūdas comedite. Immūdas ne comedatis: aquilam scilicet et gryphem · ⁊ alietū ixion ⁊ vulturem ac miluū iuxta genus suū et omne corūm genecis: et struthionē ac noctuā ⁊ larum atq; accipitrē iuxta genus suū: herodiū ac cignū et ibim ac mergulū porphrionē ⁊ nicticoracē onocrotalū ⁊ cataractā singula in genere suo: upupam quoq; et vespertilionem: et omne qđ reptat et pennulas habet immundū erit et nō comedetur. Omne quod mūdū est comedite. Quicquid aūt morticinum est: ne vescamini ex eo. Peregrino qui intra portas tuas est da ut comedat aut vende ei quia tu ꝑplus sanctꝰ dñi dei tui es. Nō coques hedum in lacte matris sue. Decimam partem separabis de cunctis fructibus tuis qui nascunt in terra p̄ annos singulos · et comedes in cōspectu dñi dei tui in loco quē elegerit ut in eo nomen illius inuocetur: decimam frumenti

tui ⁊ vini ⁊ olei · et ꝑmogenita de armentis et ouibus tuis: ut discas timere dominū deū tuū omni tempore. Cū aūt longior fuerit via · et locꝰ quē elegerit dñs deus tuus · ubiq; benedixerit: nec poteris ad eum hec cuncta portare: vendes omnia · in preciū rediges portabisq; manu tua et ꝑficiscēris ad locū quē elegerit dñs deus tuus: et emes ex eadē pecunia quicquid tibi placuerit siue ex armentis siue ex ouibus. Vinū quoq; et siceram ⁊ oīne quod desiderat anima tua: ⁊ comedetes coꝝ dño deo tuo: et epulaberis tu et domus tua et leuita qui intra portas tuas ē. Caue ne derelinquas eū: quia nō habet aliam partem ī possessione tua. Anno tercio separabis aliā decimā ex oīūbus que nascunt tibi eo tempore · et repones intra ianuas tuas: venietq; leuites q̄ aliam nō habet partē nec possessionē tecum et peregrinus ac pupillus et uidua qui intra portas tuas sunt · ⁊ comedent et saturabunt: ut benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus manuum tuaꝝ q̄ feceris. xv

Septimo anno facies remissionē: que hoc ordine celebrabit. Cui debetur aliquid ab amico uel ꝓximo ac fratre suo repetere nō poterit: quia ānus remissionis est dñi. A peregrino et aduena exiges: ciuem et ꝓximum repetendi nō habes potestatē. Et oīno indigens ⁊ mendicus nō erit inter vos: ut benedicat tibi dñs deus tuus in terra quā traditurus est tibi ī possessionem: si tamen audieris vocem dñi dei tui · ⁊ custodieris uniuersa que iussit et que ego hodie ꝓcipio tibi: benedicet tibi ut pollicitus ē. Fenerabis gentibus multis: ⁊ ipe a nullo accipies mutuū. Dominaberis nationibus plurimis:

et tui nemo dominabit. Si unus de fratribus tuis qui morātur intra portas ciuitatis tue in terra quā dñs deꝰ tuus daturus est tibi · ad paupertatem deuenerit: non obdurabis cor tuū · nec contrahes manū sed aperies eam pauperi: et dabis mutuū quo eū indigere perspexeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogitatio et dicas ī corde tuo appropinquat septimꝰ ānus remissionis: ⁊ auertas oculos a paupere fratre tuo · nolens ei quod postulat mutuum commodare ne clamet contra te ad dñm ⁊ fiat tibi in peccatum: sed dabis ei. Necages quippiam callide in eius necessitatibus subleuādis: ut benedicat tibi dominus deus tuus in omni tempore et in cunctis ad q̄ manum miseris. Non deerunt pauperes in terra habitationis tue: idcirco ego precipio tibi · ut aperies manū fratri tuo egeno et pauperi: qui tecū versatur in terra. Cū tibi venditus fuerit frater tuus hebreus aut hebrea · ⁊ sex ānis seruierit tibi: in septimo anno dimittes eum liberū. Et quē libertate donaueris nequaq; vacuū abire patieris: sed dabis viaticū de gregibus · et de area ⁊ torcular tuo quibus dñs deus tuꝰ benedixerit tibi. Memento q̄ et ipe seruieris in terra egipti · et liberauerit te dñs deꝰ tuus: et idcirco ego nūc precipio tibi. Si quis dixerit nolo egredi eo q̄ diligat te et domū tuā · et bene sibi apud te esse senserit: assumes subulam et perforabis aurem eius in ianua domus tue: ⁊ erit tibi usq; in eternū. Ancille quoq; similiter facies. Non auertes ab eis oculos tuos · quādo dimiseris eos liberos · qui iuxta mercedē mercenarij · per sex annos seruierūt tibi: ut benedicat tibi dñs deꝰ tuꝰ ī cūctis opibꝫ

que agis. De ꝓmogenitis ꝙ nascunt̄ in armentis et ouibus tuis quicquid est sexus masculini sanctificabis dño deo tuo. Non operaberis in ꝓmogenito bouis: et nō tondebis primogenita ouium. In conspectu dñi dei tui comedes ea p annos singulos in loco quē elegerit dñs tu⁹ et domus tua. Si māc̄t habuerit maculam: uel claudū fuerit uel cecum: aut in aliqua parte deforme uel debile nō immolabis dño deo tuo: sed intra portas urbis tue comedes illud. Tā mūdus ꝙ immūdus similit̄ vescent̄ eis ꝙsi caprea et cervus. Tm̄ sanguinē eius non comedes: sed effundes in terrā quasi aquā.

Observa mensem nouaꝝ frugum et vetꝰ primū ⁊ꝑoris ut facias ꝑchase dño deo tuo: quoniā in isto mense eduxit te dñs deus tuus de egipto nocte. Immolabisq; ꝑchase domino deo tuo de ouibus et de bubꝫ in loco quē elegerit dñs deꝰ tuꝰ: ut habiter nomē eius ibi. Nō comedes i eo panem fermentatū. Septē diebꝫ comedes absq; fermēto afflictionis panē: quū in pauore egressus es de egipto: ut memineris diei egressionis tue de egipto oīb⁹ diebꝫ vite tue. Nō apparebit fermentatū in oīb⁹ terminis tuis septem diebꝫ: et nō remanebit de carnibus eius qđ immolatū ē vespere. in die primo mane. Non poteris immolare ꝑchase in qualibet urbiū tuarū quas dñs deus tuus dabit tibi: sed in loco quē elegerit dominus deꝰ tuus ut habitet nomen eius ibi. Immolabis ꝑchase vespere ad solis occasum quādo egressus es de egipto: et coques et comedes i loco quē elegerit dñs deꝰ tuꝰ: manecq; surgēs vades i tabernacla tua. Sex diebꝫ comedes azima: et in die septima quia collecta est dñi dei tui nō facies opus. Septem ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem i segetem miseris et celebrabis diem festū ebdomadarū domino deo tuo. oblatione ꝙpontanea manꝰ tue quā offares iuxta benedictionē dñi dei tui: et epulabris coram dño deo tuo tu et filius tuus et filia tua et seruus tuus et ancilla tua et leuites qui ē intra portas tuas. et aduena ac pupillus et vidua qui morant̄ vobiscū i loco quē elegerit dominus deus tuus ut habiter nomen eius ibi: et recordaberis quoniā seruus fueris i egipto: custodiesq; ac facies que ꝓcepta sunt. Solemnitatē quoq; tabernaculorū celebrabis ꝑ septem dies quando collegeris de area et torcular fruges tuas: et epulaberis in festiuitate tua tu et filiꝰ tuus et filia et seruus tuus et ancilla: leuites quoq; et aduena et pupillꝰ et vidua ꝙ intra portas tuas sunt. Septem diebus domino deo tuo festa celebrabis in loco quē elegerit dominus: benedixitq; tibi dominus deus tuus in cūctis fructibus tuis et in oīb⁹ opꝛe manuū tuaꝝ: eritq; in letitia. Tribꝰ vicibꝫ p annū apparebit oīe masculinū tuū in aspectu dñi dei tui i loco quē elegerit: in sollēnitate azimoꝝ et in sollēnitate ebdomadaꝝ: et in sollēnitate tabernaculorū. Nō apparebit ante dominū vacuus: sed offeret unusquisq; sēdm qđ habuerit iuxta benedictionē domini dei sui quā dederit ei. Judices et magistros constitues in oīb⁹ portis tuis quas dñs deꝰ tuus dederit tibi p singulas tribus tuas ut iudicent populū iusto iudicio: nec in alterā partem declinent. Non accipies personam nec munera: quia munera excecant oculos sapientū: et mutant verba iustorū. Iuste quod iustum est prosequeris: ut viuas et possideas terrā quā dominus deus tuus dederit tibi. Non plantabis lucum et oīem arborem iuxta altare domini dei tui: nec facies tibi alterā constitues statuā: quē odit dominus deus tuus.

Non immolabis dño deo tuo bouem et ouem i quo est macula aut quippiā vitij: quia abominatio est dño deo tuo. Cumq; reperti fuerint apud te intra vnā portaꝝ earū quas dñs deus tuus dabit tibi vir aut mulier qui faciant malum i conspectu dominī dei tui et transgrediāt pactum illius: ut vadant et seruiant dīs alienis et adorent eos solē et lunā et omnē militiam celi ꝙ non ꝓcepi et hoc tibi fuerit nūciatū: audieris; inquisieris diligenter: et verū esse reperieris et abominatio facta ē in isrl: educes virū ac mulierē ꝙ rem sceleratissimā ꝑpetrarūt ad portas ciuitatis tue et lapidibus obruentur. In ore duoꝝ aut trium testiū peribit ꝙ interficiet. Nemo occidatur: uno cōtra se dicente testimoniū. Manus testiū prima interficiet eum: et manus reliqui ꝑpl extrema mittet: ut auferas malū de medio tui. Si difficile et ambiguum apud te iudicium esse ꝙspexeris inter sanguinē et sanguinē causā et causā lepre et nō lepre et iudicii intra portas tuas videris verba variari: surge et ascende ad locū quē elegerit dñs deus tuus: veniesq; ad sacerdotes leuitici generis et ad iudicē ꝙ fuerit illo tempore: quesieris; ab eis: ꝙ indicabūt tibi iudicij veritatē: et facies quodcunq; dixerint: ꝙ presunt loco quē elegerit dñs et docuerit te iuxta legem eius: sequerisq; sententiā eoꝝ: nec declīn abis ad dextram neq; ad sinistrā. Qui aūt superbierit nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tempore ministrat dño deo tuo et decreto iudicis: morietur ho mo ille: et auferes malū de isrl: cūctusq; populus audiens timebit: ut nullus deinceps intumescat superbia. Cū ingressus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: et possederis eā habitaueris; q; in illa et dixeris constituā sup me regē sicut habent oēs ꝙ circuitu nationes: cū constitues quē dñs deus tuus elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Non poteris alterū genus hominē regē facere: qui non sit frater tuus. Cumq; fuerit cōstitutus: nō multiplicabit sibi equos nec reducet ꝑplm in egiptū equitatꝰ numero subleuatus: preterea cū dñs ꝓcepit vobis ut nequaq; amplius p eandē viā reuertamini. Non habebit uxores plurimas q illiciāt animū eius: neq; argēti et auri immensa pondera. Postq; aūt sederit in solio regni sui describet sibi deuteronomiū legis huius i volumine: accipies exemplar a sacerdotibꝰ leuitice tribus et habebit secum: legetq; illud oīb⁹ diebꝫ vite sue ut discat timere dñm deū suū: et custodire verba et cerimonias eius q in lege precepta sūt. Nec eleuet cor eiꝰ i superbiā sup fres suos: neq; declinet in partē dextrā neq; sinistrā: ut lōgo tempore regnet ipe et filius eius super isrl.

Non habebunt sacerdotes et leuite et oēs qui de eadem tribu sunt partem et hereditatē cū reliquo isrl: quia sacrificia dñi et oblationes eius comedent. Et nichil aliud accipiēt de possessione fratrū suoꝝ. Dñs enī ipe ē hereditas eoꝝ: sicut locutꝰ ē illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a ꝑplo et ab hijs q̄ offerūt victimas: siue bouē siue ouē immolauerit debunt sacerdoti armū

ac uenticulū: ꝑmitias frumenti uini
et olei ⁊ lanaꝝ partē ex ouiū tonsione.
Ipm eū elegit dñs deus tuꝰ de cunctis
tribubꝫ tuis: ut stet et ministret nomi-
ni dñi dei tui ipe ⁊ filij ei⁹ i sempiternū.
Si exierit leuites ex una urbū tuaꝝ ex
oīb⁹ isrl in qua habitat et uoluerit ue-
nire desideras locū quē elegerit domi-
nus: ministrabit i nomine dñi dei sui
sicut oēs fratres ei⁹ leuite q̄ stabunt
eo tempore coꝝ dño. Partē uictꝰ
eandē accipiet quā et ceteri: excepto eo
quod i urbe sua ex patrimonio ei succedi-
ne debeꝫ. Quādo ingressus fueris terā
quā dñs deus tuus dabit tibi cauē
ne imitari uelis abominationes illa-
rum gentiū: nec inueniat in te qui lu-
stret filiū suū aut filiā ducēs ꝑ ignem
aut q̄ ariolos scisciterur aut obseruet
somnia atq; auguria: ne sit maleficꝰ
ne incātator: ne phitones consulat nec
diuinos: et querat a mortuis ueritatē.
Oīa enī hec abominat dñs: ⁊ prop-
ter istiusmodi scelera delebit eos in
introitu tuo. Perfectꝰ eris ⁊ absq; ma-
cula: cū dño deo tuo. Gentes iste quā-
rum possidebis terā augures et diui-
nos audiūt: tu aūt a dño deo tuo ali-
ter institutꝰ es. Propheta de gente tua
et de fratribus tuis sicut me suscitabit
tibi dñs deꝰ tuus: ipm audies ut pe-
tisti a dño deo tuo i oreb quādo contio
congregata ē atq; dixisti. Ultra non
audiā uocem dñi dei mei: et ignē hūc
maximū amplius nō uidebo ne moria-
ar. Et ait dñs mihi. Bene oīa sūt
locuti. Propheta suscitabo eis de me-
dio fratrū suoꝝ similē tui: et ponā ver-
ba mea i ore eius: loquetuq; ad eos
oīa que ꝑcepero illi. Qui aūt uerba
eius q̄ loquetur i nomine meo audi-
re noluerit: ego ultor existā. Propheta
aūt qui arrogantia deprauatus vo-
luerit loqui in nomine meo q̄ ego nō
ꝑcepi illi ut diceret: aut ex nomine ali-
orū deoꝝ: interficiet. Quod si tacita
cogitatione respōderis: quomodo pos-
sum intelligere uerbū qđ dñs non est
locutus: hoc habebis signū. Quod in
nomine dñi ꝓpheta ille ꝑdixerit et nō
euenerit: hoc dñs nō ē locutus: sed pe
tumorem animi sui propheta confin-
xit: ⁊ idcirco non timebis eū. xix

Cum disperdiderit dñs deus tuus
gentes quaꝝ tibi traditurus est
terā: ⁊ possederis eā habitaueris q; i ur-
bibus eoꝝ ⁊ in edibus: tres ciuitates sepa-
rabis tibi i medio terre quā dñs deus
tuus dabit tibi i possessionē diuidens
diligenter uiā: et in tres equaliter par-
tes tota terre tue prouinciā diuides: ut
habeat e uicino q̄ propter homicidū
profugus esse quo possit euadere. Hec
erit lex homicide fugientis: cuius uita
seruāda ē. Qui percusserit proximū suū
nesciens: ⁊ q̄ heri ⁊ nudiustertius nullū
contra eū odiū habuisse cōprobat sed
abisse cum eo simpliciter in siluā ad li-
gna cedenda: ⁊ i succisione ligni; ferri
fugerit manu ferrumq; lapsum de
manubrio amicū ei⁹ percusserit et occi-
derit: hic ad unā supradictaꝝ urbium
confugiet ⁊ uiuet: ne forsitan proxim⁹
eius cuius effusus ē sanguis dolore
stimulatus ꝑsequatur et apprehendat
eum si longior uia fuerit: ⁊ percutiat a-
nimam eⁱ q̄ nō est reus mortis: quia
nullū odiū contra eum q̄ occisus ē odiū ꝑs
habuisse monstratur. Idcirco ꝑcipio
tibi ut tres ciuitates equalis intra se
spacij diuidas. Cum aūt dilatauerit
dñs deꝰ tuus terminos tuos sicut iura-
uit ꝑribꝫ tuis et dederit tibi cunctā te-
ram quā eis pollicitus est: si tamen
custodieris mādata eiꝰ ⁊ feceris que ho-
die ꝑcipio tibi ut diligas dñm deū tu-
um ⁊ ābules i uijs eiꝰ oīb⁹ tēporē: ad-
des tibi tres alias ciuitates ⁊ supradi-
ctaꝝ triū urbium numeꝝ duplicabis:
ut nō effundat sanguis innoxius in
medio tre quā dñs deꝰ tuus dabit tibi
possidendā: ne sis sāguinis reus. Si
quis aūt odio habēs proximū: insidi-
atus fuerit uite eiꝰ surgensq; pcusserit
illū et mortuꝰ fuerit fugerintq; ad unā
de supradictis urbibꝫ: mittēt seniores
ciuitatis illiꝰ ⁊ accipiēt eū de loco effu-
gij: traduꝝ i manu proximi cuiꝰ san-
guis effusus ē: ⁊ morietꝰ. Nō miserebe-
ris eiꝰ: ⁊ auferes noxiū sāgunē de isrl:
ut bene sit tibi. Nō adunues ⁊ trans-
feres finiuos proximi tui quos fixerūt
patres i possessione tua: quā dñs deus
tuus dabit tibi in tra quā acceperis ꝓs-
sidendam. Nō stabit testis unus cōtra
aliquē quicquid illud peccati ⁊ facino-
ris fuerit: sed i ore duoꝝ aut triū testiū
stabit oīe uerbū. Si steterit testis mē-
dax ora hominē arcessans eū ꝓuarica
tionis: stabūt ābo quorū causa ē ante
dñm i cōspectu sacerdotū ⁊ iudicū q̄ fue-
rint i diebꝫ illis. Cūq; diligentissime
ꝑscrutātes inuenerit falsū testē dixisse
cōtra fratrē suū mendaciū: reddent ei si-
cut fratri suo facere cogitauit: et aufe-
res malū de medio tui: ut audientes
ceteri timorem habeāt ⁊ nequaq; talia
audeant facere. Non misereberis eiꝰ:
sed animam pro anima: oculū pro
oculo: dentem pro dente: manū pro
manu: pedem pro pede exiges. xx

Si exieris ad bellū contra hostes tuos.
⁊ uideris equitatꝰ ⁊ currus: ⁊ ma-
iorē q̄m habeas aduersarij exercitus
nolito timere: nō timebis eos qa dñs de-
us tuus tecū ē q̄ eduxit te de terra egipti.
Appropinquāte aūt ia prelio stabit
sacerdos ātē acie: ⁊ sic loquet ad ꝑplm.
Audi isrl. Vos hodie cōtra inimicos
uros pugnā cōmittitis: non pertime-
scat coꝝ uꝝ. Nolite metuere nolite re-
dere nec formideris eos: qa dñs deus
uester i medio uri ē: ⁊ pro uobis cōtra
aduersarios dimicabit ut eruat uos de
periculo. Duces q̄q; p singulas turmas
audiēte exercitu proclamabūt. Quis
est homo q̄ edificauit domū nouā: et
nō dedicauit eā: Vadat ⁊ reuertatur
in domū suā: ne forte moriat in bello
et alius dedicet eā. Quis ē hmo q̄ plan-
tauit uineā: et necdū fecit eā esse com-
munē de qua uesci oīb⁹ liceat: Vada
et reuertat i domū suā: ne forte mo-
riat in bello et alius hmo ei⁹ fungatur
officio. Quis ē hmo q̄ despōdit uxo-
rem ⁊ nō accepit eā: Vadat ⁊ reuertat
in domū suā: ne forte moriat in bello
et alius hmo accipiat eā. Ijsq; dictis
addet relīq: ⁊ loquent ad ꝑplm. Quis
est hmo formidolosus ⁊ corde pauido:
Vadat ⁊ reuertat in domū suā: ne pa-
uere faciat corda fratrū suoꝝ sicut ipse
timore preceꝫ ē. Cūq; siluerit duces
exercitus et finē loquēdi fecerint: unus-
quisq; suos ad bellū cuneos ꝑparabit.
Si quādo accesseris ad expugnandā
ciuitatē: offeres ei pmū pacē. Si recepe-
rit ⁊ aperuerit tibi portas: cūctus ꝑplus
qui i ea ē saluabit̄ et fiet tibi sub tri-
buto. Sin aūt fedus inire noluerit et
repetint cōtra te bellū oppugnabis eā.
Cumq; tradiderit dñs deꝰ tuus illā in
manu tua: omnes oīe qđ i ea generis
masculini ē in ore gladij absq; mu-
lieribꝫ ⁊ infantibꝫ iumētis ⁊ ceteris q̄
in ciuitate fuit. Omnē predā exercitui
diuides: ⁊ comedes de spoliis hostiū
tuoꝝ q̄ dñs deꝰ tuus dederit tibi.

facies cūctis ciuitatibꝫ ꝙ a te ꝓcul valde sunt:ex nō sūt de hijs urbibꝫ quas ī possessionē acceptur⁹ es. De hijs aūt ciuitatibꝫ ꝙ dabunt tibi dñs de⁹ tu⁹ datur⁹ ē tibi ꝯmini nō ꝓmittes uiuere sed interficies ī ore gladij: ethеum uidelicet ⁊ amorreū ⁊ chananeum pherezeū ⁊ eutеum ⁊ iebuseū sicut ꝓcepit tibi dñs de⁹ tuus: ne forte doceant uos facere cūctas abominationes quas ipsi operati sūt dijs suis: et peccetis in dñm de⁹ uīm. Quādo obsederis ciuitatē multo tꝑe ⁊ munitionibus circundederis ut expugnes eā: nō succides arbores de ꝓbꝫ uesci poteſt: nec securibꝫ ꝙ circuitū debes uastare regionē quū lignū est ⁊ nō ꝯmo: nec potest bellantiū ꝛra te angere numer. Si qua aūt ligna nō sūt pomifera sed agrestia et in cetеros apta usus: succide et extrue machinas donec capias ciuitatem que contra te dimicat. xx.

Quādo inuentū fuerit in terra quā dñs de⁹ tu⁹ dat⁹ ē tibi ꝯmini cadauer occisi: ⁊ ignorabit redis re⁹: egredient maiores nau et iudices tui ⁊ metient a loco cadaueris singlaz ꝙ circuitū spacia ciuitatū: ⁊ quā uicinior rem cetеris esse ꝓspexerint: seniores ciuitatis illi⁹ tollet uitulā de armēto que nō traxit iugū: nec terā scidit uomere et ducent eā ad uallē asperā atq; lapidosam q̄ nunq̄ arata ē: nec semen ibi recepit: ⁊ rodent in ea cetеres uitule. Accedentq; sacerdotes filij leui quos elegerit dñs de⁹ tu⁹ ut ministrēt ei ⁊ benedicāt in nomine ei⁹: ⁊ ad uerbū eoz omne negotiū pendet ⁊ quicquid mūdū uel immundū ē iudicet: ⁊ uenīet maiores natu ciuitatis illi⁹ ad interfectū lauabūt oz manꝰ suas sup uitulam q̄ in ualle occisa ē: ⁊ dicent. Manus nre nō effuderūt sāguinē hūc: nec oculi uiderunt.

Propitius esto ꝓpło tuo israel quē redemisti dñe: ⁊ nō reputes sāguinē innocentē in medio ꝑpli tui israel. Et auferet ab eis reatus sāguinis: tu aūt alienus eris ab innocentis cruore ꝙ fusus ē cū feceris ꝙ ꝓcepit dñs. Si egressus fueris ad pugnā cōra inimicos tuos et tradiderit eos dñs de⁹ tu⁹ ī manu tua captiuosq; duxeris: ⁊ uideris ī numero captiuoz mulierē pulcrā ⁊ adamaueris eā uolueris q̄ habere uxorem: introduces eā ī domū tuā. Que radet capillos et circuncidet ungues: ⁊ deponet uestē in qua capta ē: sedensq; ī domo tua flebit ꝑrem ⁊ matrē suā uno mense: ⁊ ꝑtea intrabis ad eā: dormiesq; cū illa: et erit uxor tua. Si aūt postea nō placuerit aīo tuo: dimittes eā liberā: nec uendere poteris pecunia nec opprimere ꝙ cōpressam: qa humiliasti eā. Si habuerit homo uxores duas unā dilectā et aliā odiosā genueritq; ex eis liberos et fuerit filius odiose ꝓmogenitus uolueritq; substantiā inter filios suos diuidere: nō poterit filiū dilecte facere ꝓmogenitum et ꝓtere filio odiose: sed filiū odiose agnoscet ꝓmogenitū dabitq; ei de hijs q̄ habuerit cūcta duplicia. Iste ē enī principiū liberoz ei⁹: et huic debet ꝓmogenita. Si genuerit homo filiū cōtumacē ⁊ protervū q̄ nō audierit patris ac mātis imperiū: ⁊ coerciti⁹ obedire cōtempserit: apprehendēt eū ⁊ ducēt eū ad seniores ciuitatis illi⁹ ⁊ ad portam iudicij: dicentq; ad eos. Filius noster iste pterus et protumax ē: monita nra audire cōtemnit: cōmessationibꝫ uacat ⁊ luxurie atq; cōuiuijs: lapidibus eū obruet ꝑs ciuitatis ⁊ morietur ut auferatis malū de medio uri: ⁊ uniuersus israel audiēs timescat. Quādo peccauerit homo cū morte plectendū

est: et adiudicatus morti appensus fuerit in patibulo: nō ꝓmanebit cadauer eius ī ligno: sed ī eadē die sepelietur: qa maledict⁹ a deo ē q̄ pendet ī ligno: ⁊ nequa nō ꝓfanabis terrā tuā quā dñs de⁹ tuus dederit tibi ī possessionē. xxj

Non uidebis bouē ⁊ ouem fratris tui errantē ⁊ pretеribis: sed reduces fratri tuo: etiam si nō ē ꝓximus frater tu⁹ nec nosti eū. Duces ī domū tuam: ⁊ erit apud te q̄diu querat eā frater tuus ⁊ recipiat. Similiter facies de asino ⁊ de uestimēto: ⁊ de omni re fratris tui q̄ perierit: si inueneris eā ne negligas q̄si alienā. Si uideris asinū fratris tui: aut bouē recidisse ī uia: nō despices sed subleuabis cū eo. Non induetur mulier uestе uirili: nec uir utetur uestе feminea. Abominabilis enim apud deū est q̄ facit hoc. Si ambulās per uiā: ī arbore uel ī terra nidū auis inueneris ⁊ matrem pullis uel ouis desuper incubantē: nō tenebis eā cū filijs sed abire patеris captos teneōs filios: ut bene sit tibi ⁊ lōgo uiuas tempore. Cum edificaueris domū nouā facies murū tecti q̄ circuitum ne effundat sanguis ī domo tua: ⁊ sis reus labente aliquo et in pcs ruente. Non seres uineā tuā altero semine: ne ⁊ semētis quā sanctificaueris. Non arabis ī boue simul ⁊ asino. Non indueris uestimēto q̄ ex lana linoq; cōtextū ē. Funiculos in fimbrijs facies per quatuor angulos pallij tui quo operiris. Si duxerit uir uxorē et postea odio habuerit eā querēsq; occasiones q̄bꝫ dimittat eā obiciens ei nomen pessimū: ⁊ dixerit uxori huic accepi ⁊ ingressus ad eam nō inueni uirginē: tollent eā pater ⁊ mater eius et ferent tecū signa uirginitatis ei⁹ ad seniores urbis q̄ in porta sunt: et dicet pater. Filiā meā dedi huic uxorē: quā quia odit ꝯponit ei nomē pessimū ut dicat nō inueni filiā tuā uirginē: et ecce hec sūt signa uirginitatis filie mee. Expandent uestimentū cora senioribꝫ ciuitatis: apprehendentq; senes urbis illius uirū et uerberabūt illū: condemnantes insup centū siclis argenti quos dabit pri puelle: qm diffamauit nomen pessimū sup uirginē israel: habebitq; eā uxorē ⁊ nō poterit dimittere omnibus diebꝫ uite sue. Quod si uerū est q̄ obiecit ⁊ non est ī puella inuenta uirginitas: eicient eā extra fores dom⁹ patris sui ⁊ lapidibꝫ obruent uiri ciuitatis illius et morietur: quoniā fecit nephas in israhel ut fornicaret ī domo patris sui: ⁊ auferes malū de medio tui. Si dormierit uir cū uxore alterius uterq; morientur: id ē adulter et adultera: ⁊ auferes malū de israel. Si puellā uirginē desponderit uir ⁊ inuenerit eā aliquis in ciuitate et cōcubuerit cum ea: educes utrosq; ad portā ciuitatis illius ⁊ lapidibꝫ obruentur: puella qa nō clamauit cum esset in ciuitate: ut quia humiliauit uxorē proximi sui: ⁊ auferes malū de medio tui. Si inuenit in agro repperit uir puellā q̄ desponsata est ⁊ apprehendēs dormierit cum ea ipse morietur solus: puella nichil patietur nec ē rea mortis: quū surgat contra frātē suum ⁊ occidat animā eius ita ⁊ puella pcussa ē. Sola erat ī agro: clamauit et null⁹ affuit q̄ liberaret eā. Si inuenerit uir puellam uirginē que non habet sponsum et apprehendēs concubuerit cū illa et res ad iudiciū uenerit: dabit qui dormiuit cum ea patri puelle centū quinquaginta siclos argenti: ⁊ habebit eā

uxorẽ ꝙa humiliauit illã. Nõ poterit dimittere eam cunctis diebus vite sue.

Non accipiet homo uxo- xxiij
rem patris sui:nec revelabit operimentũ ei⁹. Non intrabit eunuchus attritis uel amputatis testiculis z abscisso uerendo ecclesiã dñi. Nõ ingredietur manser hoc ẽ de scorto natus in ecclesiam dñi usq; ad decimã generationẽ. Ammonites z moabites etiã post decimam generationẽ nõ intrabunt ecclesiam dñi in eternũ : quia noluerũt vobis occurrere cũ pane z aqua i via quando egressi estis de egipto:et quia conduxerũt otra te balaam filiũ beor de mesopotamia syrie ut malediceret tibi : z noluit dñs deus tuus audire balaam:uertitq; maledictionẽ eius in benedictionẽ tuã eo ꝙ diligeret te. Nõ facies cũ eis pacẽ:nec quæres eis bona cunctis diebꝫ vite tue in sempiternum. Nõ abominaberis ydumeũ ꝙa frater tuus est:nec egiptiũ ꝙa aduena fuisti in terra ei⁹. Qui nati fuerint ex eis tertia generatione intrabunt in ecclesiã dñi. Quãdo egressus fueris adũsus hostes tuos in pugnã:custodies te ab omni re mala. Si fuerit inter vos homo ꝙ in nocturno sit pollut⁹ somnio egrediet extra castra : z nõ revertet priusq; ad vesperã lauetur aqua:z post solis occasum regredietur i castra. Habebis locum extra castra ad quẽ egrediaris ad requisita nature:gerens pæxillũ in balteo. Cumq; foderis fodies per circuitum · z egesta humo operies quo relevaueris te. Dñs enĩ deus tuus ambulat in medio castrorũ ut eruat te z trãdat tibi inimicos tuos:ut sint castra tua sancta et nichil i eis appareat fœditatis:ne deseliquat te. Nõ trades seruũ dño suo ꝙ ad te confugerit. Habitabit tecum in loco qui ei placuerit:z i una urbiũ tuarũ requiescet:ne cõtristes eũ. Nõ erit meretrix de filiabꝰ isrl:nec scortator de filijs isrl. Nõ offeres mercedẽ prostibuli:nec preciũ canis in domo dñi dei tui quicquid illud ẽ ꝙd vouerit ꝙa abominatio ẽ utrũq; apud dñm deũ tuũ. Non fenerabis fratri tuo ad usurã pecuniã nec fruges nec quãlibet aliã rem:sed alieno. Fratri autem tuo absq; usura-id quo indiget cõmodabis:ut benedicat tibi dñs deꝰ tuus in omni opere tuo in terra ad quã ingrederis possidendã. Cũ voũ voueris dño deo tuo nõ tardabis reddere ꝙa requiret illud dñs deꝰ tuus : z si moratus fueris reputabit tibi i peccatũ. Si nolueris pollicere:absq; peccato eris. Id aũt semel egressum ẽ de labijs tuis observabis z facies sicut promisisti dño deo tuo:z ꝙria voluntate et ore tuo locutus es. Ingressus vineã proximi tui comede uuas quãtũ tibi placuerit: fores aũt ne efferas tecũ. Si intraueris segetẽ amici tui frãge⁹ spicas z manu metes:falce aũt nõ metes. xxiiij

Si acceperit homo uxorẽ z habuerit eam z non inuenerit gratiã ante oculos eius ꝙter aliquã fœditatem : scribet libellum repudij et dabit in manu illius:z dimittet eã de domo sua. Cumq; egressa alteri uiro fuerit et ille quoq; oderit eam deinq; libellum repudij z dimiserit de domo sua uel certe mortuus fuerit:non poterit prior marius recipere eam i uxorẽ quia polluta ẽ z abominabilis facta est coram domino:ne peccare facias terrã tuam quã dñs deus tuus tradiderit tibi possidendã. Cum acceperit homo nup uxorẽ nõ procedet ad bellũ nec ei quippiã necessarium iniungetur

publice : sed vacabit absq; culpa domui sue:ut uno anno letetur cũ uxore sua. Nõ accipies loco pignoris inferiorem et superiorẽ molam:ꝙa animã suam apposuit tibi. Si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suũ de filijs isrl·z vendito eo acceperit precũ interficiet : et auferes malũ de medio tui. Observa diligenter ne incurras plagam lepre:sed facies quecũq; docuerit te sacerdotes leuitici generis iuxta id qđ precepi eis:z imple sollicite. Memento ore que fecerit dñs deꝰ tuus marie in via cum egrederemini de egipto. Cum repetes a proximo tuo rem aliq; quã debet tibi·non ingredieris domũ eius ut pignus auferas:sed stabis foris et ille tibi proferet qđ habuerit. Si aũt pauper ẽ·non pernoctabit apud te pignus sed statim reddes ei ãte solis occasum:ut dormiens i vestimẽto suo benedicat tibi:z habeas iusticiã coram dño deo tuo. Nõ negabis mercedem indigentis et paupertis fratris tui·sive aduene q̃ tecũ morat in terra et intra portas tuas est:sed eadem die reddes ei preciũ laboris sui ante solis occasũ· quia pauper ẽ z ex eo sustentat animã suã: ne clamet otra te ad dñm z reputetur tibi i peccatũ. Nõ occidẽt patres pro filijs nec filij p pribus : sed unusquisq; pro peccato suo morietur. Nõ quereres iudiciũ aduene z pupilli: nec auferes pignoris loco vidue vestimẽtum. Memento q̃ seruieris in egipto: et eruerit te dñs deꝰ tuus inde. Idcirco precipio tibi ut facias hãc rẽ. Quãdo messueris segetem i agro tuo·et oblitꝰ manipulũ reliqueris:nõ reuertêris ut tollas illũ·sed aduenã z pupillum et viduam auferre patieris:ut benedicat tibi dñs deus tuꝰ in omni opere manuũ tuarũ. Si fruges collegeris oliuarũ: quicquid remanserit in arboribꝰ nõ reuertêris ut colligas : sed relinques aduene pupillo ac vidue. Si vindemiaueris vineam tuam · non colliges remanẽtes racemos:sed reddent i usus aduene pupilli ac vidue. Memento q̃ et tu seruieris i egipto:z idcirco precipio tibi ut facias hãc rem. xxv

Si fuerit causa inter aliquos z interpellauerit iudices : quẽ iustũ esse ꝙspexerint illi iusticie palmam dabunt:quẽ impiũ condemnabũt impietatis. Si mereri eum ꝙ peccauit dignũ viderint plagis:prosternẽt et coram se facient verberari. Pro mensura peccati erunt et plagarũ modus:ita dumtaxat ut quadragenariũ numerũ nõ excedant:ne fede laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus. Non ligabis os bouis terentis in area fruges suas. Quãdo habitauerint fratres simul et unus ex eis absq; liberis mortuus fuerit:uxor defuncti non nubet alteri sed accipiet eam frater eius et suscitabit semen fratris sui:et primogenitũ ex ea filium nomine illius appellabit ut nõ deleatur nomen ex isrl. Si mereri noluerit accipere uxorẽ fratris sui ꝙ ex lege debeẽ : pergent mulier ad portã ciuitatis ut interpellabit maiores natu : dicet q̃. Non vult frater viri mei suscitare semen fratris sui in israhel : nec me in coniugiũ sumere. Statimq; accersiri eum facient:z interrogabũt. Si respondeat nolo eam uxorem accipere : accedet mulier ad eũ coram senioribus·z tollet calciamentũ de pede ei⁹ spuetq; in faciẽ eius et dicet. Sic fiet homini qui non edificat domũ fratris sui. Et vocabit̃ nomen illius i israhel domus discalciati. Si habuerit inter se iurgiũ

uiri duo et unus contra alterū rixari
reperit: volentesq; uxor alterius eruere
uirū suū de manu fortioris: misereiq;
manum et apprehenderit verenda eius:
abscides manū illius: nec flectens super
eam ulla misericordia. Non habebis
in sacculo diuersa pondera maius &
minus: nec erit in domo tua modius
maior & minor. Pondus habebis iu-
stum et uerū: & modius equalis & verus
erit tibi: ut multo uiuas tempore super
terrā quā dñs deus tuus dederit tibi.
Abominat enim dñs eum qui facit
hec: & aduersat omnē iniustitiā. Me-
mento que fecerit tibi amalech in uia
quādo egrediebaris ex egipto: quoniā
occurrerit tibi & extremos agminis tui
qui lassi relicbant recluserit: quādo tu
eras fame et labore confectus: & non
timuerit deū. Cum ergo dominus de-
us tuus dederit tibi requiē et subiecerit
ciuitas p circuitū nationes in tra quā
tibi pollicit? ē: delebis nomē eius sub ce-
lo. Caue ne obliuiscaris. xxvj

Cumq; intraueris terrā quā domi-
nus deus tuus tibi daturus est
possidendā et obtinueris eam atq; ha-
bitaueris i illa: tolles de ciuis frugibz
tuis primitias et pones in cartallo
pergesq; ad locum quē dñs deus tuus
elegerit ut ibi inuocetur nomen eius:
accedesq; ad sacerdotē qui fuerit i die-
bus illis et dices ad ū. Profiteor ho-
die coram domino deo tuo: q ingressus
sum i terrā pro qua iurauit patribus
nostris ut daret eam nobis. Suscipi-
ensq; sacerdos cartallū de manu tua
ponet ante altare domini dei sui: & lo-
queris in conspectu dñi dei tui. Syrus
persequebat patrem meū: & descendebat
in egiptum et ibi peregrinatus est in
paucissimo numero: creuitq; i gentem
magnā ac robustam & infinite multi-
tudinis. Afflixerunt aut nos egiptij et
pressuri sunt imponentes onera gra-
uissima: & clamauimus ad dñm deū
patrū nostrorū qui exaudiuit nos et
respexit humilitatē nostrā & labores
atq; angustiā: et eduxit nos de egipto
in manu forti et brachio extento: in in-
genti pauore: in signis atq; portentis:
et introduxit ad locū istū: et tradidit
nobis terrā lacte et melle manantem.
Et idcirco nūc offero primitias frugū
terre: quā dominus dedit michi. Et di-
mittes eas i conspectu dñi dei tui: et a-
dorato dño deo tuo epulaberis i cūc-
tis bonis que dominus deus tuus
dederit tibi et domui tue: tu et leuites
et aduena qui tecū est. Quādo comple-
ueris decimā ciclatz frugū tuarz anno
decimarū tertio: dabis leuite & aduene
& pupillo & vidue ut comedant intra
portas tuas & saturentē: loquerisq; in
conspectu dñi dei tui. Abstuli quod sa-
ctificatū est de domo mea et dedi illud
leuite et aduene & pupillo ac vidue si-
cut iussisti michi. Non preteriui mādata
tua: nec illum oblitus imperij. Non co-
medi de eis in luctu meo: nec separaui ex
in qualibet immūditia: nec expendi ex
hijs quicq; in re funebri. Obediui voci
domini dei mei: & feci cūcta sicut preceptī
michi. Respice de sanctuario tuo et
de excelso celorū habitaculo: & benedic
populo tuo israel: & tre quā dedisti nobis
sicut iuraſti patribus nostris: terre lacte
et melle manantī. Hodie dominus
deus tuus precipit tibi ut facias mādata
hec atq; iudicia: ut custodias & im-
pleas ex toto corde tuo & ex tota aīa tua.
Dominū elegisti hodie ut sit tibi de-
us & ambules in uijs eius: ut custodias
cerimonias illius et mādata atq

iudicia: et obedias eius imperio. Et
dñs elegit te hodie ut sis ei populus
peculiaris sicut locutus est tibi & custo-
dias omnia precepta illius: & faciet te
excelsiorē cūctis gentibz quas creauit
in laudem et nomen et gloriam suā:
ut sis populus sanctus domini dei
tui sicut locutus est. xxvij

Precepit aut moyses et seniores
populo israhel dicentes. Custo-
dite omne mandatum quod precipio
vobis hodie. Cūq; transieritis iordanen
in terrā quā dñs deus tuus dabit
tibi: eriges ingentes lapides et calce
leuigabis eos ut possis in eis scribere
cūcta verba legis huiꝰ iordane trans-
misso: ut introeas terrā quā dñs deus
tuus dabit tibi: terram lacte et melle
manantem sicut iurauit patribz tuis.
Quādo ergo transieritis iordanen eri-
gite lapides quos ego hodie precipio
vobis in monte hebal: et leuigabis
eos calce: & edificabis ibi altare domi-
no deo tuo de lapidibz quos ferrum
non tetigit: et de lapidibz informibus et
impolitis: et offeres super eo holocausta
domino deo tuo & immolabis hostias
pacificas: comedesq; ibi & epulaberis
coram domino deo tuo. Et scribes super
lapides cūcta verba legis hums pla-
ne et luculde. Dixerunt moyses et sa-
cerdotes leuitici generis ad omnē isra-
helem. Attende et audi israhel. Hodie
factus es populus domini dei tui. Au-
dies vocem eius: et facies mandata
atq; iusticias quas ego precipio tibi.
Precepitq; moyses populo in die illo
dicens. Hi stabunt ad benedicendum
dño super montem garrizim iordane
trāsmisso: symeon leui iudas yssachar
ioseph et beniamin. Et ex regione isti
stabunt ad maledicendum in monte
hebal: ruben gad et aser zabulon dan
et neptalim. Et pronūciabunt leuite:
dicentq; ad omnes viros israhel eccle-
sa voce. Maledict? homo q̄ facit sculp-
tile & conflatile abominationē dñi:
opus manuū artificū: ponetq; illud
in abscondito. Et respondebit omnis
populus: & dicet amen. Maledictus
qui non honorat patrē suum et matrē.
Et dicet oēs populus amen. Male-
dictus qui trāsferet terminos proximi
sui. Et dicet oēs popul? amen. Ma-
ledictus qui errare facit cecum i itinere.
Et dicet omnis ꝑplus amen. Maledi-
ctus qui pverterit iudicū aduene pupil-
li et vidue. Et dicet omnis populus a-
men. Maledictus qui dormit cū uxore
patris sue: et revelat operimentū lecti
sui. Et dicet oēs ꝑplus amen. Ma-
ledictus qui dormit cū oī iumento.
Et dicet oēs populus amen. Male-
dictus qui dormit cū sorore sua filia
patris sui uel matris sue. Et dicet oēs
ꝑplus amen. Maledictus q̄ dormit cū
socru sua. Et dicet oēs ꝑplus amē. Ma-
ledictus qui clam percusserit proximū
suum. Et dicet omnis populus amē.
Maledictus q̄ accipit munera: ut per-
cutiat animā sanguinis innocentis.
Et dicet omnis populus amen. Male-
dictus qui non permanet in sermo-
nibz legis huius: nec eos opre perficit.
Et dicet oēs ꝑplus amen. xxviij

Si autem audieris vocem domi-
ni dei tui ut facias atq; custodi-
as oīa mādata eius que ego preci-
pio tibi hodie: faciet te dominus deus
tuus excelsiorem cūctis gentibus que
volitant in terra. Venientq; sup te oīa
hec benedictiones iste et apprehendent
te: si tamen ꝓcepta eius audieris. Be-
nedictus tu in ciuitate: & benedictus in